

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΖ' - ΤΕΥΧΟΣ 5 - ΜΑΪΟΣ 2010
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. **ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ**

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέροπος

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. Κάλτζιας, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιὰ τὴν ἀποστολὴ ἀνακοινώσεων καὶ εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	292
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
Έκλογές Μητροπολιτών και Βοηθών Έπισκόπων.....	293
Δεύτερη Έκτακτη συνεδρία τής Ιεραρχίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος	296
Τρίτη Έκτακτη συνεδρία τής Ιεραρχίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.....	298
Βιογραφικό Σημείωμα τού Σεβ. Μητροπολίτου Ίλίου, Άχαρνών και Πετρούπολεως κ. Άθηνάγορα Δικαίου.....	300
Βιογραφικό Σημείωμα τού Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Άμαρουσίου και Ώρωποῦ κ. Κυρίλλου Μισακούλη	302
Βιογραφικό Σημείωμα τού Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδά κ. Ίωάννου Τασσιᾶ	303
Βιογραφικό Σημείωμα τού Θεοφ. Έπισκόπου Τανάγρας κ. Πολυκάρπου Χρυσικοῦ	304
Βιογραφικό Σημείωμα τού Θεοφ. Έπισκόπου Φωτικῆς κ. Διονυσίου Σιφναίου ..	305
Εισήγηση τού Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερωνύμου πρὸς τὴν Έκτακτη Σύγκληση τής Ι.Σ.Ι.....	306
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σάμου και Ίκαρίας κ. Εὐσεβίου, Ἡ Εἰκόνα τού Φιλανθρωπικοῦ και Κοινωνικοῦ ἔργου τής Έκκλησίας σήμερα	308
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου Ἐνδογενῆ και ἔξωγενῆ προβλήματα τής Ίερατικῆς Διακονίας στὴ σημερινή κοινωνία	318
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
Ἐμ. Δανέζη, Θεολογική Σκέψη και Σύγχρονη Ίπιστημονική Γνώση	347
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	
Θεοδώρου Δ. Παπαγεωργίου, «Τυπική τακτοποίηση και δημιουργία ἔλλειπόντων Τίτλων Ίδιοκτησίας γιὰ ἔκκλη- σιαστικά ἀκίνητα (ἄρθρα 7 τού ν. 3800/1957 και 88 τού ἄ.ν. 2200/1940	349
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	356
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ.....	373
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	376
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	383

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΑΠΟ 10 ΕΩΣ ΚΑΙ 12 ΜΑΙΟΥ τ.έ. πραγματοποιήθηκε ἡ Ἑκτακτὴ Σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Στὸ παρὸν τεύχος θὰ διαβάσετε τὶς λεπτομέρειες τῆς ἐκλογῆς καὶ τὰ βιογραφικὰ τῶν τριῶν νεοεκλεγέντων Μητροπολιτῶν καὶ τῶν δύο Βοηθῶν Ἐπισκόπων. Θὰ διαβάσετε ἐπίσης τὴν εἰσαγωγικὴν Εἰσήγησιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ τὶς Εἰσηγήσεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εὐσεβίου καὶ Φθιώτιδος κ. Νικολάου. Λόγῳ ἐλλείψεως χώρου στὸ ἐπόμενο τεύχος θὰ δημοσιεύσουμε τὶς Εἰσηγήσεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμίου καὶ Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου.

Στὴ στήλῃ τῶν ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΑΝΑΛΕΚΤΩΝ θὰ βρεῖτε τὴν ὁμιλίαν ποὺ παρουσίασε ὁ καθηγητὴς κ. Ἐμμανουὴλ Δανέζης στὴν Ἡμερίδα τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων στίς 5.11.2009.

Στὴν ἐνότητα τῶν ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ δημοσιεύουμε μίαν μελέτη τοῦ κ. Θεοδώρου Παπαγεωργίου, Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ θέμα: «Τυπικὴ τακτοποίηση καὶ δημιουργία ἐλλειπόντων τίτλων ἰδιοκτησίας γιὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀκίνητα».

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρῶνεται ὡς συνήθως μὲ τοὺς Κανονισμοὺς, τὶς Προκηρῦξεις θέσεων καὶ τὶς εἰδησεογραφικὰς στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἐκλογές Μητροπολιτῶν καὶ Βοηθῶν Ἐπισκόπων

(Ανακοινωθέν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας,
10.5.2010)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνήλθε τῆ Δευτέρα, 10 Μαΐου 2010, σὲ πρώτη Ἑκτακτῆ Συνεδρία ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στὴν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Πρὸ τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, ἱερουροῦντος τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἑμμανουήλ.

Περὶ τὴν 9η πρωινή, στὴ μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία γιὰ τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Καταλόγου τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν, διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, καὶ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν αἰτιολογημένα.

Ἀκολούθως συνεκροτήθη ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο, Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο καὶ Πατρῶν κ. Χρυσόστομο.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, προσεφώνησε τὰ Μέλη Αὐτῆς. Στὴν ἀρχὴ ἀναφέρθηκε στὴ θεματολογία τῆς σύγκλησης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, καθὼς καὶ στὰ θλιβερὰ γεγονότα τῶν ἡμερῶν λέγοντας:

«Νομίζω ὅτι ὅλοι μας θὰ θέλαμε καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ βῆμα τῆς Ἱεραρχίας μας, νὰ ἐκφράσουμε τὴν συνοχὴ τῆς καρδίας μας γιὰ ὅσα θλιβερὰ γεγονότα ζήσαμε τὶς προηγούμενες ἡμέρες στὴ χώρα μας καὶ τὴν ὀδύνη μας γιὰ τὸν ἀδικο χαμὸ τῶν συνανθρώπων μας κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐργασίας των. Ἡ διαμαρτυρία γιὰ τὰ προσωπικὰ ἢ γενικότερα παράπονα ἔναντι τῆς ἀκολοθουμένης τακτικῆς τῆς πολιτείας εἶναι δίκαιο καὶ ἀναφαίρετο δικαίωμα τοῦ κάθε πολίτη. Ἡ χρῆση βίας ὅμως καὶ περισσότερο ἢ ἀφαίρεση ζωῆς τοῦ ὁποιοῦδήποτε, εἶναι ἀπολύτως ἀνεπίτρεπτα».

Ἐπίσης εἶπε: «Ἀνησυχία προκαλεῖ ἡ λήψη σκληρῶν οικονομικῶν μέτρων λιτότητος καὶ ἡ ἀπώλεια θέσεων ἐργασίας, ἐνῶ ἀμηχανία προξενεῖ ἡ συμπεριφορὰ καὶ ὁ τρόπος ἀντιδράσεως τῶν Ἑταίρων μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση».

Καὶ κατέληξε ὅτι «ἡ κρίση εἶναι πνευματικὴ, ποὺ ἐπικεντρώνεται στὴν οἰκογένεια, στοὺς θεσμούς, στὶς δομὲς τῆς πολιτείας, ... καὶ εἶναι ἐκδηλη καὶ στὸ χῶρο τῆς ἀνθρώπινης πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησίας καὶ γι' αὐτὸ ἀπαιτεῖται μία καλὴ διάγνωση καὶ τὸ κατάλληλο φάρμακο».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, ὡς Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας, ἀντιφώνησε ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν. Στὴ συνέχεια πραγματοποιήθηκε συζήτηση μεταξὺ τῶν Ἱεραρχῶν γιὰ τὴν θεματολογία τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἀκολούθως ἄρχισε ἡ διαδικασία τῆς πλήρωσης τῶν τριῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν Ἐδρῶν Λαγκαδᾶ, Ἰλίου, Πετροπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν καὶ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 24 παρ. 1 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

Κατόπιν ἄρχισε ἡ ψηφοφορία περὶ τοῦ τρόπου

πληρώσεως τῶν τριῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν Ἐδρῶν, μὲ τὰ ἔξις ἀποτελέσματα:

α) Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Λαγκαδᾶ, ἐπὶ ψηφισάντων 75 ἢ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 58 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 11 ψήφους. Ἐπίσης εὐρέθησαν καὶ 5 λευκὲς ψήφοι καὶ 1 ἄκυρη. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ δι' ἐκλογῆς.

β) Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἰλίου, Πετροπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν, ἐπὶ ψηφισάντων 75 ἢ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 26 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 45 ψήφους. Ἐπίσης εὐρέθησαν καὶ 3 λευκὲς ψήφοι καὶ 1 ἄκυρη. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Πετροπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν δι' ἐκλογῆς.

γ) Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ, ἐπὶ ψηφισάντων 75 ἢ πρόταση δι' ἐκλογῆς ἔλαβε 50 ψήφους καὶ ἡ πρόταση διὰ καταστάσεως 16 ψήφους. Ἐπίσης εὐρέθησαν καὶ 8 λευκὲς ψήφοι καὶ 1 ἄκυρη. Ἔτσι ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ δι' ἐκλογῆς.

Ἀκολούθησε ἡ διαδικασία τῆς πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 76 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης Τασιᾶς, ψήφους 47,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Γεώργιος Χρυσοστόμου, ψήφους 41,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Γερμανὸς Γαλάνης, ψήφους 32.

Εὐρέθη καὶ 1 λευκὴ ψήφος.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας, καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Τασιᾶς, μὲ 41 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 76 ψηφισάντων, ἐνῶ ἔλαβε 21 ψήφους ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γεώργιος Χρυσοστόμου, 11 ψήφους ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γερμανὸς Γαλάνης καὶ εὐρέθησαν 2 λευκὲς ψήφοι καὶ 1 ἄκυρη.

Στὴ συνέχεια ἄρχισε ἡ διαδικασία πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Πετροπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 75 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Ἀθηναγόρας Δικαιᾶκος, ψήφους 38,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Ἱερόθεος Καλογερόπουλος, ψήφους 27,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Θεόκλητος Ἀθανασόπουλος, ψήφους 18,

Εὐρέθησαν 3 ἄκυρες καὶ 3 λευκὲς ψήφοι.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας, καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Ἰλίου, Πετροπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀθηναγόρας Δικαιᾶκος, μὲ 44 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 75 ψηφισά-

Οἱ νεοκλεγέντες Μητροπολίτες Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννης, Ἰλίου, Πετροπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν κ. Ἀθηναγόρας καὶ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ κ. Κύριλλος.

ντων, ἔλαβαν 17 ψήφους ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος Καλογερόπουλος καὶ 3 ψήφους ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Ἀθανασόπουλος, ἐνῶ εὐρέθησαν 6 λευκὲς ψήφοι καὶ 5 ἄκυρες.

Στὴ συνέχεια ἄρχισε ἡ διαδικασία πληρώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὁρωποῦ δι' ἐκλογῆς. Γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ τριπροσώπου ἐπὶ συνόλου 75 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Μισιακούλης, ψήφους 63,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Νεκτάριος Ἀντωνόπουλος, ψήφους 16,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Χρῦσανθος Στελλάτος, ψήφους 10.

Εὐρέθησαν 4 λευκὲς ψήφοι καὶ 3 ἄκυρες.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας ψηφοφορίας, καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων, ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὁρωποῦ ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Κύριλλος Μισιακούλης, μὲ 66 ψήφους, ἐπὶ συνόλου 75 ψηφισάντων, ἐνῶ εὐρέθησαν 5 λευκὲς ψήφοι καὶ 4 ἄκυρες.

Στὴ συνέχεια ἀκολούθησε ἡ ψηφοφορία γιὰ τὴν ἐκλογή τῶν νέων Ἐπισκόπων.

Γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου παρὰ τῆ Ἱερᾶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Τανάγρας, ἐπὶ συνόλου 71 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Χρυσικός, ψήφους 49,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Εἰρηναῖος Καλογήρου, ψήφους 1,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Βενέδικτος Καρύδης, ψήφους 1.

Εὐρέθησαν καὶ 18 λευκὲς καὶ 2 ἄκυρες ψήφοι.

Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος παρὰ τῆ Ἱερᾶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Τανάγρας, ἐκλέγεται ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Πολύκαρπος Χρυσικός.

Γιὰ τὴν πλήρωση τῆς θέσεως Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Φωτικῆς, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Νόμου 1951/1991, ἐπὶ συνόλου 69 ψηφισάντων ἔλαβαν:

- 1) Ἀρχιμ. κ. Διονύσιος Σιφναῖος, ψήφους 54,
- 2) Ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖνος Ραμιώτης, ψήφους 1,
- 3) Ἀρχιμ. κ. Γεώργιος Ρέμπελος ψήφους 0.

Εὐρέθησαν καὶ 13 λευκὲς καὶ 1 ἄκυρη ψήφος.

Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μὲ τὸν τίτλο τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Φωτικῆς, ἐκλέγεται ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Σιφναῖος.

Τὰ Μικρὰ καὶ Μεγὰλα Μηνύματα, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν κρατοῦσα Ἐκκλησιαστικὴ Τάξη, δίνουν οἱ νεοεκλεγέντες Μητροπολίτες καὶ Ἐπίσκοποι, ἐδόθησαν τὸ πρωτὶ τῆς 11.5.2010 πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Δεύτερη ἑκτακτη συνεδρία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

(Ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας,
11.5.2010)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνήλθε τὴν Τρίτη, 11 Μαΐου 2010, στὴ δεύτερη Ἑκτακτη Συνεδρία ἢ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στὴν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Μετὰ τὴν προσευχὴ ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν καὶ διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Μαρωσίνης καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, Ἰωαννίνων κ. Θεοκλήτου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλεξίου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικοδήμου, Κίρρου καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰακώβου, Λήμνου κ. Ἱεροθέου, Γουμένισσης, Ἀξιούπολεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ καὶ Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν αἰτιολογημένα.

Κατόπιν ἐπικυρώθηκαν τὰ Πρακτικά τῆς χθεσινῆς Συνεδρίας.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, οἱ νεοεκλεγέντες Μητροπολίτες καὶ Ἐπίσκοποι ἔδωσαν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας τὸ Μικρὸ Μήνυμα. Κατόπιν μετέβησαν στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱεραρχίας Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, ὅπου χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἐπὶ παρουσία τῶν Ἱεραρχῶν, Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν Χριστιανῶν, οἱ Θεοφιλέστατοι ἐψηφισμένοι Μητροπολίτες Λα-

γκαδᾶ κ. Ἰωάννης, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετροπόλεως κ. Ἀθηναγόρας καὶ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ κ. Κύριλλος, καὶ οἱ Θεοφιλέστατοι ἐψηφισμένοι Ἐπίσκοποι Τανάγρας κ. Πολύκαρπος καὶ Φωτικῆς κ. Διονύσιος, ἔδωσαν κατὰ τὴν κρατοῦσα Ἐκκλησιαστικὴ Τάξη, τὰ Μεγάλα Μηνύματα.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι ἐπέστρεψαν στὴν Αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων τῆς Ἱεραρχίας, ὅπου ἄρχισαν οἱ ἐργασίες τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, σύμφωνα μὲ τὴν θεματολογία τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εὐσέβιος εἰσηγήθηκε τὸ θέμα «*Εἰκόνα τοῦ φιλανθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας σήμερα*». Ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως ἀκολούθησε εὐρεία συζήτηση, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, Ἡλείας κ. Γερμανός, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος καὶ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.

Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῶν τοποθετήσεων ἢ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἀποφάσισε νὰ ἀναπτυχθεῖ ἀκόμη περισσότερο τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ σταθεῖ ἀρωγὸς στὴν ἀντιμετώπιση τῆς οικονομικῆς κρίσεως. Ἐπιπλέον νὰ προβληθεῖ τὸ ἤδη ἐπιτελούμενο ἔργο μὲ τὴν ἔκδοση ἑνὸς τόμου καὶ τὴν δημιουργία ἑνὸς ψηφιακοῦ δίσκου (dvd), στὰ ὁποία θὰ καταγράφεται αὐτό.

Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος εισηγήθηκε τὸ θέμα «*Ἐνδογενῆ καὶ Ἐξωγενῆ Προβλήματα τῆς Ἱερατικῆς διακονίας στὴ σημερινή Κοινωνία*». Ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως ὁμίλησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, Παροναξίας κ. Καλλίνικος, Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Κοσμᾶς, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεος, Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιιάδος κ. Δαμασκηνός, Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ καὶ Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας θὰ συνεχίσει τὶς ἐργασίες Τῆς αὐριο.

Οἱ χειροτονίες τῶν Θεοφιλεστάτων ἐψηφισμένων Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων θὰ τελεσθοῦν ὡς ἑξῆς:

Τὴν Πέμπτη 13 Μαΐου 2010, στὸν Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, θὰ τελεσθεῖ ἡ

χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἰλίου, Πετρουπόλεως καὶ Ἀχαρνῶν κ. Ἀθηναγόρου.

Τὴν Πέμπτη 13 Μαΐου 2010, στὸν Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς, θὰ τελεσθεῖ ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Φωτικῆς κ. Διονυσίου.

Τὴν Παρασκευή 14 Μαΐου 2010, στὸν Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Ἰλισίων, θὰ τελεσθεῖ ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ κ. Κυρίλλου.

Τὴν Κυριακή 16 Μαΐου 2010, στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης θὰ τελεσθεῖ ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννου.

Τὸ Σάββατο 22 Μαΐου 2010, μὲ τὴν κανονικὴ ἄδεια τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεωργίου, στὴν Ἱερά Μονὴ Ἀναλήψως Σκούρτων Βοιωτίας, θὰ τελεσθεῖ ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Τανάγρας κ. Πολυκάρπου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

Τρίτη ἑκτακτη συνεδρία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

(Ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας,
12.5.2010)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνήλθε τὴν Τετάρτη, 12 Μαΐου 2010, στὴ τρίτη Ἑκτακτη Συνεδρία ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στὴν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Μετὰ τὴν προσευχὴ ἀνεγνώσθη ὁ Κατάλογος τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν καὶ διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, Παραμυθίας, Φιλιππῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτου, Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλεξίου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικοδήμου, Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου, Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρα, Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰακώβου, Λήμνου κ. Ἱεροθέου, Γουμενίσσης, Ἀξιούπολεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνατίου, Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονος, Κασσανδρείας κ. Νικοδήμου, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου, Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωροθέου, Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου, Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Νεκταρίου, Γλυφάδας κ. Παύλου, Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Ἐπιφανίου, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου καὶ Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν αἰτιολογημένα.

Κατόπιν ἐπικυρώθηκαν τὰ Πρακτικά τῆς χθεσινῆς Συνεδρίας.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος εἰσηγήθη-

κε τὸ θέμα «Ἀποτέφρωση νεκρῶν. Πρόκληση Ποιμαντικῆς εὐθύνης καὶ μαρτυρίας». Ἀκολούθησε εὐρεία συζήτηση, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμος, Δράμας κ. Παῦλος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, Πατρῶν κ. Χρυσόστομος, Ἡλείας κ. Γερμανός, Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἄλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ Παροναξίας κ. Καλλίνικος.

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὸ πέρας τῶν τοποθετήσεων τῶν Ἱεραρχῶν ἀποφάσισε ὅτι ἐμμένει στὴν προηγουμένη Ἀπόφασί Της σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία:

«1. Γιὰ τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει καὶ συνιστᾷ ὡς μοναδικὸ τρόπο ἀποσυνθέσεως τοῦ νεκροῦ σώματος τὴν ταφὴ σύμφωνα μὲ τὴν ἁγία Διδασκαλία Της καὶ τὴν ἀπὸ αἰῶνων Παράδοσή Της.

2. Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἔχει ἀντίρρηση γιὰ τὴν καύση τῶν νεκρῶν γιὰ τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους».

Ἐπιπλέον συμπλήρωσε ὅτι γιὰ εἰδικὲς περιπτώσεις τοῦ προβλήματος τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν ἀποφασίσθηκε ὅπως ἕκαστος τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν κρίνει καὶ ἀποφασίζει κατὰ τὴν ποιμαντικὴ κρίση του, στὴν Ἱεραρχία του. Γιὰ νὰ διευκολύνει δὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς ἀπεφάσισε ὅπως εἰδικὴ ὀλιγομελὴς Ἐπιτροπὴ Ἱεραρχῶν καθορίσει τὰ βασικὰ κριτήρια, πού πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη, κατὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν εἰδικῶν περιπτώσεων, τὰ ὁποία θὰ συζητηθοῦν στὴν ἐπόμενη Ἱεραρχία.

Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμίας εἰσηγήθηκε τὸ θέμα «*Τρόποι κατηχήσεως τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας σὸ σύγχρονο γίνεσθαι*». Ἡ εἰσήγησις ἔγινε ὁμοφώνως ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία.

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος εἰσηγήθηκε τὸ θέμα «*Περὶ τῆς ἄρσεως τοῦ ἐπιτιμίου ἀκοινωνησίας εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην κ. Νικόδημον Γκατζιρούλην*». Στὸ θέμα τοποθετήθηκαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Ἡλείας κ. Γερμανός, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Κοσμάς, Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, Κορίνθου κ. Διονύσιος, Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, Φθιώτιδος κ. Νικόλαος καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἀποφάσισε τὴν ἄρση τοῦ ἐπιβληθέντος ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο ἐπιτιμίου τῆς ἀκοινωνησίας στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη πρῶην Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικόδημο Γκατζιρούλη μὲ τὶς ἐξῆς προϋποθέσεις:

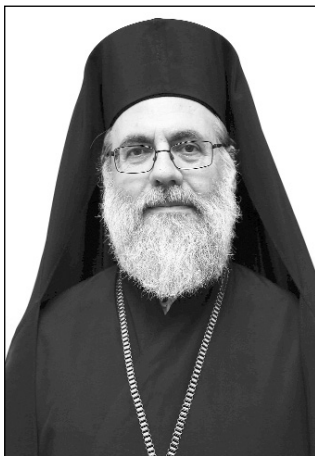
α) Τὸ ἐπιτίμιο αἴρεται ἀπὸ τῆς σήμερον (ex nunc) καὶ ὄχι ἀναδρομικῶς.

β) Δὲν θίγονται οἱ ἕως σήμερα ἐπελθοῦσες ἔννομες συνέπειες.

γ) Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης θὰ ἀναγνωρίσει τὸ διαμορφωθὲν καὶ ὑφιστάμενο νομοκανονικὸ καθεστῶς τῶν τεσσάρων Ἱερῶν Μητροπόλεων, δηλαδή, Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, Κηφισίας, Ὠρωποῦ καὶ Ἀμαρουσίου καὶ Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως.

Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Ζακύνθου κ. Χρυσόστομο, Φθιώτιδος κ. Νικόλαο καὶ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο, θὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Νικόδημο, γιὰ νὰ τοῦ ἀνακοινώσουν τὴν Ἀπόφασιν τῆς Ἱεραρχίας.

Βιογραφικό Σημείωμα του Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρα Δικαιάκου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰλίου Ἀθηναγόρας (κατὰ κόσμον Γεώργιος) Δικαιᾶκος γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1951. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν του εἰσήχθη τὸ 1969 στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μετὰ

τὴ λήψη τοῦ πτυχίου του ὑπηρετήσε στὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸ ἀπὸ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1974 ἕως τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1977. Ἀκολούθως χειροθετήθηκε μοναχός (12.2.1977), χειροτονήθηκε διάκονος (21.2.-1977) ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Κερκύρας καὶ Παξῶν κυρὸ Πολύκαρπο καὶ κατέστη μέλος μικρᾶς μοναστικῆς ἀδελφότητος στὸν Ἅγιο Ἀθανάσιο Ἀγροῦ Κερκύρας.

Ἀποφοίτησε ἀπὸ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τὸ 1979 καὶ τὸ ἴδιο ἔτος χειροτονήθηκε πρεσβύτερος καὶ ἔλαβε τὸ ὄφρικο τοῦ Ἀρχιμανδριτῆ ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κυρὸ Νικόδημο. Διορίσθηκε Ἱεροκήρυκας στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, στὴν ὁποία καὶ ὑπηρετήσε μέχρι τῆς ἐκλογῆς στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερωνύμου (7.2.2008), ὅποτε καὶ μετατέθηκε στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν. Διορίσθηκε Ἱεροκήρυκας τῆς Α΄ καὶ Β΄ Ἀρχιερατικῆς περιφέρειας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐφημέριος στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Μαρίνας Θεσείου καὶ Διευθυντῆς τοῦ Ἰδιαιτέρου

Γραφείου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου. Εἶναι Ἀντιπρόεδρος τοῦ νεοσύστατου Ἰδρύματος Ποιμαντικῆς Ἐπιμορφώσεως τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς διακονίας του στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας διετέλεσε ἡγουμενοσύμβουλος στὴν Ἱερὰ Μονὴ Σαγματᾶ (καὶ παραμένει μέχρι καὶ σήμερα), ὑπεύθυνος νεότητος τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν καὶ τῶν κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ συντονιστῆς συνάξεων τῶν Ἱεροσπουδαστῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐπίσης, εἶχε τὴν εὐθύνη τῶν σεμιναρίων ποιμαντικῶν καὶ ἱεροκηρυκτικῶν μαθημάτων γιὰ τοὺς κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τοῦ Γραφείου Τύπου καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στὴν Εὐαγγελίστρια Ἀλιάρτου. Διετέλεσε δὲ μέλος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ Διάλογο Ἐκκλησίας καὶ Κοινωνίας. Κατὰ τὰ ἔτη 1984-1985 παρακολούθησε στὸ Λονδίνο μεταπτυχιακὰ μαθήματα στὴν Ποιμαντικὴ.

Συμμετεῖχε σὲ σεμινάρια ψυχολογίας, ψυχιατρικῆς καὶ ποιμαντικῆς καὶ συνεργάσθηκε μὲ τὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο γιὰ τὴν διοργάνωση περιβαλλοντικῶν συνεδρίων. Ἐπίσης συμμετεῖχε ὡς ὁμιλητῆς σὲ περιβαλλοντικὰ συνέδρια, σὲ σεμινάρια μεταπτυχιακῶν φοιτητῶν καὶ σὲ νεανικὲς συνάξεις. Τὸ 1998 παρακολούθησε διετῆ κύκλω μεταπτυχιακῶν σπουδῶν στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στὸ Τμῆμα Χριστιανικῆς Ἠθικῆς καὶ Κοινωνιολογίας, ἀπὸ ὅπου ἔλαβε (2002) μὲ Ἄριστα τὸ μεταπτυχιακὸ του δίπλωμα. Θέμα τῆς ἐργασίας του ἦταν «*Ἡ ποιμαντικὴ τῶν χηρευουσῶν κατὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο καὶ τὴ σύγχρονη Ψυχολογία*».

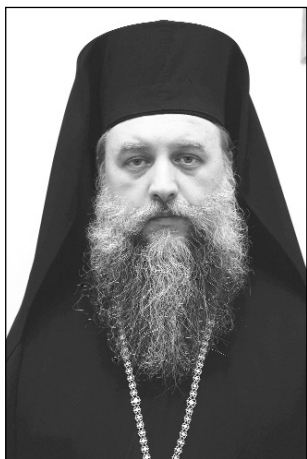
Τὸ 2009 κατέθεσε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης πρὸς κρίση τὴ διατριβή του μὲ θέμα «*Ψυχικὴ ἐξάντληση καὶ ἀποξένωση τοῦ κληρικοῦ*».

Μετέφρασε ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ τὸ ἔργο τοῦ Μέγιεντορφ «*Ὁρθόδοξος Γάμος*» καὶ ἐπιμελήθηκε τὴ

μετάφραση ἀπὸ τὰ ἀγγλικά του βιβλίου τοῦ Σμέμαν «*Εὐχαριστία*». Ἐπιμελήθηκε ἐπίσης συλλογὴ διηγημάτων μὲ τὸν τίτλο «*Χαρμολύπη*» καὶ συμμετείχε στὸ συλλογικὸ τόμο «*2000 χρόνια μετὰ*» τῶν ἐκδόσεων Ἀκρίτας.

Γνωρίζει ἄπταιστα ἀγγλικά καὶ ἰταλικά.

Βιογραφικό Σημείωμα του Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Άμαρουσίου και Ώρωποῦ κ. Κυρίλλου Μισιακούλη

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κηφισίας, Άμαρουσίου και Ώρωποῦ κ. Κύριλλος (κατὰ κόσμον Κωνσταντῖνος) Μισιακούλης, γεννήθηκε τὸ 1963. Μετὰ τὴν περὰ τωσιν τῶν ἐγκυκλίωσιν σπουδῶν του στὴν Ἀθήνα, σπούδασε Νομικὴ καὶ Θεολογία στὶς ἀντίστοιχες Σχολές του Ἐθνικοῦ

καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐπὶ διετία (1988-1990) ἄσκησε τὴν δικηγορία στὴν Ἀθήνα, στὶς Νομικὲς Ὑπηρεσίες Διοικήσεως του Κράτους.

Ἐκάφη Μοναχὸς στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀσωμάτων Πετρακὴ στὶς 3.10.1991, χειροτονήθηκε Διάκονος, Σεπτὴ ἐντολῇ του μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Σεραφεῖμ, ὑπὸ του ἀειμνήστου Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κυροῦ Τιμοθέου, στὶς 4.10.1991, καὶ ἐντάχθηκε στὸν Κλῆρο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν ἴδιο Ἀρχιερέα στὶς 28.11.1993. Ὑπηρετήσε ὡς Διάκονος στοὺς Ἱε-

ροὺς Ναοὺς Ἁγίας Εἰρήνης ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Ἁγίου Σπυρίδωνος Παγκρατίου. Ἐφημέριος στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς Ἁγίου Γεωργίου Κυνοσάργους καὶ Ἁγίου Χαραλάμπους Ἰλισίων, μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς Ἐπίσκοπον. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1990 ἕως τὸ Μάρτιο του 1993 ὑπηρετήσε στὴ Νομικὴ Ὑπηρεσία τῆς νεοσύστατης τότε Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Διετέλεσε Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων (1993-2003), ἔπειτα Α΄ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (2003-2006), καὶ κατόπιν προτάσεως του μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (2006-2008), διατηρήσας τὴν θέσιν ταύτην κατόπιν ἐντολῆς του νεοεκλεγέντος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου του Β΄, μέχρι τὴν εἰς Ἐπίσκοπον ἐκλογὴν του.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς διακονίας του στὶς ἐπιτελικὲς αὐτὲς θέσεις τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔλαβε μέρος σὲ Συνέδρια καὶ Ἐκκλησιαστικὲς ἀποστολές.

Ἐπίσης μετεῖχε ὡς μέλος σὲ διάφορες προπαρασκευαστικὲς Ἐπιτροπὲς καταρτίσεως σχεδίων Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ Κανονισμῶν.

Βιογραφικό Σημείωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννου Τασσιᾶ

Ὁ Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κ. Ἰωάννης ἐγεννήθη στή Θεσσαλονίκη τὸ 1958. Ἀπεφοίτησε τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας τὸ 1979 καὶ τοῦ Τμήματος τῆς Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τὸ 1982.

Παρηκολούθησε εὐρύτερες μεταπτυχιακὲς σπουδές. Τὸ 1982 χειροτονεῖται Διάκονος στήν Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης καὶ ἀναλαμβάνει τὴ διεύθυνση τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Τὸ 1983 χειροτονεῖται Πρεσβύτερος, λαβὼν τὸ ὄφρικό του ἀρχιμανδρίτου καὶ τοποθετεῖται ἱερατικῶς προϊστάμενος εἰς τὸν Ἱερόν Ναὸν τῶν

Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τὸ ἔτος 1994. Ἀκολούθως τοποθετήθηκε στὸν Ἱερόν Ναὸν τοῦ πολιούχου Ἁγίου Δημητρίου, ὡς ἱερατικῶς Προϊστάμενος.

Ἀπὸ τὸ 1983 ὑπηρέτησε ὡς ἡγουμενοσύμβουλος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Θεοδώρας Θεσσαλονίκης, ἀπὸ τὸ 1994 ὑπηρετεῖ ὡς καθηγούμενος αὐτῆς μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς Ἐπίσκοπον. Ἀπὸ τὸ 1994 ὑπηρέτησε ὡς Πρωτοσύγγελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

Συνέγραψε ἄρθρα καὶ μελέτες ἀγιολογικοῦ περιεχομένου. Ἔλαβε μέρος μὲ εἰσηγήσεις του σὲ Θεολογικά Συνέδρια.

Ἔργα του: «*Ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινωνία*», «*Τὸ νόημα καὶ τὸ περιεχόμενο τῶν ἑορτῶν στήν Παλαιὰ Διαθήκη*», «*Αἱ ἐξορίες τοῦ Μ. Ἀθανασίου*», «*Ὁ 59ος ψαλμὸς κατὰ τὸν ἅγιον Μάξιμον τὸν Ὁμολογητὴν*», «*Ὁ ἅγιος Δημήτριος*», «*Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ροτόντα*», «*Μονὴ Λατόμου*», «*Ἱερά Μονὴ ἁγίας Θεοδώρας*», «*Ἡ Βασιλικὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου*».

Βιογραφικό Σημείωμα τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Τανάγρας κ. Πολυκάρπου Χρυσικοῦ

Ἐγεννήθη τὴν 25ην Δεκεμβρίου 1933 εἰς Αὐλίδα Νομοῦ Εὐβοίας. Τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐπεράτωσεν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως Χαλκίδος.

Τὸ 1952 μετὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις εἰσῆλθεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἔλαβε τὸ πτυχίον τὸ

1957 καὶ κατετάγη εἰς τὸν Στρατὸν καὶ ὑπηρετήσεν ἐπὶ διετίαν εἰς τὴν Τ.Υ.Σ. Μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκάφη μοναχὸς ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ του πατρὸς Ἀρχιμ. Βασιλείου Τζοβλά εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου (Μέσα Παναγίτσα) Σουβάλας Χαλκίδος τὴν 7ην Ἰουλίου 1959, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνεγράφη εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Δαυῖδ Γέροντος εἰς Λίμνην Εὐβοίας.

Τὴν 8ην Ἰουλίου 1959 ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ κυροῦ Γρηγορίου Πλειαθοῦ Μητροπολίτου Χαλκίδος εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Οἰκήματος «Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου».

Τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1959 ἐχειροτονήθη Πρε-

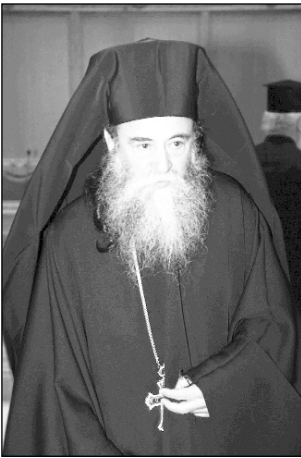
σβύτερος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Χαλκίδος ὑπὸ τοῦ Αὐτοῦ Μητροπολίτου, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπένευμε καὶ τὸ ὄφφικιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου. Στὴν συνέχεια διωρίσθη Τακτικὸς Ἐφημέριος τοῦ εὐαγοῦς Ἰδρύματος «Ὁσίου Ἰωάννης ὁ Ρῶσσο», ἔνθα ὑπηρετήσεν ἕως τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1960, μετακληθεὶς εἰς Χαλκίδα καὶ ἀναλαβὼν τὴν θέσιν τοῦ Πρωτοσυγγέλλου διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος καὶ παρέμεινεν εἰς αὐτὴν ἐπὶ 33 ἔτη. Διωρίσθη καὶ Ἐφημέριος καὶ Ἱεροκέρυξ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χαλκίδος.

Τὸ 1992 συμπληρώσας 35ετίαν ἔλαβεν σύνταξιν ὡς Δημόσιος Ὑπάλληλος (Πρωτοσύγγελλος). Τὸν ἴδιον χρόνον μετετέθη εἰς τὴν γείτονα Μητρόπολιν Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, ἔνθα μὲ τὰς εὐλογίας τοῦ τότε Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας καὶ νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου ἐθεμελίωσεν Ἱερὰν Μονὴν καὶ ἐγκατέστησεν γυναικειάν ἀδελφότητα εἰς τὴν περιοχὴν Σκούρων Βοιωτίας. Μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ἀδελφότητος εἰς τὸ Μοναστήριον γενομένης τὴν 1ην Ἰουλίου 1998 περιήρχετο τὴν Ἐπαρχίαν Θηβῶν κυρίως, καὶ ἐκήρυττεν καὶ λειτουργοῦσεν.

Ἦσκησε καὶ ἀσκεῖ τὴν διακονίαν τοῦ κηρύγματος, τῆς κατηχήσεως, τῆς θείας Λειτουργίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως.

Βιογραφικό Σημείωμα τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Φωτικῆς κ. Διονυσίου Σιφναίου

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Φωτικῆς κ. Διονύσιος (κατὰ κόσμον Δημήτριος) Σιφναῖος γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1954, γιὸς τοῦ Γεωργίου, καταγομένου ἀπὸ τὴν Πάρο καὶ τῆς Ἰωάννας, θυγατέρας τοῦ ἀείμνηστου Ζακυνθinoῦ ἱερέα Διονυσίου Καμβάση. Σημειωτέον ὅτι ἡ

γιαγιά του Πρεσβυτέρα Ἀγγελικὴ ἦταν ἀνιψιὰ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Ζακύνθου Διονυσίου Γ' τοῦ Πλαῖσα.

Ὁ κ. Διονύσιος, μετὰ τὰ ἐγκύκλια γράμματα, φοίτησε στὴν Ριζάρειο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ (ἀπόφοιτος 1976), στὴν Πατριάδα Σχολή, στὴν Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν καὶ στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπι-

στημίου Θεσσαλονίκης, ἀπ' ὅπου ἔλαβε τὸ πτυχίο του τὸ 1983.

Μοναχὸς ἐκάρῃ στὶς 14 Αὐγούστου 1977, στὴν Μονὴ Πεντέλης, ἀπὸ τὸν τότε Ἡγούμενό της Ἐπίσκοπο Δωδώνης κ. Χρυσόστομο (σήμερα Μητροπολίτη Ζακύνθου), ἀπὸ τὸν ὁποῖον χειροτονήθηκε ἀφ' ἐνὸς μὲν Διάκονος τὴν ἐπομένη (Δεκαπενταύγουστο 1977), ἀφ' ἑτέρου δὲ Πρεσβύτερος στὶς 17 Δεκεμβρίου 1983, λαμβάνοντας συνάμα τὸ ὄφικιο τοῦ Ἀρχιμανδριτίη.

Ὡς Διάκονος ὑπηρέτησε στὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἀμπελοκήπων καὶ ἀργότερα ὡς Ἱεροκήρυκας, κατ' ἀρχὰς στὴν Μητρόπολη Λαγκαδᾶ (1.5.1983-30.7.1984) καὶ ἀκολούθως στὴν Μητρόπολη Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ, ὅπου ἕως χθὲς, παράλληλα μὲ τὰ ἱεροκηρυκτικὰ καθήκοντά του, ἐπιδόθηκε μὲ ὑποδειγματικὴ προσήλωσι, αὐταπάρνηση καὶ ἐπιτυχία στοὺς ἰδιαίτερα εὐαίσθητους τομεῖς τῆς Ἐξομολόγησης, τῆς Νεότητος, τῆς ἀντιμετώπισης τῶν Αἱρέσεων καὶ ὅπου τὸν ἔταξαν οἱ κατὰ καιροὺς προϊστάμενοί του.

Εισήγηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρὸς τὴν Ἑκτακτὴ Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.

(11.5.2010)

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, Χριστὸς Ἀνέστη!

Καὶ πάλιν μὲ τὴν χάριν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ καὶ Ἀναστάσιος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συνήλθαμε μὲ πρόσκληση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς ἕκτακτον Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας διὰ νὰ ἐκλέξωμεν τρεῖς νέους Μητροπολίτας εἰς τὰς κενὰς Μητροπολιτικὰς ἔδρας Λαγκαδᾶ, Ἰλίου καὶ Κηφισίας, ὡς καὶ δύο Βοηθοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συζήτηση καὶ λήψη ἀποφάσεων ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἔχουν ἀπομείνει ἀπὸ προηγούμενες Συνόδους τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Νομίζω ὅτι ὅλοι μας θὰ θέλαμε καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ βῆμα, τῆς Ἱεραρχίας μας, νὰ ἐκφράσουμε τὴν συνοχή τῆς καρδίας μας γιὰ ὅσα θλιβερὰ γεγονότα ζήσαμε τίς προηγούμενες ἡμέρες στὴ χώρα μας καὶ τὴν ὁδὴν μας γιὰ τὸν ἄδικο χαμὸ συνανθρῶ-

πων μας κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐργασίας των. Ἡ διαμαρτυρία γιὰ τὰ προσωπικὰ ἢ γενικότερα παράπονα ἔναντι τῆς ἀκολουθούμενης τακτικῆς τῆς πολιτείας εἶναι δίκαιο καὶ ἀναφαίρετο δικαίωμα τοῦ κάθε πολίτη. Ἡ χρῆση βίας, ὅμως, καὶ περισσότερο ἡ ἀφαίρεση ζωῆς τοῦ ὁποιουδήποτε εἶναι ἀπολύτως ἀνεπίτρεπτα.

Ὅμοιως, ἀνησυχία προκαλεῖ ἡ λήψις σκληρῶν οἰκονομικῶν μέτρων λιτότητος καὶ ἡ ἀπώλεια θέσεων ἐργασίας, ἐνῶ ἀμηχανία προξενεῖ ἡ συμπεριφορὰ καὶ ὁ τρόπος ἀντιδράσεως τῶν Ἑταίρων μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση.

Ἐπὶ πολὺ καιρὸ βλέπουμε, διαβάζουμε καὶ ἀκοῦμε συζητήσεις γιὰ τὴ μεγάλη οἰκονομικὴ κρίση, πού διέρχεται ἡ πατρίδα μας, πού ὅπως φαίνεται ἀπειλεῖ καὶ ἄλλες χῶρες γειτονικῆς μας.

Πολὺ σωστὰ ἔχει λεχθεῖ καὶ ἐπαναλαμβάνεται, ὅτι ἡ κρίσις δὲν εἶναι οἰκονομικὴ· εἶναι κρίσις

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὴν Ἑκτακτὴ Σύγκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας στὴν Αἴθουσα τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ

πνευματική. Μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ πνευματικὴ ἀπίσχυανση στὰ πρόσωπα, στὴν οἰκογένεια, στοὺς θεσμούς, στὶς δομὲς τῆς Πολιτείας, εἶναι προμήνυμα ὄχι μιᾶς κρίσεως, ἀλλὰ πολλαπλῶν πού ἀλληλοδιαδόχως ἐπακολουθοῦν.

Ἡ ἀποξένωση τῶν νεοελλήνων ἀπὸ τὴν πνευματικὴ τους παράδοση ἐπιφέρει πλῆθος στρεβλώσεων σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ζωῆς. Ἡ ἔκδηλη νοοτροπία τοῦ ἀτομικοῦ, ἐγωπαθοῦς καὶ καταχρηστικοῦ συμφέροντος κινδυνεύει νὰ διαλύσει τὴν κοινωνία σπέρνοντας ἀκόμη μεγαλύτερη δυστυχία καὶ σύγχυση.

Ἡ ἀνελέγητη πολιτικο-οικονομικὴ πραγματικότητα, ἡ ἀναζήτησις μιᾶς εὐτυχίας πλαστικῆς, νεοπλουτιστικῆς, πού τὴν παρουσιάζει ὡς τέτοια ἕνα παγκόσμιο σύστημα Ἀπάτης, στηριγμένο μόνο στὴ συσσώρευση κέρδους, μέσῳ τοῦ ὁποίου οἱ πλούσιες χῶρες πλουτίζουν καὶ οἱ φτωχὲς φτωχαίνουν, δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ, ἀλλὰ μέσα στὰ τείχη μας.

Ἐδῶ ταιριάζει ἀπόλυτα ὁ λόγος τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου: «Ἐγνώσαν δὲ ἑαυτοὺς γυμνοὺς, οὐ τοσοῦτον ἀπὸ ἐνδυμάτων, ἀλλ' ὅτι γυμνοὶ τῆς τῶν θείων θεωρίας γεγονάσιν, καὶ πρὸς τὰ ἐναντία τὴν διάνοιαν μετήνεγκαν».

Αὐτὴ ἡ κρίσις δυστυχῶς, εἶναι ἔκδηλη καὶ στὸ χῶρο τῆς ἀνθρώπινης πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀσθένεια καὶ ἡ ἀσθένεια θεραπεύεται μὲ μιὰ καλὴ διάγνωση καὶ τὸ κατάλληλο φάρμακο. Σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, τῆς Ἐκκλησίας, τὸ φάρμακο εἶναι ἡ ἀλλαγὴ σκέψεως, ἡ μεταστροφή τοῦ νοός, ἡ μετανοια.

Στὴν ἀντιμετώπιση καὶ θεραπεία αὐτῆς τῆς κρίσεως ἔχει μερίδιο καὶ ἡ Ἐκκλησία μας καὶ ὀφείλει νὰ συμπαράσταθῃ καὶ συμπαρίσταται μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο στοὺς ἀνθρώπους.

Γιατὶ ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ πάνω στὸ θάνατο σημαίνει γιὰ τὸν ἄνθρωπο μάχη μέσα στὸν κόσμο καὶ δυνατότητα νίκης ἐναντίον κάθε μορφῆς θανάτου· τέτοιες μορφὲς εἶναι ἡ φυσικὴ ἢ ἠθικὴ ὑποδούλωση, ἡ μοναξιά, τὸ ψεῦδος, ἡ ὑποκρισία, ἡ σκληροκαρδία, ἡ ἀναλγησία, ἡ ἀναισθησία, ἡ γοητεία τοῦ μηδενὸς καὶ τῆς ἀνυπαρξίας, ἡ κάθε λογῆς εἰδωλολατρεία καὶ φυσικὰ ἢ αὐτοειδωλοποίηση.

Σὲ μιὰ τέτοια πορεία, μέσα στὴ δίνη τῶν τελευταίων γεγονότων, ὀφείλει τόσο ἡ Δ.Ι.Σ. ὅσο καὶ ἡ Ι.Σ.Ι. νὰ ἐγκύψουν σὲ ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα πού ἔχουν καταντήσει ἀγκυλώσεις καὶ βαρίδια καὶ νὰ κάνουν τομῆς:

Α. Ἐλέχθη καὶ ἄλλοτε ἀπὸ αὐτὴ τὴ θέση καὶ εἶναι πολλοὶ αὐτοὶ πού ὑποστηρίζουν νὰ ἀλλάξει ὁ τρόπος ἐκλογῆς τῶν Μητροπολιτῶν.

Β. Μὴν περιμένουμε πολλὰ ἀπὸ τὰ προβλήματά μας νὰ τὰ ἐπιλύσουν παράγοντες ἔξω ἀπὸ τὸν Ἐκκλησιαστικὸ χῶρο, ἢ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Πολιτεία.

Γ. Χρειαζόμαστε μιὰ ἐκκλησιαστικὴ παιδεία (δηλαδὴ τὰ στελέχη μας), κάτω ἀπὸ τὴ δικὴ μας εὐθύνη καὶ διαπαιδαγώγηση. Τὰ προβλήματα συσσωρεύονται.

Ἀδελφοί μου.

Θὰ τελειώσω μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου πρὸς τοὺς Κορινθίους:

«Θεμέλιον γὰρ οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός. Εἴ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸ θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμους, ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώση, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει». (Κορινθ. Α', Γ', 11-13).

Ἡ Εἰκόνα τοῦ Φιλανθρωπικοῦ καὶ Κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας σήμερα¹

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εὐσεβίου

(Εἰσήγηση στὴν Ἑκτακτὴ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 11.5.2010)

*«Πάλιν φιλανθρωπίας καιρὸς
καὶ πάλιν ἐγὼ τολμηρὸς γράμμασι ἐξελέγην
πιστεύων παράκλησιν περὶ τοσούτου πράγματος»
(Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)²*

Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Συνοδικοὶ Σύεδροι,

Σεπτῇ προσκλήσει τῆς προλαβούσης Διαρκοῦς Ἱεραρχίας Συνόδου καὶ παρακλήσει τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἐκλήθην νὰ παρέλθω στὸ βῆμα καὶ συνοπτικῶς νὰ ἐξεικονίσω, μὲ τὴν ταπεινὴν μου ταύτην εἰσήγηση ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ σώματος τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας, τὸ φιλανθρωπικὸν ἔργον καὶ τὴν κοινωνικὴν προσφορὰν τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας.

Εἰσαγωγικὰ

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ, ὅπου ἀκούεται μία τοιαύτη εἰσήγηση ἐνώπιον τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἧς στιγμῆς μάλιστα καὶ ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ ὠμίλησαν περὶ τούτου, ἐν οἷς καὶ ὁ Μακαριώτατος προγενεστέρως, ὡς Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, εἶχεν εἰσηγηθεῖ τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 2005 τὸ θέμα «Ἐξουσία καὶ Διακονία στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας». Ἀναφέρω ἐπίσης τὴν διοργανωθεῖσα δημοσίᾳ συζήτηση μὲ θέμα «Κοινωνικὴ Διακονία καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Περιουσία: παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον», ποῦ ἔλαβε χώραν τὴν 11ην Ἰουνίου 2009 στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, ὡς καὶ τὸν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Χριστοδούλου ἐκδοθέντα κατὰ τὸ ἔτος 2001 ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τόμον,

ἐπιγραφόμενον «Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης»³.

Εἰσαγωγικῶς καὶ ἐν εἴδει ἀξιωματικῆς θέσεως ὀφείλουμε νὰ ἀναφέρουμε πὼς ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὴν κοινωνία, ὅπως ἐπιτάσσει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, εἶναι διττός: ἀφ' ἑνὸς μὲν καὶ πρωτίστως ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια καὶ ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀγαπητικὴ προσέγγιση τοῦ ἀνθρώπου μὲ σκοπὸ τὴν θεραπεία τῶν ὀπωινδήποτε ἀναγκῶν του. Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ θέλει τὴν Ἐκκλησία κοντὰ του, στήριγμα καὶ βακτηρία στὴν καθημερινότητά του, καὶ ὁ ρόλος τῆς λογίζεται χρήσιμος καὶ πολλὰ φορὰς ἐπιτακτικὸς γιὰ τὸν λαὸ μας, καθὼς τὰ ἐπιμέρους προβλήματά του δεικνύει ὅτι ἔχουν σαφεῖς ἠθικὰς προεκτάσεις.

1. Τὸ θεολογικὸ ὑπόβαθρο τῆς φιλανθρωπίας

Πρὶν ἢ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἔκθεση τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς καὶ τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μας, ἄς θεωρήσωμεν ἐν συντομίᾳ τὸ θεολογικὸν ὑπόβαθρον καὶ τὶς ἐκκλησιολογικὰς προεκτάσεις αὐτοῦ τοῦ ἔργου.

«Καλὸν ἢ φιλανθρωπία· καὶ μάρτυς ὁ αὐτὸς Ἰησοῦς», δηλ. καλὸν πράγμα εἶναι ἡ φιλανθρωπία –ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος– καὶ μάρτυράς της εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἐποίησε τὸν ἄνθρωπο γιὰ ἔργα ἀγαθὰ καὶ συνέζηξε μὲ τὸ χῶμα τὴν εἰκόνα, ὡς ὁδηγὸν τῶν καλλίστων καὶ πρόξενον τῶν ἄνω, ἀλλὰ καὶ ἔγινε καὶ γιὰ χάρι μας ἄνθρωπος⁴.

Ἡ πρώτη καὶ μεγάλη φιλανθρωπία ἔρχεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν μεγάλο Καπαδόκη θεολόγο καὶ Ἀρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, Γρηγόριο τὸν Ναζιανζηνό, συνοψίζεται σὲ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ τὴν ἐνανθρώπησίν Του.

Ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, εἶναι ὁ αὐτομαρτυρούμενος «ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ»⁵. «εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε»⁶. Ἡ δὲ Ἐκκλησία ὡς «σῶμα Χριστοῦ»⁷ καὶ «παράτασις Του εἰς τοὺς αἰῶνας»⁸ ἐργάζεται φιλανθρώπως κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ θείου Ἰδρυτοῦ τῆς καὶ ἐλεεῖ προσφέρουσα ἀπὸ τὸν ἀδαπάνητο πλοῦτο τῆς εὐχαριστιακῆς παρακαταθήκης τοῦ «μελιζομένου καὶ μὴ διαιρουμένου, τοῦ προσφερομένου καὶ οὐδέποτε δαπανωμένου, ἀλλὰ τοὺς μετέχοντας ἀγιάζοντος Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ»⁹.

Ὅπως καὶ ἡ λέξη μαρτυρεῖ, *φιλανθρωπία* θὰ εἰπεῖ ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο, δηλ. ἐνδιαφέρον καὶ φροντίδα γιὰ τὸν ὅλον ἄνθρωπο, τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα του.

Ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι κατάφορτη ἀπὸ τὴν δαφιλιῆ παρουσία τοῦ Θεοῦ στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀπαιτήσεις, πού δὲν ἀφοροῦν μόνο στὶς πνευματικὲς του ἀναζητήσεις καὶ δὲν ἔχουν μόνο σχέση μὲ τὴν ψυχὴν του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σῶμα του καὶ ὅπως διαμορφώνονται κάθε φορὰ οἱ ὑλικές του ἀνάγκες.

Βεβαίως, οὔτε λόγος νὰ γίνεταί γιὰ τὸ ὅτι ἡ ψυχὴ προκρίνεται καὶ γιὰ ἐκεῖνη ἐνδιαφέρεται πρωτίτως ἡ Ἐκκλησία, χωρὶς ὅμως τὸ σῶμα, ἂν καὶ δευτερεῦον, νὰ παραθεωρεῖται μαζί μὲ τὶς ἀνάγκες του. «Πρόσεχε οὖν σεαυτῷ, μήτε τοῖς θνητοῖς ὡς αἰδίοις ἐναπομείνεις», δηλ. πρόσεχε τὸν ἑαυτό σου, τονίζει ὁ Μέγας Βασίλειος, οὔτε νὰ ἐναπομείνεις στὰ θνητὰ ὡς αἴδια, οὔτε τὰ αἴδια νὰ καταφρονήσεις ὡς παρερχόμενα. Μὴ μένεις μόνο στὴ φροντίδα τῆς σάρκα, διότι παρέρχεται, νὰ ἐπιμελεῖσαι τὴν ψυχὴ σου, πού εἶναι πράγμα ἀθάνατο. Ἐξέτασε μὲ κάθε ἀκριβεία τὸ ἑαυτό σου, γιὰ νὰ γνωρίζεις νὰ διανέμεις στὸ καθένα τὸ πρόσφορο, στὴ σάρκα διατροφὲς καὶ σκεπάσματα, στὴν ψυχὴ δόγματα εὐσεβείας, ἀγωγή εὐγενῆ, ἀσκησι ἀρετῆς, ἐπανόρθωσι παθῶν, ...ἐπειδὴ ἡ σάρκα ἐπιθυμεῖ εἰς βάρος τοῦ πνεύματος, καὶ τὸ πνεῦμα εἰς βάρος τῆς σαρκὸς καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ μεταξύ τους ἀντίκεινται, πρόσεχε, δὲς μήπως περιποιοῦμενος τὴ σάρκα παρέχεις στὸ χειρότερο τὴν ἐξουσία¹⁰.

Ἀντιλαμβανόμεστε συνεπῶς πὼς ὅταν ὁμιλοῦμε

γιὰ φιλανθρωπία δὲν πρέπει νὰ παγιδευόμαστε στὰ κοσμικὰ κριτήρια, πού περιορίζονται μόνο σὲ ὅ,τι τὰ μάτια βλέπουν καὶ οἱ αἰσθήσεις ἐπαληθεύουν, ἀλλὰ ἐννοοῦμε τὴν μέριμνα γιὰ τὴν ὅλη ψυχοσωματικὴ ἀνθρώπινη ὑπαρξή, ἡ ὁποία ἀναμφιβόλως ἐκτείνεται πέρα ἀπὸ τὸ ὑλικὸ μέρος τοῦ ἀνθρώπου, στὴν ἀπεραντοσύνη δηλαδὴ τῆς ψυχοπνευματικῆς του ὄντοτητας, ἡ ὁποία καὶ χρονικὰ εἶναι ἀπεριόριστη, ἀφοῦ ἔχει ἀρχὴ μὲν, αἰῶνια δὲ προοπτικὴ.

2. Ἐκκλησιολογικὲς προεκτάσεις

Ὁ πολυειδῆς καὶ πολυκύμαντος ἀγώνας τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ εἶναι ἀγώνας καθαρὰ πνευματικὸς, συγχρόνως δὲ μὲ προεκτάσεις ὑλικές, οἱ ὁποῖες θὰ πραγματώνουν τὴν ἔννοια τῆς ἀγάπης, ὅπως ὁ ἱερός Χρυσόστομος τὴν σκιαγραφεῖ: «Μέγα ἀγάπη καλόν· πυρὸς ἐστὶν σφοδρώτερος», δηλ. μεγάλο καλὸ εἶναι ἡ ἀγάπη, πὸ δυνατὸ ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ μᾶς ἀνεβάζει στὸν οὐρανὸ καὶ κανένα ἐμπόδιο δὲν μπορεῖ νὰ σταματήσει τὴν ἀκατάσχετη ὁρμὴ τῆς¹¹.

Ἄν ἀπουσιάσει ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὴν κοινωνία μας τότε καὶ ἡ ζωὴ μας θὰ εἶναι χωρὶς νόημα καὶ ἡ ιδιότητά μας ὡς Χριστιανῶν Ὁρθοδόξων καὶ δὴ καὶ ὡς Κληρικῶν χωρὶς ἀντίκρισμα. Καὶ ἐδῶ θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω μία φράση ἐνὸς συγχρόνου ἀπόστολου τῆς ἀγάπης: «Ὅσο θὰ ὑπάρχει στὸν κόσμῳ ἔστω κι ἓνας ἄνθρωπος, πού θὰ πεινᾷ, πού θὰ εἶναι ἄρρωστος χωρὶς φάρμακα, πού θὰ ὑποφέρει, ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ θὰ μένει ἀνεκπλήρωτη καὶ οὔτε ἐσεῖς, οὔτε ἐγὼ μποροῦμε νὰ συνεχίσουμε νὰ εἴμαστε ἀναπαυμένοι»¹².

Οὕτως ἡ Ἐκκλησία συνοψίζει τὴν διδασκαλία τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ κανεὶς δὲν διαφωνεῖ ἐπ' αὐτῶν. Πλὴν ὅμως ἡ πνευματικὴ κατάστασι τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς δύναται καὶ εἶς ἕκαστος Ὑμῶν νὰ γνωρίζε ἐκ τῆς ποιμαντικῆς του διακονίας, ἀδυνατεῖ νὰ ἀρθεῖ σὲ τέτοιο ὕψος, ὥστε νὰ κατανοήσῃ τὴν προτεραιότητα τῆς πνευματικῆς μας ἀποστολῆς. Ἐνεκα δὲ καὶ τῆς ἀνυπαρξίας σὲ μερικὲς περιπτώσεις κοινωνικῆς μέριμνας τοῦ Κράτους, ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία νὰ ἀσχολεῖται μονοδιάστατα μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ ἐπενδύει τὶς πνευματι-

κές της δυνάμεις σε πρακτικές μονοφυσικτικής διακονίας, με σκοπό την άμεση θεραπεία των ύλικών του αναγκών, τὸ ὁποῖο γίνεται ἐν πολλοῖς σήμερα, ἀλλ εἰς βάρος ἐνίστε τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς καὶ παρουσίας.

3. Ὁ ἱστορικός πειρασμός

Ἐδῶ ἐντοπίζεται καὶ ὁ ἱστορικός πειρασμός τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἐγκαταλείψει τὴν διακονία τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ διακονεῖ τραπέζας, ὅπως εὐστοχα περιγράφεται στὸν δεῦτερο στίχο τοῦ βου κεφ. τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Γίνεται τοιουτοτρόπως εὐάρεστη, ἀποδεκτὴ, καὶ τιμᾶται ὑπερβαλλόντως μέσα στὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ ὅμως ἡ πρόσκαιρη κοινωνικὴ συνθήκη σὲ καμμία περίπτωση δὲν δύναται νὰ ἀναιρεῖ τὴν Κυριακὴ διαπίστωση μετὰ τὸν θαυμαστὸ χορτασμὸ τῶν πεντακισχιλίων: «Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἶδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε»¹³.

Ὁ πειρασμός τοῦ ἀνθρώπου νὰ προσκυνήσει ὅποιον εὐκόλα τὸν χορταίνει, ἀκυρώνει τὴν θεία Οἰκονομία, τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, ἀκόμη καὶ αὐτὴ τὴν ἀξιοπρέπεία του. Διότι καὶ ἂν ἡ Ἐκκλησία «ψωμίσει πάντα τὰ ὑπάρχοντά»¹⁴ τῆς καὶ τὰ παραδώσει «εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας»¹⁵, τοῦτο δὲν σώζει τὸν ἀνθρώπο, παρὰ πρόσκαιρα χορταίνει τὴν πείνα του ἢ περιποιεῖται τὴν ἀνάγκη του καὶ ἐπιφανειακὰ καλύπτει τὸν λογισμό του.

Λογικὰ ἡ Ἐκκλησία ἀδυνατεῖ νὰ προσφέρει τὸν καθ' ἡμέραν ἄρτον. Δύναται ὅμως νὰ μεταδίδει «τὴν ἄλλη βιοτή»¹⁶, τὴν ἐργήγορη, πὺν ἀνιστᾶ τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ τὸ τέλμα τοῦ ἐφησυχασμοῦ καὶ τῆς λήθης πρὸς τὴν προοπτικὴ γιὰ μία νέα ἀρχή, ὅπου ἡ ἐνδεχόμενη ἀστοχία καὶ ἀποτυχία του δὲν ἀναιροῦν τὴν δυναμικὴ τοῦ «κατ' εἰκόνα»¹⁷, ὅπως τὸ χάρισε ὁ Θεὸς δημιουργός του. Τότε πρὸς καιρὸν δύναται ἡ Ἐκκλησία νὰ διακονήσει καὶ τὴν καθ' ἡμέραν τράπεζα, ἕως ὅτου ὁ ἀνθρώπος ὀρθοποδήσει ὡς πρὸς τὴ βιοτικὴ του μέριμνα καὶ ἐπανακτῆσει τὸν ἔλεγχο τῆς ζωῆς του ἐν Χριστῷ.

Τὸ δίλημμα, λοιπόν, γιὰ τὸ ἂν ἡ Ἐκκλησία θέλει ἢ μπορεῖ νὰ λύσει τὸ κοινωνικὸ πρόβλημα εἶναι ψευδελίγραφο, καθὼς βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν διάσταση καὶ τὴν ἀντίληψη τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι φιλοσοφικὰ ἀτεκμηριώτο καὶ θεολογικὰ

λανθασμένο ὡς πρὸς τὴν ἀφετηρία του. Καὶ βέβαια μπορεῖ, πολλαπλασιάζοντας κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ μένουσα ἐν ταυτῷ προσηλωμένη στὴν ἐντολὴ Του «ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει»¹⁸. Τοῦτο συνιστᾶ τὴν ἐσχατολογικὴ δεοντολογία τῆς καὶ τὸν ἀμετάθετο ἐκ τοῦ Κυρίου πνευματικὸ προσανατολισμὸ τῆς.

Βεβαίως δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι «ὁ μὲν καιρὸς ὀξύς, ὁ δὲ ἀγὼν πολὺς, ἡ δὲ νόσος βαρεῖα», δηλ. ὁ καιρὸς εἶναι ὀξύς, ὁ ἀγὼνας πολὺς καὶ ἡ νόσος βαρεῖα, κατὰ τὸν ἔξοχο Θεολόγο Γρηγόριο¹⁹.

Ἡ Ἐκκλησία βοηθεῖ στὴν ἐπίλυση βιοτικῶν προβλημάτων μὲ σκοπὸν τὴν κατὰ συνέπειαν καὶ συνέχειαν πνευματικὴν συγκρότηση τῶν πιστῶν μελῶν τῆς, ὡς καὶ τὴν ποιοτικὴν ἀναβάθμιση τῆς κατὰ Χριστὸν Ζωῆς τους καὶ μόνον. Λόγω δὲ τῆς ἱεραποστολικῆς κλήσεώς τῆς, καθὼς ἐπιθυμεῖ νὰ προσλάβει καὶ ἄλλα μέλη στὸ σῶμα τῆς μὲ σκοπὸ τὴν σωτηρία τους, ἡ φιλάνθρωπη Μητέρα Ἐκκλησία καθίσταται ἀρωγὸς στὴ ζωὴ κάθε εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἡ εἰκόνα αὐτὴ σκιαζεται ἢ μαυρίζει ἀπὸ ἄλλη θρησκεία καὶ κίβδηλες πίστεις ἢ αἰρετικὲς πλάνες. Ἡ ἀγάπη ἐπιβάλλει ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς νὰ προεκτείνεται ἀδιακρίτως καὶ νὰ ἐπεκτείνεται πρὸς ὅλους ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ ὑπάρχει ζῶσα καὶ ἐνεργὴ ἡ παρουσία του ἐν αὐτῷ. Τὸ ἔργο τῆς ἀπευθύνεται σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους εἴτε εἶναι Ὅρθόδοξοι, εἴτε ἑτερόδοξοι ἢ ἑτερόθρησκοι, εἴτε εἶναι Ἕλληνες, εἴτε ἀλλοδαποὶ καὶ ἀγκαλιάζει ὅλες τὶς ἀνάγκες τους, ἀπὸ τὴν παιδικὴ ὡς τὴν γεροντικὴ ἡλικία. Ἡ Ἐκκλησία δὲν κάνει διακρίσεις γι' αὐτὸ καὶ τὸ κοινωνικὸ τῆς ἔργο εἶναι παραδεκτὸ ἀπὸ ὅλους. Ἡ Ἐκκλησία κηρύττει τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ στοὺς πιστοὺς μεταδίδει καὶ τὴν χάρη Του. Διενεργεῖται ἔτσι τὸ ὑψιστὸ ἔργο τῆς ἀγάπης, τὸ ὁποῖον καὶ ὀνομάζουμε φιλάνθρωπία. Καὶ καθὼς ἡ ἀγάπη εἶναι προσωπικὴ σχέση τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους, ἔτσι καὶ ἡ φιλάνθρωπία. Δημιουργεῖται λοιπόν μία προσωπικὴ σχέση μεταξύ ὄλων, διότι ἡ φιλάνθρωπία καὶ ἡ κοινωνικὴ προσφορὰ ὡς ἐμπρακτὴ ἀγάπη δὲν ἀσκεῖται κατὰ τρόπον ὑπηρεσιακό, ἀλλὰ προσωπικὰ σὲ κάθε

άνθρωπο, πιστό ή μή, με γνώμονα τις ανάγκες του, όχι μόνο τις υλικές, αλλά κυρίως και πρωτίστως τις πνευματικές.

4. Καταγραφή του κοινωνικού έργου

Άφου λοιπόν διερμηνεύθηκε εν συντομία τὸ περιεχόμενο και ή σημασία τῶν ὄρων φιλανθρωπία και κοινωνική προσφορά για τήν Ἐκκλησία, ἐπιτρέψατέ μοι, νά ἀνατρέξω εἰς τήν ὑπ' ἀριθμὸν 2663/4.11.1998 Ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεφασίσθη ή ἔκδοσι τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερθέντος τόμου «Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης».

Σὲ αὐτὴ τὴν Ἐγκύκλιο μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται ὅτι «εἰς τὸν Τόμο τοῦτο θὰ καταγράφονται ἅπαντα τὰ ἔργα φιλανθρωπίας και ἀγάπης τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπιτελούμενα ὑπὸ τῶν Ἐαυτῆς τέκνων πρὸς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ἡμῶν και οὐχι πρὸς ἐγκωμιασμὸν και διαφήμισιν. Οὕτως θὰ δειχθῆ ἅπαξ ἔτι, ὅτι ή Μητηρ ἡμῶν Ἐκκλησία, οὔσα κοινωνία πίστεως και ἀγάπης, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς, “οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι και δοῦναι τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν” (Ματθ. 20,28), ἀείποτε διακονεῖ τὸν ἄνθρωπον διδάσκουσα, ὅτι ή χριστιανική ἀγάπη “οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς” και “οὐδέποτε ἐκπίπτει” (Α΄ Κορ. 13,5.8) και προσλαμβάνει ἅπαντας τοὺς ἐν πάσῃ περιστάσει και ἀνάγκῃ εὐρισκομένους ἀδελφούς πρὸς ἀνακούφισιν, θεραπείαν, ἀνάψυξιν, στήριξιν, παρηγορίαν και καταλλαγὴν. Ἡ δὲ χριστιανική ἀγάπη ἐκδηλοῦται εἰς τὴν αὐτοθυσίαν και εἰς τὴν διακονίαν τοῦ πλησίον. Αὐτὴ φωτίζει τὸν προορισμὸν τοῦ κόσμου και ἀνακεφαλαιώνει τὸ μυστήριον τῆς πίστεως και τῆς σωτηρίας»²⁰.

Σύμφωνα λοιπὸν μετὴν ἀκολουθοῦσα καταγραφή τοῦ πράγματι ἐκτεταμένου και συγκινητικοῦ κοινωνικοῦ και φιλανθρωπικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖται στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, και μετὰ τὴν συμπλήρωσή τους ἀπὸ τὰ νέα στοιχεία, τὰ ὁποῖα συγκεντρώθηκαν ἕως και τοῦ παρελθόντος μηνός²¹, ή εἰκόνα τοῦ κοινωνικοῦ και φιλανθρωπικοῦ ἔργου στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α΄ Ἐνότητα: 20 Βρεφονηπιακοὶ Παιδικοὶ Σταθμοί, 84 Γηροκομεῖα - Στέγες Γερόντων, 13 Θεραπευτήρια χρονίως πασχόντων, 30 Ἰδρύματα διάφορα, 8 Ἰδρύματα για ἄτομα με εἰδικές ἀνάγκες, 54 Κατασκηνώσεις, 33 Ἰδρύματα Νεότητος, 10 Νοσοκομεῖα - Ἱατρεῖα, 6 Ξενῶνες, 36 Οἰκοτροφεῖα - Ὁρφανοτροφεῖα, 195 Συσσίτια - Τράπεζες ἀγάπης, 44 Σχολές Ἁγιογραφίας, 136 Σχολές Βυζαντινῆς και Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς, 47 Σχολές Διάφορες, 35 Τράπεζες Αἵματος, 1 Οἶκος Τυφλῶν, 13 Φοιτητικὲς Ἐστίες, 7 Ἰδρύματα ψυχικῆς Ὑγείας.

Β΄ Ἐνότητα: 2.325 Γενικά φιλόπρωχα Ταμεῖα και Ἐνοριακά Ἰδρύματα Ὑποτροφῶν, Σχολές Γονέων, Γραφεῖα Νεότητος, Φροντιστήρια για σχολικά μαθήματα, Ἄστυλα Ἀνιάτων, Θεραπευτήρια χρονίως πασχόντων, Ἰδρύματα για ἄγαμες Μητέρες, Πολιτιστικά κέντρα, Ἰδρύματα ἀποκατάστασης δυσπροσαρμόστων Ἀτόμων, Κέντρα Κοινωνικῆς Συμπαράστασης, Κέντρα φυσιοθεραπείας, Ὁρφανοτροφεῖα, Προγράμματα «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» Ὑπηρεσίες συμπαράστασης, ἀποκατάστασης, ἐπανεντάξεως φυλακισμένων, ἀποφυλακισμένων, ἐξαρημένων ἀπὸ οὐσίες (τῶν ἰδίων ή και τῶν οἰκογενειῶν τους), Ὑπηρεσίες ποιμαντικῆς μέριμνας ἐργαζομένων, παλιννοσούντων, στρατευομένων, νοσηλευομένων, ἀσθενῶν, Συμβουλευτικοὶ σταθμοί, Κέντρα στηρίξεως οἰκογενείας, Τράπεζες τροφίμων και ρούχων, Κέντρα Γάμου και οἰκογενείας.

Ὑπὸ τὴν φιλάνθρωπη σκέπη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου αὐτῆς λειτουργοῦν ἐπίσης:

1 Οἰκοτροφεῖο, ὅπου φιλοξενοῦνται 44 Ἀλλοδαποὶ Φοιτητές, 1 Φοιτητικὸ Οἰκοτροφεῖο, ὅπου φιλοξενοῦνται 42 Φοιτητές, 1 Κέντρο Συμπαράστασης Παλιννοσούντων Μεταναστῶν, 1 Οἰκουμενικὸ Πρόγραμμα Προσφύγων

Γ΄ Ἐνότητα: Προγράμματα διεκκλησιαστικῆς βοήθειας, Προγράμματα συμπαράστασης σὲ δοκιμαζομένους ἀδελφούς μας (σεισμοπαθεῖς, πυροπαθεῖς κ.ἄ.), Πρόγραμμα μετὴν ὀνομασία «Ἐπίδομα για τρίτο παιδί», Προγράμματα Ὑποτροφῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Τὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ φιλανθρωπική διακονία καὶ κοινωνική προσφορά τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν περιορίζεται μόνο στὰ ἔθνημά μας σύνορα, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη, τὴ Μέση Ἀνατολή καὶ τὴν Ἀφρική. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο μνημονεύουμε καὶ τὴ συμπαράσταση διὰ τοῦ Κέντρου τῆς διακονίας τοῦ ξένου, ποὺ λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερῶς Συνόδου, πρὸς τοὺς παλινοστοῦντες, τοὺς μετανάστες καὶ τοὺς πρόσφυγες, ποὺ ζητοῦν ἄσυλο.

Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τῶν δαπανῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀνωτέρω Ἰδρυμάτων διὰ τὸ οικονομικὸν ἔτος 2008 ἀνῆλθεν ἡ δαπάνη εἰς τὸ ποσὸν τῶν 92.605.901,75 € (ἐνενήντα δύο ἑκατομμυρίων, ἑξακοσίων πέντε χιλιάδων, ἐννεακοσίων ἑνὸς εὐρώ καὶ ἑβδομήντα πέντε λεπτῶν). Διὰ τὸ 2009, μὲ τὰ μέχρι σήμερον ἀποσταλέντα στοιχεῖα, θὰ ἀνέλθῃ στὸ ἴδιο περίπου ποσόν.

5. Συνεργάτες τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου

Ἡ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα φιλανθρωπική δραστηριότητα διεξάγεται σὲ πολλὰς περιπτώσεις μὲ τὴ μεγάλη βοήθεια ἑνὸς σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἐθελοντῶν. Στους ἐπίσημα καταγεγραμμένους ἐθελοντές, ποὺ ἀνέρχονται σὲ 23.205 χιλιάδες, τὸ 25% τῶν ἐθελοντικῶν ὀργανώσεων, ποὺ λειτουργοῦν στὴν Ἑλλάδα τὰ τελευταῖα χρόνια ἀνήκει στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐνῶ τὸ 31% σὲ ἕν γενεὶ Ἐκκλησιαστικὸς ὀργανισμὸς καὶ φορεῖς, δηλ. τὸ 56% τοῦ ἐθελοντισμοῦ ἔχει ἐκκλησιαστικὸ προσανατολισμὸ. Στους ἐθελοντὲς πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅλους τοὺς συνεργάτες τῶν Ἱερῶν μας Μητροπόλεων ἀπὸ τοὺς Ἐκκλησιαστικὸς Συμβούλους καὶ τὶς Κυρίες τῶν φιλοπτώχων ταμείων καὶ τῶν ἐρατικῶν ἐπιτροπῶν, ἀκόμη δὲ τοὺς καθηγητὲς καὶ τὶς καθηγήτριες καὶ ὅλους ὅσοι ἐργάζονται στοὺς κατὰ τόπους πνευματικὸς «ἀμπελῶνες» τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐνῶ δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε καὶ τὴ φιλανθρωπική καὶ κοινωνική προσφορά τοῦ Μοναχισμοῦ, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀπαρίθμηση τοῦ ὅλου πνευματικοῦ ἔργου καθίσταται ἀδύνατη, καθὼς ἠγεῖται τοῦ ἐθελοντισμοῦ.

Τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἀναμφιβόλως τεράστιο. Εἶναι ἐντυπωσιακοὶ οἱ ἀριθμοὶ καὶ πλέον εὐμεγέθεις, συγκρινόμενοι ἀκόμη καὶ μὲ τὸ πρόσφατο παρελθόν. Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ὁ μεγαλύτερος φιλανθρωπικὸς φο-

ρέας στὴ Χώρα μας, ἀφοῦ ἀνακουφίζει ἀκόμη καὶ τὸν κρατικὸ προϋπολογισμὸ. Θὰ τολμήσω δὲ νὰ πῶ, ὅτι ἡ κοινωνική πρόνοια εἶναι οὐσιαστικὰ στὰ χέρια τῆς Ἐκκλησίας. Μιᾶς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐπὶ χρόνια, ὡς καὶ σήμερα, δὲν ἔπαυσε οὔτε στιγμή, ἀλλὰ οὔτε καὶ θὰ παύσει νὰ σκεπάζει μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργή τῆς «ὡς μᾶνα καὶ τροφὸς τοῦ Γένους» τὰ παιδιὰ τῆς καὶ ἰδιαίτερος ἐκεῖνα, ὅπου τὴν ἔχουν περισσότερη ἀνάγκη.

Τὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας ἔμεινε καὶ μένει ἐν πολλοῖς ἄγνωστο στοὺς πολλοὺς ἀνθρώπους, διότι δὲν τὸ διαφημίζει, δὲν τὸ διατυμπανίζει, δὲν κάνει προπαγάνδα ὑπὲρ αὐτοῦ, δὲν τὸ ἐπιδεικνύει, οὔτε τὸ παρουσιάζει· καὶ τοῦτο ἐπειδὴ κάτι τέτοιο ἀντίκειται στὶς ἀρχές τῆς Ἀποστολῆς τῆς, καθὼς καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος σημειώνει, εἶναι τὸ «μὴ τραγωδεῖν τὴν εὐποιάν», δηλ. νὰ μὴ δημοσιεύεται ἡ εὐποιία, ἀλλὰ ὁ ἀγιασμός καὶ ἡ λύτρωση τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ κάθε πιστοῦ εἶναι «μίμησις Χριστοῦ»²³, κατὰ τὸ ἀγιογραφικὸ «μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου»²⁴.

6. Παλαιότερες διαπιστώσεις

Κατακλείοντας, ἐπιθυμῶ ὅπως συμπερασματικὰ ἀναφερθῶ σὲ τρεῖς σημαντικὲς ἀναφορὲς γιὰ τὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες καταγράφονται στὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος²⁵.

(α) Στὸ ἄρθρο 2 ἀναφέρει ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συνεργάζεται μετὰ τῆς Πολιτείας, προκειμένου περὶ θεμάτων κοινῆς ἐνδιαφέροντος, ὡς τὰ τῆς φροντίδος διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν δεομένων ἐν γενεὶ προστασίας». Ἀναθέτει δηλαδὴ στὴν Ἐκκλησία τὸν ρόλο ἑνὸς οἰονεῖ ἐπισήμου ἐταίρου τοῦ Κράτους στὴν παροχὴ κοινωνικῆς προστασίας. Καὶ ὄντως, πολλάκις ἡ Ἐκκλησία δίδει λύσεις στὰ κοινωνικοοικονομικὰ προβλήματα καὶ δραστηριοποιεῖται παράλληλα μὲ τὸ σήμερα ὀνομαζόμενον Ὑπουργεῖο Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης, εἴτε ἄμεσα, εἴτε ἔμμεσα, τὸ ὁποῖο δὲν παύει νὰ εἶναι καὶ τὸ καθ' ὕλην ἀρμόδιο διὰ τὴν ἐπίλυση τοιούτων προβλημάτων.

Χρειαζέται λοιπὸν συντονισμὸς καὶ ἀποφασιστικότητα γιὰ συνεργασία ἀφ' ἑνὸς μὲν μὲ τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης,

ἀφ' ἐτέρου δὲ μὲ τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, μὲ σκοπὸ τὴν ἐξεύρεση πόρων.

(β) Στὸ ἄρθρο 10 παράγραφος 1 προβλέπεται ἡ σύσταση Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ γνωμοδοτικὴς κυρίως ἀρμοδιότητες «ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς προνοίας καὶ εὐποίας».

(γ) Στὰ ἄρθρα 46 καὶ 47, ἀναφέρονται τὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (Ο.Δ.Ε.Π.), ὁ ὁποῖος πλέον, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν διοίκηση τῆς ἐκπονητέας περιουσίας, ἔχει καὶ γνωμοδοτικὸ ρόλο «εἰς θέματα ἀξιοποιήσεως τῆς καθόλου ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὑλικῶν μέσων πραγματοποιήσεως τῶν πνευματικῶν, κοινωνικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας» καὶ καθορίζεται ὁ τρόπος ἐκπονήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων, τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν ἐκπλήρωση φιλανθρωπικῶν ἢ μορφωτικῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ νομικῶν αὐτῆς προσώπων.

Προσωπικῶς θεωρῶ προϋπόθεση, ὄχι ἐπαρκῆ βέβαια, γιὰ τὴν ἐξεύρεση πόρων μὲ σκοπὸ τὴν ἐπιτέλεση τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τὴν ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Ἰδιαιτέρως σημαντικὴ εἶναι ἡ τελευταία ἐξαγγελία τοῦ Μακαριωτάτου διὰ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία τὸ 25%, καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν πέντε ἑκατομμυρίων εὐρῶ (5.000.000), ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν προερχομένων ἀπὸ μερίσματα μετοχῶν ἀγορασμένων ἀπὸ τὸ τίμημα πωλήσεως ἀκινήτων τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη θὰ διατίθεται γιὰ δημιουργία φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων κοινωνικῆς μέριμνας, ἀλλὰ καὶ γιὰ πολλὰς ἀκόμη σχετικὲς δραστηριότητες μὲ τελικὸ σκοπὸ τὴν ἀνακούφιση τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀρχὴ θὰ γίνῃ, ὅπως σημείωσε ὁ Μακαριώτατος, μὲ τὴν ἀνέγερση Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «Στέγη Κατακοίτων Γερόντων Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη».

Σημειωτέον δέ, ὅτι συνεχίζονται οἱ διαδικασίες ἐκπονήσεως μελετῶν καὶ σχεδίων, ἐκδόσεως ἀδειῶν, ρυθμίσεως προβλημάτων, πού ἔχουν σχέση μὲ τὰ οἰκόπεδα καὶ τὴν χρῆση γῆς ἐπὶ τῶν ὁποίων προορίζονται νὰ ἀνεγερθοῦν κοινωφελῆ Ἰδρύματα, ὅπως:

Τρία (3) κέντρα φροντίδος ἡλικιωμένων κατακοίτων.

Ἐνα (1) κέντρο φροντίδος πασχόντων ἀπὸ νεοπλασματικὰ νοσήματα (καρκίνου) μετὰ τὶς διαφορὰς ἐπεμβάσεις.

Ἐνα (1) κέντρο φροντίδος αὐτιστικῶν παιδιῶν σχολικῆς ἡλικίας.

Ἐνα (1) κέντρο κοινωνικῆς ἐπανένταξης νέων μετὰ τὴν ἀπεξάρτηση ἀπὸ παραισθησιογόνες οὐσίες.

Καὶ κατασκηνώσεις νέων καὶ ξενῶνες.

7. Σύγχρονες διαπιστώσεις καὶ προτάσεις

Πέραν τῶν ἀνωτέρω παλαιότερων ἀναφορῶν στὸν Καταστατικὸ Χάρτη, σήμερα ὀφείλουμε νὰ προβοῦμε σὲ περαιτέρω σύγχρονες διαπιστώσεις καὶ προτάσεις γιὰ τὴν ἀριότερη ἐπιτέλεση τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

(α) Ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεση ἀνάγκη κατανοήσεως τῆς φιλανθρωπίας, διότι ἡ φιλανθρωπία εἶναι κίνηση τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ὄχι μόνον στὴν ὑποδοχὴ τοῦ προβλήματος, ἀλλὰ καὶ στὴν πορεία γιὰ συνάντηση μὲ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ πρόβλημα. Δὲν δυνάμεθα σήμερα νὰ σιωποῦμε ἢ νὰ ἀδιαφοροῦμε στὰ μεγάλα προβλήματα, πού ἀντιμετωπίζουν οἱ κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ εὐαίσθητες ὁμάδες τοῦ λαοῦ μας.

(β) Ἐπίσης, ὀφείλουμε ν' ἀναζητοῦμε στοὺς αὐχμηροὺς καιροὺς πού ζοῦμε, τὴ θυσιαστικὴ ἄσκηση τῆς διακονίας μας πρὸς ὅλους, μὲ ἓνα φιλανθρωπικὸ ἔργο, τὸ ὁποῖο θὰ ἐπεκτείνεται κατηχητικὰ καὶ ἱεραποστολικά, δικαιώνοντας καὶ τὸν Μακαριώτατο, ὅταν ὁμιλεῖ γιὰ τὴν ἔκχυση τῆς Ἁγίας Τραπέζης, τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου, πρὸς τὸν κόσμον ἅπαντα.

(γ) Ἡ Ἐκκλησία βεβαίως δὲν εἶναι ἴδρυμα Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης ὅπως ἐπανειλημμένως τονίσαμε, ἀλλὰ ὡς «σῶμα Χριστοῦ»²⁶ προσλαμβάνει καὶ αὐτὴ τὴν ιδιότητα φωτισμένη πάντοτε ἀπὸ τὴν διαρκῆ παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέσα στὸ ἱστορικὸ γίνεσθαι τοῦ ἀνθρώπινου γένους, καθὼς ταυτίζεται μὲ τὸν ἐκάστοτε ἐλάχιστο καὶ ἄσχημο ἀδελφὸ μας, «ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων»²⁷.

(δ) Ἡ Ἐκκλησία ὑπηρετεῖ μὲ πιστότητα καὶ ἀγάπη τὸν λαὸ τῆς καὶ ἐργάζεται πρωτίστως γιὰ

τήν σωτηρία του. Ἡ φιλανθρωπική ζωή τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ κοινωνική προσφορά της. Ὁ κοινωνικός προσανατολισμός της εἶναι ὁ αἰώνιος καὶ φωτεινὸς δρόμος τοῦ Εὐαγγελίου, πού πρέπει νὰ βιώνεται μὲ συνέπεια, χωρὶς νὰ γίνεται εἰς βάρος τῆς πίστεως, ἀλλὰ νὰ ἐπηρεάζει μὲ τὸ παράδειγμά της, νὰ ἀγιάζει μὲ τὸ ἔργο της, νὰ φωτίζει μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν θυσία της.

Ὁφείλομεν ὁμῶς νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀκραιφνῶς πνευματικὸ, σωτηριολογικὸ, λυτρωτικὸ, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περικλεισθεῖ μέσα σὲ ἀριθμητικὰ δεδομένα ἢ σὲ στατιστικὰ στοιχεῖα.

Οὕτως, τὰ προαναφερθέντα αὐθεντικὰ στοιχεῖα παρέχουν σὲ κάθε καλόπιστο καὶ καλοπροαίρετο μία ὀλοκληρωμένη εἰκόνα, συνιστοῦν δὲ ἀπάντηση σὲ ὅσους ἀμφισβητοῦν ἢ διαστρεβλώνουν αὐτή, καὶ ταυτόχρονα ἀπευθύνουν τὴν προσωπικὴ πρόσκληση «ἔρχου καὶ ἴδε»²⁸. Πλὴν ὁμῶς ἀποδεικνύουν τὴν πλούσια παρουσία τῆς Ἐκκλησίας «εἰς τὰς ἀναγκαῖας χρείας»²⁹ καὶ ἐμφαίνουν τὴν φιλανθρωπικὴ διακονία καὶ κοινωνικὴ δραστηριότητα τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας σήμερα, ἡ ὁποία γίνεται πάντοτε μὲ «πνεῦμα δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ»³⁰.

8. Προτάσεις καὶ προοπτικὲς γιὰ τὸ μέλλον

Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν πρέπει νὰ ἐνταχθεῖ στὴν κοσμικὴ νοοτροπία περὶ φιλανθρωπίας. Ἡ ὑλικὴ φιλανθρωπία ὀφείλει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὴν πνευματικὴ.

Γιὰ τὴν ἄσκηση τοῦ ἔργου χρειάζεται συνεργασία κατ' ἀρχὴν μεταξύ μας καὶ ἀκολούθως μὲ τοὺς διαφόρους φορεῖς καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὴν Πολιτεία, τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση σὲ ἄμεση ἢ ἔμμεση χρηματοδότηση, ἂν καὶ τὸ Ἐλεγκτικὸ Σύνεδριον δὲν ἐγκρίνει τέτοιες πιστώσεις καὶ ἀποτελεῖ τροχοπέδη σὲ καλὲς προθέσεις.

Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ προβαίνει σὲ ἐνημέρωση καὶ ὄχι σὲ διαφήμιση τοῦ ἔργου της.

Ἀπαιτεῖται ἀναδιοργάνωσις τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μὲ ταυτόχρονη δημιουργία περισσοτέρων φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων, σύμφωνα καὶ μὲ τὶς σύγχρονες ἀνάγκες καὶ προδιαγραφές, καὶ μάλιστα μετὰ τὴ διαπίστωση ὑπάρξεως ἑνὸς νέου τύπου φτώχειας πού πλήττει

πολλὲς καὶ ἐντελῶς διαφορετικὲς μεταξύ τους κοινωνικὲς ομάδες συνανθρώπων μας. Καὶ βέβαια, ἀπαιτεῖται ἡ σύσταση Ταμείου Ἐκκλησιαστικῆς Προνοίας καὶ γενικότερα μεγαλύτερη ἀνάπτυξη τοῦ φιλανθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ σταθεῖ ἀρωγὸς στὴν ἀντιμετώπιση τῆς σημερινῆς οικονομικῆς κρίσεως.

Ἐπειδὴ εἶναι ἀνεξερεύνητη ἡ σημερινὴ φιλανθρωπικὴ δράση τόσο σὲ κεντρικὸ, ὅσο καὶ σὲ περιφερειακὸ ἐπίπεδο, καθότι δικαιούχος εἶναι ὁ κάθε πλησίον, ἀνεξαρτήτως θρησκευτικῆς, πολιτικῆς, ἐθνικῆς, φυλετικῆς ἢ ἄλλης προελεύσεως, χρειάζεται νὰ δημιουργηθεῖ ἕνας κεντρικὸς συντονισμὸς παρακολούθησης καὶ ἐλέγχου τοῦ ὄντως ἐντυπωσιακοῦ συνολικοῦ ἔργου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ παράλληλα νὰ ὑπάρχει ἡ δυνατότητα οικονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἐπιστημονικῆς βοήθειας, ἐὰν χρειασθεῖ ἢ ζητηθεῖ παρὰ τῶν μικρῶν καὶ οικονομικὰ ἀδυνάτων Ἱερῶν Μητροπόλεων. Προτείνουμε ἐπὶ τούτου τὴν δημιουργία ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Κεντρικῆς Φιλανθρωπικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία θὰ συγκροτεῖται ἐξ Ἀρχιερέων, Ἐφημερίων, Ὑπευθύνων τῶν διαφόρων φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων καὶ ἀπαραιτήτως καὶ ἐκ τῶν εἰδικῶν Τεχνοκρατῶν, μὲ σκοπὸ τὴν διασφάλιση τῆς συνέχισης τῆς ἀπόσκοπτης λειτουργίας τῶν κατὰ τόπους Φιλανθρωπικῶν μας Ἰδρυμάτων.

Ἀναγκαῖα εἶναι ἡ ἔμπνευση, ἀφύπνιση καὶ ἐνεργοποίηση περισσοτέρων ἐθελοντῶν καὶ χορηγῶν.

Ἐπωφελὴς θὰ εἶναι καὶ ἡ στελέχωση τοῦ ἔργου μὲ κατάλληλο ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ καὶ ἡ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας συνετὴ καὶ ἀρμονικὴ ἀξιοποίηση τῆς σύγχρονης τεχνολογίας μὲ τὴ δημιουργία ψηφιακοῦ δίσκου (dvd).

Νὰ προβληθεῖ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο μὲ τὴν ἔκδοση εἰδικοῦ Τόμου, μὲ παραστατικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὶς ἱερὲς Μητροπόλεις.

Τέλος, χρήσιμη κρίνεται καὶ ἡ δημιουργία Πανελλαδικῆς Ἐκθέσεως τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Μακαριώτατε ἅγιο Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Συνοδικοὶ Σύεδροι,

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ποτὲ δὲν στάθηκε σὲ νούμερα καὶ σὲ ἀριθμούς. Ἡ Ὁρθοδοξία ποτὲ

δὲν εἶχε ποσότητα, ἀλλὰ πάντα διέθετε ποιότητα καὶ ἔτσι θὰ πορεύεται ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ καταγραφή καὶ ἀπαρίθμηση τοῦ ὅποιου φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς γίνεται, ὡς προελέχθη, μόνον διὰ «νά δοθῆ λόγος παντὶ τῷ αἰτοῦντι»³¹ καὶ γιὰ νὰ ἐνθαρρυνθεῖ κάθε προσπάθεια, μὲ σκοπὸ τὴν καλύτερη διακονία τοῦ ὅλου ἀνθρώπου, κάθε ἀδελφοῦ μας «ὑπὲρ οὐ Χριστὸς ἀπέθανεν»³².

Διότι ἔχω τὴν αἴσθηση ὅτι κι αὐτὰ τὰ νούμερα καὶ τὰ ποσοστὰ ἀκόμη, δὲν προσμετροῦν τὶς προσωπικὲς φιλάνθρωπες κινήσεις τοῦ κάθε ἀπλοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας μας, κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ, ὁ ὁποῖος, ἀναλόγως τῆς πίστεως καὶ τῆς ζωῆς του, δρᾷ ὑπὲρ τοῦ πλησίον, γλυκαίνοντας τὸν πόνο, θεραπεύοντας τὴν ἀνάγκη καὶ φιλοξενώντας τὴν περίστασι τῆς ζωῆς τῶν συνανθρώπων του, γενόμενος τύπος καὶ ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ «ἀοράτως ἡμῖν συνόντος Χριστοῦ»³³. «Ὅλων αὐτῶν «ὦν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς»³⁴, ἀγνοοεῖται ἡ προσφορὰ ἐνδεχομένως ἀπὸ ἐμᾶς, ἀλλὰ τὴν γνωρίζει ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος «γινώσκει πάντα»³⁶ καὶ «ἐρευνᾷ νεφροῦς καὶ καρδίας»³⁷.

Ἐπιλογικά

Ἐπιτρέψατέ μοι δὲ νὰ περατώσω τὴν παρούσα εἰσήγηση, ὄν τρόπον ξεκίνησα, χρησιμοποιώντας ἓνα ἀκόμη χωρίο ἀπὸ τὸν κλεινὸ Θεολόγο Γρηγόριο, ἔξαιτούμενος τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐνίσχυση καὶ εὐδωξη πρὸς προοδευτικὴ συνέχιση καὶ αἰσία ἐκβαση τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπικαλούμενος πρὸς τοῦτο τὶς εὐχὲς τοῦ Μακαριωπάτου καὶ ἀπάντων ἡμῶν τῶν ἁγίων Συνοδικῶν Συνέδρων:

«Ὁ καθένας, ὁποῖος κι ἂν εἶναι, ἄς καρποφορεῖ σὲ κάτι γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ σὲ κάθε καιρὸ καὶ κάθε ιδέα καὶ τῶν βίων καὶ τῶν περιστάσεων, κατὰ τὸ μέτρο τῆς δυνάμεως, πού ὑπάρχει σ' αὐτόν, σύμφωνα μὲ τὸ χάρισμα πού δόθηκε σ' αὐτόν, γιὰ νὰ συμπληρώσουμε ὅλες τὶς ἀνάγκες μὲ ὅλες τὶς ἀρετές, ἀφοῦ θερίσουμε, ὅσο σπεῖραμε, μᾶλλον δὲ τοποθετώντας στὰ πατητήρια τοῦ Θεοῦ τόσα, ὅσα καλλιεργήσαμε.

»Ἄς εἰσφέρει κάποιος, ὁ ἓνας χρήματα, ὁ ἄλλος αὐτὸ πού δὲν ἔχει, ὁ ἓνας νὰ προθυμοποιεῖται καὶ ὁ ἄλλος νὰ δέχεται τὴν προθυμία, ὁ ἓνας πράξει

ἐπαινετή, ὁ ἄλλος θεωρία εὐστοχη, ὁ ἓνας λόγο καίριο, ὁ ἄλλος σιωπὴ εὐλογία, ὁ ἓνας ἀπταιστή διδασκαλία, ὁ ἄλλος ζωὴ, πού δὲν θὰ ἀνθίσταται, ἄλλος θὰ εἶναι ἀπερίσπαστος στὸ ἔργο τῶν προσευχῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ὕμνων καὶ ἄλλος θὰ φροντίζει αὐτοὺς πού προσεύχονται...

»Σ' αὐτὴ τὴν τίμια σκηνὴ αὐτῆς ἐδῶ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν ὁ Κύριος ἔπηξε καὶ ὄχι ἄνθρωπος, ἢ ὁποῖα συνοικοδομεῖται ἀπὸ τὴ σύνθεση διαφόρων ὠραιότατων ἀρετῶν, ὁ ἓνας τὸ μικρὸ, ὁ ἄλλος τὸ μεγαλύτερο, ὅλοι ὁμως ὁμοίως εἰσφέρουμε σὲ ἔργο τέλειο, σὲ κατοικητήριο τοῦ Χριστοῦ, σὲ ναὸ ἅγιο, καθὼς μᾶς συνθέτει καὶ μᾶς συναρμολογεῖ ἡ ἀρχιτεκτονία τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

»Πάντως ποτὲ δὲν θὰ προσφέρουμε τόσο, ὅσο ἔχουμε λάβει, ἀκόμη κι ἂν προσφέρουμε τὰ πάντα. Ἐπειδὴ καὶ τὸ ὅτι ὑπάρχομε εἶναι ἐκ Θεοῦ καὶ τὸ ὅτι γνωρίζομε τὸν Θεό, ἀκόμη καὶ αὐτὸ πού ἔχουμε, τὸ ὁποῖο καὶ προσφέρουμε, εἶναι τοῦ Θεοῦ. Τὸ μέγιστα καλὸ δὲ καὶ τὸ μέγιστα φιλάνθρωπο ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅτι μετράει τὴν ἐπίδοσή μας, ὄχι ἀνάλογα μὲ τὴν ἀξία αὐτοῦ πού δίδεται, ἀλλὰ ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμη καὶ τὴ διάθεση αὐτοῦ πού καρποφορεῖ. Ἀμήν»³⁷.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ μαρτυρία τῆς Ἀγάπης. Τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀθήνα: Κλάδος Ἐκδόσεων, Ἐπικοινωνίας καὶ Μορφωτικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2001).

Ἡ μαρτυρία τῆς Ἀγάπης. Τὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ οἱ κοινωνικὲς δραστηριότητες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀθήνα: Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2005).

«Κοινωνικὴ Διακονία καὶ Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία, παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον», Δημόσια συζήτηση στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 11.06.2009, στὸ περ. *ΕΚΚΛΗΣΙΑ*. Ἁγίου Λουκά (Ἀρχιεπισκόπου Κριμαίας), «Δὲν ἀρκοῦν μόνο τὰ καλὰ ἔργα».

Ἄνθη, Τιμοθέου (Ἀρχιμ.), «Τὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σήμερα».

Γαλίτη, Γεωργίου, «Πτωχεύσεις καὶ πλουτισμοί». Γερμανοῦ (Μητρ. Ἡλείας), «Ἀλληλεγγύη, προσ-

- φορά αγάπης της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος στὸν ἄνθρωπο», Εἰσήγησις πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴν διὰ τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.
- Δαλιανᾶς, Ἀθανάσιος (Πρωτ.), «Τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας».
- Διέλλα, Γεωργίου (Δρος), «Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴ διαμόρφωση τοῦ κράτους προνοίας καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς στὸ σύστημα κοινωνικῆς φροντίδας» (διδακτορικὴ διατριβή).
- Διονυσίου (Ψαριανοῦ, Μητρ. Σερβίων καὶ Κοζάνης), «Ἡ φιlanθρωπία τῆς Ἐκκλησίας».
- Δούζη, Παυλίνα, «Κοινωνικὰ Προβλήματα κατὰ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας».
- Ἱεροθέου (Μητρ. Ναυπάκτου), «Ἡ κτῆσις καὶ ἡ χρῆσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας», ἄρθρο στὴν ἔφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ (21.09.2003).
- Ἱερωνύμου (Μητρ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος), «Ἐξουσία καὶ Διακονία στὴν Ἐκκλησία», Εἰσήγησις ἐνώπιον τῆς Ι.Σ.Ι.Ε.Ε. (Ἰανουάριος 2005).
- Κατσιάρα, Ἀλεξάνδρου, «Τὸ φιlanθρωπο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἀφιlanθρωπο τῆς φιlanθρωπίας», ἄρθρο περ. ΔΙΑΒΑΣΗ.
- Κουλουριώτη, Χρυσοστόμου (Ἀρχιμ.), «Ἐκκλησιαστικὴ Φιlanθρωπία».
- Μεταλληνοῦ, Γεωργίου (Πρωτ., Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν), «Πότε ἡ Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία ἀνήκει στὸ λαό;».
- Τοῦ ἴδιου, «Ἡ μέριμνα διὰ τοὺς πάσχοντας».
- Μουρτζανοῦ, Θεμιστοκλέους (Πρωτ.), «Ἡ φιlanθρωπία στὴν ἐνοριακὴ ζωή».
- Μπέγζου, Μαρίου (Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν), «Κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ Ἐκκλησιαστικὴ φιlanθρωπία», Εἰσήγησις.
- Τοῦ ἴδιου, «Κοινωνικὴ διακονία καὶ Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία: παρελθὸν - παρὸν καὶ μέλλον».
- Νευράκη, Νικολάου (Δρος), «Κοινωνικὰ μηνύματα τῆς Κ. Διαθήκης».
- Παπαβασιλείου, Ἀνδρέου (Δρος), «Ἱστορικὴ ἐπισκόπησις τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος».
- Παπαγεωργίου, Δημητρίου (Πρωτ., Καθηγητοῦ Ι. Ε. Κ., Ι. Μ. Πατρῶν), «Ἡ φιlanθρωπία τῆς Ἐκκλησίας στὸ Βυζάντιο».
- Φίλια, Γεωργίου (Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν), «Ἐλεημοσύνη καὶ Φιlanθρωπία στὴ θεία Εὐχαριστία τῆς πρώτης Ἐκκλησίας».
- Χριστοδούλου (Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος), «Εἰσηγήσεις, συνεντεύξεις, ἄρθρα, ἐγκύκλια σημειώματα καὶ μηνύματα».
- Ἄρθρα - Δημοσιεύματα σὲ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικά.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Εἰσήγησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εὐσεβίου ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν 11.5.2010.
2. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου Ἐπιστολὴ μὲν Ὀλυμπίῳ [Epistulae 141, 1-4] P.G. 37,244.
3. *Ἡ μαρτυρία τῆς Ἀγάπης. Τὸ φιlanθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος* (Ἀθήνα: Κλάδος Ἐκδόσεων, Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 2001).
4. «Καλὸν ἢ φιlanθρωπία· καὶ μάρτυς ὁ αὐτὸς Ἰησοῦς, οὐ ποιήσας μόνον τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἔργοις ἀγαθοῖς, καὶ τὴν εἰκόνα τῷ χοῦ συζεύξας ὁδηγὸν τῶν καλλίστων, καὶ τῶν ἄνω πρόξενον, ἀλλὰ καὶ γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν ἄνθρωπος» (Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Λόγος περὶ τῆς ἀγάπης τῶν πτωχῶν* [De pauperum amore], PG 35, 860cd)
5. Ἰωάν. 6,41.
6. Ὁπ.π. στ. 35.
7. Βλ. Α΄ Κορ. 12,27· Ἐφεσ. 1,23 κ.ἄ.
8. Κατὰ τὴν ἔκφραση τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου.
9. Εὐχὴ τῆς θείας Λειτουργίας.

10. «Πρόσεχε οὖν σεαυτῶ, μήτε τοῖς θνητοῖς ὡς αἰδίοις ἐναπομείνης, μήτε τῶν αἰδίων ὡς παρερχομένων καταφρονήσης. Ὑπερόρα σαρκός, παρέρχεται γάρ· ἐπιμελοῦ ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου. Ἐπίστηθι μετὰ πάσης ἀκριβείας σαυτῶ, ἵνα εἰδῆς ἐκατέρω διανέμειν τὸ πρόσφορον, σαρκί μὲν διατροφάς καὶ σκεπάσματα, ψυχῇ δὲ δόγματα εὐσεβείας, ἀγωγὴν ἀστείαν, ἀρετῆς ἄσκησιν, παθῶν ἐπανόρθωσιν· ... Ἐπειδὴ γὰρ ἐπιθυμεῖ ἡ σὰρξ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός, ταῦτα δὲ ἀλλήλοις ἀντίκεινται, ὅρα μήποτε, προσθέμενος τῇ σαρκί, πολλὴν παράσχη τὴν δυναστείαν τῷ χεῖρονι» (Μεγάλου Βασιλείου, *Λόγος εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῶ* [*Homilia in illud: Attende tibi ipsi*], 27,14 - 28,6, PG 31, 204).
11. «Μέγα ἀγάπη καλόν· πυρὸς ἐστὶν σφοδρώτερος καὶ πρὸς τοῦτον ἄνεισι τὸν οὐρανὸν καὶ οὐδὲν ἐστὶ κώλυμα ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ραγδαίαν ὁρμὴν ἐπισχεῖν δυνήσεται» (Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, *Ὁμιλία ΟΓ΄ εἰς τὸν Ἰωάννην* [*In Ioannem*], PG 59, 395).
12. Βλ. σχετικὴ ὁμιλία τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου.
13. *Ἰωάν.* 6,26.
14. *Α΄ Κορ.* 13,3.
15. *Τίτ.* 3,14.
16. Βλ. Κανόνα Κυριακῆς του Πάσχα.
17. *Γέν.* 1,26.
18. *Ἰω.* 6,27.
19. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Ἐπιστολὴ ρε΄· Ὀλυμπία* [*Epistulae 105.1.1*], PG 37,205.
20. *Ἡ μαρτυρία τῆς Ἀγάπης. Τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.*
21. Μέχρι τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 2009, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2873/25.11.2008 σεπτῆ Ἐγκύκλιο τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου πρὸς τίς κατὰ τόπους Ἱερᾶς Μητροπόλεις.
22. Βλ. Π. Σταθόπουλου, *Κοινωνικὴ Πρόνοια - Μία γενικὴ θεώρηση* (Ἀθήνα: Ἑλλην, 1999), σελ. 224.
23. J. Cramer, *Catena in Sancti Pauli Epistolas Ad Corinthios*, σελ. 201.
24. *Ματθ.* 6,3.
25. Ν590/1977 (ΦΕΚ 146/τ.Α΄/31.05.1977), περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
26. *Α΄ Κορ.* 12,27.
27. *Ματθ.* 25,40.
28. *Ἰωάν.* 1,47.
29. *Τίτ.* 3,14.
30. *Β΄ Τιμ.* 1,7.
31. Προβλ. *Α΄ Πέτρ.* 3,15.
32. *Ρωμ.* 14,15.
33. Εὐχὴ θείας Λειτουργίας.
34. *Φιλ.* 4,3.
35. *Α΄ Ἰωάν.* 3,20.
36. *Ἀποκ.* 2,23.
37. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Κατὰ Ἰουλιανοῦ στηλιτευτικός*, PG 35, 1052d: «Ἐκαστος ὅ,τι ἂν οἶός τε ἢ καρποφορεῖτω τῷ Θεῷ ἐν καιρῷ παντὶ καὶ ιδέα πάση καὶ βίῳ καὶ περιστάσεων, κατὰ τὸ μέτρον τῆς παρουσίας αὐτῷ δυνάμεως, κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῷ χάρισμα, ἵνα πᾶσι μέτροις τῆς ἀρετῆς, πάσας τὰς ἐκείθεν μονὰς πληρώσωμεν, τοσοῦτον θερίσαντες, ὅσον ἐσπείραμεν, μᾶλλον δὲ τοσοῦτον ἐναποθέμενοι ταῖς θεαῖς ληνοῖς, ὅσον ἐγεωργήσαμεν. Εἰσφερέτω τις, ὁ μὲν χρήματα, ὁ δὲ τὸ μηδὲν ἔχειν, ὁ μὲν τὸ προθυμεῖσθαι, ὁ δὲ τὸ τὸν προθυμούμενον ἀποδέχεσθαι, ὁ μὲν πρᾶξιν ἐπαινετὴν, ὁ δὲ θεωρίαν εὐστοχον, ὁ μὲν λόγον καίριον, ὁ δὲ σιωπὴν εὐλογον, ὁ μὲν τις διδασκαλίαν ἄπταιστον καὶ βίον μὴ ἀνθιστάμενον, ... ἄλλος τὸ ἐν προσευχαῖς ἀπερίσπαστον καὶ ὕμνοις πνευματικοῖς, ἄλλος τὸ ἐν προστασίᾳ τῶν δεομένων· ... Τῇ τιμίᾳ τοῦ Θεοῦ σκηπῆ τῆσδε τῆς Ἐκκλησίας, ἣν ὁ Κύριος ἐπηξεν καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ἢ διαφοροῖς ἀρετῆς συνοικοδομεῖται κάλλεσιν, ὁ μὲν μικρὸν ὁ δὲ μεῖζον, πάντες δὲ ὁμοίως εἰσφέρωμεν εἰς ἔργον τέλειον, εἰς κατοικητήριον Χριστοῦ, εἰς ναὸν ἅγιον, συντιθέμενοι καὶ συναρμοζοῦμενοι τῇ ἀρχιτεκτονίᾳ τοῦ Πνεύματος. Πάντως δὲ οὐδὲν εἰσοίσωμεν τοσοῦτον, ὅσον εἰλήφαμεν, κἂν πάντα εἰσφέρωμεν. Ἐπεὶ καὶ τὸ εἶναι ἡμῖν ἐκ Θεοῦ καὶ τὸ εἰδέναι Θεὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἔχειν ὁ εἰσενέγκωμεν. Τὸ δὲ κάλλιστον καὶ φιλανθρωπότατον, ὅτι μὴ τῇ ἀξίᾳ τοῦ διδομένου, τῇ δὲ δυνάμει καὶ τῇ διαθέσει τοῦ καρποφοροῦντος μετρεῖ Θεὸς τὴν ἐπίδοσιν».

Ἐνδογενῆ καὶ ἔξωγενῆ προβλήματα τῆς Ἱερατικῆς Διακονίας στὴ σημερινή κοινωνία

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου

(Εἰσήγηση στὴν Ἑκτακτὴ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 11.5.2010)

Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί.

Εὐχαριστίες ὀφείλω πολλές εἰς τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον καὶ εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἀναθέσεως τῆς παρουσίας εἰσηγήσεως ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ σπουδαιότατο θέμα: «Ἐνδογενῆ καὶ ἔξωγενῆ προβλήματα τῆς Ἱερατικῆς διακονίας στὴ σημερινή κοινωνία», τὸ ὁποῖον ἄπτεται αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἀφορᾷ σὲ ὅλους ἡμᾶς καὶ στὶς χιλιάδες τῶν συλλειτουργῶν μας Ἱερέων, οἱ ὁποῖοι ὡς Θεοῦ διάκονοι ἔχουμε ἀναλάβει τὸ ἐπίπονο ἔργο νὰ μεταποιήσουμε τὸν Σταυρὸ τῆς Ἱερατικῆς μας ἀποστολῆς σὲ τρόποιο ἀναστάσεως καὶ διὰ τοῦ ταπεινοῦ λεντίου τῆς Ἱερωσύνης μας νὰ ἀποσμίξουμε τὰ δάκρυα τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐμπειστημένων σὲ ἡμᾶς ψυχῶν.

Οἱ ραγδαῖες ἀλυσιδωτὲς ἐξελίξεις τοῦ κοινωνικοῦ βίου καὶ ἡ ἀναδιοργάνωση τῆς κοινωνίας μὲ νέες δομικὲς ἀρχὲς καθιστοῦν τὸ ἔργο μας ἀσυγκρίτως δυσκολότερο ἀπ' ὅ,τι στὸ παρελθὸν καὶ ἐπιβάλλουν τὴν ἀνάληψη ἐκ μέρους μας ἐντατικοῦ ἀγῶνος, ὥστε «περιπατήσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, μετὰ χαρᾶς εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τῷ ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων...» (Κολ. 1, 10-12).

Ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε τὸ θέμα εἶναι πολυδιάστατο καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν μέσα σὲ λίγες σελίδες νὰ ἐξετασθοῦν ὅλες οἱ πτυχές του. Ἐπιγραμματικὰ θὰ θίξουμε τὰ σπουδαιότερα ζητήματα, πού δυ-

σκολεύουν τὴν Ἱερατικὴ διακονία καὶ θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἀποσύρουμε τὸν πέπλο τῆς εἰκονικῆς πραγματικότητος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς διὰ νὰ φανεῖ ἡ ἀληθινὴ ὄψη τῆς καὶ ἐξ αὐτῆς νὰ προβληματισθοῦμε, νὰ ἀναλάβουμε τὶς εὐθύνες μας ὡς ποιμένες καὶ νὰ καταστρώσουμε τὴν τακτικὴν, ὥστε νὰ «πληροῦται ἡ διακονία μας» ὅπως γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο: «βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς» (Κολ. 4,17).

Ὅσα, θὰ παρατεθοῦν κατὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς εἰσηγήσεως τὰ γνωρίζετε καλῶς, διότι καθημερινὰ τὰ ἀντιμετωπίζετε. Ἀπλῶς ἡ ὑπόμνηση καὶ ἡ κωδικοποίησή τους ἐμφαντικότερα θὰ παραστήσει τὴν δέσμη τῶν προβλημάτων καὶ θὰ δώσει σὲ ὅλους μας τὴν δυνατότητα κατὰ τὴν διαλογικὴ συζήτηση, πού θὰ ἀκολουθήσει, νὰ ἀναλύσουμε, νὰ καταθέσουμε τὶς δικές μας σκέψεις καὶ προτάσεις καὶ νὰ λάβουμε τὶς ἀποφάσεις, πού οἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουν.

Ἡ ἀπαξίωση τοῦ λειτουργήματός μας, τὴν ὁποία μανιωδῶς ἐπιδιώκει ὁ κόσμος, ἀναιρεῖται μὲ τὴν ἐναρμόνιση τῆς ζωῆς μας μὲ τὶς προαιώνιες καὶ ἀναλλοίωτες ἀρχὲς τοῦ Εὐαγγελίου, τὶς ὁποῖες ἔχουμε ταχθεῖ νὰ θέσουμε ὡς θεμέλια τῆς ζωῆς τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μὲ τὴ συνεχῆ ἀντλησιμὴ δυνάμει ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν μας στὸ Ἀποστολικὸ καὶ Πατερικὸ πνεῦμα τῆς ζωηφόρου Παραδόσεώς μας, ὅπως αὐτὸ ἐβίωσαν οἱ Θεοφόροι Πατέρες τῆς Ὁρθοδόξου Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ παροῦσα εἰσήγηση δὲν φιλοδοξεῖ νὰ εἶναι ἐπιστημονικὴ μελέτη, ἀλλὰ ποιμαντικὴ ἀνάλυση τῶν προβλημάτων, πού ἀντιμετωπίζει κάθε ποιμὴν, Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος, στὴν Ἱερατικὴ διακονία του μέσα στὴν σημερινή κοινωνία.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Η κρίση της εποχής μας και η κρίση της Ἐκκλησίας

Πολυδιάστατη και ἐκρηκτική είναι η κρίση τῆς εποχῆς μας. Εἶναι κρίση πνευματική και ἠθική, ἡ ὁποία συνίσταται στὴ διάσπαση παντὸς δεσμοῦ μὲ τὸ παρελθὸν και τὶς ρίζες τῆς ζωῆς. Εἶναι ἐπανάσταση κατὰ παντὸς θεσμοῦ και ἀξίας ἐπὶ τῶν ὁποίων θεμελιώθηκε ὁ πολιτισμὸς και ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου¹.

Ὁ αἰώνας μας εἶναι αἰώνας φρενίτιδος, ὑπερβολῶν, θορύβων, θεαματικῆς ταχύτητος, ὑπερπαραγωγῆς και ὑπερκαταναλώσεως, ἀκροτήτων και ἀπουσίας στόχων και νοημάτων. Ἔχει χαθεῖ ἡ λογική και τὸ μέτρον. Ἡ μεταμοντέρνα κοινωνία μας διακρίνεται ἀπὸ τὴν ἀνευθυνότητα και κενοδοξία, ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῆς ἀδιαφορίας τῶν μαζῶν, ἀπὸ τὴν σύγχυση, ἀπὸ τὴν θεοποίηση τοῦ ὑπερανθρώπου και τῆς τεχνολογίας. Ὁ ἡδονισμὸς ἔχει ἀναγάγει τὴν ἀνεκτικότητα σὲ ἀπόλυτη ἀξία χωρὶς ὅρια. Ἡ νεολαία ζεῖ στὸ δικὸ της κόσμὸ στὸν ὁποῖο δεσπάζουν τὰ συνθήματα, ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι σχετική και ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀχρηστη και ἀδύνατη. Ἡ φιλελευθεροποίηση τῶν ἠθῶν ἐπέφερε και τὴν καταρράκωση τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων. Οἱ ἄνθρωποι μένουν κλεισμένοι στὸν ἑαυτὸ τους, γίνονται ἐγωκεντρικοὶ και εἶναι παντελῶς ἀδιάφοροι γιὰ ὅ,τιδήποτε συμβαίνει γύρω τους. Ψυχολογικά και πνευματικά βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ μία ρήξη, πὸν ἀπειλεῖ τὴ φυσική και πνευματικὴ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου.

Μὲ τὴν κρίση τῆς κοινωνίας συμβαδίζει και ἡ κρίση τῆς Ἐκκλησίας ἢ μᾶλλον, διὰ νὰ εἶμαστε ἀκριβέστεροι, τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας. «Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι διδασκαλία, οὔτε φιλοσοφία, ὅπως εἶπαμε εἶναι βίωμα και πνευματικὴ ἐμπειρία. Καὶ μόνο δύο ἅγιοι ἄνθρωποι ἐπάνω στὴ γῆ κάνουν Ἐκκλησία. Ἐπομένως ἡ Ἐκκλησία αὐτὴ καθαντὴ δὲν περνᾷ κρίση. Ἡ κρίση ἀφορᾷ στοὺς ἀνθρώπους, πὸν τὴν ἐκφράζουν. Ὅποια μέτρα κοσμικοῦ ρεαλισμοῦ και ἂν ἐφαρμόσουμε, δὲν θὰ ἔχουν ἀποτελέσμα ἂν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀλλάξει ἐσωτερικά»².

Ἔχουμε κρίση θεσμῶν, γιατί ἔχουμε κρίση προσώπων. Καὶ ἔχουμε κρίση προσώπων, γιατί ὁ σύγ-

χρονος ἄνθρωπος ἀγάπησε τὴ ζωὴ τοῦ κόσμου. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς ἀποτρέπει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἐπιζήμια ἀγάπη: «Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἔάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς και ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν και ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστὶ.» (Α' Ἰω. 2,15-17).

Αὐτὸ πὸν φαίνεται ὡς κρίση τῆς Ἐκκλησίας, στὴν οὐσία εἶναι ὁ ἀγώνας Τῆς γιὰ τὴν ὑπέρβαση τοῦ κόσμου. Εἶναι μάχη, πὸν διεξάγει ἀπ' ἀρχῆς και τέλος θὰ ἔχει τὴν ἡμέρα τῆς γενικῆς Κρίσεως. Ἐπομένως ἡ κρίση δὲν εἶναι γιὰ τὴν Ἐκκλησία, εἶναι γιὰ τὸν κόσμὸ, διότι διὰ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, ὁ διάβολος, ἐκβάλεται ἔξω τοῦ κόσμου: «νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβλήθησεται ἔξω» (Ἰω.12,31). Οἱ ἀναταράξεις του και οἱ μεθοδεῖες του βάζουν σὲ μεγάλο πειρασμὸ τοὺς πιστοὺς, ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τῶν ὁποίων προκύπτει και ἡ κρίση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ νοοτροπία τοῦ κόσμου ἔχει δημιουργήσει ψευδαισθήσεις στοὺς ἀνθρώπους. Ὑπάρχει ἡ πεποίθηση, ὅτι ὁ καθένας εἶναι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του και συνεπῶς ἐλεύθερος νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν κρίση του ὅπως θέλει.

Στὴν κρίση αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὸ δικὸ της σωστικὸ και λυτρωτικὸ λόγο. Νὰ προσφέρει στοὺς ἀνθρώπους, πὸν ζητοῦν τὴν ἀλήθεια και ἐπιθυμοῦν ποιότητα ζωῆς, τὸν ζωντανὸ λόγο τοῦ Εὐαγγελίου και τὴν ἀνόθευτη ζωὴ τῆς ἐνθέου διαγωγῆς. Ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος «κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν» (Α' Πέτρ. 1,9). Χρέος τῆς Ἱερατικῆς διακονίας εἶναι νὰ πλησιάσει και νὰ ἡμερώσει τὸν ἄνθρωπο· νὰ κάνει αὐτὸ πὸν ἔκαναν οἱ Ἀπόστολοι «ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, και ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Πραξ. 14,22). Δὲν ποιμαίνονται οἱ ἄνθρωποι μὲ ξηροὺς διοικητικὸς τρόπους και ἀποφάσεις, ἀλλὰ μὲ πατρική ἀγάπη. Ἄν δὲν ἐνεργοποιήσουμε τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ λαὸ μας, ἡ κρίση θὰ ὀξύνεται και ἐμεῖς μέσα σ' αὐτὴ θὰ εἶμαστε σὰν τὰ πλοῖα τὰ «ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα»

(Ίακ. 3,4) «Όσο οί άνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας καί κυρίως οί ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀγωνίζομαστε ἀλλὰ ἀδρανοῦμε, ἡ κρίση τῆς κοινωνίας θὰ ὀξύνεται. Ἡ κρίση θὰ φέρνει θλίψη καί ἡ θλίψη θὰ ὀδηγεῖ στὴν ἀπόγνωση.

Οἱ ποιμένες μὲ τὴ συμμετοχὴ μας στὴν θλίψη τῶν ἀνθρώπων θὰ μετατρέψουμε τὸν πόνο τους σὲ ὑπομονὴ καί μὲ τὴν ψυχικὴ ἐνίσχυσή τους θὰ ἀνατρέψουμε τὴν πνευματικὴ καθίζηση σὲ ἀνάνηψη καί δύναμη ζωῆς.

2. Ἡ ἐκκοσμίκευση τῆς Ἐκκλησίας, ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς

Ἡ ἐκκοσμίκευση εἶναι μία διερεύνηση τῶν σχέσεων πορείας καί συμπεριφορᾶς τῆς θρησκείας πρὸς τὸν κόσμον καί μία μοντέρνα σχέση τῆς κοινωνίας μὲ τὴν χριστιανικὴ πίστη. Ἐκκοσμίκευση εἶναι ἡ συνεχῆ προσπάθεια ἀπελευθερώσεως τῶν κοσμικῶν δομικῶν ἢ συνειδησιακῶν συμπεριφορῶν ἀπὸ τὸν χῶρον τῆς θρησκείας. Ἡ ἐκκοσμίκευση εἶναι ἀποεκκλησιαστικοποίηση, ἀποχριστιανοποίηση καί ἀποϊεροποίηση³.

Ἡ ἐπίδραση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν ἀνθρωποκεντρισμό του, εἰσήγαγε τὴν ἐκκοσμίκευση καί στὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς πολιτείας. Ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς παραμερίζει τὸν Θεὸ γιὰ νὰ ἀναπνεύσει δηθεν ὁ ἄνθρωπος καί στὸ τέλος μαζί μὲ τὸν Θεὸ παραμερίζεται καί εὐτελίζεται καί ὁ ἄνθρωπος. Ἐκκοσμικεύεται τὸ Εὐαγγέλιο μὲ ἀφετηρία καί στόχο τὴν ἐγκρατία, δηλαδή τὸν ἄνθρωπο καί τὶς ἀνάγκες του. Ἔτσι φθάσαμε στὴν ἀπουσία τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ζωὴ. «Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος», διεκήρυττε ὁ Νίτσε καί συνέχιζε: «Σᾶς ἐξορκίζω, ἀδελφοί μου, μείνατε πιστοὶ στὴ γῆ καί μὴ πιστεύετε σ' ἐκείνους, πού σᾶς μιλοῦν γιὰ τὶς ὑπέργειες χαρές»⁴.

Ἡ ἐκκοσμίκευση ἀπλόηθε στὴν οἰκονομία, στὴ λογοτεχνία, στὴ γλῶσσα, κυρίως ὅμως ἐπληξε τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ζωὴ. Ἡ προσκόλλησή μας στὸ δυτικὸ διαφωτισμὸ εἶναι ἡ σοβαρὴ αἰτία τῆς ἀλλοιώσεως τῆς πνευματικῆς καί ἐθνικῆς μας φυσιογνωμίας.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐκκοσμίκευση εἶναι πολυεπίπεδη. Συνίσταται στὴ νόθευση τοῦ ἐκκλησια-

στικοῦ ἤθους, στὴν ἀπολυτοποίηση τοῦ νομιτισμοῦ καί τοῦ εὐσεβισμοῦ, στὴν ἀποϊεροποίηση ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καί ἰδιωτικοποίηση τῆς θρησκευτικότητος. Ἡ ἠθικὴ ἀπομονώνεται ἀπὸ τὴ δογματικὴ διδασκαλία καί μετατρέπεται σὲ ἠθικὴ του καθήκοντος. Ἡ ἀναζήτησις τῆς ἀγιότητος γίνεται στὸ χῶρον τῆς εὐλαβοῦς ὑποκειμενικότητος σὲ ἐπίπεδο ἀτόμων ἢ ομάδων. Αὐτὴ ἡ ἠθικὴ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν χαρισματικὴ δωρεὰ τῆς θείας Ἀποκαλύψεως, περιορίζεται στὸ γράμμα τοῦ νόμου καί καταδολεῦει τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητά⁵.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ πνευματικὴ ἐξοχία ἔχει συλλειτουργία πίστεως, ἠθους καί δράσεως. Βάσις τῆς εἶναι ἡ λειτουργικὴ ζωὴ διὰ τῆς ὁποίας σώζεται ὁ μετέχων καί στὴν ὁποία ἀποκαλύπτεται ὁ Θεός. Χωρὶς λειτουργικὴ ζωὴ, χωρὶς τὰ μυστήρια, τὶς ἐορτὰς τῶν ἁγίων, τὰ συναξάρια καί τὶς εἰκόνες, ἡ θρησκευτικὴ εἶναι μία θρησκεία χωρὶς Ἐκκλησία.

Ἡ ἐκκοσμίκευση εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας, γιὰτὶ ἀλλοιώνει τὸ ἦθος Τῆς. Μὴ νομίζει κανεὶς, ὅτι μὲ τὸν ὄρον «ἐκκοσμίκευση» ἐννοοῦμε ὅσα εἰσήγαγε ἡ τεχνολογία στὴν καθημερινὴν λειτουργικὴν πράξιν ἢ τὴν μοντέρνα ἐμφάνισιν τῶν κληρικῶν μας ἢ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐνορίας μὲ σύγχρονα μέσα κ.λπ.. Ἐννοοῦμε τὴν ἀπουσία Πατερικῆς Θεολογίας ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν φορέων τῆς Ἐκκλησίας, ἀποδυνάμωσιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, ὀργάνωσιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου μὲ κοσμικὰς ἀρχὰς καί κριτήρια, μίμησιν τῆς συμπεριφορᾶς καί τῶν δράσεων τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων, συμμόρφωσιν καί συσχηματισμὸν μὲ τὸν κόσμον.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς προτρέπει νὰ προσέχουμε ἀπὸ τὸν ὑπουλο κίνδυνον τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος: «Παρακαλῶ σὺν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρῶν τοῦ Θεοῦ, ...μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καί εὐάρεστον καί τέλειον.» (Ρωμ.12,1-2).

Ἡ κάμψιν τοῦ φρονήματος τοῦ Θεοῦ, εἰσάγει στὴν ζωὴν μας τὸ φρόνημα τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ μᾶς καθιστᾷ ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς, ὄχι ὅμως τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ἐξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι

Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ὁ Ἰερὸς κληρὸς, κατώτερος καὶ ἀνώτερος, ἔχει κληθεῖ νὰ διαχειριστεῖ τὴν πιὸ μεγάλη καὶ πιὸ ἐπικίνδυνη κρίση, πού ἀντιμετώπισε ποτὲ ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἡ «ἀθεωπάτη μεταστοιχείωσις τῶν ἀπάντων», κατὰ τὸν ἅγιό Θεόδωρο Στουδίτη⁶, ἔχει ἀπλωθεῖ σὲ ὀλόκληρη τὴν κοινωνία καὶ ἔχει ἐπηρεάσει τὸ φρόνημα τοῦ ἄλλοτε πιστοῦ καὶ φιλοχρίστου λαοῦ μας.

Ἡ ἱερατικὴ διακονία μέσα σ' αὐτὸ τὸ ψυχρὸ πνευματικὸ κλίμα εἶναι διακονία θυσίας, δρόμος μαρτυρίας καὶ ὁμολογίας Χριστοῦ. Καλεῖται ὁ Ἰερεὺς νὰ δώσει τὴν ψυχὴ τοῦ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του καὶ νὰ ἀγωνισθεῖ κατὰ «ὄρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν».

Τις δυσκολίες τῆς ἱερατικῆς ἀποστολῆς ἐπεσήμανε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, ὅταν τοὺς ἀπέστειλε νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιο «πάση τῇ κτίσει» (Μάρκ. 16,15). «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε» (Ἰω. 16,33) τοὺς εἶπε, διότι ὁ κόσμος τῆς ἁμαρτίας μισεῖ τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ἀληθείας καὶ διότι ἐσεῖς δὲν ἀνήκετε σ' αὐτοὺς καὶ δὲν εἴσθε σάν κι αὐτοὺς (Ἰω. 15, 19). Ἐπεσήμανε τὶς θλίψεις καὶ τοὺς κινδύνους, γιὰ νὰ ὀπλισθοῦν μὲ δύναμη καὶ ὑπομονή: «Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου» (Ματθ. 10,17 κ.ἐξ).

Ἐπεγράμμισε, ὅτι θὰ πορεύονται μέσα στὸν κόσμο «ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων» (Μάθ. 10, 16). Θὰ ἀντιμετωπίζουν τὸ μῖσος καὶ τὴν κακία τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ θὰ ἔχουν παρηγορητὴ καὶ συμπαραστάτη τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὁποίου θὰ ὑποφέρουν.

Ἀπόρροια αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ἐχθρότητος τοῦ κόσμου πρὸς τὸν Χριστό εἶναι τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει κάθε Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ στὴν ἱερατικὴ του διακονία.

Ἡ ἱερατικὴ διακονία εἶναι διακονία τοῦ ἰδίου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἰερεὺς ὑπηρετεῖ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία καὶ ἐν τῷ προσώπῳ κάθε ἀνθρώπου προσφέρει ἀγάπη στὸν ἴδιο τὸν Χριστό, σύμφωνα μὲ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου: «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.» (Ματθ. 25, 45).

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἱερέως εἶναι μεγάλη καὶ ὑψηλή. Εἶναι ὄργανο τοῦ Θεοῦ καὶ διαχειριστὴς τῆς θείας Χάριτός του. Εἶναι συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων. Παίρνει κατὰ τὴν χειροτονία του διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Ἐπισκόπου τὴν ἴδια φλόγα, πού πήραν οἱ Ἀπόστολοι κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς καὶ μὲ τὴν δύναμή της χειραγωγεῖ τοὺς ἀνθρώπους στὸ δρόμο τοῦ ἀγιασμοῦ καὶ τῆς θεώσεως. Ὅποιος δὲν τὸν ἀκούει, δὲν μπορεῖ νὰ ἀκούσει τὸ Θεό. «Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ» (Λουκ. 10,16).

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ πρόκληση γιὰ τὸν κόσμο. Διαρκῶς ὑπενθυμίζει στοὺς ἀνθρώπους τὰ οὐσιωδέστερα στοιχεῖα μίας ἄλλης ζωῆς, πού διακρίνεται γιὰ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη, ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ σεβασμό, στοιχεῖα πού ἀποτελοῦν τοὺς ὑψηλοὺς πόθους τῆς ζωῆς⁷. Ἔχει ἀρχὲς ἀμετακίνητες, πράγμα πού δὲν ἀρέσει στὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ βάλλεται πανταχόθεν καὶ διαβάλλεται καὶ προσβάλλεται γιὰ νὰ ἐξαντληθεῖ ἡ ὑπομονὴ τῆς καὶ συνθηκολογήσει μὲ τὸν κόσμο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ παρατηρώντας τὴ σημερινὴ κατάστασι τῆς Ἐκκλησίας αισθανόμαστε ἀποκαρδίωση γιὰ τὴν ὑπνηλία τοῦ πληρώματος, γιὰ τὴν κόπωση τῶν ποιμένων καὶ γιὰ τὴν μανιώδη ἐπιθετικότητα τοῦ κόσμου πρὸς αὐτήν. «Ἐξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι» (Β' Κορ. 7,5). Στὴ δύσκολη αὐτὴ κατάσταση ἀπαραίτητη θεωρεῖται ἡ αυτοκριτικὴ, ἡ κατάστροψη στρατηγικοῦ πνευματικοῦ σχεδίου, ἡ ἀνασύνταξι τῶν δυνάμεών μας, ἡ τόνωση τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ μας καὶ ὁ ἐπανακαθορισμὸς τῶν ὁρίων τῆς διακονίας μας διὰ τὴν «ἀναζωπύρωση τοῦ χαρίσματος τοῦ Θεοῦ» (Β' Τιμοθ. 1,6), πού ἐλάβαμε.

Στὴν ἐνάσκησι τοῦ λειτουργήματός μας προκύπτουν δυσκολίες καὶ προβλήματα, τὰ ὁποῖα καλούμεθα νὰ οἰκονομήσουμε. Τὰ δικά μας προβλήματα δὲν εἶναι ὅπως τὰ ἐννοοῦν οἱ πολλοί. Εἶναι ζητήματα πού προκύπτουν κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ

ἀγῶνος καὶ τὰ ὁποῖα χρῆζουν ποιμαντικῆς οἰκονομῆσεως. Εἶναι τόσο πολλά, ὅσοι καὶ οἱ ἄνθρωποι μας. Εἶναι τόσο πολὺπλοκα, ὅσο εἶναι οἱ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν ἐπιλύονται, εἰ μὴ «ἐν πνεύματι ἀγίῳ». Ἀφοροῦν στὴν ἐνορία μας, στὸν περιβάλλοντα κόσμο καὶ στὸν ἑαυτό μας.

Καθὼς ἐπιτελοῦμε τὴν ἱερατικὴ μας διακονία ἔχουμε τὴν αἴσθηση, ὅτι διαπλέουμε ἕνα τρικυμισμένο πέλαγος, πὺρ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἐπαφρίζοντα κύματα, περιέχει πολλοὺς ἀκόμα κινδύνους, ὅπως χαρακτηριστικὰ γράφει ὁ ἅγιος Μάρτυς Ἰππόλυτος: «Θάλασσα δὲ εἰσὶν ὁ κόσμος ἐν ᾧ ἡ Ἐκκλησία ὡς ναῦς ἐν πελάγει χεϊμάζεται μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀπόλυται»⁸.

Α'

ΕΝΔΟΓΕΝΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

1. Ὁ Ἱερεὺς στὴ σημερινὴ κοινωνία

Ἐπάρχει κρίση ταυτότητος στὴν Ἱερωσύνη καὶ οἱ συνέπειες τῆς κρίσεως αὐτῆς εἶναι ὁρατὲς στὴν ἔλλειψη ὑποψηφίων ἱερέων καὶ τὴν διαρκῆ ὑποβάθμιση τοῦ ἐπιπέδου τους. Τὰ αἴτια τῆς κρίσεως εἶναι πολλὰ καὶ οἱ εὐθύνες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μεγάλες. Τὸ πρόβλημα τῆς προετοιμασίας καταλλήλου ἐφημεριακοῦ κλήρου εἶναι πολὺ παλαιὸ καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ὡς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὸ 1833 καταβάλλονται προσπάθειες, χωρὶς αὐτὲς μέχρι σήμερα νὰ ἔχουν καταλήξει σὲ οὐσιαστικὸ ἀποτέλεσμα. Οἱ Ἐκκλησιαστικὲς Σχολές, πὺρ ἐν τῷ μεταξὺ ἰδρύθησαν, δὲν ἀπέδωσαν ὅσον ἀνεμένετο. Σήμερα ἐφθάσαμε εἰς τὸ σημεῖο νὰ μὴ ὁμιλοῦμε πλέον γιὰ τὴν ἔλλειψη μορφωμένων ἱερέων, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἔλλειψη ἐφημεριῶν καθόλου. Ἐμειώσαμε τὰ γραμματικὰ προσόντα γιὰ τοὺς ὑποψηφίους καὶ ἐχειροτονήσαμε ἀδιακρίτως πολλοὺς. Ἐγέμισαν τὰ χωριὰ ἐφημερίους γιὰ μία περίοδο, χωρὶς ὅμως αὐτοὶ οἱ νέοι ἱερεῖς νὰ ἠμποροῦν νὰ εἶναι κατάλληλοι ποιμένες.

Ἡ σημερινὴ κατάσταση εἶναι πιὸ προβληματική. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση ὄλων τῶν βαθμίδων ἔχει ἀλλάξει προσανατολισμό. Προσφέρει γνώσεις, ὄχι ὅμως ἐκκλησιαστικὴ μόρφωση. Δὲν ὑπάρχουν πιὰ τὰ οἰκοτροφεῖα μὲ τὶς

κοινὲς ἀκολουθίες, τὴν κοινὴ τράπεζα, τὴν κοινοβιακὴ ζωὴ. Τὰ παιδιὰ ἐπαφίενται ἀπροσάτευτα νὰ παλεύουν μέσα στὴ συγκεχυμένη κοινωνία γιὰ νὰ κρατηθοῦν στὴ πορεία τους. Ὅσα ἀπ' αὐτὰ προσέλθουν στὴν Ἱερωσύνη ἔχουν πολλὲς ἐλλείψεις. Ἔτσι ἀποκτοῦμε κλῆρο οὐσιαστικὰ «ἀπαίδευτο» μὲ ὅ,τι συνεπάγεται αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμὸς (ἄγνοια ψαλτικῆς, τυπικοῦ, τελετουργικῆς, ἱερατικοῦ ἠθους, λατρευτικῆς ἐμπειρίας). Ἐὰν σήμερα μεμφόμεθα ἑαυτοὺς γιὰ τὴν ἐκκοσμίκευση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας βίου, ἐδῶ πρέπει νὰ ἐντοπίσουμε κυρίως τὴν αἰτία τῆς παρεκκλίσεως. Στὴν ἔλλειψη τῆς ἐκκλησιαστικῆς, πατερικῆς μορφώσεως στοὺς ὑποψηφίους ἱερεῖς μας. Χωρὶς τὴν Ἀποστολικὴ καὶ Πατερικὴ ἐμπειρία ὀδηγοῦμεθα στὴν ιδιωτικοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ στὴν κατάργηση ἢ παραποίηση τῆς ἐκκλησιολογίας, ἢ ὁποῖα εἶναι ἡ πνοὴ πὺρ μᾶς ὀδηγεῖ «εἰς ἄλλην γέννησιν, εἰς βίον ἕτερον, εἰς ἄλλο εἶδος ζωῆς»⁹.

Σὲ ἐποχὴ πὺρ τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδό του λαοῦ ἔχει ἀνέβει δὲν ἠμπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀναδεικνύει ποιμένα καὶ διδάσκαλο τοῦ λαοῦ τὸν τελευταῖο του χωριοῦ, ὁ ὁποῖος πέραν τῶν ἄλλων, οὔτε εὐλάβεια διαθέτει. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀπαξιώνεται ἡ Ἱερωσύνη καὶ σὲ μερικὲς τραγικὲς περιπτώσεις ἐξευτελίζεται ἡ Ἐκκλησία¹⁰.

Ἡ πλειονότης τῶν ἱερέων τῆς ὑπαίθρου λειτουργεῖ μηχανικά, χωρὶς γνώση τῆς ἀποστολῆς των καὶ χωρὶς συναίσθηση τῶν εὐθυνῶν των. Προσεγγίζει «ἀτίμως τὰ τίμια καὶ χοϊκῶς τὰ τοῦ Πνεύματος» (Ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος εἰς Γρηγόριον Νύσσης 6 PG 35, 840a). Ἐὰν συγκρίνουμε τὴν σημερινὴ κατάσταση μὲ τοὺς ἱερεῖς παλαιότερων ἐποχῶν, θὰ ἀπογοητευθοῦμε. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε, ὅτι σήμερα ἔχουν καταργηθεῖ οἱ Προηγιασμένες, τὰ Μεγάλα Ἀπόδειπνα, οἱ Κατανυκτικοὶ Ἑσπερινοί, οἱ Ὁρὲς Μεγάλων ἐορτῶν, τὰ Μεσονυκτικά, ἡ Λιτὴ κ.λπ.. Διότι δὲν γνωρίζουν νὰ τελέσουν. Εἶναι συνταρακτικὸς ὁ λόγος τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου «Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιῶν τὰ ἔργα Κυρίου ἀμελῶς» (Ἱερ.31,10).

Ὁ Ἅγιος Λουκάς, Ἐπίσκοπος Συμφερουπόλεως, ἀπευθυνόμενος στοὺς ἱερεῖς αὐτῆς τῆς κατηγορίας γράφει: «Ἐσεῖς οἱ ἱερεῖς ἔχετε αὐτὸ τὸ σκοπὸ στὴ ζωὴ σας, νὰ θρέψετε τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ μήπως βλέπετε τὴν Ἱερωσύνη σας σὰν μέσον

για να μπορείτε να τρώτε; Μήπως βλέπετε την διακονία σας σαν μία άπλη εργασία, σαν ένα βιοποριστικό επάγγελμα; Να ξέρετε ότι τέτοιους ιερείς ο λαός τους καταλαβαίνει εύκολα...» και συνεχίζει, «να ευωδιάζεις μπροστά στους ανθρώπους με τη ζωή σου, την προσωπικότητά σου, με την αγάπη σου προς το Χριστό, με το πνεύμα της χριστιανικής αγάπης, καθαρότητας και βαθιάς πίστης. Η καρδιά του Ίερέα είναι μία ειδική καρδιά. Πρέπει να είναι φωτιά, να λάμπει από το φως του Ευαγγελίου...»¹¹.

Τό «πλησθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Πατέρες ὡς οὐσιώδης προϋπόθεση τῆς ποιμαντικῆς διακονίας. Νὰ ζεῖ ὁ Ίερεὺς γιὰ νὰ μεταδίδει τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ Ίερωσύνη εἶναι ἡ συνέχιση τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων καὶ πρέπει νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸ Χριστό, πνεῦμα διακονίας, διάθεση κακοπάθειας χάριν τοῦ Ευαγγελίου καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τέλος ἀπὸ μαρτυρία λόγων καὶ ἔργων.

Ὁ Μέγας Βασίλειος συμβουλεύει τοὺς Ίερείς:

- Νὰ ἔχουν ἐνοίκηση καὶ ἐνίδρυση τοῦ Θεοῦ.
- Νὰ περιφέρουν τὴν ὁσία τοῦ Θεοῦ ἔννοια.
- Νὰ βιώνουν τὸν θεῖο φόβο ὡς θεῖο καὶ σφοδρὸ πόθο.
- Νὰ παίρνουν θάρρος ἀπὸ τὴν σχέση τους μὲ τὸ Χριστό.

Ὁ Ίερός Χρυσόστομος ὀρίζει τὸν Ίερέα ὡς ἕνα ἀνθρώπο γιὰ τοὺς ἄλλους. Ἐναν ἀνθρώπο, πὺν βρίσκεται ἀποκλειστικὰ στὴν ὑπηρεσία τῶν ἄλλων. Χαρακτηριστικὸ του πρέπει νὰ εἶναι ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ. Χωρὶς τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ φθάσει στὸ σημεῖο «ἐκ δεξιῶν κλέπτει» καὶ «τὸ κακὸν διὰ τοῦ ἀγαθοῦ κατεργάζεσθαι»¹². Ἡ ἐκ βάθους Ίερωσύνη κατακατὰ διὰ φόβου Θεοῦ, συνεχοῦς προσευχῆς, ἀληθοῦς ἀγιότητος καὶ ἐξαιρετικῆς συνέσεως στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ποιμνίου¹³.

Ὁ Ίερεὺς πρέπει νὰ εἶναι γνήσιος ὄντολογικὰ, ὄχι μόνο κατ' ἐπίφαση. Ὑπάρχει μία ἐξωτερικὴ φαινομενικὴ ὄψη καὶ μία ἐσωτερικὴ πραγματικότητα, πὺν συχνὰ δὲν συμπίπτουν ἢ μία μὲ τὴν ἄλλη.

Μερικοὶ θέλουν τὸν Ίερέα περισσότερο κοινωνικό, πὺν δραστήριο. Ἄλλοι τὸν θέλουν νὰ διακο-

νεῖ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς μοναχικοὺς καὶ πονεμένους. Ἐπιθυμοῦν νὰ βρῖσκεται ὁ Ίερέας περισσότερο στὸν κόσμο καὶ λιγότερο στὴν Ἐκκλησία. Ἄλλοι ἀπορρίπτουν τὸ παραδοσιακὸ «στῦλ» τοῦ Ίερέα μὲ τὸ ὕφος τῆς αὐθεντίας. Τὸν θέλουν ἕνα ὡς τοὺς ἄλλους. Ὑπάρχουν Ίερείς πὺν κλίνουν σ' αὐτὴ τὴν ἀποψη τῆς «μοντέρνας ἱερατείας». Αὐτὴ ἢ τάση δικαιολογεῖ καὶ τὴν ἐκκοσμίκευση, πὺν εἶναι ὁ πὺν μεγάλος ἐχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνῶ μερικοὶ θέλουν σύγχρονο κοινωνικό καὶ προοδευτικό τὸν Ίερέα, νὰ τὸν βλέπουν στὶς καφετέριες, στὰ κέντρα διασκέδασης, στὴν παραλία, σὲ κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις μὲ τὸν ἀέρα τοῦ προοδευτισμοῦ, ὑπάρχουν ἄλλοι, πὺν εἶναι καὶ οἱ πὺν πολλοί, πὺν θέλουν τὸν Ίερέα ἀνθρώπο τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποπνέει χάρη Θεοῦ καὶ εὐδοκία Χριστοῦ, νὰ δείχνει πάντα τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μεταφέρει στὴν κοινωνία καὶ στὸν ἀνθρώπο τὸ γνήσιο ἦθος τῆς Ἐκκλησίας, πὺν εἶναι ἦθος ἀγάπης, μετανοίας καὶ ἀγιασμοῦ.

Ὁ κόσμος δὲν ἐνδιαφέρεται πὺν γι' αὐτὰ τὰ συνθήματα καὶ τὶς μεγαλοστομίες. Θέλει τὸ μήνυμα τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ ἀναζητεῖ τὸ μυστήριο.

Ὁ σοφὸς Ὁριγένης λέγει, ὅτι ἐπιτυχημένος ποιμὴν εἶναι ὁ ποιμαίνόμενος, ἐκεῖνος πὺν ἔχει «ἐνδον» τὸν καλὸν ποιμένα, ὁ ὁποῖος ποιμαίνει τὰ ἄλογα κινήματα: «ὄφειλον ἔχειν...ἐνδον μου τὸν καλὸν ποιμένα, ποιμαίνοντα τὰ ἐν ἐμοὶ ἄλογα κινήματα» (Ίερεμ. 5, 6, 25-26).

Πρότυπο Ποιμένος εἶναι γιὰ ὄλους μας ὁ Ἄρχιποιμὴν Χριστὸς καὶ οἱ μιμηταὶ τοῦ ἁγιοῦ Ποιμένος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄξιο ἀναφορᾶς εἶναι ἕνα γράμμα σημερινοῦ Ίερέως μὲ τίτλο «Ταξιδεύοντας μέσα στὸν κόσμο», στὸ ὁποῖο περιγράφεται ἢ ψυχολογία ἐνὸς νέου Ίερέως, πὺν κυκλοφορεῖ μέσα στὸν κόσμο¹⁴.

Ναί, εἶσ' ἀναγκασμένος νὰ περπατᾶς ἀνάμεσ' ἀπ' τὸν κόσμο: εἶτε ζεῖς στὴ μεγάλη πολιτεία, εἶτε ζεῖς στὸ χωριὸ ἢ τὴν ἐπαρχία.

Περπατᾶς τυλιγμένος –χειμῶνα καλοκαίρι– στὸ μαῦρο σου ράσο, πὺν σηκώνει τὸ πένθος τοῦ κόσμου καὶ δείχνει τὴ δικιά σου νέκρωση, ὄσον ἀφορᾶ στὰ πράγματα καὶ στὴ ζωή τοῦ κόσμου, μὲ τὸ καλυμμαῦχι σφιγμένο στὸ κεφάλι σου, τὶς πὺν πολλὲς φορὲς σκυφτὸς καὶ πάντα προσεχτικὸς,

γιατί ακόμη και τὸ παραμικρὸ σου βλέμμα εἶναι δυνατόν νὰ προξενήσῃ χλευασμὸ καὶ ἀνησυχία.

Περπατᾷς ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς ἀδιάφορους, τοὺς βλάσφημους, τοὺς εὐσεβεῖς, τοὺς αἰρετικούς, τοὺς πόρνους καὶ μοιχοὺς· ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ σὲ εἰρωνεύονται καὶ μόλις σὲ δοῦν γελᾶνε καὶ πειράζονται καὶ σὲ κείνους, ποὺ σὲ καλημερίζουν, σοῦ φιλοῦν τὸ χέρι καὶ ψάχνουν τὰ μάτια σου, γιὰ ἓνα βλέμμα ἐλπίδας καὶ κατανόησης.

Εἶναι πολλές οἱ περιπτώσεις, ὅταν δοκιμάζεις τὴν ὑπομονή σου σὲ «οὐρές», εἴτε σὲ κάποια δημόσια κ.λπ. ὑπηρεσία, εἴτε στὴ στάση τοῦ λεωφορείου, εἴτε στὴν ἀγορὰ...εἴτε...εἴτε· καὶ κεῖ, ὑπομένεις τὸν καπνὸ τοῦ τσιγάρου τοῦ προηγούμενου, τὴν βλαστήμιες τοῦ ἐπόμενου, ποὺ βιάζεται, τὰ εἰρωνικά σχόλια («ἂν εἶσαι καὶ παπάς» κ.λπ.), κάποιων ἄλλων τὰ πειράγματα καὶ ἄλλα πολλά. Καὶ σὺ σιωπηλὸς καὶ κἀθιδρὸς ἀπὸ ἀγωνία καὶ πόνο, περιμένεις, ἔχοντας τὸ νοῦ σου στραμμένο καὶ τὸ εἶναι στὸν Ἐσταυρωμένο, ποὺ τὸν ἐπικαλεῖσαι πάντα: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ βοήθησέ με...».

Ἦχι, δὲ μπορεῖς νὰ ξεφύγεις ἀπ' τὸ σεργιάνι σου αὐτὸ ἀνάμεσ' ἀπ' τὸν κόσμον· καὶ πῶς πολὺ δὲ μπορεῖς νὰ ξεφύγεις ἀπ' τὸν ὄνειδισμό, ποὺ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἀναξιοπρέπεια τῶν ἄλλων, ἔχει ὡσάν ὄπλο, γιὰ νὰ σὲ πολεμήσῃ. Ἄν εἶναι δυνατό! Γιατί, γιὰ σένα εἶναι χαρὰ καὶ στέφανος νὰ ὑπομένεις καὶ νὰ συνεχίζεις ματωμένος καὶ πικραμένος τὸ ταξίδι σου. Ἐνα ταξίδι ποὺ ἀρχίζει καὶ τελειώνει κεῖ δά, στὴν Ἁγ. Τράπεζα, ὅταν ἀπέναντί σου ὁ Ἐσταυρωμένος, σιωπηλὸς καὶ καρτερικὸς σὲ δέχεται κάθε μέρα, πρωί - βράδυ, νὰ σοῦ πληρώσει τὸ κενὸ τῆς καρδιάς, καθὼς σοῦ γνέφει, πάντα μὲ ἠρεμία, πραότητα καὶ ἀγάπη: νὰ συνεχίσεις.

Ὁ κόσμος εἶναι πάντα μία θάλασσα· τὴν πολλὰς φορὲς τρικυμισμένη καὶ ἀπειλητική. Κι ἐσὺ ἓνα μικρὸ καΐκι ποὺ ταξιδεύει· μ' ὅποιον καιρὸ, γιατί πρέπει ν' ἀρμενίσῃς γιὰ νὰ βρεθεῖς στὸ σπιτί τοῦ Θεοῦ, ὅπου σὲ περιμένουν πάντα κάποιες ψυχές, καὶ αὐτὲς χεϊμαζόμενες καὶ πικραμένες.

Ξέρεις, ὅτι αὐτὸ σου τὸ ἀρμένισμα εἶναι δύσκολο πολλὰς φορὲς καὶ ἐπικίνδυνο, γιατί μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὰ χέρια σου τὸ πηδάλιο τῆς ψυχῆς σου. Τὸ ξέρεις αὐτό, ὅπως καὶ τὴν μηχανὴς τοῦ ἐχθροῦ ποὺ καρδοκοῦν πάντα νὰ σὲ ἀπομακρύνουν ἀπ' τὸ σκοπὸ σου· γι' αὐτὸ καὶ ἐπικαλεῖσαι τὸν Κύριον, τὴν Θεοτόκον καὶ τοὺς Ἁγίους νὰ εἶναι πάντα σιμά σου νὰ σὲ φυλάξουν «ἀπὸ παντὸς κακοῦ», «ἀπὸ πάσης διαβολικῆς ἐνεργείας» μέχρι νὰ φτάσεις στὸ λιμάνι σου, τὴν Ἐκκλησία, ὅπου καὶ ἀναπαύεται ἡ ψυχὴ σου καὶ τὸ πνεῦμα σου ἀναθάλλει.

Καὶ τότε Αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾷ καὶ τ' Ὄνομά Του συνεχῶς προφέρει, σὲ συγυρίζει, σὲ φροντίζει, σὲ ντύνει φῶς Μεταμορφώσεως καὶ ἐλπίδα Ἀναστάσεως, γιὰ νὰ συνεχίσεις.

Γιατί εἶσαι ἀναγκασμένος νὰ περπατᾷς ἀνάμεσα ἀπ' τὸν κόσμον, τὸν κόσμον σου...

2. Ἡ ἐκλογή πρεσβυτέρας - διαζύγια Ἱερέων

Ἐνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ζητήματα τῆς Ἱερατικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἐκλογή τῆς μέλλουσας πρεσβυτέρας. Ἡ καλὴ ἔκβαση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ προοιωνίζει τὴν λαμπρὴν ἐπιτυχία στὴν ἱερατικὴν του σταδιοδρομία¹⁵. Ἡ κακὴ του ἔκβαση κάνει τὴν ζωὴ τοῦ Ἱερέως τραγικὴ μὲ ἀπρόβλεπτες ἐξελίξεις, οἱ ὁποῖες μερικὲς φορὲς ὀδηγοῦν σὲ τραγικὰ ἀδιέξοδα.

Ἡ ἀνάγκη ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὑποψήφιο Ἱερέα μετὰ τὴν ἀποφοίτησή του ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν ἢ ἀκόμα καὶ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ μετὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν πρὸς τὴν πατρίδα στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων νὰ ἀναζητήσῃ τὸ κατάλληλον πρόσωπον διὰ νὰ δημιουργήσῃ οἰκογένειαν καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τάξιν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Ἀτυχῶς δὲν ἐξετάζεται τὸ ζήτημα αὐτὸ μετὰ περισκέψεως καὶ τῆς δεούσης σοβαρότητος οὔτε ἀπὸ τὸν ὑποψήφιο, ὁ ὁποῖος ἐπείγεται νὰ τακτοποιηθεῖ, οὔτε ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸν του περιβάλλον. Οἱ περισσότεροι γάμοι ὑποψηφίων Ἱερέων εἶναι βιαστικοὶ καὶ ἐπιπόλοιοι. Ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς χειροτονίας καὶ τῆς τακτοποιήσεως πείθεται ἡ τυχοῦσα, ἡ ὁποία οὐδέποτε διανοήθηκε νὰ γίνῃ πρεσβυτέρα, γίνεται ὁ Γάμος, ἀκολουθεῖ ἡ χειροτονία καὶ μετὰ ἀρχίζει ἡ ἀνώμαλη προσομιλία στὴν πραγματικότητα. Μερικὲς νέες προσαρμόζονται καὶ γίνονται ἐπιτυχημέναι πρεσβυτέρες. Μερικὲς ἄλλαι κατ' ἀνάγκην μένουσι, χαράζουσι τὴν ζωὴν τους κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τους χωρὶς ἴχνος πνευματικότητος, ἱεροπρέπειας καὶ σεβασμοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα ἢ καὶ ὁ Ἱερεὺς νὰ χάνῃ τὸν προσανα-

τολισμό του και να κάνει σοβαρές υποχωρήσεις ή να σηκώνει δια βίου ένα βαρύ Σταυρό.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις μην αναζητήσει κανείς την τήρηση των Ίερων Κανόνων, οι οποίοι απαιτούν όπως ή υποψήφια πρεσβυτέρα είναι παρθένος, δεν έχει προηγουμένως μνηστευθεί άλλον, δεν είναι χωρισμένη, δεν είναι χήρα¹⁶.

Θα αντείπει κάποιος, ότι οι υποχωρήσεις δικαιολογούνται, διότι οι νέες σήμερα δεν δέχονται να λάβουν σύζυγο μέλλοντα Ίερέα. Είναι γεγονός, ότι πολλά παιδιά της Έκκλησίας, έτοιμα δια να εισέλθουν εις τον ιερόν άμπελώνα, ύγιη, έξυπνα, ίκανά και καταρτισμένα, αναζητούν και δεν εύρισκουν την κατάλληλη σύζυγο. Τοῦτο είναι σοβαρότατο πρόβλημα της Έκκλησίας και θα πρέπει οι Ίερατικές οικογένειες, οι σοβαροί και εύσεβεις οικογενειάρχες, τὰ μέλη τῶν θρησκευτικῶν συλλόγων, οι φίλοι τῶν Ίερῶν Μονῶν και ὅσοι γενικῶς ἐναπέμειναν θρησκεύοντες ἐν πίστει να μεριμνοῦν δια τὴν ἐπίλυση τοῦ μείζονος τούτου ζητήματος. Ἐὰν ἀπὸ τῆ ζύμη αὐτῆ τῶν ἐκκλησιαστικῶν οικογενειῶν δὲν προέλθουν οἱ μέλλουσες πρεσβυτέρες, γιατί να κακολογοῦμε και να κατακρίνουμε τὴν ἀναγκαστικὴ λύση;

Γνωρίζουμε, ότι ἡ ἐπιτυχία ἐνὸς Ίερέως ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος σὴν πρεσβυτέρα του. Δυστυχῶς ἡ σημερινὴ πρεσβυτέρα ἔχει τόσο ἐκκοσμηκευθεῖ, πού δὲν διακρίνεται ὡς πρὸς τὸ φρόνημα και τὸν τρόπο ζωῆς ἀπὸ τὶς ἄλλες μοντέρνες γυναῖκες. Οἱ παλαιῆς πρεσβυτέρες ἀπέπνεαν τὸ ἄρωμα τῆς εὐσεβείας και τῆς χρηστότητας. Οἱ σημερινῆς πρεσβυτέρες σὴν πλειονότητά τους μπορεῖ να εἶναι καλῆς μητέρες, ἀλλὰ δὲν δροῦν και δὲν ἐνεργοῦν ὡς πρεσβυτέρες. Μένουν ἀμέτοχες εἰς τὸ ἔργο τῶν συζύγων τους και ἔχουν πολλῆς ἀπαιτήσεις ὡσάν να εἶναι ἀδικημένες. Και ὅμως, θὰ ἠμποροῦσαν να δώσουν ὑψηλὸ περιεχόμενο σὴν ζωὴ τους ἐντασσόμενες σὴς δραστηριότητες τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς και καθιστάμενες κέντρο πάσης πνευματικῆς, φιλανθρωπικῆς και κοινωνικῆς δραστηριότητας.

Ἐνα μεγάλο ἐπίσης πρόβλημα πού ἀνεφάνη τὶς τελευταῖες δεκαετίες σὴν πατρίδα μας, μέσα σὸ γενικὸ κλίμα τῆς κρίσεως τοῦ γάμου, εἶναι τὰ διαζύγια τῶν Ίερέων. Πολλῆς δεκάδες Ίερατικῶν οικογενειῶν ἔχουν διαλυθεῖ και τὸ πρόβλημα τῶν

ἐν χηρεία Ίερέων εἶναι φλέγον, ἀκανθῶδες και δυσεπίλυτο. Οἱ Ίερεῖς αὐτοί, νέοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ζητοῦν να νυμφευθοῦν πάλι, διότι ἐξ ἀρχῆς ἔταξαν τὸν ἑαυτό τους εἰς τὸν ἔγγαμο και ὄχι εἰς τὸν ἄγαμο κληρο. Ὑπάρχουν και μερικοί ἐν χηρεία λόγω θανάτου τῆς συζύγου, οἱ ὅποιοι παρακαλοῦν τὴν Ίεραρχία να ἐπιτρέψει τὸν γάμο μετὰ τὴν χειροτονία.

Βεβαίως ὅποιος ἀναλαμβάνει ἕνα τόσο ὑψηλὸ ἔργο, ὅπως εἶναι ἡ Ίερωσύνη, ἐνημερώνεται ἐπὶ ὄλων τῶν περιπτώσεων και ἀκόμη τῶν πὸ ἀπιθάνων και μετὰ ἀποφασίζει. Ἀναλαμβάνει ὅλη τὴν εὐθύνη τοῦ Σταυροῦ τοῦ ὑψίστου ἀξιώματος μέχρι θανάτου. Δι' αὐτὸ τὸν λόγο δὲν ἐπιτρέπεται να λέγουν ὅτι ἀδικοῦνται ἀπὸ τὴν Έκκλησία, ἡ ὁποία σεβομένη τοὺς Ίερούς Κανόνας, ἐπιφυλάσσεται και σιωπᾶ.

Ὡστόσο οἱ χηρεύσαντες Ίερεῖς σηκώνουν τὸν Σταυρὸ τους και γίνονται στόχοι πολλῶν συκοφαντιῶν και περιφρονητικῶν σχολίων για κάθε κίνησή τους. Ζητοῦν τὴν ἐπιείκεια τῆς Έκκλησίας και παρακαλοῦν να γίνει και σὴν Έκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅ,τι συνέβη και σὴν Σεργία μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ὅπου ἡ Έκκλησία σιωπηρῶς ἀναγνώρισε τελεσθέντας γάμους Ίερέων.

Ὁρθῶς ἡ Ίερά Σύνοδος τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διετύπωσε τὴν ἀποψη, ὅτι δύναται ἡ Ίεραρχία κατὰ περίπτωση να λάβει θέση, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως αὐτὸ ἀποφασισθεῖ ἀπὸ Πανορθόδοξη Σύνοδο.

3. Δεσποτισμός - Πειθαρχία

Μερικοί Ίερεῖς παραπονοῦνται, ὅτι ὑπάρχει δεσποτισμός, αἰσθάνονται περιορισμένη και καταπιεσμένη τὴν ἐλευθερία τους και γι' αὐτὸ ἐκτρέπονται σὲ πράξεις ἀπειθαρχίας και ἀνυπακοῆς.

Οὐδέποτε οἱ Ίερεῖς μας, οἱ Μοναχοί και οἱ Μοναχές, οἱ Έκκλησιαστικοί Ὑπάλληλοι και γενικῶς οἱ ἄνθρωποι τῆς Έκκλησίας εἶχαν τόση ἄνεση, τόση οἰκειότητα και τόση πρόσβαση πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους, ὅσο ἔχουν σήμερα. Ἡ μεγάλη οἰκειότητα ὀδηγεῖ μερικοὺς ἀκόμη και σὴν ἀσέβεια πρὸς τὴν Ἐπίσκοπο. Ἡ ἐπίκληση τοῦ δεσποτισμοῦ εἶναι δικαιολογία τῆς ἀπειθαρχίας και ἀνυπακοῆς τους πρὸς αὐτά, πού πρέπει να τηροῦν και να ἀκολουθοῦν. Διότι «ἡ πειθαρχία εἶναι ἔκφραση ἐσωτε-

ρικής ψυχικής καταστάσεως και πνευματικής καλλιέργειας, είναι ἐλευθερία, δηλαδή παρουσία ἐντός μας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»¹⁷. Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος γράφων πρὸς τοὺς Φιλαδελφεὺς λέγει: «ὄσοι Θεοῦ εἰσὶ καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ οὗτοι μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰσὶ»¹⁸.

Ἡ πειθαρχία λοιπὸν δὲν εἶναι διοικητικὸ πρόβλημα, ἀλλὰ ποιμαντικὸ αἴτημα. Στὴν ἐποχὴ τῆς ἀπειθαρχίας, ὅπου μία ὁλόκληρη κοινωνία ἐπαναστατεῖ κατὰ τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἀξιῶν, ὅπου ὅλοι διαμαρτύρονται καὶ διεκδικοῦν τὰ δικαιώματά τους, ἡ Ἐκκλησιαστικὴ πειθαρχία φαίνεται στὰ μάτια τῶν πολλῶν, ὅτι συνδέεται μὲ τὸν περιορισμὸ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, τὴν ἐπικράτηση τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ τὴν ἀφαίρεση δικαιωμάτων.

Ἡ πειθαρχία ὅμως, ἡ καλύτερα ἡ ὑπακοή, εἶναι καρπὸς τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, ἡ δὲ ἀπειθαρχία εἶναι γέννημα τοῦ ἐγωισμοῦ.

Ἡ πολιτικοποίηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας βίου καὶ ἡ σωματειακὴ ὀργάνωση τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, ὀδήγησε στὸν συνδικαλισμὸ τῶν ἱερέων. «Ἡ ταξικὴ ἔνταξη τῶν ἐφημεριῶν ἀποτελεῖ καινοτομία ἐπικινδύνως πρωτοφανῆ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας»¹⁹. Ὁ Ἱερέας ἔχει θέματα πού πρέπει νὰ τὰ βελτιώσῃ, ὄχι ὅμως χωρὶς τὴν χαρισματικὴ συμμετοχὴ τοῦ Ἐπισκόπου του. Ἡ κατάργηση αὐτοῦ τοῦ δεσμοῦ ὀδηγεῖ σὲ πολλὰς αὐθαιρεσίες καὶ ἐκκοσμικεύει τὴν Ἱερατικὴ διακονία. Οἱ Ἱερεῖς ἡμποροῦν νὰ συνέρχονται εἰς τὴν Ἐπισκοπὴ πού ἀνήκουν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπίσκοπό τους, ὁ ὁποῖος θὰ ἐγγυᾶται τὴν ἐκκλησιαστικότητα τῶν ἀποφάσεων, νὰ συζητοῦν καὶ νὰ λαμβάνουν ἀποφάσεις.

Δυστυχῶς στὴν Ἐκκλησία μας ὑπάρχει ἔλλειψη πειθαρχίας καὶ ὑπακοῆς. Μερικοὶ κληρικοὶ γίνονται ἀρχηγοὶ φατριῶν παρασύροντας τοὺς πιστοὺς σὲ ἀπειθαρχία πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς. Ζηλωτὲς ἀναστατώνουν τὸν λαὸ μὲ ἐσχατολογικὰ κηρύγματα, ἐφημερίδες καὶ βιβλία, ὑποτιμώντας τὴν ἀξία τοῦ Ἐπισκόπου ἢ τοῦ Ἐφημερίου. Οἱ ἴδιοι οἱ πιστοὶ δὲν πείθονται στὶς κατευθύνσεις πού δίδει ἡ ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, ἀμφισβητοῦν τὴν ἐγκυρότητα τῶν ἀποφάσεών της καὶ τραβοῦν τὸ δρόμο τους ἐπὶ ἀπωλεία τῶν ψυχῶν τους. Ἔτσι ἔχουμε παλαιομερολογίτες, ὀργανωσιακοὺς, ἀντιοικουμενιστές,

συντηρητικοὺς, φιλελευθέρους, φιλοαγιορεῖτες, νεορθοδόξους κ.λπ..

Ὁρος καὶ προϋπόθεση πειθαρχίας τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο εἶναι, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος πρῶτα πειθαρχεῖ στὸ Θεὸ καὶ στὴν Ἐκκλησία. Ἡ διαπίστωση εἶναι δεινὴ, ὅτι ἡ ἀπειθαρχία ἀρχίζει στὴν Ἐκκλησία ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Ἐπισκόπους. Ὅ,τι κάνουμε ἐμεῖς πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο, κάνουν οἱ Ἱερεῖς πρὸς ἐμᾶς καὶ ὁ λαὸς πρὸς τοὺς Ἱερεῖς. Ἐὰν ἐμεῖς τηροῦμε τὴν πειθαρχία πρὸς τὴν προϊσταμένη μας Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, δυνάμεθα νὰ ἀπαιτοῦμε ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς πειθαρχία καὶ κατ' ἐπέκταση καὶ οἱ Ἱερεῖς, ἐὰν πειθαρχοῦν, θὰ ἐμπνεύσουν τὴν ὑπακοὴ πρὸς τὸν λαό.

Εἶναι ἀνήκουστο νὰ προσφεύγουν Ἱερεῖς, Μοναχοὶ καὶ Μοναχὲς στὰ κοσμικὰ δικαστήρια κατὰ τῶν Ἐπισκόπων τους καὶ μάλιστα γιὰ ἀποφάσεις καὶ πράξεις καθαρὰ ποιμαντικῆς. Ποῦ ὁ πνευματικὸς δεσμὸς πατρὸς καὶ τέκνων;

Αἰτίες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀπειθαρχίας εἶναι:

1. Ἡ ἀνεπίτρεπτη οἰκειότητα Ἐπισκόπων στὶς ἀναστροφές.
2. Ἡ ἀσυδοσία στὸ κήρυγμα, ὅπου ὁ καθένας λέγει ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ὅ,τι θέλει.
3. Ὁ χωρισμὸς τῆς Θεολογίας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ὅπου οἱ Ἱερεῖς δὲν θεολογοῦν.
4. Ὁ χωρισμὸς τῆς εὐσέβειας ἀπὸ τὴν Ἱερωσύνη, ὅταν ἀμφισβητεῖται ἡ εὐσέβεια ἀπὸ τὸν Ἱερέα.
5. Ἡ προχειρότητα στὴν ἐκλογή τῶν Ἐπισκόπων καὶ στὶς χειροτονίες τῶν Ἱερέων²⁰.

4. Μισθοδοσία τοῦ Κλήρου

Μὲ τὴν θέσπιση τοῦ Α.Ν. 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ τρόπου πληρωμῆς αὐτῶν καὶ περὶ καλύψεως τῆς σχετικῆς δαπάνης», ἡ ἀρμοδιότητα μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου περιήλθε στὸ ἐλληνικὸ δημόσιο. Γιὰ τὴν κάλυψη μέρους τῆς δαπάνης ἐπεβλήθη φορολογία 25% ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῶν ἐνοριακῶν ναῶν.

Μὲ τὸ ἄρθρο 5 τοῦ Α.Ν. 469/1968 «περὶ μισθολογικῆς διαβαθμίσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἡ εἰσφορὰ αὐξήθηκε ἀπὸ 25% σὲ 35%. Τὴν ἴδια ἐποχὴ οἱ Ἱερεῖς εἰσηλθαν στὴν ὑπαλληλικὴ κλίμακα ἐλάμβαναν

όπως όλοι οί εργαζόμενοι προαγωγή, αύξήσεις, επίδοματα, είχαν ασφάλιση και ιατρική περίθαλψη. Μέχρι τότε ό μισθός τών θεολόγων Ίερέων από την χειροτονία μέχρι την συνταξιοδότηση ήταν 2.000 δραχ. Ό Ίερέας τής Δ΄ κατηγορίας έπαιρνε 800 δραχ.

Μέσα σε 60 χρόνια ό φορολογικός αυτός θεσμός καταργήθηκε την 1η Ίουνίου 2004, με την λιτή διάταξη του άρθρου 15 του Ν. 3220/2009.

Με τό άρθρο 8 του Ν. 1041/1980 τό Δημόσιο ανέλαβε επί πλέον και την μισθοδοσία τών Αρχιερέων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας²¹.

Η Πολιτεία κατά καιρούς παραπονείται και διαμαρτύρεται ότι δεν θα δυνηθεί να άντέξει την δαπάνη τής μισθοδοσίας τών εφημερίων.

Ό Ίερός Κλήρος θεωρείται αναχρονιστικό και όπισθοδρομικό σωμα τής κοινωνίας, του όποιου ή φθοροποιός δήθεν επίδραση πρέπει να περιορισθεί.

Η οικονομική αποκατάσταση του Ίεροϋ κλήρου, αναγκαία προς εκπλήρωση τής αποστολής του, θα ήδύνατο να διεκδικηθεί και ως δικαίωμα έναντι τών μεγάλων ύπηρεσιών προς τό Έθνος και τών θυσιών του υπέρ αυτού.

Άλλά ό Ίερός Κλήρος τής Ελλάδος δεν έχει τέτοια παράδοση. Σπεύδει πρώτος στην εκπλήρωση τών καθηκόντων του προς τό έθνος και την κοινωνία και στην διεκδίκηση τών δικαιωμάτων του έρχεται τελευταίος²².

Είναι άξια αναφοράς τα όσα λέγει ό άείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Σπυρίδων στην έκθεσή του προς την Ίεραρχία: «Ό Κλήρος τής Ελλάδος πένεται. Η Έκκλησία απογυμνωθείσα τής περιουσίας της άδυνατεί να προσέλθει επίκουρος. Ό Κλήρος τής Ελλάδος δεν ζητεί, παρά στοιχειώδη προστασίαν, διαβάθμισιν και έξισωσιν, έστω και προς την τελευταίαν βαθμίδα τών δημοσίων υπαλλήλων»²³.

Η ίερατική οικογένεια σήμερα, εάν έξαιρέσει κανείς τους Ίερείς τών μεγάλων άστικών κέντρων εις τα όποια ύπάρχει ή ένίσχυση του εισοδήματος με τα λεγόμενα «τυχερά» ή «φιλότιμα», είναι ή πτωχότερα οικογένεια τής Έλληνικής κοινωνίας.

Έάν δεν ύπάρχει ή ένίσχυση τών τυχερών, όπως συμβαίνει στα μικρά χωριά, πώς μπορεί ό Ίερέας να ζήσει, να δημιουργήσει οικογένεια και να άντα-

πεξέλθει στις καθημερινές άνάγκες; Ίερείς τής υπαίθρου Β΄ και Γ΄ μισθολογικής κατηγορίας, που κατοικούν μονίμως στο πλησιέστερο άστικό κέντρο λόγω οικογενειακών άναγκών (σχολείο για τα παιδιά, εργασία πρεσβυτέρας) κυριολεκτικά ύστεροϋνται. Δεν έχουν χρήματα να ράψουν καινούριο έξώρασο, ούτε άμφια δια να είναι εύπρεπείς και καθαροί. Η εικόνα που δίδουν περιφέρונτες την πτωχεία τους δεν είναι καλή.

Ένδεικτικά σās αναφέρω περιπτώσεις μισθών Ίερέων δια να άντιληφθείτε την κατάσταση, που επικρατεί:

Νεοδιοριζόμενος Ίερεύς Α΄ Κατηγ. με 5 παιδιά λαμβάνει (καθαρά) 1228 €

Νεοδιοριζόμενος Ίερεύς Β΄ Κατηγ. λαμβάνει (καθαρά) 938€

Νεοδιοριζόμενος Ίερεύς Γ΄ Κατηγ. με 2 παιδιά λαμβάνει (καθαρά) 984 €

Ίερεύς Α΄ Κατηγ. με 35 χρόνια ύπηρεσίας λαμβάνει (καθαρά) 1430 €

Ίερεύς Β΄ Κατηγ. με 40 χρόνια λαμβάνει 1366 €

Ίερεύς Γ΄ Κατηγ. με 30 χρόνια λαμβάνει 1288 €

Άσφαλώς πίστη του Ίερέως πρέπει να είναι αυτό που λέγει ό Άπ. Πέτρος «ότι αυτό μελει περι ήμών» (Α΄ Πετρ. 5,7) ότι δηλαδή ό Προνοητής Θεός τόν φροντίζει και ότι «οί εκζητούντες τόν Κύριον ούκ έλαττωθήσονται παντός άγαθοϋ» (ψ. ΛΓ΄).

Ό Θεός φροντίζει, διατρέφει και διακυβερνά τα σύμπαντα. Ό ίδιος ό Ίερεύς ζει συντηρητική και λιτή ζωή και έλπίζει επί Κύριον. Ζει στον κόσμο, αλλά «ου κατά σάρκα στρατεύεται» (Β΄ Κορ.1,3).

Ός πολίτης όμως, έχει ίσα δικαιώματα με όλους τους άλλους, δεν είναι ύποδεέστερος, έπιτελεί σημαντικό κοινωνικό έργο και έπρεπε από την πολιτεία να μη περιφρονείται τόσο άπαξιωτικά.

Τό αυτό ίσχύει και δια τον μισθό τών Αρχιερέων οί περισσότεροι τών όποιων περιοριζόμεθα στον μηνιαίο μισθό, που σε μερικές περιπτώσεις είναι κατώτερος τών εφημερίων μας.

5. Οί συνεργοί στο έργο τής ένορίας

Άπό τις καλές ή κακές σχέσεις του Ίερέως με τους συνεργάτες του έξαρτάται κατά πολυ και ή πνευματική κατάσταση τής ένορίας. Όπου ύπάρχει άλληλοκατανόηση, άλληλοεκτίμηση και άλλη-

λοσεβασμός, εκεί ή ένορία λειτουργεί ως Σῶμα Χριστοῦ καί ἀναπαύει τίς ψυχές τῶν πιστῶν. Ὅπου ὅμως ἔχει ἐμφιλοχωρήσει ὁ ἐγωισμός καί ἡ φιλοχρηματία, τότε οἱ ἀναταράξεις, οἱ συγκρούσεις, οἱ ψιθυρισμοί καί οἱ διαβολές πολὺ σκανδαλίζουν τοὺς πιστοὺς. Εἶναι σὺνηθες τὸ φαινόμενο μεταξὺ τῶν ἐφημερίων τῆς ἰδίας ένορίας νὰ μὴ ὑπάρχει «ἀγαθὴ συνείδησις», ὁ ἕνας νὰ ὑποβλέπει καί ὑποσκάπτει τὸν ἄλλον, νὰ λειτουργεῖ μηχανικά καί ψυχρὰ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος καί ὄχι ὡς ἀδελφός καί συλλειτουργός.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους ἔχουν τὴν αἴσθησι ὅτι ὁ Ναὸς εἶναι οἰκονομικὴ ἐπιχείρηση, ἐνεργοῦν αὐτοβούλως, δὲν τηροῦν τοὺς κανονισμοὺς διαχειρίσεως καί διοικήσεως, διαβάλλουν τὴν Μητρόπολη ὅτι παρακρατεῖ μεγάλα ποσὰ ἀπὸ τίς εἰσπράξεις τοῦ Ναοῦ καί εἶναι οἱ κύριοι αἴτιοι ὑποθάψεως δυσαρέστου κλίματος πολλῶν ένοριτῶν πρὸς τὴν Μητρόπολη καί τὸν Μητροπολίτη.

Οἱ ἱεροψάλτες, ἐὰν δὲν εἶναι ἄνθρωποι μυστηριακῆς ζωῆς καί πνευματικότητος, συνεχῶς διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ προϊσταμένου Ἱερέως διεκδικώντας μεγαλύτερη ἀμοιβὴ καί περισσότερη ἀποδέσμευση ἀπὸ τίς λειτουργικέσ τους ὑποχρεώσεις.

Ὁ νεωκόρος εἶναι ὁ χρησιμότερος συνεργάτης. Αὐτὸς εἶναι κάθε μέρα στὸ Ναὸ καί αὐτὸς περισσότερο ἔρχεται σὲ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ένοριτες δίδοντας πληροφορίες γιὰ τὸ ὠράριο τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, γιὰ τίς ὥρες παρουσίας τοῦ Ἐφημερίου, ἀκόμα καί γιὰ πνευματικῆς φύσεως θέματα. Ἐὰν εἶναι ἐργατικός, ἔχει εὐλάβεια καί εἶναι ἀπελευθερωμένος ἀπὸ τὸ πάθος τῆς φιλοχρηματίας, εἶναι ἀπόκτημα γιὰ τὴν ένορία.

Τὸ μεγάλο πρόβλημα γιὰ τὸν Ἱερέα δὲν εἶναι τόσο ἡ ποιότητα τῶν συνεργατῶν του, ὅσο ἡ ἀνέυρεσή τους. Ἐὰν δὲν ἔχει γίνεῖ ποιμαντικὴ ἐργασία ἐτῶν στὴν ένορία, ὥστε οἱ πιστοὶ νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση, δὲν ὑπάρχει διάθεση γιὰ τὴ διακονία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου. Κάθε τριετία ἀγωνιοῦν οἱ Ἱερεῖς μας πῶς καί ποιούς θὰ προτείνουν γιὰ Ἐπιτρόπους. Ἀναγκάζονται νὰ ἀφήσουν τοὺς ἴδιους πολλὰ χρόνια μὲ κίνδυνο νὰ δημιουργεῖται καθεστῶς μὲ ὄχι εὐχάριστα σχόλια κατὰ τῶν ἰδίων καί τῆς Ἐκκλησίας γενικῶς. Τοῦτο συμβαίνει ὄχι μόνο στίς

μικρὲς ένορίες, ἀλλὰ καί στίς μεγάλες, στίς ὁποῖες, λόγῳ πληθυσμοῦ θὰ ἦταν εὐχερέστερη ἡ ἐπιλογή.

Τῶν ἱεροψαλτῶν ἡ ἔλλειψη, ἀκόμα καί στίς μεγάλες ένορίες, εἶναι παράλληλο πρόβλημα μὲ τὴν ἔλλειψη ἐφημερίων. Τὰ ἀναλόγια τῆς ὑπαίθρου κρατιοῦνται ἀπὸ μερικοὺς φιλότιμους γέροντες καί ἀπὸ τίς πρεσβυτέρους τῶν Ἱερέων. Δὲν ὑπάρχουν ἱεροψάλτες οὔτε στὰ χωριά, οὔτε στίς κωμοπόλεις, παρὰ τίς φιλότιμες προσπάθειες τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μὲ τὴ λειτουργία Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Οἱ νεωκόροι δὲν εἶναι πιά, ὅπως παλαιότερα, ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, γυναῖκες τῆς προσευχῆς. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ἀλλοδαποὶ καί μακάρι νὰ εἶναι καί χριστιανοί.

Πῶς λοιπὸν ἡμπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ μία ένορία μὲ ἐπιτρόπους ἀπαιδευτοὺς καί ἔλλειπείς, χωρὶς ἱεροψάλτη γνώση τοῦ τυπικοῦ καί τῆς ψαλτικῆς, μὲ νεωκόρο ἐντελῶς ἄσχετο μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ διακονία;

Γνωρίζω, ὅτι σᾶς ὀμιλῶ γιὰ πράγματα ποὺ καθημερινῶς ἀντιμετωπίζετε στὴ Μητρόπολή σας καί συνέχουν τὴν ψυχὴ σας.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀποδόμηση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας τί θὰ πράξωμε;

Οἱ μεγάλες ἀστικές Μητροπόλεις δὲν ἔχουν ἀκόμα πρόβλημα. Αὐτὲς ὅμως εἶναι λίγες μπροστὰ στὸν ἀριθμὸ τῶν Μητροπόλεων μὲ τίς μικρὲς ένορίες τῆς ὑπαίθρου, οἱ ὁποῖες ὑπολειτουργοῦν ἀπὸ ἔλλειψη συνεργατῶν καί κινδυνεύουν νὰ καταρρεύσουν.

6. Ἡ διαχείριση τῶν οἰκονομικῶν

Ἡ διαχείριση τῶν οἰκονομικῶν τῶν πλείστων ένοριῶν, ὅπως γίνεται σήμερα, εἶναι προβληματικὴ, ἀδιόρθωτη καί πολὺ ἐπικίνδυνη. Ὑπάρχουν νόμοι καί κανονισμοί, οἱ ὁποῖοι ὀρίζουν τὸν τρόπο διαχειρίσεως, οὔτως ὥστε νὰ διασφαλίζεται ἡ ἀξιοπιστία καί τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας. Ποιὸς ὅμως τοὺς ἐφαρμόζει;

Διὰ τὸν Ἱερέα ποὺ θέλει ὡς πρόεδρος νὰ διαχειρισθεῖ κανονικῶς καί νομίμως τὰ τῆς ένορίας χρήματα καί κτήματα, τεῖχος ἀπειθαρχίας καί καχυποψίας ὀρθώνεται ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, οἱ ὁποῖοι κληρονόμοι μίας κακῆς καί ἐπιζημίου νοοτροπίας δὲν πείθονται στὴν τήρηση τῆς νομιμότητος. Ὅλοι

γνωρίζουμε τις δικαιολογίες, «ὅτι τὰ παίρνει ὅλα ὁ Δεσπότης καὶ ὅτι δὲν μένει τίποτε στὴν ἐνορία» κ.λπ.. Δυστυχῶς ἡ κατάσταση σὲ μερικὲς ἐνορίες εἶναι ἀνεξέλεγκτη. Δὲν καταγράφονται ὅλα τὰ ποσά, δὲν ἐκδίδονται ἀποδείξεις στὶς δωρεές, ὑπάρχουν βιβλιάρια στὰ ὀνόματα τῶν ἐπιτρόπων, ὑπάρχουν τὰ λεγόμενα «κρυφὰ ταμεῖα» διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχει τρόπος ἐλέγχου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ λέγονται πολλὰ καὶ νὰ διασύρονται τὰ ὀνόματα καλοπροαιρέτων ἐπιτρόπων.

Ἡ κακοδιαχείριση αὐτὴ γίνεται μερικὲς φορὲς καὶ μὲ τὴν ἀνοχή τοῦ Ἱερέως, εἴτε διότι ἔχει κουρασθεῖ νὰ ὑποδεικνύει μὴ εἰσακουόμενος, εἴτε διότι ἔχει ὑποκύψει στὴν ἀποδοχὴ οἰκονομικῶν βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα οἱ ἐπιτήδριοι τοῦ προσφέρουν «πονηρῶ τῷ τρόπῳ» διὰ νὰ τοῦ «κλείσουν τὸ στόμα». Δὲν ἐπιτρέπεται οἱ Ἱερεῖς μας νὰ ἐκχωροῦν σὲ ἄλλους τὶς ἀρμοδιότητες, πού ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἔδωσε σ' αὐτούς. Ἔχουμε ἐντολὴ ἀπὸ τὸν Χριστὸ νὰ πορευόμαστε «ἔμπροσθεν» αὐτῶν καὶ ἐκεῖνοι νὰ μᾶς ἀκολουθοῦν. (Ἰω. 10,4).

Πάντως εἶναι καιρὸς σὲ θέματα διαχειρίσεως νὰ ἐπικρατήσει στὴν Ἐκκλησία ἀπόλυτη διαφάνεια. Μόνον ἔτσι θὰ φραγοῦν τὰ στόματα τῶν ἀντιλεγόντων καὶ θὰ ἀυξηθεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ πληρώματος πρὸς αὐτήν. Τὸ ἐρώτημα εἶναι πῶς καὶ μὲ ποιους τρόπους θὰ γίνει ἡ μεγάλη ἀλλαγὴ, ἀφοῦ στὴν πλειονότητά τους οἱ ἐνορίες τῆς ὑπαίθρου δὲν ἔχουν βιβλία, δὲν διαθέτουν ὑπευθύνους ἀνθρώπους καὶ δὲν ἔχουν τὴν διάθεση νὰ συμορφωθοῦν πρὸς τὶς ὑποδείξεις τῆς διοικήσεως.

Λυποῦμαι, πὸν μαζί διαπιστώνουμε, ὅτι σὲ κάθε θέμα πού θίγουμε ὑπάρχει πλέγμα προβλημάτων. Ἐὰν ὅμως δὲν τολμήσουμε νὰ βάλουμε τάξη, ποτὲ δὲν πρόκειται νὰ ἀλλάξει αὐτὴ ἡ κακὴ νοοτροπία τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ ἐπέλθει ἀνόρθωση τοῦ κύρους τῆς ἐνορίας.

Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ προβλήματος, ἡ κατάλληλη ἐνημέρωση καὶ ἐπιμόρφωση τῶν Ἱερέων, ἡ ἐπιλογή τῶν καταλλήλων προσώπων ὡς ἐπιτρόπων καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς Μητροπόλεως ἐπιτήρηση, ἡμπορεῖ σύντομα νὰ μᾶς ὀδηγήσει σὲ μία ἐκκλησιαστικὴ καὶ συντηρῆσιμὴ ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος. Γεγονὸς εἶναι, ὅτι ἡ ἐνορία δὲν συντηρεῖται μὲ τὰ ἔσοδα τοῦ παγκαρίου, ἐὰν δὲν κινητοποιήσει τὰ αἰσθήματα τῶν ἐνοριτῶν. Γιὰ νὰ δώσουν ὅμως οἱ

πιστοὶ πρέπει νὰ ἀποκτήσουν ἐμπιστοσύνη στὴν ἄψογη διαχείριση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου. Ὅπου ὑπάρχει διαφάνεια καὶ τιμιότητα, ἐκεῖ γίνονται θαύματα. Στὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση τῆς ἐνορίας πολὺ βοηθεῖ ἡ κατάργηση τῆς διατιμῆσεως τοῦ κηροῦ, ἡ κατάργηση τῶν κατὰ Κυριακὴν δισκοφοριῶν, ἡ προβολὴ τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ γενικὰ ἡ δραστηριοποίηση τοῦ λειτουργικοῦ, φιλανθρωπικοῦ, κατηχητικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ ἔργου τῆς ἐνορίας. Ἡ περιουσία κάθε ἐνορίας εἶναι οἱ πιστοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι πρόθυμοι νὰ συνεισφέρουν γιὰ τὴν Ἐκκλησία τους, ἀρκεῖ νὰ γνωρίζουν ποῦ καὶ πῶς διατίθενται τὰ χρήματά τους.

7. Ἡ ἀστικὴ ἐνορία καὶ τὸ μικρὸν ποίμνιον

Ἡ ἀστικὴ ἐνορία τῶν χιλιάδων πιστῶν εἶναι ἀποίμαντη καὶ ἡ μικρὴ ἐνορία τῶν ὀλίγων εἶναι μελαγχολικὴ. Ἀνάμεσα στὰ δύο αὐτὰ ἄκρα κινεῖται ἡ σημερινὴ ἐνοριακὴ ἱερατικὴ διακονία. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ μεσαῖες σὲ πληθυσμὸ ἐνορίες στὶς ὁποῖες ὁ ποιμὴν «τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτὰ» (Ἰω. 10,3). Στὴν πλειονότητά τους ὅμως οἱ σημερινὲς ἐνορίες, ὅπως ἔχουν διαμορφωθεῖ τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα καὶ ἐκ παραλλήλου ἔχει ἐρημωθεῖ ἡ ὑπαίθρος, εἶναι τοῦ ἀριθμοῦ δεκάδων χιλιάδων ἢ δεκάδων καὶ ἑκατοντάδων ψυχῶν. Στὶς ὄρεινὲς καὶ ἀκρτικὲς περιοχὲς ὑπάρχουν ἐνορίες μὲ 20, 50 καὶ 100 κατοίκους. Ὑπάρχουν ἀκόμη ἐνορίες ἀκατοίκητες τὸν χειμῶνα.

Στὶς ἀστικὲς ἐνορίες δὲν ἐπαρκοῦν οἱ Ἱερεῖς, ὅσο φιλότιμοι καὶ φιλόπονοι καὶ ἄν εἶναι. Περιορίζονται στὶς Θεῖες Λειτουργίες τῶν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, στὶς κηδεῖες, στὰ μνημόσυνα καὶ στὰ μυστήρια. Τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ καὶ κυρίως τὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδῃ ἐξουθενώνονται ἀπὸ τὴν ἔνταση τῆς πνευματικῆς ἐργασίας. Πόσος κίνδυνος ὑπάρχει νὰ περιπέσουν στὸν ψυχρὸ ἐπαγγελματισμὸ καὶ νὰ χάσουν τὴν εὐαισθησία τοῦ συναισθήματος καὶ τὴν ἀνεκτικότητα τῆς ἀγάπης. Λειτουργοῦν ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι μὲ τὸ ἐφημερικὸ τους ὠράριο καὶ τὴν διατεταγμένη ὑπηρεσία. Ποῦ καιρὸς γιὰ ἐπισκέψεις ἀσθενῶν καὶ πενθούτων. Ποῦ διάθεση γιὰ τὴν φροντίδα τῆς νεολαίας, τῆς οἰκογένειας, τῶν γηρατειῶν, τῶν ἐμπεριστα-

των ἀδελφῶν. Τους ἀπορροφᾷ καθημερινὰ ἡ μεγάλη χοάνη, πού λέγεται ἀστική ἐνορία. Ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις Ἱερέων πού ὑπερβαίνουν τὸν ἑαυτό τους καὶ θυσιάζονται στὴ διακονία τοῦ ποιμνίου τους. Αὐτοὶ ὅμως εἶναι λίγοι καὶ δυσσεύρετοι.

Τὸ μικρὸ ποιμνιο τοῦ μικροῦ χωριοῦ τῆς ἐπαρχίας καταλαμβάνεται ἀπὸ μελαγχολία καὶ μαζί μ' αὐτὸ καὶ ὁ ποιμὴν, ὅταν βλέπει τὴν Κυριακὴ τὸ ἐκκλησιασμά του νὰ εἶναι μία ἢ δύο δεκάδες καὶ μάλιστα ἐκκλησιασμά γερόντων. Σὲ μερικοὺς προκαλεῖ τὸ αἶσθημα τῆς περιθωριοποίησης καὶ ἐγκαταλείψεως, πού παραλύει κάθε διάθεση δράσεως. Στις ἐνορίες αὐτές, πού ἀριθμητικὰ ἀποτελοῦν μία μεγάλη οἰκογένεια, ἡμπορεῖ νὰ γίνει σπουδαῖο ἔργο ἀπὸ τὸν ἱερέα, ἂν αὐτὸς ἀγαπήσει τὸ μικρὸ ποιμνιο. Δυστυχῶς ὅμως, οἱ περισσότεροι Ἱερεῖς αὐτῶν τῶν ἐνοριῶν δὲν διατηροῦν ψυχικὴ ἐπαφή μὲ τοὺς ἐνοριῖτες τους, εἶναι βιαστικοὶ ἐπισκέπτες τῶν Κυριακῶν, δὲν τελοῦν τίς ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ τίς ἐνδιάμεσες λειτουργίες τῶν ἑορτῶν καὶ ἔχουν παραδώσει τὴν ἐνορία τους στὴν φιλοτιμία ἐνὸς ἐπιτρόπου, ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὰ τῆς ἐνορίας, ὡσὰν νὰ εἶναι αὐτὸς ἐφημέριος. Ἐὰν ὁ ἐφημέριος ἐξυπηρετεῖ καὶ δεῦτερο μικρὸ χωριὸ τὸ αἶσθημα τῆς ἐγκαταλείψεως εἶναι ἐμφανεστερο.

Ἡ Ἐκκλησία μας ποτὲ δὲν ἀπέβλεψε στοὺς ἀριθμούς, γιατί αὐτοὶ εἶναι ἀνεπαρκῆς μέτρο τῆς πνευματικῆς δυνάμεως. Ὁ Κύριος ἐνεθάρρυνε τὸ «μικρὸν ποιμνιο» καὶ ὑποσχέθηκε, ὅτι «οὗ γὰρ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν» (Ματθ. 18,20). Τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας ἐνεργεῖται καὶ στοὺς πολλοὺς καὶ στοὺς ὀλίγους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας μας εἶχε ἐπανειλημμένα τὴν τραγικὴ ἐμπειρία νὰ ἀποτελεῖ μειονότητα ἀπέναντι στοὺς ὑπεράριθμους αἰρετικοὺς καὶ στὰ πλήθη τοῦ κόσμου.

Πρέπει νὰ ποῦμε τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους. Οὔτε στὶς μεγάλες πόλεις ποιμαίνεται ὁ λαὸς μας, οὔτε στὰ μικρὰ χωριά. Ἔτσι ἀπροσάτευτος, χωρὶς ποιμαντικὴ ἔρευνα καὶ πνευματικὴ στήριξη πέφτει εὐκόλῃ λεία στὰ δίχτυα τῶν αἰρετικῶν, οἱ ὁποῖοι ὀργώνουν πόλεις καὶ χωριά καὶ μὲ ποικίλους τρόπους δηλητηριάζουν ψυχές.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνασυντάξουμε τίς δυνάμεις

μας καὶ νὰ ἀναλάβουμε δράσεις καὶ στὴν πόλη καὶ στὸ χωριό. Νὰ ἐμψυχώσουμε τοὺς Ἱερεῖς μας μὲ τὸ ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον μας νὰ ἀποβάλουν τὸν ἐφησυχασμὸ καὶ τὴν ραστώνη καὶ νὰ ἀναλάβουν τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἱερατικῆς διακονίας. Ὁ σημερινὸς Ἱερέας δὲν εἶναι μόνο γιὰ νὰ σημαίνει τὴν καμπάνα καὶ νὰ λειτουργεῖ. Ὑπάρχει γιὰ νὰ διακονεῖ μαζί μὲ τὸ Θεὸ καὶ τὸν λαό.

8. Οἱ ἐκτρεπόμενοι

Οἱ ἐκτρεπόμενοι τῆς Εὐαγγελικῆς ὁδοῦ καὶ καυχόμενοι γι' αὐτὸ δὲν ἀνήκουν σ' ἐκείνους τοὺς πιστοὺς πού στὸν πνευματικὸ τους ἀγῶνα πέφτουν καὶ σηκώνονται καὶ ζοῦν τὴν περιπέτεια τῆς προσωπικῆς τους ἀμαρτίας ὡς σταυρὸ καὶ δοκιμασία, ἀλλὰ στὰ ἀπειθαρχα καὶ ἀνυπάκουα πρόβητα τοῦ λογικοῦ ποιμνίου, πού θέλουν νὰ ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ δὲν ὑπακούουν σ' Αὐτήν. Γι' αὐτοὺς γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὸν Τιμόθεο: «ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κηθόμενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται» (Β' Τιμοθ. 4,3-4).

Εἶναι οἱ ἐμμένοντες στὴν ἀμαρτία μὲ καμμία συναίσθηση τῆς ἀμαρτωλότητός τους. Οἱ συμπαθεῖς αὐτοὶ ἀδελφοὶ δημιουργοῦν κατάσταση στὴν ἐνορία καὶ ἦθος ἄηθες, τὸ ὁποῖο ἐπηρεάζει τὸ σῶμα καὶ μάλιστα τοὺς ἀσθενεστεροὺς.

Σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία ἀνήκουν:

Οἱ παρανόμως συμβιοῦντες νεοὶ πού διαλέγουν αὐτὸ τὸν δρόμο τῆς ἀγάπης χωρὶς δεσμεύσεις καὶ οἱ συμβιοῦντες διὰ λόγους οικονομικοὺς (γυναῖκα χήρα, πού ἔχει σύνταξη, δὲν τελεῖ γάμο διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν σύνταξη).

Οἱ ἄνθρωποι ἀκράϊων καὶ διεστραμμένων συμπεριφορῶν ὅπως ὁμοφυλόφιλοι, λεσβίες, ἱερόδουλες, σαρκολάτρες, πού ὄχι μόνον δὲν συστέλλονται διὰ τὴν ἀδυναμία τους, ἀλλὰ προκαλοῦν ἀσεβέστατα τὸ κοινὸ αἶσθημα καὶ ἐκμαυλίζουν τὴν νεολαία. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν συμμάχους ἰσχυροὺς παράγοντας καὶ κυρίως τὰ Μ.Μ.Ε., τὰ ὁποῖα δυστυχῶς προωθοῦν τὴν διαφοροτικότητα ὡς φυσικὴ κατάσταση.

Οἱ τελέσαντες μόνο πολιτικὸ γάμο, πού κατὰ τὰ

άλλα απαιτούν να έχουν ενεργό ρόλο στην ένοριακή ζωή και παρά την απαγόρευση της Ίεράς Συνόδου να μη συμμετέχουν ως ανάδοχοι σε βαπτίσεις και γάμους, δημιουργούν κατάσταση και έπεισόδια, όταν τους άρνηθούν οι Ίερείς.

Η συμπεριφορά των ανθρώπων αυτών είναι μεγάλος πειρασμός. Χρειάζεται εκ μέρους του Ίερέως ύπομονη, άνοχη, άγάπη, όχι όμως υποχωρητικότητα από τις άρχες της Έκκλησίας.

Οι άσεβεις του είδους αυτού άρνούνται τη σωτηριολογική άποστολή της Έκκλησίας, μειώνουν το πρόσωπο του Σωτήρος ήμων Ίησού Χριστού, άμφισβητούν τα δόγματα και τους κανόνες της Έκκλησίας και είναι οι λύκοι μέσα στο ποίμνιο, το οποίο πολύ κινδυνεύει από αυτούς.

Ο Κύριος ήμων Ίησους Χριστός μās έδίδαξε με το παράδειγμά Του τον τρόπο έπικοινωνίας με τους ανθρώπους αυτούς. Η άγάπη Του κατακρίθηκε από τους υποκριτές Φαρισαίους, οι οποίοι έλεγαν εις τους Μαθητάς Του: «Διατί μετά των τελωνών και άμαρτωλών έσθίει και πίνει;» (Μαρκ. 2,16). Η άπάντηση του Χριστού ήταν άποστομωτική: «ου χρείαν έχουσιν οι ισχύοντες ιατρού, άλλ' οι κακώς έχοντες ουκ ήλθον καλέσαι δικαίους, άλλ' άμαρτωλούς εις μετάνοιαν.» (Μαρκ. 2,17).

Η έμμονή στην άμαρτία είναι μία διαδικασία αυτοκαταστροφής, που ένέχει την αυτοάρνηση, την αυτοαποκήρυξη και την θεληματική αυτοαιχμαλωσία. Άπέναντι σ' αυτή την άξιοθρήνητη έξέλιξη ο ποιμήν πρέπει να διαλέξει το δρόμο της άγάπης για να βοηθήσει τον έκτρεπόμενο να αποβάλλει την δυσαρέσκειά του προς το Θεό και να κάνει τα πρώτα βήματα αποφυλακίσεώς του από την έγωπάθεια.

Ο κάθε άμαρτωλός δεν ζει αυθεντικά. Λειτουργεί χωρίς σύνεση. Πρέπει να αναζωογονηθεί και να αναπροσανατολισθεί. Πώς όμως; Με τους άφορισμούς και την σκληρή στάση της Έκκλησίας;

«Γίνεσθε δε εις άλλήλους χρηστοί, εϋσπλαγχνιοι, χαριζόμενοι έαυτοίς καθώς ο Θεός εν Χριστώ έχαρίσατο υμίν» (Έφεσ. 4,32), συμβουλεύει ο Άπόστολος Παύλος.

Τον έκτρεπόμενο «μη ως έχθρον ήγεισθε, άλλά νουθετείτε ως αδελφόν» (Β' Θεσσαλ. 3,15), έπαλαμβάνει προς τους Θεσσαλονικείς.

Και τον ποιμένα νουθετεί: «ου δέ νήφε εν πāσι,

κακοπάθησον, έργον ποιήσον ευαγγελιστου, την διακονίαν σου πληροφόρησον» (Β' Τιμοθ. 4,5).

9. Οι θρησκευτικές οργανώσεις

Το θέμα είναι άμφιλεγόμενο, θεολογούμενο και πολυδιάστατο. Μέσα στο ένοριακό σώμα υπάρχει ή τάση της θρησκευτικής οργανώσεως, όπου υπάρχει. Τα μέλη τους είναι πιστοί και άγωνιστές χριστιανοί, μελετητές της Άγίας Γραφής και ιεραποστολικοί, με συνειδητή μυστηριακή ζωή και ένάρετο βίο. Το κέντρο αποφάσεών τους δεν είναι ή έπισκοπή και ο σχεδιασμός του έργου τους δεν γίνεται στην καρδιά του Μυστικού Σώματος, που είναι ή Μητρόπολη. Έμφανίζονται ως πειθαρχικοί και υπάκουοι στην Έκκλησία, όπως αυτήν εκφράζει ο πνευματικός προϊστάμενός τους και όχι ο «εις τύπον και τόπον Χριστού Έπίσκοπος». Θέλουν τον Έπίσκοπο να έπευλογεί το έργο τους. Ζητούν την σφραγίδα της Έκκλησίας. Δεν είναι όμως διατεθειμένοι να παρεκκλίνουν της γραμμής τους, έστω κι αν έλθουν σε ευθεία ρήξη με τον Έπίσκοπο ή τον Έφημέριο της Ένορίας.

Ο διαχωρισμός του έργου της Μητροπόλεως και της οργανώσεως είναι έμφανής. Χωριστές κατασκηνώσεις, χωριστοί κύκλοι μελέτης Άγίας Γραφής, χωριστά Κατηχητικά, χωριστή φιλανθρωπία, χωριστά βιβλιοπωλεία.

Για μια ένορία που έχει πιστούς μέλη θρησκευτικών οργανώσεων, είναι τουτο και εύλογια και πρόβλημα. Άν ένταχθούν στο ένοριακό έργο και με την διάκριση του Ίερέως κατασταθούν συνεργάτες του, έχει καλώς. Άν θέλουν να δραστηριοποιηθούν ξεχωριστά, τότε έχουμε το φαινόμενο της παράλληλης ένορίας, που μέσα στην ένορία θα δρā χωριστά από την ένορία, μ' όλες τις δυσάρεστες εξελίξεις αντιπαραθέσεων, ανταγωνισμών, έρίδων και διχοστασιών. Το τραγικό είναι να υπάρχουν ομάδες δύο ή τριών θρησκευτικών οργανώσεων μέσα στην ίδια ένορία. Η εικόνα που δίδεται έξω είναι πολύ κακή.

Διαιρέσεις μέσα στην Έκκλησία δεν επιτρέπονται. Το όνομα της Έκκλησίας είναι «ένώσεως όνομα». Άπάντηση σ' αυτή την άκαταστασία δίδει ο Άπόστολος Παύλος εις την Α' προς Κορινθίους έπιστολή του: «Παρακαλώ δε υμάς, αδελφοί, δια του ονόματος του Κυρίου ήμων Ίησού Χριστού,

ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρητισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοί καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ» (Α΄ Κορινθ. 1,10).

Ἐπίσης ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος ἰδιαίτερος τονίζει τὴν σχέση τῶν πιστῶν μὲ τὸν Ἐπίσκοπο: «ὄσοι Θεοῦ εἰσὶ καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτοι μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰσὶ»²⁴, διὰ τοῦτο «μηδεὶς χωρὶς τοῦ Ἐπισκόπου τι πρᾶστέω τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν»²⁵.

Ἐὰν οἱ θρησκευτικὲς ὁργανώσεις ἐνετάσσοντο στὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν τὸ φρόνημά τους ἦταν ταυτισμένο μὲ τὸ φρόνημα τοῦ Ἐπισκόπου, ἐὰν ἦταν τίμοι ἐργάτες τοῦ ἀμπελῶνος, τοῦ ὁποίου Κύριος εἶναι ὁ εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ ἰστάμενος Ἐπίσκοπος, ἐὰν δὲν ἀκολουθοῦσαν τὴ δική τους ξεχωριστὴ γραμμὴ, ἀλλὰ τὴν παραδεδομένη ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ Πατέρων εἰς τοὺς διαδόχους τῶν πίστη καὶ παράδοσι, ἐὰν οἱ ἀρχηγοὶ καὶ τὰ μέλη ἐπίστευαν πραγματικά, ὅτι, ὅπως λέγει ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος «τὴν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν ἐκπροσωπεῖ ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς ὁρατῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας», τότε ἡ ὠφέλεια τοῦ πληρώματος θὰ ἦταν πολὺ μεγάλη πρὸς κατασχύνῃ τῶν αἰρετικῶν.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ πραγματικότητα μᾶς διαφεύδει. Ἡ δράσι τῶν ὁργανώσεων προσφέρει πνευματικὴτητα χωρὶς ἐκκλησιολογία. Σὲ αὐτὸ συνυπεύθυνοι εἶναι μερικοὶ τῶν Ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι ἀνέθεσαν ὅλο τὸ κληρικὸ, κατηχητικὸ, καὶ φιλανθρωπικὸ ἔργο στὶς ὁργανώσεις, διὰ νὰ ἔχουν τὴν ἡσυχία τους καὶ πολλοὶ τῶν Ἱερέων, οἱ ὁποῖοι διὰ δικούς τους λόγους παρέδωσαν τὴν καθοδήγησι τῆς ἐνορίας στοὺς ἐργατικὸς καὶ ζηλωτὲς ἱεραποστόλους τῶν θρησκευτικῶν ὁργανώσεων.

10. Οἱ παλαιοημερολογίτες

Οἱ ἀνήκοντες στὴν Ἐκκλησία τῶν λεγομένων Γνησίων Ὁρθοδόξων δὲν εἶναι πολλοί. Ἔχουν πολλὰ παρατάξεις καὶ πολλὰ Μοναστήρια, στὰ ὁποῖα ὁ λαὸς μας προσέρχεται χωρὶς νὰ γνωρίζει, ὅτι δὲν ἀνήκουν στὴν κανονικὴ Ἐκκλησία. Ἔχουν αὐξήσει τὴ δύναμή τους καὶ τὴν ἐπιρροή τους μὲ τὴν ἐμφανιζόμενη σθεναρῆ ἀντίδρασή τους κατὰ τοῦ Παπισμοῦ καὶ Οἰκουμενισμοῦ καὶ μὲ τὴν ἐκδούλευσι, πὺ ἐπιδιώκουν πρὸς τοὺς πολιτικούς, οἱ ὁποῖοι δι' ἄγραν ψήφων ἐμφανίζονται στὶς

ἐφορτὲς τους καὶ τοὺς στηρίζουν. Οἱ ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς τῶν παλαιοημερολογικῶν παρατάξεων παρουσιάζονται ὡς ὑπερασπιστὲς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ πολέμοι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν προδοτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, πὺ εἶναι ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι Πατριάρχες, Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, Μοναχοὶ καὶ χριστιανοὶ τοῦ κόσμου. Ἐνισχυμένοι καὶ ἀπὸ ὀρισμένους ἡμετέρους δημιουργοῦν ρήγμα στὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ πολλὰ διλήμματα στὶς ψυχὰς τῶν ἀγαπῶντων τὴν Ἐκκλησία χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι διερωτῶνται, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ σημερινὴ ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὀρθῶς πορεύεται ἢ ἔχει παρεκκλίνει τῆς πίστεως.

Ἐὰν σὲ ἓνα χωριὸ ὑπάρχει καὶ Ἱερέας τῆς παλαιοημερολογικῆς παρατάξεως, ἐὰν σὲ μιὰ Μητροπόλη ὑπάρχουν παράλληλα ἓνας, δύο ἢ καὶ τρεῖς Ἐπίσκοποι παλαιοημερολογίτες διαφορετικῆς παρατάξεως ἕκαστος, ἀντιλαμβάνεσθε πόση ἐργασία χρειάζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία διὰ νὰ ἐνημερωθοῦν οἱ πιστοὶ καὶ νὰ μείνουν ἀφοσιωμένοι στὴν κανονικὴ Ἐκκλησία. Μὴ ζητήσουμε προστασία ἀπὸ τὴν Πολιτεία καὶ τὴν νομοθεσία, διότι δὲν θὰ τὴν λάβουμε. Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι πρέπει νὰ σχεδιάσουμε τὴν τακτικὴ μας διὰ νὰ μὴ ἔχουμε διαρροὴ πιστῶν, καθότι ἡ ἐπανάκαμψή τους στὴ κανονικὴ Ἐκκλησία εἶναι μᾶλλον ἀδύνατη, λόγω τῆς ἀπαιδευσίας καὶ τοῦ τυφλοῦ φανατισμοῦ, πὺ τοὺς διακρίνει.

Θὰ ἐπίστευε κανεὶς, ὅτι μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου καὶ τὴν ἄνοδο τοῦ πνευματικοῦ-πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ θὰ ἀπεδυναμοῦτο ὁ παλαιοημερολογισμὸς. Δὲν συμβαίνει ὅμως τοῦτο, διότι ἡ κίνησι αὐτὴ ὅλων τῶν παρατάξεων ἔχει συνδεθεῖ μὲ ἰσχυρὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα καὶ ἐξυτηρητῆσεις σχεδίων, ἔχει δὲ ὡς σημαία τὴν ὑπεράσπισι τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποῖα στὶς ἡμέρες μας ἀντιμετωπίζει πολλοὺς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν πειρασμούς.

Διὰ τὴν ἐξάλειψι τῶν παραφυάδων αὐτῶν τῆς κανονικῆς Ἐκκλησίας ἀπαραίτητο φάρμακο εἶναι ἡ ἐνίσχυσι στὸν κληρο καὶ στὸ λαὸ μας τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως. Νὰ διδάξουμε στὸ λαὸ, τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία, πὺς συγκροτεῖται, πὺς λειτουργεῖ, ποιά ἡ θέσι τῶν πιστῶν μέσα σ' αὐτὴν καὶ ποιά ἡ θέσι τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τοῦ Ἱερατείου. Εἶναι καιρὸς στὶς ὁμιλίες μας νὰ ἀφήσουμε τὴν ἠθικολογία καὶ νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν θεολογία

τῆς πίστεώς μας. Νὰ διδάξουμε στοὺς λαὸ τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν θεολογία τῶν Πατέρων. Οἱ εὐθύνες μας καὶ σ' αὐτὸ τὸ θέμα εἶναι μεγάλες. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καπηλεύονται τὴν γνησιότητα τῆς πίστεως οἱ πεπλανημένοι καὶ οἱ ἀποσχισμένοι ἀπὸ τὴν Μία καὶ σώζουσα Ἐκκλησία καὶ ἐμεῖς νὰ συνεργαζόμαστε μὲ Μοναστήρια, Ἐπισκόπους καὶ Ἱερεῖς τους, νὰ παραχωροῦμε τοὺς Ναοὺς μας γιὰ τέλεση ἀκολουθιῶν ἀπὸ δικούς τους ἱερεῖς, νὰ δίδουμε τὴν ἐντύπωση ὅτι τὸ μόνο ποὺ μᾶς χωρίζει, εἶναι οἱ 13 ἡμέρες καὶ ἕμμεσα νὰ ἀναγνωρίζουμε τὴν ἀντικανονικὴ καὶ ἀντεκκλησιαστικὴ δομὴ καὶ λειτουργία τους.

Πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ δυστυχῶς ἐργάζονται καὶ ὀρθόδοξα ἔντυπα, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν στήριξη ποὺ τοὺς παρέχουν, νοθεύουν τὴν περὶ Ἐκκλησίας συνείδηση τοῦ λαοῦ.

Οἱ παλαιοημερολογίτες οὔτε Ὁρθοδοξία ἔχουν, οὔτε ὀρθοπραξία. Ἔχουν ζῆλο «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν», ποὺ δυστυχῶς τοὺς ὀδηγεῖ στὴν παραμόρφωση τῆς Ὁρθοδοξίας.

Β'

ΕΞΩΓΕΝΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

1. Τὸ μυστήριο τῆς ἀνομίας

Ἡ «νέα ἐποχή» ὡς σύστημα καὶ τρόπος ζωῆς εἶναι ἓνα πολὺπλευρὸ καὶ πολυδιάστατο πρόβλημα τῆς κοινωνίας. Εἶναι ἓνας ἀόρατος ἐφιάλτης ποὺ εἰσχωρεῖ σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς καὶ μία σκοτεινὴ δύναμη τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπο κανένας δὲν γνωρίζει καὶ ἡ ὁποία βραχυκυκλώνει τὴν Ὁρθοδοξία²⁶. Ἀπὸ τὸ 2.000 ἡ ἀνθρωπότητα ἔχει εἰσέλθει ἀπὸ τὴν ἀστρολογικὴ περίοδο τῶν Ἰχθύων στὴν περίοδο τοῦ Ὑδροχόου, σὲ μία ἐποχὴ οἰκουμενικῆς συνειδητοποιήσεως, ποὺ ἔχει βαθειὰς ψυχικὲς μεταλλάξεις.

Στόχοι τῆς «νέας ἐποχῆς» καὶ τῆς «νέας τάξεως» εἶναι:

1. Ἡ ἴδρωση μίας ὑπερθρησκείας, ἡ ὁποία δέχεται τοὺς πάντες νὰ πιστεύουν ὅπου θέλουν.
2. Ἡ κατάργηση τῶν διακρίσεων, τῶν συνόρων, τῶν γλωσσῶν καὶ ἡ ἔνταξη ὅλων σὲ μίαν οἰκονομία μὲ μίαν γλώσσα καὶ σὲ ἓνα παγκόσμιον κράτος.

3. Ἡ μὲ κάθε τρόπο μύηση καὶ ὑποταγὴ τῶν λαῶν στὴν μίαν καὶ μοναδικὴ ἀρχή, τὴν ὑπερκυβέρνηση.

Ἀπὸ τὴν ἔρευνα ἐξάγεται ὅτι ἡ «νέα ἐποχή» εἶναι ἓνας παγκόσμιος θρησκευτικὸς συγκρητισμὸς, ὅτι προωθεῖ τὸν Νεοπαγανισμό, ὅτι ὑποθάλλει τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν ἐγκληματικότητα, ὅτι ἔχει δικτυωθεῖ σὲ ὅλα τὰ πολιτικὰ συστήματα, ἔχει συνεργάτες τοὺς πλουσιότερους τῆς γῆς, ἐκπαιδεύει καὶ προωθεῖ δικούς της πολιτικούς ἀνὰ τὸν κόσμον, μετέρχεται κάθε τρόπο προκειμένου νὰ προωθήσει τὰ σχέδιά της.

Στὴν οἰκογένεια τῆς «νέας ἐποχῆς» ἀνήκουν καὶ οἱ καταστροφικὲς λατρεῖες, οἱ ὁποῖες κρύβονται πίσω ἀπὸ παραπλανητικὰ προσώπεια, ὅπως φιλοσοφικὰ κέντρα, πολιτιστικὸς ὀργανισμοὺς, φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, ἰνστιτοῦτα κ.λπ.. Ἰσχυρίζονται, ὅτι ἀποτελοῦν τὴν νέα κοινωνία, τὴν κοινωνία τοῦ νέου κόσμου καὶ καλοῦν τοὺς ἀνθρώπους προβάλλοντας μὲ τρόπο ἐλκυστικὸ τὴ νέα ζωὴ προσπαθώντας νὰ προσελκύσουν τοὺς καλοπροαιρέτους καὶ ἀπληροφόρητους καὶ κυρίως ἐκείνους ποὺ βρίσκονται σὲ δύσκολη περίοδο (ἀσθένεια, θάνατος προσφιλοῦς προσώπου, διαζύγιο, ἀποτυχία, ὑπαρξιακὰ προβλήματα). Διεθνῶς τὶς καταστροφικὲς λατρεῖες τὶς ἔχουν ὀνομάσει «ψυχοναρκωτικά», διότι ναρκώνουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴν συνείδηση.

Οἱ αἰρέσεις ἀποτελοῦν νόθευση τῆς ἀληθείας καὶ συναγωγή τοῦ διαβόλου. Διάσπαρτες σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἐλεύθερης διακινήσεως τῶν ἰδεῶν, ἔχοντας σὲ μερικὲς περιπτώσεις τὴν στήριξη καὶ κάλυψη κρατικῶν παραγόντων, δροῦν ἀνενόχλητα καὶ μὲ στρατηγικὴ προπαγανδίζουν τὶς θεωρίες τους.

Τὸ λυπηρὸ εἶναι, ὅτι κάθε τί τὸ ξενόφερτο θεωροῦμε προοδευτικὸ καὶ στρέφομε πρὸς αὐτὸ τὴν προσοχή μας.

Μέσα σὲ μίαν ἐνορία ἡ ὑπαρξία αἰρετικῶν εἶναι πρόβλημα στὴ λειτουργία τοῦ Μυστικοῦ Σώματος, διότι ἐρεθίζει τὴν περιέργεια τῶν ἀνησύχων πιστῶν, δημιουργεῖ ψευδῆ αἴσθησις σωτηρίας, νοθεύει τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀποπροσανατολίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ὁδὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἀπέναντι στὴ μεγάλη αὐτὴ

εισβολή και άλλοτριωση, που από την αρχή της ιδρύσεώς της επιχειρείται από τους πολεμίους της, αλλά την τελευταία αυτή περίοδο έχει ένταθει, συστήνει στα παιδιά της να αγωνίζονται και να κάνουν πράξη και ζωή το Εὐαγγέλιο του Χριστού.

‘Ο πιστός στις ἐπαγγελίες του Θεοῦ δὲν ταράσσεται και δὲν φοβείται. Πορεύεται «ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρούμενος διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν» (Α΄ Κορ. 9,19).

Γεγονὸς εἶναι, ὅτι σὲ ὅλους τους τομεῖς τῆς ζωῆς ὑπάρχει πῶση και ἀποδυνάμωση. Οἱ ὑποκειμενικὲς ὅμως ἐρμηνεῖς γιὰ τὴν κατάσταση αὐτή, ἀναμειγμένες μὲ ὀλίγο φανατισμό, μὲ πολλή φαντασία και ἀρκετὴ δόση κινδυνολογίας, μεταθέτουν τὸ ὄλο ζήτημα ἀπὸ τὴν σωστὴ του βάση, πὺ ἀναμφισβητήτως εἶναι ἡ δικὴ μας πνευματικὴ ἀποδόμηση και ἡ δικὴ μας ἀλλοτριωση ἀπὸ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Δὲν πρέπει νὰ ἐφησυχάζουμε, ἀλλὰ νὰ γρηγοροῦμε. «Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας» (Β΄ Θεσσαλ. 2,7). Νὰ ἀναλάβουμε τὴν πανοπλία τοῦ Θεοῦ και νὰ εἰσέλθουμε στὸ πεδίο τοῦ ἀγῶνος.

«‘Ο δὲ Κύριος κατευθύνει ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ και εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ» (Β΄ Θεσσαλ. 3,5).

‘Ο καλὸς ποιμὴν πρὸ αὐτῆς τῆς γενικῆς ἀνατροπῆς χρειάζεται νὰ ἐντείνει τὶς δυνάμεις του εἰς τὸ πνευματικὸ ἔργο, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος:

«Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διακονίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α΄ Πέτρ. 1,13).

Ἐπίκαιρη πάντοτε εἶναι ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας: «Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος και μάρτυς τῶν τοῦ Θεοῦ παθημάτων ... ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλ’ ἐκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, μηδ’ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου...» (Α΄ Πέτρ. 5,1-4).

2. Τὸ καλλιεργούμενο ἀρνητικὸ κλίμα

Ἔχουν ἐξελιχθεῖ τόσο ραγδαῖα τὰ γεγονότα και

ἄλλαξε τόσο ὁ κόσμος, ὥστε ὅλοι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε ἐμείναμε πίσω. Ἐχάσαμε τοὺς πνευματικούς δεσμούς, πὺ μᾶς συνέδεαν και ζοῦμε μὴ παραζάλη. Καὶ δυστυχῶς συμβαίνει μέσα σ’ αὐτὴ τὴ σύγχυση και τὴν πολεμικὴ τῆς ὀργανωμένης ἀθεΐας νὰ ἐπικρατεῖ μὴ ἀνευ προηγουμένου ἐπιθετικότητα. Οἱ λαϊκοὶ ζητοῦν εὐθύνες ἀπὸ τοὺς κληρικούς και οἱ κληρικοὶ στρέφονται ἐναντίον τῶν ἐπισκόπων.

‘Ο μεθοδευμένος πόλεμος ἔχει ἀρχίσει πρὶν ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς προσαρμογῆς στὰ εὐρωπαϊκὰ πρότυπα, ὅπου ὡς γνωστὸν ἐπιχειρήθηκε ὁ ἀποχριστιανισμὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Μερικοὶ ἔχουν ἀναλάβει νὰ ἀπαξιώσουν τὴν Ἐκκλησία και γι’ αὐτὸ ἐπιχειροῦν καταγιγιστικὲς ἐπιθέσεις και μεθοδευμένες κυκλοτερεῖς κινήσεις κατὰ τῶν θεσμῶν και ἰδανικῶν. Εὐρίσκουν τὴν κατάλληλη ἀφορμὴ και ἀρχίζουν μὲ κάθε τρόπο νὰ βομβαρδίζουν τὶς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι ἀβασάνιστα και ἀνεξέταστα ἀνακυκλώνουν στὸν κύκλο τοὺς τὶς εἰδήσεις και τὶς ἀντικλησιαστικὲς θεωρίες.

Εἶναι τραγικὸ οἱ πιστοὶ νὰ διαβάλλουν τοὺς κληρικούς. Νὰ εὐρίσκονται μὲ τὸ δάκτυλο στὴ σκανδάλῃ ἔτοιμοι νὰ σημαδέψουν τὸ πρόσωπο τοῦ κληρικοῦ. Καὶ εἶναι πιὸ τραγικὸ λαϊκοὶ και κληρικοὶ νὰ διαβάλλουν τὸν Ἐπίσκοπο, ὁ καθένας γιὰ τοὺς δικούς του λόγους. Τὴν κατάσταση αὐτὴ περιγράφει ὡς ἐξῆς ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Μυρίαὶς γὰρ γλώσσαις ἐστὶν ὑπεύθυνος. ὁ δεῖνα ἐμέμψατο, ἕτερος ἐπήνεσεν, ἄλλος ἔσκωπεν, ἄλλος διέβαλε τὴν μνήμην και τὴν σύνθεσιν. και δεῖ αὐτῷ πολλῆς ἰσχύος, ὥστε ταῦτα φέρειν»²⁷.

‘Ο πόλεμος αὐτὸς ἐπέτυχε νὰ δημιουργήσει χάσμα και ἀντιπάθειες μεταξὺ μεγάλης μερίδος τοῦ λαοῦ μὲ τὸν Ἱερὸ Κλῆρο, ἀνώτερο και κατώτερο. Πολλοὶ ἄνθρωποι κατέχονται ἀπὸ αἰσθήματα ἀντιδικίας και ἐχθρότητος πρὸς τοὺς Κληρικούς. Τοὺς θεωροῦν ἄρπαγες, ὑποκριτὲς και φιλοχρήματους. Ἄνθρωποι μὲ ἀρρωστημένη φαντασία κυκλοφοροῦν ἀπίθανες και ἀπερίγραπτες εἰδήσεις γιὰ Ἱερεῖς και Ἐπισκόπους.

Οἱ ἀνυπόστατες αὐτὲς και κατασκευασμένες φήμες πλήττουν τὸ κῦρος και τὴν ἀξιοπιστία τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας. Κατ’ αὐτούς, ὅλοι ζοῦμε ὡς ἡγεμόνες, μέσα σὲ πλοῦτη και χλιδῆ, κατασπατα-

λώντας τὰ παγκάρια τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπομυζώντας τις δωρεές τῶν πιστῶν. Δὲν ὑπάρχει Ἐπίσκοπος στὴν Ἑλλάδα, πού νὰ μὴ εἰσπράττει μὲ πικρία τὸ δηλητήριο τῆς συκοφαντίας ἀπὸ κακόβουλους ἱερεῖς καὶ ἐπιτρόπους καὶ ἀπὸ ἀνενημέρωτους πιστούς.

Ἡ προπαγάνδα τῶν συκοφαντῶν ἔχει βρεῖ κατὰλληλο ἔδαφος γιὰ νὰ καλλιεργήσει τὴν ἀντιπάθεια καὶ νὰ ἐξεγείρει τὴν ἐπιθετικότητα τοῦ λαοῦ. Εἶναι τὸ ἔδαφος πού προσφέρουμε μὲ τὰ δικά μας λάθη καὶ τὰ δικά μας πάθη. Δὲν ὑπολογίζουμε τὸ λαό. Ἔχουμε ἀποκοπεῖ συναισθηματικά καὶ ψυχικά ἀπὸ τὸ ποίμνιό μας. Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἔχουν καταντήσει δημόσιοι ὑπάλληλοι μὲ τὴ νοοτροπία τῆς φυγοπονίας. Ἔχουμε περιορισθεῖ σὲ μία ὁμάδα αὐλοκολάκων καὶ ἡμετέρων καὶ ἔχουμε ἀμελήσει τοὺς πολλούς.

Φερόμεθα ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα στὸν πόνο καὶ στὰ προβλήματα τοῦ λαοῦ μας. Δὲν ἔχομε ἀντιληφθεῖ Ἐπίσκοποι καὶ Πρεσβύτεροι, ὅτι ἡ κατάσταση εἶναι ἐκρηκτική. Τὸ ἀρνητικὸ κλίμα εἰς βάρος μας καλλιεργεῖται μεθοδικὰ καὶ ἐμεῖς ἀδιαφοροῦμε.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ πολεμικὸ περιβάλλον, εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ ἀναλάβουμε τὸν ἀγώνα; Νὰ ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν ἐνορία μας τὴν ἀποκατάσταση τῶν σχέσεων μεταξὺ ποιμένος καὶ ποιμνίου; Νὰ ποιμάνουμε τὸν λαὸ «μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλ' ἐκουσίως, μὴδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου...» (Α' Πέτρο. 5,1-4).

Ἔχουν οἱ ἱερεῖς μας αὐτὴ τὴν ἀγωνία;

Πρέπει ἐν εἰλικρινείᾳ νὰ εἰποῦμε, ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἀφυπνιστοῦμε οἱ πάντες ἀπὸ τὸ λήθαργο τῆς ἀδιαφορίας, διὰ νὰ μὴ δώσουμε τὴν εὐκαιρία στοὺς ἐχθρούς μας νὰ διασκεδάσουν τὴν τραγωδία μας καὶ ἰσχύσει ἐκεῖνο, πού λέγει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος:

«Κωμῳδία γὰρ τοῖς ἐχθροῖς, ἢ ἐμὴ τραγωδία»²⁸. Τὸ ἀρνητικὸ καὶ ἐπιθετικὸ κλίμα πρῶτος εἰσπράττει ὁ Ἱερεὺς στὴν ἐνορία του ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς συγχωριανούς του, ἀπὸ τοὺς φορεῖς τῆς περιοχῆς του καὶ ἀπὸ ἐκείνους, πού ἀναζητοῦν ἐπιχειρήματα διὰ νὰ τὸν πλήξουν. Ἡ πνευματικὴ ἐργασία του θὰ ἀνατρέψει τὸ κλίμα. «Ἡ τῆς πνευματικῆς πολιτείας ὁδὸς πρᾶξει μᾶλλον ἢ φράσει εὐδοῦται»²⁹. τονίζει ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης.

Ὅπου ὑπάρχουν καλοὶ κληρικοί, τίμοι, ἀφιλάργυροι, λειτουργικοὶ καὶ θυσιαστικοί, πού καλλιεργοῦν τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, οἱ συκοφαντίες καὶ ἡ πολεμικὴ ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας ὄχι μόνο δὲν εὐρίσκουν τόπο, ἀλλὰ συνεγείρουν συνειδήσεις γιὰ τὴν υπεράσπιση τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἀποπομπὴ τῶν συκοφαντῶν καὶ ἀντιλεγόντων.

3. Ἡ Ἐπίδραση τῶν Μ.Μ.Ε.

Ἡ Ἐκκλησία ποιμαίνεται καὶ διοικεῖται ὑπὸ τὴν πίεση τῆς φωνῆς τοῦ δρόμου, ὅπως ἔλεγε παλιὸς σοφὸς Ἱεράρχης. Τὰ Μ.Μ.Ε. ἔχουν καταντήσει μεγάλη κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ πληγὴ. Θὰ ἤμποροῦσαν νὰ βοηθήσουν τὸν ἄνθρωπο σὲ πολλὰ θέματα, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀποβλέπουν μόνο στὸ κέρδος καὶ στὸν ἐπηρεασμὸ τῆς κοινῆς γνώμης. Οἱ φωτεινὲς ἐξαιρέσεις εἶναι ἐλάχιστες. Τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας γίνεται σήμερα ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε.. Ἐξευτελίζουν ἢ προσβάλλουν ὄσους στοχοποιήσουν. Σὲ περιφερειακὸ ἐπίπεδο θὰ λέγαμε, ὅτι τὰ Μ.Μ.Ε. ἀνάλογα μὲ τοὺς χειρισμοὺς τοῦ τοπικοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν συνεργατῶν του, ἀποβαίνουν πολύτιμοι συνεργάτες εἰς τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν συμβαίνει ὁμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὰ κεντρικὰ Μέσα Ἐνημερώσεως, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπικρατοῦν ἄλλοι νόμοι. Κατὰ περιόδους ἐξαπολύουν σφοδρὲς ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τῶν θεσμῶν καὶ τῶν προσώπων τῆς Ἐκκλησίας. Διογκώνουν καὶ παραμορφώνουν τὰ γεγονότα διὰ νὰ περάσουν τὸ μήνυμα πού θέλουν, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουν τὴν πνευματικὴν συνέπειαν στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας καὶ μάλιστα στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν μας.

Δὲν πέρασε καιρὸς πού ζήσαμε μὲ θλίψη τὸν κατεξευτελισμὸ Ἐπισκόπων, Ἱερέων, Μονῶν, Ἐνοριῶν, προσκυνημάτων, συλλόγων καὶ παρακολοθήσαμε τὴν διαστρέβλωση τῆς πραγματικότητος καὶ τὴν συσκοτίση τῆς ἀληθείας. Ἐὰν ἤθελαν, ὅπως ἰσχυρίζοντο, νὰ ἐπανορθώσουν τὰ κακῶς κείμενα, ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν αὐτὸν τὸν δρόμο τῆς διαπομπεύσεως καὶ τοῦ σκανδαλισμοῦ; Σ' αὐτὴ τὴν πολεμικὴ εἴχαμε καὶ ὅλοι ἐμεῖς τὸ μεγάλο μερίδιο τῆς εὐθύνης. Ἐδώσαμε ἀφορμὲς μὲ τὴν ἀπροσεξίαν μας, μὲ τὰ λάθη μας καὶ τὴν ἀλαζονείαν μας. Τὸ λυπηρὸ εἶναι ὅτι μερικοὶ ἐξ ἡμῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν (Ἐπισκόπων, Ἱερέων, Θεολόγων

κ.λπ.) τροφοδοτούν τὰ Μ.Μ.Ε με πληροφορίες, εισπράττοντας ὡς ἀντάλλαγμα τὴ δική τους προβολή, ἢ ὅποια πολὺ σύντομα, ὅταν θὰ σταματήσει ἡ τροφοδοσία τῆς ἀδελφοφαγίας, θὰ μετατραπεί σὲ προσβολή.

Οἱ ἀναταράξεις τοῦ Μυστικοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ σκανδαλισμὸς φτάνουν μέχρι τὶς ἐσχατιὲς τοῦ κόσμου. Ἐπηρεάζουν τοὺς ἀστηρίκτους, προσφέρουν ὑλικὸ στοὺς ἐπικριτὲς τῆς Ἐκκλησίας καὶ γενικὰ ζημιώνουν πνευματικὰ τὸν λαό. Τί νὰ πράξει ὁ Ἱερεὺς στὴν ἐνορία του, ὅταν μέσῳ τῆς τηλεοράσεως πληροφοροῦνται οἱ ἀπλοϊκοὶ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ, ὅτι ὁ τάδε Μητροπολίτης ἔκαμε αὐτό, ὁ τάδε Ἱερέας ἔπραξε τοῦτο, ὁ δεῖνα Θεολόγος ἔκαμε τὸ ἄλλο καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς;

Ἐκεῖνος θὰ εἰσπράξει τὴν δυσπιστία, τὴν ἀγανάκτηση, ἀκόμα καὶ τὴν ὀργὴ τῶν πιστῶν χωρὶς νὰ πταίει. Ἀσφαλῶς πρέπει νὰ ἐπιδείξει ἀνοχή, ὑπομονὴ καὶ ἀγάπη, μέχρις ὅτου παρέλθει ἡ καταιγίδα, γιὰ νὰ ἠμπορέσει μετὰ νὰ οἰκοδομήσει τὶς ψυχὲς μετὰ τὸ δικό του παράδειγμα καὶ τὸν πειστικὸ του λόγο.

Ἡ σχέση μας μετὰ τὰ Μ.Μ.Ε. πρέπει νὰ εἶναι διακριτική. Οὔτε πολλὲς καὶ στενὲς σχέσεις, οὔτε ἀνυπαρκτες.

Ἐὰν καταλάβουν ὅτι κάποιος ἔχει τὸ μικρόβιο τῆς αὐτοπροβολῆς, τότε ἀλλοίμονο καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Ἐὰν ἔχουν νὰ κάνουν με συντετοὺς ἀνθρώπους, πὺ γνωρίζουν πότε πρέπει νὰ ὀμιλοῦν καὶ τί νὰ λέγουν καὶ πότε πρέπει νὰ σιωποῦν, τότε ἀποβαίνουν χρησιμώτατα γιὰ τὴν ἐπικοινωνία τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὰ πλατιά στρώματα τῆς κοινωνίας.

Μεγάλη ζημιὰ κάνουν στὴν Ἐκκλησία μερικοὶ αὐτόκλητοι ὑπερασπιστὲς τῆς, ἀκατάλληλοι καὶ γραφικοί, οἱ ὅποιοι ἀποφαίνονται γιὰ σπουδαῖα καὶ μεγάλα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα χωρὶς νὰ ἔχουν οὔτε τὴν ἀρμοδιότητα, οὔτε καὶ τὴ γνώση. Ἐπανειλημμένως ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ἔχει θέσει ὄρους γιὰ τὴν ἐμφάνιση κληρικῶν στὰ Μ.Μ.Ε., τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι μᾶλλον ἀδύνατος λόγῳ τῶν ἀντιποίνων, πὺ προκαλοῦνται στὴν Ἐκκλησία ἐκ μέρους τῶν Μ.Μ.Ε..

4. Τὴ θέση τῆς δωρεᾶς κατέλαβε ἡ ἀρπαγή.

Οἱ ἀρπακτικὲς διαθέσεις τῆς πολιτείας διὰ τὴν

περιουσία τῆς Ἐκκλησίας δὲν παρατηροῦνται μόνο στὴν Κεντρικὴ Διοίκηση ἀλλ' ἐπεκτείνονται στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις, στὶς Ἱερὲς Μονὲς καὶ στὶς Ἐνορίες.

Ἡ νοοτροπία τῶν πολιτειακῶν φορέων ἀπὸ τὸ κέντρο μέχρι τὸ μικρότερο χωριὸ τῆς ἐσχατιᾶς τῆς πατρίδος μᾶς εἶναι ἡ αὐτή.

Δὲν ὑπάρχει κοινωνικὸς φορέας, πὺ δὲν ἔχει λάβει βοήθεια ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, Ἱατρεῖα, Κοινωνικὰ Καταστήματα, παιδικὲς χαρὲς, Γηροκομεῖα κ.ἄ. κοινωφελὴ Ἰδρύματα ἔχουν οἰκοδομηθεῖ σὲ οἰκόπεδα, πὺ προσέφερε ἡ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μέχρι σήμερα ἡ Ἐκκλησία προσφέρει. Εἶναι χαρακτηριστικὸς ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὅποιο ἡ πολιτεία σιγά-σιγά ἀπογυμνώνει τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν περιουσία της. «Σὲ συμβάσεις μετὰ τὸ κράτος, ὅλες οἱ παραχωρήσεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἔγιναν μετὰ τὸν ἐξῆς τρόπο. Ἡ Ἐκκλησία ἐκχωροῦσε τὰ 4/5 καὶ κρατοῦσε τὸ 1/5. Στὴν ἐπόμενη ἐκχώρηση παραχωροῦσε τὰ 4/5 τοῦ 1/5 καὶ στὴν μεθεπόμενη ἐπὶ τοῦ ἐναπομείναντος 1/5 τοῦ 1/5 πάλι τὰ 4/5»³⁰.

Ὅτι ἔχει ἐναπομείνει δὲν τὸ ζητοῦν συνήθως, ἀλλὰ τὸ καταλαμβάνουν με λαϊκὲς κινητοποιήσεις, δημοσιεύματα καὶ ἄλλους τρόπους. Τὴ θέση τῆς δωρεᾶς κατέλαβε ἡ ἀρπαγή, ἡ ἐκνομος λεηλασία καὶ ὑπὸ τὴν πίεση τῆς φωνῆς τοῦ δρόμου ἀναγκάζεται ἡ Ἐκκλησία νὰ δίνει καὶ νὰ ἀπολογεῖται σ' αὐτοὺς πὺ τὴν κατήγορον γιὰτὴν κατέχει.

Ἡ ἄρνηση τοῦ Ἱερέως νὰ ἀπογυμνώσει τὴν ἐνορία του ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα ἀκίνητα, τὰ ὅποια ἐπιβουλεύεται ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκηση ἢ ὁ σύλλογος τοῦ χωριοῦ ἢ ἄλλος τοπικὸς φορέας, τὸν βάζει σὲ μέγα κλύδωνα. Διχάζεται ἡ Ἐνορία, κατηγορεῖται ἡ Ἐκκλησία, ὅτι ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ ὑλικά πράγματα καὶ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν ἢ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν κατοίκων. Τὸ θέμα εἶναι, ὅτι ἀπαιτοῦν καὶ κατηγοροῦν.

Ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος αὐτοῦ χρειάζεται λεπτοὺς χειρισμοὺς καὶ ποιμαντικὴ διάκριση. Πολλὲς φορὲς Ἱερεῖς, πὺ ἤθελαν νὰ ἀνοικοδομήσουν Πνευματικὸ Κέντρο καὶ οἰκία γιὰ τὸν ἐκάστοτε ἐφημέριο σὲ οἰκόπεδο τῆς Ἐκκλησίας, δίπλα στὸν ἐνοριακὸ ναό, δὲν εἶχαν τὴ δυνατότητα, διότι ὁ προκάτοχός τους εἶχε δωρίσει τὸ οἰκό-

πεδο στην Κοινότητα για να γίνει παιδική χαρά.

Είναι κρίμα και άμαρτία να υποκύπτουμε στους έκβιασμούς και σιγά σιγά να μειώνουμε τις δυνατότητες οργάνωσης του ένορειακού μας έργου. Άξιζι να αναφερθεί εδώ ένα σημαντικό έγγραφο της Ίερας Συνόδου, τὸ ὁποῖο ὑπογράφει ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ.

«Γνωρίζομεν ὑμῖν κατ' ἀπόφασιν τῆς Ίερας Συνόδου τῆς 14.12.1983 ὅτι ἀναστέλλεται πᾶσα δωρεὰν παραχώρησις ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ οἰκοπέδων ἐν ἀναμονῇ ρυθμίσεως τοῦ ὅλου θέματος, καθόσον ἡ Ίερά Σύνοδος φρονεῖ, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ἐγκρίνωνται μὲν ὑπὸ τῆς Πολιτείας δωρεὰν παραχωρήσεις ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ κοινωνικῶν καὶ κοινοφελῶν σκοπῶν, νὰ μὴ ἐγκρίνωνται δὲ ὑπὸ τῆς Πολιτείας ὁσάκις διατίθενται αὐταὶ ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας.» (Ἀρ. πρωτ. 4287/2264 τῆς 29.12.83).

Ἄξιο ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ διερευνήσεως εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ Πολιτεία ζητεῖ συνεχῶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἐνῶ ὑπάρχουν ἰδρύματα καὶ ἄλλοι φορεῖς τοῦ Δημοσίου, πού διαθέτουν τεράστια ἀνεκμετάλλευτη περιουσία καὶ περὶ αὐτῶν οὐδεὶς λόγος.

5. Οἱ Πολιτιστικοὶ Σύλλογοι.

Οἱ πολιτιστικοὶ καὶ ἄλλοι σύλλογοι, ὅπου δροῦν καὶ ἐργάζονται ἀρμονικὰ μὲ τὴν Ἐκκλησία, κάνουν θαύματα. Συντελοῦν στὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου καὶ βελτιώνουν ἐντυπωσιακὰ τὸ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο τῶν κατοίκων. Ἰδίως στὴν ἐπαρχία οἱ σύλλογοι εἶναι οἱ στυλοβάτες τῆς ἐνορίας, δίνουν ζωὴ στὸ χωριό, στηρίζουν οἰκονομικὰ κάθε πρωτοβουλία τῆς Ἐκκλησίας, κατασκευάζουν ἔργα κοινῆς ὠφελείας, ἀνακαινίζουν ἐξωκλήσια καὶ ποικιλοτρόπως δίδουν τὸ «παρών» σὲ κάθε ἀνάγκη τῶν ὀλίγων καὶ γηρασμένων μονίμων κατοίκων. Ἡ στάση τους ἀπέναντι στὴν Ἐκκλησία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους τῆς διοικήσεως προέδρους καὶ μέλη τῶν συμβουλίων, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἄνθρωποι εὐγενεῖς, δραστήριοι καὶ φιλοπαροδοσιακοί. Ὅπου ἔχει ἐμφλοχωρήσει τὸ μικρόβιο τῆς πολιτικῆς καὶ οἱ σύλλογοι πρῶτα ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν πολιτικὴ τους παράταξη καὶ μετὰ διὰ τὰ πολιτιστικά, τότε ἡ παρουσία καὶ δράση τους δημιουργεῖ

προβλήματα, πολιτικῆς καὶ κομματικῆς ἐντάσεις, στίς ὁποῖες ἐμπλέκεται καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς του πρέπει νὰ ἐνώνει τὰ διεστῶτα.

Ἐπὶ ἄρχοντες ἀκόμα σύλλογοι, πού δημιουργοῦν πνευματικὰ προβλήματα στὸν Ποιμένα μὲ τὴν δράση τους, ὅταν τὰ μόνυ ἐνδιαφέροντά τους εἶναι ἡ διοργάνωση χοροεσπερίδων καὶ ἐκδρομῶν. Πραγματοποιοῦν πανηγύρια, δηλ. συνεσιάζεις μὲ χορὸ σὲ ἡμέρες νηστείας τοῦ Δεκαπενταγούστου, τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τὴν 29ῃν Αὐγούστου ἡμέρα αὐστηρῆς νηστείας διὰ τὴ μνήμη τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Διοργανώνουν ἀποκριάτικους χοροὺς μέχρι τὶς παραμονὲς τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν ἱερότητα τῶν ἡμερῶν. Προγραμματίζουν ἐκδρομὲς τὴν Κυριακὴ καὶ ἀφήνουν ἄδεια τὴν Ἐκκλησία τῆς ἐνορίας τους. Κάνουν ἐκδηλώσεις μὲ πρόσωπα καὶ θέματα, πού ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Ἐκκλησία.

Ἐπιπλέον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀρχίζει ἡ ἀντίδραση τῶν πιστῶν, φουντώνει ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο καὶ στὸν Σύλλογο, ἀναστατώνεται ἡ μικρὴ κοινωνία, δὲν ὑπάρχει σημεῖο ἐπαφῆς, ἐπικρατεῖ πλήρης ἀσυνεννοησία καὶ μὲ τὸ παραμικρὸ δημιουργοῦνται ἐντάσεις, μὲ τὸν Ἱερέα νὰ εἶναι στὴ μέση, ὑποχρεωμένος νὰ ἐξεύρει τρόπον συνεννοήσεως καὶ κατευνάσεως τῶν παθῶν.

Τὰ ἴδια προβλήματα δημιουργοῦν στὴν Ἐκκλησία καὶ ἄλλοι Σύλλογοι καὶ Σωματεῖα, τὰ ὁποῖα δραστηριοποιοῦνται τὴν Κυριακὴ τὸ πρωί, ὅπως ὁ προσκοπισμός, τὰ ἀθλητικὰ σωματεῖα κ.ἄ..

Τὸ προσωπικὸ κῦρος τοῦ Ἱερέως καὶ οἱ προσεκτικοὶ χειρισμοὶ του σὲ κάθε ζήτημα πού ἀνακύπτει, δροῦν ἀποτελεσματικὰ ἐπ' ὠφελεία ὄλων τῶν πλευρῶν. Τὴν ἴδια τακτικὴ πρέπει νὰ ἀκολουθεῖ καὶ ἐναντι τῶν ἀντιθρησκευτικῶν συλλόγων, ὅπως αἰρετικῶν, παραθρησκευτικῶν, ἀρχαιολατρῶν κ.ἄ..

6. Οἱ μετανάστες

Ἡ χώρα ἔχει γεμίσει ἀπὸ οἰκονομικοὺς μετανάστες τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς συνεχῶς αὐξάνεται.

Ὡς πρὸς τὸ θρήσκευμά τους παρουσιάζουν ποικιλομορφία. Ἐλάχιστοι εἶναι Ὁρθόδοξοι καὶ οἱ περισσότεροι εἶναι ἑτεροδόξοι, ἀλλόθρησκοι ἢ ἄθεοι. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦλθαν ἐδῶ με ἐλπίδες καὶ πόθους γιὰ μία καλύτερη ζωὴ. Εἶναι πτωχοί, πονεμένοι, κυνηγημένοι καὶ ταλαίπωροι.

Ἡ Ἐκκλησία τοὺς δέχεται, τοὺς ψωμίζει, τοὺς ἐνδύει καὶ τοὺς περιβάλλει με στοργή, διότι βλέπει στὰ πρόσωπά τους τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ἐκεῖνος εἶπε: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. 25,40).

Οἱ μετανάστες φέρνουν μαζί τους ὄχι μόνο τὴν πτωχεία καὶ δυστυχία τους, ἀλλὰ καὶ τὸν ψυχικό τους κόσμο, τὶς παραδόσεις τους, τὰ ἥθη τους, τὴ θρησκεία τους, τὶς ἀδυναμίες καὶ τὶς ἀρετές τους.

Εἶναι ἓνα νέο στοιχεῖο τῆς κοινωνίας, τὸ ὁποῖο χρῆζει καταλλήλου ποιμαντικῆς ἀντιμετωπίσεως. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς βαπτίζονται με τὴ θέλησή τους καὶ ἐντάσσονται εἰς τὴν οἰκογένεια τῆς ἐνορίας. Ἄλλοι παραμένουν στὴν πίστη τους, χωρὶς νὰ σημαίνει αὐτό, ὅτι δὲν εἶναι μέλη τῆς αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας με διάφορες ἀνάγκες καὶ προβλήματα.

Οἱ μετανάστες με τὴν πάροδο τοῦ χρόνου προσαρμόζονται, δημιουργοῦν οἰκογένεια, ἐξασκοῦν ἐπάγγελμα, μορφώνουν τὰ παιδιά τους καὶ ἐγκλιματίζονται στὸ νέο περιβάλλον.

Γιὰ τὸν Ποιμένα εἶναι χρέος νὰ ποιμαίνει τοὺς νεοφύτους τῆς πίστεως με μεγάλη διάκριση καὶ σύνεση. Νὰ μὴ παραθεωρεῖ τὶς ἀνάγκες τους καὶ ἰδιαίτερα νὰ μεριμνᾷ γιὰ τὴν κατὰ θεὸν μόρφωσή τους. Ἡ παρουσία τῶν μεταναστῶν δημιουργεῖ διάφορα προβλήματα ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ ζωῆς.

Γιὰ παράδειγμα:

- Γονεῖς ἀβάπτιστοι ζητοῦν νὰ βαπτίσουν τὰ παιδιά τους στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία γιὰ νὰ μὴ διαφέρουν στὸ σχολεῖο καὶ στὴν κοινωνία ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά.
- Παιδιά Ὁρθόδοξα, ἑτεροδόξων ἢ ἀλλοθρησκῶν γονέων, ζητοῦν νὰ κηδεύσουν τοὺς γονεῖς τους στὴν Ἐκκλησία, πὺν αὐτὰ ἀνήκουν, δηλαδὴ στὴν Ὁρθόδοξη.
- Μικρὰ παιδιά τοῦ σχολείου, μὴ βαπτισμένα, ἐκκλησιάζονται με τοὺς φίλους τους καὶ ζητοῦν νὰ μεταλάβουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

- Νέος μετανάστης ἢ νέα ἀναγκάζεται νὰ βαπτισθεῖ, προκειμένου νὰ τελέσει γάμο με χριστιανὴ ἢ χριστιανό.
- Οἰκογένεια μεταναστῶν, με παιδιά Χριστιανούς, καλεῖ τὸν Ἱερέα νὰ τελέσει τὸ Μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου στὸ σπίτι τους.
- Μὴ χριστιανὸς μετανάστης ζητεῖ νὰ προσληφθεῖ ὡς ἐργάτης, κηπουρός, νεωκόρος σὲ Ἱερὰ Μονὴ ἢ Ἑνορία.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἐπὶ μέρους προβλήματα θὰ ἀντιπετωπίσει μετ' ἐπιστήμης ὁ Ἱερεὺς με γνώμονα τὴν ἀγάπη καὶ τὴν τήρηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ κοινωνία μας ἔχει γίνε πολυπολιτισμική³¹ καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποποιηθεῖ τὴ νέα μορφή της. Ἡ Ἐκκλησία μας ἦταν πάντα οἰκουμενική, καὶ τὴν διακήρυξη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἓστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». (Γαλ. 3,28) καθημερινὰ κάνει πραγματικότητα.

7. Ἱατρικοὶ προβληματισμοί.

Μία ὀλόκληρη δέση ζητημάτων πὺν σχετίζονται με τὴν Ἱατρικὴ προβληματίζονται πολὺ τὸν Ἱερέα στὴ διακονία του. Ἱατρικὴ καὶ ἠθικὴ ὄχι μόνο δὲν εἶναι ξένοι ὄροι μεταξὺ τους, ἀλλὰ ἀποτελοῦν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἱπποκράτη (4ος αἰ. π.Χ.) μία παραδοσιακὴ ἐνότητα.

Ἡ σημερινὴ Ἱατρικὴ ἔχει ἐξελιχθεῖ κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν Ἱατρικὴ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἱπποκράτη καὶ φυσικὸ εἶναι κάθε προβληματικὴ τῆς Ἱατρικῆς νὰ σημαίνει καὶ μία νέα προβληματικὴ τῆς Ἐκκλησίας³².

Τὰ ὄρια τοῦ βιοϊατρικοῦ χειρισμοῦ στὴν ἀρχὴ τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ἢ δωρεὰ ὀργάνων σώματος, ὁ ἐγκεφαλικὸς θάνατος, τὰ ὄρια τῆς ἐντατικῆς Ἱατρικῆς, οἱ ἐπιθετικὲς χημειοθεραπείες ἢ ραδιοθεραπείες, τὰ κατεψυγμένα ἀνθρώπινα ἔμβρυα, οἱ ἀμβλώσεις, ἢ ὑποβοηθούμενη ἀναπαραγωγή, ἢ ἐξωσωματικὴ γονιμοποίηση, ἢ κλωνοποίηση, ἢ δημιουργία τῶν διαγονιδιακῶν ὀργανισμῶν, τὰ γενετικὰ μεταλλαγμένα προϊόντα³³ καὶ ἄλλα πλεῖστα ὅσα προβλήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει ἐπισήμως ἀποφανθεῖ ἡ Ἐκκλησία, τίθενται στὴν κρίση τοῦ Ἱερέως, ὁ ὁποῖος ἐρωτᾶται καὶ πρέπει νὰ δώσει ἀπαντήσεις. Στὰ προβλήματα καὶ στὰ

αιτήματα τῶν χριστιανῶν πρέπει πάντα νὰ εὐρίσκομε μία θετική λύση. Ἄν πουθενὰ ἄλλοῦ οἱ ἄνθρωποι δὲν βρίσκουν κατανόηση καὶ ἀνταπόκριση, στὴν Ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ γίνεται τὸ ἴδιο. Ἄς δείξει ὁ Ἱερεὺς ἐνδιαφέρον στὸ πρόβλημα καὶ μὲ πατρική ἀγάπη ἄς καταθέσει τὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄν τὸ ζήτημα εἶναι θεολογούμενο, τότε ἄς σεβασθεῖ τὴν ἐλεύθερη βούληση τῶν ἐνδιαφερομένων. Ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι μία ξεχωριστὴ περίπτωση καὶ θέλει ἓνα δικό του τρόπο νὰ ποιμανθεῖ.

Εἶναι καὶ οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσουμε. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἱεροὶ Κανόνες θέλουν ἐρμηγεία. Δὲν εἶναι ἀστυνομικὸς κανονισμὸς, πὺν ξέρει νὰ δίνει δυὸ μόνο ἀπαντήσεις «ἐπιτρέπεται» ἢ «ἀπαγορεύεται»³⁴.

Στὰ φλέγοντα ζητήματα ἰατρικοῦ προβληματισμοῦ ἀπαιτεῖται διάκριση, σύνεση καὶ Θεῖος φωτισμὸς. Ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν περιήλωση αὐτῆ εἶναι ἐπίκαιρος: «Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἔχαρίσατο ὑμῖν» (Ἐφεσ. 4,32).

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Πολυδιάστατη καὶ ἐκρηκτική εἶναι ἡ κρίση τῆς ἐποχῆς μας, πὺν συνίσταται στὴ διάσπαση παντὸς δεσμοῦ μὲ τὶς πνευματικὲς ρίζες, στὴν ἔλλειψη λογικῆς καὶ μέτρου καὶ στὴν ὑπερεκτίμηση τῶν ἀνθρωπίνων δεδομένων. Στὴν οὐσία εἶναι κρίση τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου, εἴτε ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία εἴτε ὄχι, πὺν ἀφορᾷ σὲ ὅλους τοὺς θεσμούς, τοὺς ὀργανισμοὺς καὶ τὰ συστήματα. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔφθασε στὰ ὄρια τοῦ παραλογισμοῦ καὶ μὲ τὴν ἐγώπαθειά του αὐτοκαταστρέφεται.

2. Ἡ ἔλλειψη γνησιότητος βίου καὶ πατερικῶν πνεύματος ἀποδυναμώνει τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖο ἐνδίδει καὶ συνθηκολογεῖ μὲ τὸν μεγαλύτερο ἐχθρὸ της, πὺν εἶναι ἡ ἐκκοσμίκευση. Ἡ ἐκκοσμίκευση ἀλλοιώνει τὸ Ἑλληνορθόδοξο ἦθος, ἀπολυτοποιεῖ τὸν νομικισμὸ, ἀποϊεροποιεῖ ἐκκλησιαστικὸς θεσμοὺς καὶ μετατρέπει τὴν Ἐκκλησία σὲ κόσμο. Παρουσιάζεται ὡς σύγχρονος τρόπος ζωῆς, πὺν θέλει νὰ ἀπαλλάξει τὸν ἄνθρω-

πο ἀπὸ τὶς δεσμεύσεις καὶ τὶς ἀπαγορεύσεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου ἀπλουστεύοντας καὶ μετατρέποντας τὴν ἠθική. Ἡ νόσος τῆς ἐκκοσμίκευσεως θεραπεύεται μὲ τὴν ἐφαρμογὴ στὴ ζωὴ μας τοῦ Εὐαγγελικοῦ νόμου καὶ τὴν ἐπιδίωξη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, τὸ ὁποῖο ἀναιρεῖ τὸ φρόνημα τοῦ κόσμου.

3. Τὰ προβλήματα τῆς ἱερατικῆς διακονίας εἶναι ζητήματα, πὺν προκύπτουν κατὰ τὴν ἐνάσκηση τοῦ Ποιμαντικοῦ-Ἀποστολικοῦ ἔργου στὴν κοινωνία. Ὀφείλονται στὴν ἀδυναμία τῶν ποιμένων, στὴν ἀπροθυμία τοῦ πληρώματος καὶ στὴν πολεμικὴ τοῦ κόσμου. Ἀκόμα σχετίζονται μὲ τὰ νέα δεδομένα τῆς ἐπιστήμης, μὲ τὴν δράση παραθησκευτικῶν ὁμάδων, συλλόγων, ἰδεολογιῶν καὶ μὲ τὴν καλλιεργούμενη ἀρνητικὴ στάση τοῦ ποιμνίου ἐναντι τῶν ποιμένων.

Τὰ προβλήματα κατατάσσονται σὲ τρεῖς κατηγορίες. Ἐσωτερικά, πὺν ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐνορία, Ἐξωτερικά, πὺν ἔχουν σχέση μὲ τὸν περιβάλλοντα κόσμο καὶ «Πρὸς ἑαυτὸν», πὺν ἀφοροῦν στὸν ἴδιο τὸν Ἱερέα.

4. Ὑπάρχει κρίση ταυτότητος στὴν Ἱερωσύνη καὶ οἱ συνέπειες τῆς κρίσεως εἶναι ὀρατὲς στὴν ἔλλειψη ὑποψηφίων ἱερέων καὶ στὴ διαρκῆ ὑποβάθμιση τοῦ ἐπιπέδου τους. Τὰ αἷτια τῆς κρίσεως εἶναι πολλὰ καὶ οἱ εὐθύνες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μεγάλες. Γιὰ τὴν ἀνάδειξη ὑποψηφίων Ἱερέων καὶ τὴν ἀνεύρεση τῶν κατάλληλων συζύγων εὐθύνονται πρωτίστως ἡ ἱερατικὴ καὶ γενικὰ ἡ χριστιανικὴ οἰκογένεια, οἱ ὁποῖες θὰ πρέπει νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν ἱερατικὴ διαδοχὴ καὶ τὴν στελέχωση τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Πολιτεία δὲν ἐμερίμνησε ὅσον ἔπρεπε γιὰ τὴν μόρφωση τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου. Μὲ τὶς νέες ρυθμίσεις παρέχει γνώσεις στοὺς μαθητὲς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γυμνασίου καὶ Λυκείου, ὄχι ὁμως ἐκκλησιαστικὴ μόρφωση. Ἡ Ἐκκλησία ἔχασε μία εὐκαιρία νὰ πάρει στὰ χέρια της τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση καὶ τώρα ἀγωνίζεται μὲ ἡμίμετρα νὰ ἀναπληρώσει τὰ ἐλλείποντα.

5. Στὸ γενικὸ ἀρνητικὸ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας κλίμα δυστυχῶς ἐντάσσονται καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ στελέχη της, δηλ. Ἱερεῖς, Ἐκκλησιαστικοὶ Σύμβουλοι, Ἱεροψάλτες, Νεωκόροι καὶ ἄλλοι συνεργάτες. Ἀπειθαρχοῦν καὶ συκοφαντοῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ

πρόσωπα της Ἐκκλησίας μὲ ψιθυρισμούς καὶ τὴν ἀνοίκεια συμπεριφορά τους καὶ ἀποτελοῦν σκάνδαλο γιὰ τὸν λαό. Στὴ δοκιμασία τοῦ ποιμένου ἀπὸ τοὺς συνεργούς του προστίθενται καὶ ἄλλες ἀπὸ ἄλλους ἐνδοενοριακοὺς παράγοντες, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ δὲν ὑπακούουν σ' Αὐτήν. Χρέος ἔχει ὁ Ἱερέας νὰ ἀνέχεται, νὰ μακροθυμεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι ὄντως ποιμὴν, δηλαδή νὰ ποιμαίνει τὰ λογικὰ πρόβατα καὶ νὰ μὴν ποιμαίνεται ὑπὸ τῶν προβάτων. Νὰ ἔχει τὴν δύναμη, εἴτε ἀνήκει σὲ μεγάλη ἀστική ἐνορία, εἴτε σὲ μικρή, νὰ ὑπερβαίνει τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ χειραγωγεῖ ὅλους μὲ τὴν ἀγάπη του στὸν δρόμο τοῦ ἀγιασμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας.

6. Ὁ κάθε Ἱερέας αἶρει τὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ μέσα στὴν κοινωνία στὴν ὁποία ἐνεργεῖται τὸ μυστήριο τῆς ἀνομίας. Ἡ μεταμοντέρνα σύγχρονη κοινωνία, διαφημιζόμενη ὡς νέα ἐποχή, εἶναι ἀρνητικὴ καὶ ἐχθρική πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Καλλιεργεῖ καὶ προωθεῖ τὴν πανθηρικεία, τὴν παγκοσμιοποίηση, τὴν κατάργηση τῆς αὐτοσυνειδησίας τῶν ἐθνῶν, τὴν κατάργηση τῶν διακρίσεων συνόρων καὶ γλωσσῶν. Ἡ νέα κοινωνία μὲ τρόπο ἐλκυστικὸ καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀπαγκιστρωθοῦν ἀπὸ κάθε τί, πὺ συνδέεται μὲ τὸ παρελθόν καὶ νὰ γευθοῦν τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου. Ἡ ἀποχαλίνωση φέρνει τὴν ἀποστασία ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ μὲ ὅλες τὶς συνέπειες, πὺ μπορεῖ νὰ ἔχει ἡ ἀρνηση, δηλαδή ἐπικράτηση τοῦ ἰσχυροτέρου, ἐγκληματικότητα, εἰσβολὴ νέων θρησκειῶν, αἰρέσεων, ἰδεολογικοῦ βιασμοῦ τῆς ἐλευθερίας τοῦ προσώπου, ἐξευτελισμὸ τῆς ζωῆς.

Ἡ διακονία τοῦ Ἱερέως πρέπει νὰ ἐπιδιώκει τὴν καταλλαγή καὶ τὴν ἐνημέρωση τῶν πιστῶν.

7. Τὰ Μ.Μ.Ε., παρὰ τὶς δυνατότητες πὺ διαθέτουν γιὰ τὴν βελτίωση τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῆς κοινωνίας, ἔχουν ἐπιρρίψει τὸ ἐνδιαφέρον τοὺς εἰς τὴν αὔξηση τῆς θεαματικότητος καὶ ἀκροαματικότητος γιὰ καθαρὰ κερδοσκοπικοὺς λόγους. Ἡ συμπεριφορά τους πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὰ πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς ἀπαράδεκτη. Διογκώνουν καὶ παραμορφώνουν τὰ γεγονότα διὰ νὰ κατευθύνουν τὴν εἶδηση ἐκεῖ ὅπου τους ἐξυπηρετεῖ. Διαστρεβλώνουν τὴν πραγματικότητα καὶ συσκοτίζουν τὴν

ἀλήθεια γιὰ νὰ πλήξουν πρόσωπα μὲ τὴν συνεργασία δυστυχῶς μερικῶν ἀσυνειδήτων Ἐκκλησιαστικῶν. Ἀφορμὴ καὶ εὐκαιρία γιὰ τὴν πολεμικὴ αὐτὴ παίρνουν ἀπὸ τὰ δικά μας λάθη καὶ τὶς δικές μας παραλείψεις. Ὁ σκανδαλισμὸς τοῦ λαοῦ εἶναι μεγάλος καὶ ἡ ζημία ἀνυπολόγιστη. Ὁ ἀγώνας τοῦ ποιμένου εἶναι σκληρὸς καὶ ἐπίπονος.

8. Τὰ προβλήματα πάντοτε ὑπῆρχαν καὶ θὰ ὑπάρχουν. Ἀπ' ἀρχῆς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπέστησε τὴν προσοχή μας στὶς θλίψεις τῆς ἀποστολῆς μας γιὰ νὰ μὴ λιποψυχήσουμε. Ὁ κόσμος καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας μισεῖ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας πὺ ἐπιτελεῖ ἡ Ἐκκλησία. Μισεῖ τοὺς ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου, διότι δὲν εἶναι σὰν κι αὐτοὺς καὶ δὲν εἶναι μὲ αὐτοὺς. Ὁ Ἱερεὺς καλλιεργεῖ μέσα στὴν κοινωνία ἕνα ἄλλο τρόπο ζωῆς τοῦ ὁποῖου πρέπει νὰ εἶναι μάρτυρας. Νὰ εἶναι γνήσιος, φυσικὸς, εὐαγγελικὸς, λειτουργικὸς, πατερικὸς καὶ κυρίως πατέρας ὄλων.

Ἰδιαίτερη σημασία ἔχουν οἱ λόγοι ἐνὸς συγχρόνου ἁγίου, τοῦ π. Παΐσιου τοῦ Ἁγιορείτου: «Ὅταν μὲ ἐρωτοῦν ἱερεῖς πῶς νὰ βοηθήσουν τοὺς ἐνορίτας, ἕνα πράγμα τονίζω. Νὰ κοιτάξουν νὰ κάνουν δουλειὰ στὸν ἑαυτό τους, νὰ κάνουν τὰ ἀπαραίτητα πνευματικά τους καθήκοντα καὶ κάτι παραπάνω, γιὰ νὰ ἔχουν ἀπόθεμα πνευματικὸ. Ἡ πνευματικὴ ἐργασία στὸν ἑαυτό μας εἶναι ἀθόρυβη ἐργασία στὸν πλησίον, γιὰτί μιλάει τὸ παράδειγμα καὶ τότε μιμοῦνται οἱ ἄνθρωποι τὸ καλὸ πὺ βλέπουν καὶ διορθώνονται»³⁵.

9. Γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῆς ἱερατικῆς διακονίας χρειάζεται συστράτευση ὄλων τῶν δυνάμεων, ἀνανέωση τῶν μεθόδων δράσεων, ἀναζωπύρωση τοῦ χαρίσματος, ἀποβολὴ τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος, ἐπιστροφή στὴν πατερικὴ θεολογία, μεταφορὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους στὴν καθημερινὴ μας ζωὴ, ἐπιμόρφωση τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἐπιλογή τῶν καταλλήλων στελεχῶν, στήριξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν προτύπων, ἀνοιγμα πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδιακρίτως, ἐκσυγχρονισμὸς τῆς ἐπικοινωνίας γιὰ νὰ εἶναι ἡ Ἐκκλησία κοντὰ στὸ λαό, δημιουργία καταλλήλων ὑποδομῶν καὶ πρωτίστως πίστη, ὅτι ἐκεῖνος πὺ κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησία καὶ μεριμνᾷ ὑπὲρ αὐτῆς εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ ὁποῖος

σταυρώθηκε και αναστήθηκε δια να δώσει ζωή στον κόσμο.

10. Για τὰ προβλήματα και τις δυσάρεστες καταστάσεις τῆς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει νὰ αισθανόμαστε μειωτικά, διότι οὐδέποτε εἶχε ἱερό Κληρο τόσο ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, ἀλλὰ και οὐδέποτε ἀντιμετώπιζε τόσες ἀνάγκες και ἀπαιτήσεις τῶν μελῶν τῆς, οὐδέποτε ἐβάλλετο μὲ τόση μανία και παυουργία ἀπὸ τοὺς πολεμίους τοὺς και οὐδέποτε εἶχε νὰ κάνει μὲ μία παραμορφωμένη, συγχυσμένη και ἄλλοπρόσαλη κοινωνία, ὅπως τῆ σημερινῆ.

Οἱ καιροὶ και οἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν ἐφησυχασμό, ἀλλὰ ἐπιβάλλουν δραστηριοποίηση ὅλων τῶν πνευματικῶν δυνάμεων γιὰ τὴν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀντιμετώπιση τῆς πολυδιάστατης κρίσεως. Νὰ ἀναλάβουμε ὅλοι «τὴν πανοπλία τοῦ Θεοῦ» (Ἐφεσ. 6,13) και νὰ εἰσέλθουμε στὴ μάχη κατὰ τοῦ κακοῦ «ἐν δυνάμει Θεοῦ δια τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν και ἀριστερῶν» (Β' Κορινθ. 6,7), δια νὰ γίνῃ ἡ «κοινωνία τῆς πίστεως ἐνεργῆς» (Φιλιμ. 1,6) και γειμίσει ἡ ζωὴ μας χαρὰ, εἰρήνη και ἐλπίδα. (Ρωμ. 15,13).

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ἀπὸ τὴν ἐπισήμανση τῶν προβλημάτων και τὴν μελέτη ὅλων τῶν ζητημάτων, πού ἔχουν σχέση μὲ τὴν Ἱερατικὴ διακονία, καταθέτουμε τις κάτωθι προτάσεις, οἱ ὁποῖες κατὰ τὴν ταπεινὴ μας γνώμη θὰ συντελέσουν στὴ βελτίωση τοῦ τρόπου λειτουργίας τῆς Ἱεραρίας και τὴν ἐξύψωση τοῦ κύρους τῆς Ἐκκλησίας μας.

1. Νὰ γίνῃ συστράτευση ὅλων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν φορέων, συνταξιούχων Ἱερέων, ἀδιορίστων και συνταξιούχων θεολόγων, πιστῶν ἐπιστημόνων και παντὸς δυναμένου και ἐπιθυμοῦντος δια τὴν ἐνίσχυση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

2. Νὰ ὀργανωθεῖ και ἐκσυγχρονισθεῖ ὁ τρόπος ἐπικοινωνίας τοῦ Ἱερέως μὲ τὸ ποίμνιο και νὰ ὑπάρξει μία ζωντανὴ σχέση σὲ κάθε σημαντικὴ στιγμή τῆς ζωῆς κάθε πιστοῦ. Ἐὰν κάθε Ἱερέας δὲν ἀγκαλιάσει τὴν ἐνορία του ὡς στοργικὸς πατέρας, θὰ ἔλθῃ καιρὸς πού θὰ ἔχουμε ποιμένα χωρὶς ποίμνιο.

3. Νὰ ὑπάρξει εἰδικὴ μέριμνα σὲ κάθε Μητρόπολη γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος (Ἱερόπαι-

δες) και τοῦ ἀναλογίου (Ἀναγνώστες). Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι τὰ αὐριανὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας.

4. Νὰ ἰδρυθεῖ ταχύρρυθμη Σχολὴ Κατηχήσεως σὲ κάθε Μητρόπολη γιὰ τοὺς ἐνήλικες μετανάστες, πού ἐπιθυμοῦν νὰ βαπτισθοῦν Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἄνευ τῆς βεβαιώσεως τῆς Σχολῆς οὐδεὶς νὰ βαπτίζεται.

5. Νὰ ἐπαναλειτοργήσει ἡ Σχολὴ Διακονισσῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἢ νὰ ἰδρυθεῖ ὅμοια Σχολὴ δια τὴν προετοιμασία ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν. Οἱ κοινωνικὲς λειτουργοί, πού διαθέτει τὸ κράτος, δὲν ἔχουν ἐκκλησιαστικὴ μόρφωση και, ἐὰν δὲν ἐμφοροῦνται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀκατάλληλοι γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ Ἰδρύματα και τις φιλανθρωπικὲς δραστηριότητες τῆς Ἐκκλησίας.

6. Νὰ ἰδρυθεῖ σὲ κάθε Ἱεραρία, μικρὴ ἢ μεγάλη, Πνευματικὸ Κέντρο, ὅπου θὰ στεγάζονται οἱ πνευματικὲς, πολιτιστικὲς και κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ἱεραρίας (π.χ. κύκλοι μελέτης Ἁγίας Γραφῆς, συνάξεις νέων και ἐνηλίκων, χορευτικὰ, ἀγιογραφία, συσσίτιο ἀπόρων κ.ἄ.).

7. Νὰ συγκροτηθεῖ ὑπὸ τῆς Ἱεραίας Συνόδου μεγάλη ἐπιτροπὴ «μελέτης τῶν ἱερατικῶν προβλημάτων» ἀποτελουμένη ἀπὸ Ἀρχιερεῖς, ἐπιστήμονες διαφόρων κλάδων και ἀντιπροσώπους τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, ἢ ὁποῖα θὰ μελετᾷ τὰ προβλήματα, πού ἀνακύπτουν στὴν ἱερατικὴ διακονία, θὰ προτείνει λύσεις, θὰ ἐτοιμάζει βοηθητικὸ ὕλικὸ και θὰ χαράσσει τὴν ἀκολουθητέα τακτικὴ.

8. Νὰ ζητήσουμε ἀπὸ τὴν Πολιτεία νὰ ἐπανέλθῃ τὸ 4ο ἔτος στὰ Ἐκκλησιαστικὰ Λύκεια, νὰ ἀναλάβῃ ὅπως μέχρι προτινὸς τὴν δαπάνη λειτουργίας τῶν Οἰκοτροφείων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γυμνασίων και Λυκείων και νὰ ἐπαναφέρει σὲ ἰσχύ τὸν εὐεργετικὸ νόμο ἀπαλλαγῆς τῆς στρατεύσεως λόγω Ἱερωσύνης.

9. Σὲ κάθε Ἱερὰ Μητρόπολη νὰ ληφθοῦν εὐεργετικὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς ἱερατικῆς οἰκογενείας και τῶν συνεργατῶν τοῦ Ναοῦ, Ἱεροψαλτῶν, Νεωκόρων, Ἐπιτρόπων, κ.λπ., ὅπως:

α) Ἀνεύρεση καταλλήλου περιοχῆς και δημιουργία ὑποδομῆς γιὰ τις θερινὲς διακοπὲς τῶν Ἱερατικῶν οἰκογενειῶν. Οἱ ὄρεινὲς και μεσόγειες Μητροπόλεις νὰ συνεργασθοῦν μὲ ἐκείνες, πού διαθέτουν παραλίες και κατασκηνώσεις.

β) Διοργάνωση έκδρομων, συνεσιάσεων και άλλων έκδηλώσεων για τους Ίερείς, τις Πρεσβυτέρες και τα παιδιά τους.

γ) Προκήρυξη ύποτροφιων για παιδιά Ίερέων και συνεργατων του Ί. Ναου.

δ) Ίνίσχυση των πολυτέκνων Ίερέων με επίδομα όπως του 3ου τέκνου της Θράκης και χορήγηση έκτακτου επιδόματος για κάθε παιδί, που γεννιέται.

10. Να χορηγηθεί επίδομα 100 € μηνιαίως εις τους Ίερείς που έξυπηρετούν άνελλιπώς 2 ένορίες και 150 € δια τους έξυπηρετούντας 3 ένορίες. Η δαπάνη να προέλθει από τις κρατήσεις των Ίερέων υπέρ των περιοδικών «Ίεφημέριος» και «Ίκκλησία».

11. Να δοθεί γραμμή από τις Ίερες Μητροπόλεις δια την καπασκευή οικίας σε κάθε ένορία για τον εκάστοτε έφημέριο. Είμαι έντυπωσιακό ότι υπάρχει ένα ίκανοποιητικό ποσοστό ένοριων, που έχουν μεριμνήσει γι' αυτό.

12. Να ενεργήσει η Ίερά Σύνοδος προς το Ίπουργείο Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων για να μετατραπούν οι τακτικές θέσεις έφημεριων έγκαταλελειμμένων χωριων η κενων ένοριων σε θέσεις βοηθων Έφημεριων δηλ. Ίεροψαλτων, Γραμματεων, Λογιστων. Τις θέσεις αυτές δύναται να καταλάβουν άδιόριστοι θεολόγοι.

13. Να γίνει συνένωση 2 η 3 ένοριων, που αριθμουν εκάστη κάτω των 100 ψυχων, με ένα Έκκλησιαστικό Συμβούλιο, εις το όποιο θα αντιπροσωπεύεται κάθε χωριό ανάλογα με τον αριθμό των μονίμων κατοίκων του.

14. Οι έξελθόντες της ενεργοϋ υπηρεσίας έφημέριοι να ημπορούν, άν το επιθυμουν, να παραμείνουν στη θέση που κατείχαν η σε άλλη θέση κατά τις ανάγκες η την κρίση του Μητροπολίτου και να είναι πρόεδροι των Έκκλησιαστικων Συμβουλιων.

15. Να μη επιτρέπεται η χειροτονία σε μεγάλες αστικές Μητροπόλεις ύποψηφιων μονίμων κατοίκων της έπαρχίας, ούτε η μετάθεση έφημεριων σε αυτές πριν την παρέλευση τουλάχιστον πενταετοϋ ενεργοϋ υπηρεσίας από της χειροτονίας τους στην έπαρχία. Ομοίως να μη επιτρέπεται η ανάθεση της προεδρίας του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου σε νεαρους αγάμους Κληρικούς εκτός και αν δέν έχουν άλλο συνεφημέριο.

16. Να μελετηθεί υπό άρμοδίας επιτροπής στην όποία να συμμετέχουν και οι ενδιαφερόμενοι τό αίτημα των έν χηρεία λόγω θανάτου της πρεσβυτέρας διατελούντων και των διαζευγμένων πρεσβυτέρων και Διακόνων και να άποφανθεί περι αυτό η Ίεραρχία της Έκκλησίας καθότι τό πρόβλημα συνεχώς όξύνεται. Όταν η Έκκλησία άσκει οικονομία σε άλλα σοβαρά θέματα, όπως στα πρό και μετά τη χειροτονία κωλύματα Ίερωσύνης, στην τέλεση έξοδιου άκολουθίας των αυτοκτονούντων, στην μετά των έτεροδόξων συμπροσευχή κατά την τέλεση ακολουθιων μικτων Γάμων, Βαπτίσεων, έορτων κ.λπ. δύναται κατ' άκραν οικονομία να αποφασίσει έν Σύνοδο και για τους Κληρικούς της τάξεως αυτής.

17. Κληρικοί που απέβαλαν την Ίερωσύνη η καθρέθησαν να μη διορίζονται σε εκκλησιαστική διακονία (Έπίτροποι, Ίεροψάλτες, Νεωκόροι κ.λπ.) δια την άποφυγή σκανδαλισμού του πληρώματος.

18. Έτερόδοξοι η άλλόθρησκοι μετανάστες να μη προσλαμβάνονται ως νεωκόροι, διότι μη βαπτισμένοι δέν δύναται να είναι κατώτεροι κληρικοί.

19. Να ενημερώνεται από την Διαρκή Ίερά Σύνοδο η Σύνοδος της Ίεραρχίας για την πορεία των θεολογικων διαλόγων μεταξύ Όρθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικων και από τους κατά τόπους Μητροπολίτας να ενημερώνεται ό Ίερός κληρος, οι Μοναστικές αδελφότητες και ό λαός, ώστε κάθε ενεργεια προς την κατεύθυνση αυτή να έχει την σύμφωνη γνώμη κλήρου και λαου.

20. Να αναλάβει η Έκκλησία μεγάλη εκστρατεία άφυπνίσεως του λαου και ενημερώσεως του για τις συνέπειες της νέας τάξεως πραγμάτων, διότι ό κίνδυνος άποδομήσεως της Όρθοδόξου πίστεως και ζωής είναι όρατός και έν δράσει.

21. Να συγκροτηθεί υπό της Ίερας Συνόδου Έπιτροπή μελέτης των οικονομικων θεμάτων, που άπασχολουν την Έκκλησία γενικά και ειδικότερα τις Ίερες Μητροπόλεις, τις Ένορίες και τα Μοναστήρια. Η Έπιτροπή, την όποία θα άπαρτίζουν Κληρικοί και Λαϊκοί γνώστες του αντικειμένου, σκοπό θα έχει να έξετάζει τα οικονομικά προβλήματα που ανακύπτουν στον Έκκλησιαστικό χώρο, να προτείνει λύσεις για την άξιοποίηση της ένοριακής περιουσίας, να οργανώνει την άμυνα της

Ἐκκλησίας κατὰ τῶν ἀρπακτικῶν διαθέσεων τῶν ἐπιτηδείων, νὰ συντονίζει τὴν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἐνημέρωση τοῦ λαοῦ καὶ νὰ χαράσσει κοινὴ γραμμὴ ἀντιμετωπίσεως τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων.

Στὶς ἐπιθέσεις πού δεχόμεθα γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία αὐτοσχεδιάζουμε τὴν ὑπεράσπιση τῆς ἀληθείας. Ἐδῶ χρειάζεται συνένωση τῶν δυνάμεων καὶ ὀργάνωση κοινῆς ἄμυνας τῆς Ἐκκλησίας.

22. Διὰ τὴν διεύρυνση τοῦ κύκλου τῶν συνεργατῶν καὶ τῆ συμμετοχὴ περισσοτέρων λαϊκῶν στὴν ἐνοριακὴ ζωὴ καλὸν εἶναι νὰ συγκροτηθοῦν, μερίμνη τοῦ Ἐφημερίου, εἰδικές ἐνοριακές ἐπιτροπές γιὰ κάθε τομέα πνευματικῆς ἐργασίας, ὅπως π.χ.: κατηχητικῶν σχολειῶν, συμπαραστάσεως τῆς οἰκογενείας, ἀντιμετωπίσεως αἰρέσεων, προστασίας τοῦ γήρατος, πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, ἐκδόσεως τῆς ἐνοριακῆς ἐφημερίδος, αἰμοδοσίας, συνάξεως ἐπιστημόνων, ἐπισκέψεων ἀσθενῶν νοσοκομείων, φυλακῶν, γηροκομείων καὶ ἄλλων Ἱδρυμάτων, ἀνακνυκλώσεως καὶ ἄλλων δραστηριοτήτων.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ οἱ ἐνοριῖτες εἰσέρχονται εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἐνορίας, γνωρίζουν τὸν τρόπο λειτουργίας τῆς καὶ λύνουν πολλὰς ἀπορίες καὶ ἀμφιβολίες, πού ἔχουν γιὰ τὴν Ἐκκλησία.

23. Νὰ ἰδρυθεῖ σὲ κάθε μεγάλη ἐνορία ὁμάδα Ὁρθοδόξου δράσεως γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων, στὴν ὁποία συντονιστὴς θὰ εἶναι ὁ ἐφημέριος καὶ μέλη ἐπίλεκτοι ἐνοριῖτες, πού θὰ διακρίνονται γιὰ τὸν ζῆλο καὶ τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Στὴν ἐπαρχία, ὅπου ὑπάρχουν μικρὲς ἐνορίες, ἡ ὁμάδα συγκροτεῖται ἀπὸ τὴν Ἀρχιερατικὴ περιφέρεια, ἔχει συντονιστὴ τὸν ἰκανότερο ἐφημέριό τῆς καὶ μέλη ἕνα ἢ δύο πρόσωπα ἀπὸ κάθε ἐνορία. Συντονιστὴς ὅλων τῶν ὁμάδων εἶναι ὁ Ἱεροκλήρυξ τῆς Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος κατὰ μῆνα πραγματοποιεῖ μαθήματα διαφωτισμοῦ γιὰ τὰ μέλη τῶν ὁμάδων.

24. Νὰ ὑπάρξει βελτίωση καὶ ἀναμόρφωση τοῦ Κανονισμοῦ περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων, καθὼς ἐπίσης καὶ περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης. Τὸ δεύτερο θέμα χρήζει εἰδικῶν καὶ λεπτῶν χειρισμῶν μὴ τυχόν λόγῳ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἀρνητικοῦ κλίματος ἀποβεῖ εἰς βάρος τοῦ ἐκκλη-

σιαστικοῦ ἤθους καὶ ἀντὶ νὰ ὠφελήσει νὰ βλάψει μακροπροθέσμως τὴν Ἐκκλησία καὶ εἰδικώτερα τὸν Ἱερό Κλῆρο.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μακαριώτατε.

Σεβασμιότατοι.

Τὸ θέμα εἶναι τεράστιο καὶ ἄπτεται τῶν ζητημάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Μὲ ὅσα ἐλέχθησαν, τὸ ἐθίξαμε ἀκροθιγῶς. Πιστεύω ὅμως, ὅτι ἐδώσαμε τὸ ἐρέθισμα διὰ νὰ προκληθεῖ προβληματισμὸς καὶ ἀρχίσει μία ἐντονότερα διεργασία διὰ τὴν ἀντιμετώπισή του.

Ἀκλόνητη εἶναι ἡ πίστη μας, ὅτι ὁ Θεὸς κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸς εἶναι ὁ οἰκοδεσπότης «ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα» τὴν ἁγίαν Του Ἐκκλησία καὶ «ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν» (Ματθ. 21,33). Οἱ γεωργοὶ εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχομε τιμηθεῖ με τὸ ἔργο τῆς καλλιέργειας τοῦ θείου Ἀμπελῶνος. Εἴθε, ὅταν θὰ ἔλθει ἡ ὥρα τῆς λογοδοσίας, νὰ ἡμποροῦμε ὡσὰν τὸν θεῖο Παῦλο νὰ εἰποῦμε:

«Ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα» (Α΄ Κορ. 15,10).

Μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης

† ὁ Φθιώτιδος Νικόλαος

ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἀεράκη Δανιήλ, Ἀρχιμ., Νέα ἐποχή. Πραγματικότητα ἢ μῦθος; Ἀθήνα 2006.
- Αἰμιλιανοῦ Τιμάδη, Μητροπολίτου Σηλυβρίας, Ἱερέυς, Ἐνορία καὶ ἀνανέωση, Σύγχρονες ποιμαντικὲς προκλήσεις, Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, Αἴγιον 2006.
- Ἀνθίμου Ρούσσα, Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως, νῦν Θεσσαλονίκης, Κείμενα ἀνησυχίας γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας, ἐκδόσεις Γνωριμία, Ἀλεξανδρούπολη 1982.
- Γρινιεζάκη Μακαρίου, Ἀρχιμ., Ποιμένες καὶ ποιμαινόμενοι, Τὸ Ἱερατικὸν ἤθος καὶ οἱ ποιμαντικὲς προσδοκίες τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδ. Ἀκρίτας 2006.
- Δημοπούλου Γεωργίου, Δρος Θεολογίας, Ἡ

- Ἐκκλησιαστική ἐκπαίδευση, ψυχοκοινωνιολογική προσέγγιση τῆς ἐκπαίδευσης τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν, Ἀθήνα 1996.
- Διονυσίου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν, Ὁ πιστὸς Οἰκονόμος, ἔκδοση Πέμπτη, Καλαμπάκα 2007.
  - Διονυσίου Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σεργίων καὶ Κοζάνης, Ποιμαντικά κείμενα, Ἀποστολική Διακονία 2001.
  - Εὐθυμίου Μητροπολίτου Ἀχελώου, Ἡ Ἱερατική διαδοχή, περιοδ. «Ἐφημέριος», ἔτος 58, τεύχος 5, Ἰούνιος 2009, σ. 22.
  - Θεοφίλου Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, Ἐμεῖς οἱ Κληρικοὶ οἱ ἀπεσταλμένοι του. Μία μικρὴ ποιμαντική, ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθήνα 1993.
  - Ἱερὰ Μητρόπολη Δράμας, Κλῆρος καὶ λαὸς ὡς Σῶμα Χριστοῦ, Εἰσήγησις Ἱερατικοῦ Συνεδρίου, Δράμα 1988.
  - Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Κλήσεως Ἐπουρανίου Μέτοχοι». Ἐγκόλπιον Ἱεροσπουδαστοῦ, Ἀθήνα 2004.
  - Ἱερὰς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Πρὸς τὸν Λαό», Ἐκκλησιαστική περιουσία, Ἀπρίλιος 1999.
  - Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος, Ὑπόμνημα πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον, Ἀθήνα 3.9.2009.
  - Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος, Πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Κοινοποίησις τῶν εἰσηγήσεων τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς 23ης Νοεμβρίου 2009 τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος.
  - Ἱερωνύμου Β΄, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, συνέντευξις στὸν δημοσιογράφου Στέφανο Κασσιμάτη, στὴν ἐφημερίδα «Βῆμα τῆς Κυριακῆς», 8.2.2009.
  - Καλπάκογλου Θεοχάρη, Πρωτοπρεσβυτέρου, Ὁ Ἱερέας καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξη Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 2003.
  - Καντιώτου Αὐγουστίνου, Μητροπολίτου Φλωρίνης, Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος (15-29 Ἰανουάριος 1969), Ἀθήνα 1969.
  - Κοῖτου Νικολάου, Δρος θεολογίας-καθηγητοῦ Δ.Ε., Ὁ Θεολόγος ἐνώπιον τῶν προβλημάτων τῆς βιοηθικῆς, περιοδ. «Κοινωνία», ἔτος ΜΘ, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2006, τεύχος 2, σ. 143.
  - Λέκκου Εὐαγγέλου, Θεολόγου - Νομικοῦ, Ἐκκλησιαστική περιουσία, οἱ προκαταλήψεις, οἱ μῦθοι, ἡ ἀλήθεια. Ἀποστολική Διακονία, 2001.
  - Μάτζαρη-Μιχαήλ Μαρίας, Ἡ πρεσβυτέρα, ματιές στὴ μορφὴ τῆς, ἐκδ. Ἰελαφος, Ἀθήνα 1993.
  - Ματθαϊάκη Τίτου, Μητροπολίτου πρώην Παραμυθίας, Θέματα Ποιμαντικῆς, Ἀθήνα 1989.
  - Μερακλή Παγκρατίου, Ἀρχιμ., Οἱ πρεσβυτέρους ὑπὸ τὸ φῶς τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ἐκδόσεις «πρὸς τὸ φῶς», Εὐρύχου Κύπρου. 1990
  - Μεταλληνοῦ Γεωργίου, Πρωτοπρεσβυτέρου, Ἐνορία, ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 1990.
  - Μπακογιάννη Βασιλείου, Ἀρχιμ. Ποίμινε τὰ πρόβατά μου, Βιβλιοπωλεῖον Νεκτάριος Παναγόπουλος, Ἀθήνα 1996.
  - Μπάκου Ἡλία, Δρος Θεολογίας - Φιλολόγου, Τὸ ποιμαντικὸ - κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀξιοποίηση τῶν νέων πτυχιούχων θεολογίας, περιοδ. «Κοινωνία», ἔτος ΝΒ, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2009, τεύχος 2, σελ. 139 κ. ἔξ.
  - Μπολτέτσου Τριανταφύλλου, θεολόγου, Ἡ Θεολογία τῆς Πολυπολιτισμικότητας στὴν Καινὴ Διαθήκη, Ἀταλάντη 2000.
  - τοῦ ἰδίου, Ὁργάνωση καὶ ζωὴ τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἱερῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Διπλωματικὴ ἐργασία, Ἀθήνα 2001.
  - Μπούμη Παναγιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀρχαὶ τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου τοῦ Ἱερέως (Κατευθυντήριον γραμμαί), Ἀθήναι 1980.
  - Νικολαΐδη Ἀποστόλου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Κριτικὴ Θεολογία, Κοινωνικὲς προεκτάσεις τοῦ θεολογικοῦ προβληματισμοῦ, ἐκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα 2002.
  - τοῦ ἰδίου, Προβληματισμοὶ Χριστιανικοῦ ἠθους, ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2002.
  - Παπαγεωργίου Κώστα, Ἡ ἐνοριακὴ εἰσφορά, τὸ «πῶθεν ἔσχε» καὶ ἡ οικονομικὴ διαφάνεια: μερικὲς (ἄχαρες) σκέψεις γιὰ τὴ φορολογικὴ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας, περιοδ. «Σύναξις», Ἐκκλησία καὶ Κράτος τὸ τίμημα τοῦ χωρισμοῦ, τεύχος 110, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2009, σ. 70 κ. ἔξ.

- Παπαδοπούλου Χρυσοστόμου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ὁ Ἱερεὺς τοῦ χωριοῦ, ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις 1961.
- Παπαχρήστου Σταύρου, Ἱερέως. Ἀναφορὰ πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περιοδ. «Ἐνορία», φ. 1043, Ἀθήνα 6.7.2009, σ. 119.
- Σπυρίδωνος Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ἔκθεσις ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1952.
- Σταυροπούλου Ἀλεξάνδρου, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Σύγχρονοι ποιμαντικοὶ προβληματισμοί, Ἀθήνα 1988.
- τοῦ ἰδίου, Βιοηθικὴ καὶ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς ΕΕΘΣΠΑ τόμος ΜΒ (2007), Ἀθήναι 2007.
- τοῦ ἰδίου, Ποιμαντικὲς πρακτικὲς καὶ Χριστιανικὲς ἀξίες στὴν Εὐρώπη, «Εὐθύνη» περιοδικὸ Ἐλευθερίας καὶ Γλώσσας, τεύχος 453, Σεπτέμβριος 2009, σ. 410.
- Συμεών, Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης, Ἡ Ἱερωσύνη μου, Κείμενα ἱερατικῆς εὐθύνης, ἐκδόσεις «Ἐν πλῶ», Ἀθήνα 2007.
- Φιλοθέου Φάρου, Ἀρχιμ., Κλῆρος. Ἡ ἀνεκπλήρωτη ὑπόσχεσις πατρότητος, ἐκδ. Ἀκρίτας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Περ. «Οἰκοδομή» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης Α΄, 1958, η-θ.
2. Συνέντευξις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄, στὸ Βῆμα τῆς Κυριακῆς 8.2.2009 στὸν δημοσιογράφου Στέφανο Κασιμάτη.
3. Νικολαΐδη Ἀποστόλου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου. Κριτικὴ Θεολογία, Κοινωνικὲς προεκτάσεις τοῦ Θεολογικοῦ προβληματισμοῦ, ἐκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα 2002, σ. 36.
4. Δεληκωστοπούλου Ἀθ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Σύγχρονα προβλήματα Ἀπολογητικῆς, ἐν Ἀθήναις 1972, σ. 82.
5. Νικολαΐδη Ἀποστόλου, ὁ.π. σ. 27.
6. Ἐπιστολὴ 276, 77.
7. Αἰμιλιανοῦ Τιμιάδη, Μητροπολίτου Σηλυβρίας, Ἱερέας, Ἐνορία καὶ ἀνανέωσις, Σύγχρονες Ποιμαντικὲς προκλήσεις, Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας, Αἴγιον 2006, σ. 324.
8. Ἴππολύτου, περὶ Χριστοῦ καὶ Ἀντιχριστοῦ LIX, Β.Ε.Π.Ε.Σ. 6, 217.
9. Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα καὶ περὶ τῆς τριήμερου προθεσμίας τῆς περὶ Χριστοῦ Ἀναστάσεως. Λόγοι 5, Λόγ. Α ΜΡG 46, 609.

10. Περιοδ. Κοινωνία, Δελτίο τής Πανελληνίας Ένωσης Θεολόγων, έτος Μ.Θ, Άπρίλιος-Ίούνιος 2006, τεύχος 2, σ. 194.
11. Όσιος Νικάνωρ, περιοδ. Ίερῶς Μητροπόλεως Γρεβενῶν, έτος 24ο Μάιος 2009, τ. 281, σ. 68.
12. Έφραίμ ό Σύρος, Εὐεργετικός, Δ΄, 50, 2
13. Αἰμιλιανού Τιμιάδη, Μητροπολίτου Σηλυβρίας, ὀ.π., σ. 57.
14. Άλεξ. Σταυρόπουλου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Σύγχρονοι ποιμαντικοὶ προβληματισμοί, Άθήνα 1988, σ. 105-107.
15. Τίτου Ματθαϊάκη, Μητρ. πρ. Παραμυθίας, Θέματα Ποιμαντικῆς, Άθήνα 1989, σ. 439-497.
16. 17ος Κανὼν τῶν Άγίων Άποστόλων, 3ος καὶ 26ος τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, 27ος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, 87ος τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
17. Διονυσίου Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σεργίων καὶ Κοζάνης, Ποιμαντικά Κείμενα, Άποστολική Διακονία, Άθήνα 2001, σ. 11.
18. Ίγν. πρὸς Φιλαδ., 111, 2 ΒΕΠΕΣ, 2, 277.
19. Άνθίμου Ρούσσα, Μητροπολίτου Άλεξανδρουπόλεως, νῦν Θεσσαλονίκης, Κείμενα ἀνησυχίας γιὰ τὴν Έκκλησία μας, ἐκδόσεις, Γνωριμία, Άλεξανδρούπολη 1982, σ. 67.
20. Διονυσίου Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σεργίων καὶ Κοζάνης, Ποιμαντικά κείμενα, Εἰς οἰκοδομὴν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, Άποστολική Διακονία 2001, σ. 27.
21. Παπαγεωργίου Κώστα, Ἡ ἐνοριακὴ εἰσφορὰ τὸ «πόθεν ἔσχε» καὶ ἡ οἰκονομικὴ διαφάνεια. Μερικὲς (ἄχαρες) σκέψεις γιὰ τὴν φορολογικὴ συνείδηση τῆς Έκκλησίας, περιοδ. «Σύναξη» Έκκλησία καὶ Κράτος, τὸ ζήτημα τοῦ χωρισμοῦ, τ. 110, Άπρίλιος-Ίούνιος 2009, σ. 70 κ.έξ.
22. ἴδε Άλεξάνδρου Βαμβέτσου, Βουλευτοῦ Τριτάλων εἰς περιοδ. «Έκκλησία», Αὐγ. 1949, «Προσοχὴ εἰς τὸν Κλῆρον».
23. Σπυρίδωνος Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἔκθεση πεπραγμένων τῆς Ίερῶς Συνόδου τῆς Ίεραρχίας τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Άθήνα 1952, σ. 21.
24. Ίγν. πρὸς Φιλαδ., ΙΙΙ, 2 ΒΕΠΕΣ, 2, 277.
25. Ίγν. πρὸς Σμυρναίους VIII, Ι ΒΕΠΕΣ, 2, 281.
26. Μπάκου Ἡλία, Τὸ ποιμαντικό-κοινωνικό ἔργο τῆς Έκκλησίας, περιοδ. «Κοινωνία», έτος NB΄, Άπρίλιος - Ίούνιος 2009, τ. 2, σ. 139 κ.έξ..
27. Ί. Χρ., Ὑπομν. Α΄ Τιμ. 15,82 PG 62.581.
28. Άγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος KB΄ Εἰρηνικός 6 8
29. Ίσιδ. Πηλουσ. Ἐπιστ. Α΄, ιδ΄.
30. Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Θεοκλήτου «Κοινωνικὴ Διοίκηση καὶ Περιουσία: Παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον», Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ί.Μ. Πεντέλης, 11.6.2009, Περιοδικό «Έκκλησία», τ. 7, Ίουλίου 2009, σ. 461-465.
31. Μπολτέσου Τριαντάφυλλου, Ἡ Θεολογία τῆς Πολυπολιτισμικότητας στὴν Καινὴ Διαθήκη, Ἀταλάντη, 2000, σ. 17 κ. έξ.
32. Νικολαΐδη Ἀπόστολου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Προβληματισμοὶ Χριστιανικοῦ ἤθους, ἐκδόσεις Γρηγόρη, Άθήνα 2002, σ. 308 κ.έξ..
33. Κοῖτου Νικολάου, Δρος Θεολογίας - Καθηγητοῦ Δ.Ε., ὁ Θεολόγος ἐνώπιον τῶν προβλημάτων τῆς Βιοηθικῆς, Περιοδ. «Κοινωνία», έτος ΜΘ, Άπρίλιος-Ίούνιος 2006, τεύχος 2, σ. 143.
34. Διονυσίου Ψαριανοῦ, Μητροπολίτου Σεργίων καὶ Κοζάνης, ὀ.π., σ. 164.
35. Γέροντος Παΐσιου, Λόγοι τ. Α΄, «Μὲ πόνο καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο», ἐκδ. Ίεροῦ Ἡσυχαστηρίου Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Σουρωτὴ Χαλκιδικῆς.

Θεολογική Σκέψη και Σύγχρονη Ἐπιστημονική Γνώση

Τοῦ Δρος Ἐμ. Δανέζη, Ἐπικούρου Καθηγητοῦ Ἀστροφυσικῆς
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

(Περίληψη Εἰσηγήσεως πού παρουσιάσθηκε στήν Ἡμερίδα
τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων,
Πεντέλη 5.11.2009)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Μία ιδεοληψία πού ἔχει διαδοθεῖ εὐρύτατα στόν σύγχρονο κόσμο εἶναι ἡ ἀφανῆς ἢ ἐμφανῆς σύγκρουση μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καί Ἐπιστήμης. Ἐνα μέρος αὐτῆς τῆς ιδεοληψίας ἀναφέρεται στή σύγκρουση τοῦ Χριστιανισμοῦ μέ τήν ἀρχαία Ἑλληνική Ἐπιστημονική σκέψη.

Ἡ ἀλήθεια βέβαια εἶναι πολὺ διαφορετική.

1. Ὅπως μᾶς διδάσκει ἡ Πατερική Γραμματεία, ἀλλά καί ἡ ἱστορική ἐξέλιξη τοῦ Χριστιανισμοῦ τοὺς πρώτους μ.Χ. αἰῶνες, ἡ ἀντίθεση ἀφοροῦσε στή θεολογική συγκρότηση τοῦ Ἐθνικοῦ κόσμου καί ὄχι τήν ἀρχαία Ἑλληνική φιλοσοφική καί ἐπιστημονική σκέψη. Τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνα καί τῶν προσωκρατικῶν θετικῶν ἐπιστημόνων ἀποτελοῦσαν τή βάση πολλῶν κειμένων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, προκειμένου νά ἐξηγηθοῦν πολλὰ σημεῖα τῶν ἱερῶν κειμένων (π.χ Μ. Βασίλειος: Ὁμιλίες εἰς τήν Ἐξαήμερον).

Ὁμοίως οἱ μελετητές τῆς Πατερικῆς Γραμματείας γνωρίζουν ὅτι μέ τόν ὄρο «Ἕλληνας» οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρονταν στοὺς ἐν γένει Ἐθνικούς, οἱ ὅποιοι ἐκείνη τήν περίοδο ὁμιλοῦσαν ἀπλᾶ τήν ἑλληνική γλῶσσα. Τέλος μέ τόν ὄρο «μαθηματικός» ἐννοοῦσαν τοὺς ἀστρολόγους, οἱ ὅποιοι ὑπολόγιζαν τίς θέσεις τῶν ἀστρῶν χρησιμοποιώντας μαθηματικές σχέσεις.

2. Ἡ ἀναφερόμενη σύγκρουση ἀφορᾷ συγκεκριμένα στίς σχέσεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί ὄχι τῆς Ὁρθοδοξίας, μέ τήν Ἐπιστήμη. Ἡ σύγκρουση αὐτή κορυφώθηκε κατὰ τή

διάρκεια τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπανάστασης τοῦ 16ου-17ου αἰῶνα καί δὲν εἶχε καμιά σχέση μέ τήν Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποία στέναζε κάτω ἀπὸ τόν τουρκικό ζυγό.

Ἡ μεγάλη αὐτή ἐπιστημονική ἐπανάσταση στράφηκε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐναντίον τῶν παπικῶν καμπαλιστικῶν ιδεοληψιῶν πού ἀφοροῦσαν τή συγκρότηση τῆς φυσικῆς καί συμπαντικῆς πραγματικότητας. Δὲν πρέπει νά ξεχνᾶμε ὅτι κεφάλαια τῆς Καμπάλα ἀποτελοῦν: ἡ δυτική ἀστρολογία, ἡ μαντική πρακτικὴ τῶν καρτῶν Ταρό καί ἡ χρῆση τῶν μαγικῶν φυλακτῶν τάλισμαν. Ὑπενθυμίζουμε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Πατερική Γραμματεία καταδικάζει ρητὰ καί κατηγορηματικὰ τήν ἀστρολογία καί τίς καμπαλιστικὲς πρακτικὲς πού ἀποδεχόταν τότε ἡ Δυτικὴ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία (βλέπε ὁμιλίες Μ. Βασιλείου εἰς τήν Ἐξαήμερον).

Κάτω ἀπὸ τήν πίεση τῆς μεγάλης Ἐπιστημονικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 16ου καί 17ου αἰῶνα οἱ Δυτικὲς Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες, γιὰ λόγους ἐπιβίωσης, ἐνστερνίστηκαν σὲ πολλὲς περιπτώσεις τὰ ὑλιστικὰ καί μηχανιστικὰ ἐπιστημονικὰ χαρακτηριστικὰ ἐκείνης τῆς περιόδου, ἀλλοιώνοντας τοὺς βασικούς κανόνες πού ἔθεσε ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Τὰ ὑλιστικὰ καί μηχανιστικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ μεταφέρθηκαν στήν Ἑλλάδα ἀπὸ ἐπιστήμονες σπουδασμένους στή Δυτικὴ Εὐρώπη. Οἱ ἐπιστήμονες αὐτοί, βαθεῖα θρησκευόμενοι, πίστευαν ὅτι τὰ δυτικὰ θεολογικὰ δόγματα μποροῦσαν νά βοηθήσουν στήν ἐξάπλωση καί ἐδραίωση τῆς χριστιανικῆς πίστεως στήν Ἑλλάδα. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ βρῆκε τὴ θερμὴ στήριξη τῶν διοικητικῶν δομῶν τοῦ μόλις ἀπελευθερωμένου Ἑλληνικοῦ Κράτους, οἱ ὁποῖες προερχόμενες ἀπὸ τὴ δυτικὴ Εὐρώπη ἀγνοοῦσαν τὴν

Ὁρθόδοξη Θεολογία. Ὡς ἐκ τούτου, οἱ νεόφερτες ἀπὸ τῆ Δύση Θεολογικὲς ἀπόψεις βρῆκαν θερμὴ στήριξη καὶ ἐξαπλώθηκαν. Βασικὴ αἰτία ὅμως τῆς ἐξάπλωσης τῶν μηχανιστικῶν καὶ ὑλιστικῶν ἀπόψεων, ποὺ ἐπηρέασαν τὴ θεολογικὴ δομὴ, ὑπῆρξε ἡ ἀδυναμία τῆς κλασικῆς ἐπιστήμης, τῆς προερχομένης ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐπανάσταση τοῦ 16ου καὶ 17ου αἰώνα, νὰ ἐρμηνεύσει λογικὰ καὶ ἀποδεικτικὰ μίαν σειρὰ θεολογικῶν θέσεων.

Σήμερα τὰ πράγματα ἔχουν ἀλλάξει. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπανάσταση τοῦ 20ου αἰώνα ἔρχεται νὰ ἐπαληθεύσει μίαν σειρὰ θεολογικῶν θέσεων τῆς χριστιανικῆς ὀρθόδοξης σκέψης. Τὸ μηχανιστικὸ-ὑλιστικὸ μοντέλο καταρρέει καὶ ὁ μὴ αἰσθητὸς χαρακτήρας τῆς φυσικῆς πραγματικότητας ἀποτελεῖ πλέον μίαν ἐπιστημονικὴ πραγματικότητα.

Ἀντιλαμβανόμαστε πλέον ὅτι τὸ Σύμπαν τῶν παρατηρήσεών μας εἶναι αὐτὸ ποὺ οἱ αἰσθήσεις μας

ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ ἀντιληφθοῦν καὶ ὄχι αὐτὸ ποὺ εἶναι στὴν πραγματικότητα. Ἀντιλαμβανόμαστε παραμορφωμένες εἰκόνες τῆς φυσικῆς πραγματικότητας, ἡ ὁποία, ὅπως ἀκριβῶς περιγράφει ἡ θεολογικὴ σκέψη, εἶναι μὴ αἰσθητὴ καὶ «ἄφατος».

Μία νέα σχέση εἰρήνης καὶ ἀλληλοκατανόησης ἀναπτύσσεται μεταξὺ τῆς σύγχρονης Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς σκέψης. Αὐτὴ ἡ σχέση μέλλει νὰ γεφυρώσει τὶς ἀντιθέσεις ποὺ δημιουργήθηκαν μεταξὺ Δυτικῆς Θεολογίας καὶ κλασικῆς δυτικῆς Ἐπιστημονικῆς σκέψης, ὀδηγώντας τὸν πολιτισμὸ μας στὸ συμπαντικὸ προορισμὸ του.

Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ νέα σχέση μεταξὺ σύγχρονης Ἐπιστήμης καὶ Θεολογικῆς σκέψης θέλουμε νὰ συζητήσουμε στὰ πλαίσια τῆς εἰσήγησής μας στὴν ἡμερίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

«Τυπική τακτοποίηση και δημιουργία έλλειπόντων Τίτλων Ίδιοκτησίας για έκκλησιαστικά ακίνητα (άρθρα 7 του ν. 3800/1957 και 88 του ά.ν. 2200/1940)»

Του Θεοδώρου Δ. Παπαγεωργίου
Δικηγόρου LL.M- Ειδικού Νομικού Συμβούλου
παρά τη Ίερα Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος

I. Εισαγωγή

Από συστάσεως του Έλληνικού Κράτους ή νομοθετική έξουσία, μάλλον όχι άσυνείδητα, δέν έχει πραγματοποιήσει έως σήμερα θαρραλέα βήματα για την όριστική και συνολική κατά τó αντίκειμενό της επίλυση του προβλήματος της έλλειψης ή της απώλειας «τίτλων ιδιοκτησίας» τών έκκλησιαστικών ακινήτων. Δέν είναι τυχαίο ότι ή σημαντικότερη έως σήμερα έλληνική «έκκλησιαστική» υπόθεση στο Εύρ. Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ύποθ. 10/1993/405/483-484 «Ίερες Μονές κατά Έλλάδος» Απόφαση 492/9.12.1994, ΝόΒ 1996, 287 έπόμ.) είχε ως γενεσιουργό αίτια την προς όφελος του Έλληνικού Δημοσίου έκμετάλλευση από τόν τυπικό νομοθέτη της αδυναμίας τών Ίερών Μονών να αποδείξουν την κυριότητά τους με νόμιμους τίτλους ιδιοκτησίας, με διατάξεις νόμων ή με άμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις (Ν. 1700/1987, άρθρο 3 παρ. 1). Λύση βεβαίως δέν μπορεί να περιμένη κανείς από την πλευρά της Πολιτείας, όταν λειτουργεί υπό την πίεση πολυειδών τοπικών και ιδιωτικών συμφερόντων, που έχουν ως κοινή συνισταμένη τους την άμφισβήτηση και τελικά την διαρπαγή της δημόσιας, συνεπώς και της έκκλησιαστικής περιουσίας.

Υφίστανται όμως στο κείμενο δίκαιο, εκτίθενται και έρμηνεύονται παρακάτω δύο άξιόλογες και ισχύουσες ως σήμερα διατάξεις, που άφορούν στα ακίνητα, που ανήκουν σε Ί. Ναούς και σε Ί. Μητροπόλεις. Προτείνεται επίσης ή αναλογική επέκταση τών διατάξεων αυτών και σε όρισμένα ακίνητα τών Ί. Μονών για τούς λόγους, που κατωτέρω εκτίθενται.

II. Τα άρθρα 88 του ά.ν. 2200/1940 και 7 του ν. 3800/1957

Κατά τó άρθρο 88 του άναγκαστικού νόμου 2200/1940 («Περί Ίερών Ναών και Έφημερίων», ΦΕΚ Α' 43) προβλέπεται ότι:

«Ακίνητα κτήματα άστικά και άγροτικά πάσης φύσεως και κατηγορίας ή τά έξ έμπούσεως αυτών χρεώγραφα διαχειριζόμενα επί τουρκοκρατίας ή ένετοκρατίας και έφεξης υπό τών Μητροπολιτών ή Έπισκόπων ή υπό τών εις τās Μητροπόλεις ή Έπισκοπās επί τουρκοκρατίας ή ένετοκρατίας ανηγόντων Μητροπολιτικών Ναών ένοριακών ή μη είτε επί σκοπώ άπολήψεως ή συμπληρώσεως του μισθού τών Μητροπολιτών ή Έπισκόπων είτε προς έπισκευās τών Μητροπολιτικών οίκημάτων ή και προς τās ανάγκας τών εις αυτās ύπαγομένων κατά τά άνωτέρω Ίερών Ναών ανήκουσιν αυτοδικαίως και άνευ πάσεως άλλης διατυπώσεως εις την Μητρόπολιν ως νομικόν πρόσωπον όπερ διαχειρίζεται ταυτα προς συντήρησιν τών Μητροπόλεων ή τών εις τās Μητροπόλεις ύπαγομένων Μητροπολιτικών ή Εύκτηρίων οίκων τών Μητροπολιτών ή Έπισκόπων ή προς ένίσχυσιν Φιλανθρωπικών Ίδρυμάτων.

Έπί τή βάσει δηλώσεως του οικείου Μητροπολίτου ένώπιον του άρμοδίου Έποθηκοφύλακος ή ως άνω περιουσία μεταγράφεται επ' όνόματι του Νομικού προσώπου της Μητροπόλεως. Η μεταγραφή αυτή απαλλάσσεται παντός δημοσίου ή δημοτικού ή και κοινοτικού άμέσου ή έμμέσου φόρου και δικαιώματος οίουδήποτε.»

Κατά τó άρθρο 7 του ν. 3800/1957 («Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως τών περι προστα-

σίας και διοικήσεως τῶν δημοσίων κτημάτων κειμένων διατάξεων, ὡς καὶ τῶν διεπουσῶν τὸν ἐν Δωδεκανήσῳ Ὅργανισμόν», ΦΕΚ Α' 256):

«1. Κτήματα τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τελοῦντα ὑπὸ τὴν νομὴν καὶ κατοχὴν τούτων ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑφίστανται νόμιμος τίτλος τῆς μεταβιβάσεως ταύτης, λόγω ἀδυναμίας κτήσεως τοιούτου κατὰ τὸ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑφιστάμενον καθεστῶς, θεωροῦνται ὡς περιελθόντα κατὰ πλήρη δικαιώματα κυριότητος εἰς τοὺς ναοὺς τούτους ἀπὸ τῆς κτήσεώς των.

Ἡ τυπικὴ αὐτὴ τακτοποίησις τοῦ δικαιώματος κυριότητος ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, συντελεῖται διὰ μεταγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῶν μεταγραφῶν τοῦ ἐγγράφου τῆς συναινεσεως τοῦ ἐμφανιζομένου ὡς κυρίου τῶν κτημάτων ἢ τῶν εἰδικῶν ἢ καθολικῶν διαδόχων τούτου, συντασσομένου ἐνώπιον συμβολαιογράφου. Αἱ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος πράξεις, συντασσόμεναι ἐπὶ παγίου τέλους χαρτοσήμου, δὲν συνεπάγονται ὑποχρέωσιν καταβολῆς φόρου μεταβιβάσεως».

III. Ἐρμηνεία ἄρθρου 88 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 (πεδίο ἐφαρμογῆς καὶ ἔννομες συνέπειες)

Τὸ ἄρθρο 88 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 ἀφορᾷ σέ:

α) «Ἀκίνητα κτήματα ἀστικά καὶ ἀγροτικά πάσης φύσεως...»

Ἡ διάταξη ἀφορᾷ λοιπὸν σὲ κάθε εἶδους ἀκίνητα, πλὴν τῶν δασικῶν καὶ τῶν δασῶν.

β) «...διαχειριζόμενα ἐπὶ τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καὶ ἐφεξῆς...»

Ἡ διάταξη διέπει κάθε ἀκίνητο, πού διαχειρίζονται ἢ διαχειρίζονταν τὰ κατωτέρω ὑπὸ στοιχεῖο γ' πρόσωπα κατὰ τὴν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας/ἐνετοκρατίας καὶ ἐφεξῆς. Τὸ χρονικὸ σημεῖο ἐνάρξεως τῆς διαχειρίσεως τοποθετεῖται στὴν τουρκοκρατία ἢ ἐνετοκρατία καὶ ὅσο αὐτὴ ἢ περίοδος διήρκεσε σὲ κάθε περιοχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους - σημαντικὴ παράμετρος γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικά ἀκίνητα τῶν Νέων Χωρῶν, ὅπως θὰ ἐξηγηθῆ κατωτέρω. Ὁ ὅρος «...καὶ ἐφεξῆς» ὑποδηλώνει τὴν ἀναγκαιότητα διάρκειας στὴν διαχείριση τοῦ ἀκινήτου καὶ ὁποσδήποτε προϋποτίθεται

ὅτι δὲν μεσολάβησε γεγονός διακοπικὸ τῆς διαχειρίσεως καὶ θεμελιωτικὸ κατὰ νόμον τοῦ δικαιώματος κυριότητος ιδιότη¹.

Τοῦ νόμου μὴ διακρίνοντος, ἡ διάταξη ἐφαρμόζεται γιὰ κάθε ἀκίνητο, πού ἀνήκε στὴν διαχείριση Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας, εἴτε αὐτὸς εὐρίσκεται σὲ λατρευτικὴ χρῆσις εἴτε πλέον ὄχι, κατὰ τὸ χρονικὸ σημεῖο ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως καὶ συντάξεως τῆς δηλώσεως ἀπὸ τὸν συμβολαιογράφο.

γ) «...ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν ἢ Ἐπισκόπων ἢ ὑπὸ τῶν εἰς τὰς Μητροπόλεις ἢ Ἐπισκοπὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας ἀνηκόντων Μητροπολιτικῶν Ναῶν ἐνοριακῶν ἢ μὴ...»

Ἡ διάταξη διέπει κάθε ἀκίνητο, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς τουρκοκρατίας ἢ ἐνετοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν ἦταν ἀντικείμενο διαχειρίσεως (δηλ. νομῆς καὶ κατοχῆς) εἴτε ἀπὸ Μητροπολίτες καὶ Ἐπισκόπους εἴτε ἀπὸ «Μητροπολιτικούς Ἱ. Ναοὺς»² ἀνήκοντες σὲ Ἱερεῖς Μητροπόλεις ἢ Ἐπισκοπῆς κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἐνετοκρατίας ἢ τουρκοκρατίας, εἴτε εἶναι ἐνοριακοὶ εἴτε ὄχι.

Συνεπῶς, κατὰ τὸ γράμμα τῆς ἡ διάταξη καταλαμβάνει τὰ ἀκίνητα, τὰ ὁποῖα ἐκμίσθωναν, καλλιεργοῦσαν, ἐν γένει ἐκμεταλλεύονταν, περιέφρασαν, φύλασσαν κ.λπ.: α) οἱ Μητροπολίτες, β) οἱ Ἐπίσκοποι (προφανῶς ὁ νομοθέτης ἐξαρκεῖται καὶ στὴ διαχείριση πού γινόταν ὄχι ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη ἢ Ἐπίσκοπο ὡς φυσικὸ πρόσωπο, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ ἐὰν γινόταν ἀπὸ ἕτερα πρόσωπα κληρικούς ἢ λαϊκούς ἐφ' ὅσον ἐνεργοῦσαν κατ' ἐντολήν του), γ) οἱ Ἐνοριακοὶ Ἱ. Ναοὶ κάθε Ἱ. Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς, στοὺς ὁποίους συγκαταριθμοῦνται τὰ παρεκκλήσια (οἱ κείμενοι ἐντὸς οἰκισμού Ἱ. Ναοὶ) καὶ τὰ ἐξωκλήσια (οἱ κείμενοι ἐκτὸς οἰκισμού Ἱ. Ναοί), δ) οἱ μὴ Ἐνοριακοὶ Ἱ. Ναοί, δηλ. οἱ Προσκυνηματικοί, οἱ ιδιόκτητοι, οἱ Ἱ. Ναοὶ τῶν κοιμητηρίων³. Προφανῶς ἡ γενικὴ διατύπωση («...ἐνοριακῶν ἢ μὴ») ἐπιτρέπει τὴν συναγωγή τοῦ συμπεράσματος ὅτι θεωρητικῶς καλύπτονται καὶ τὰ ἀκίνητα, πού ἀνήκουν σὲ πρῶην μοναστηριακοὺς Ἱ. Ναοὺς, ἐφ' ὅσον π.χ. λόγω ἐρημώσεως τῆς Ἱ. Μονῆς κατὰ τὴν ἐπίμαχη χρονικὴ περίοδο (ἐνετοκρατίας ἢ τουρκοκρατίας) εἶχαν καταστεῖ μητροπολιτικοὶ Ναοί.

Θεωρῶ ὁμῶς ὅτι γιὰ λόγους ἴσης μεταχειρίσεως ὁμοίων περιπτώσεων (4 παρ. 1, 17 παρ. 1 Συντ.) στήν διάταξη αὐτή πρέπει νὰ ὑπαχθοῦν, ἐὰν ἔχουν ἀπολεσθεῖ οἱ τίτλοι ἰδιοκτησίας τους, καί τὰ ἀκίνητα τῶν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους διαλελυμένων Ἱ. Μονῶν, οἱ ὁποῖες κατέστησαν αὐτοδικαίως ἀντικείμενο διαχειρίσεως τῆς οἰκειᾶς Ἐπισκοπῆς ἢ Ἱ. Μητροπόλεως, καθὼς ὁ Μητροπολίτης εἶναι ὁ κύριος καὶ διαχειριστὴς τῆς περιουσίας τους (καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως ὡς αὐτοτελῶν νομικῶν προσώπων, οἱ Ἱ. Μητροπόλεις εἶναι οἰονεὶ καθολικοὶ διάδοχοι καὶ ἰδιοκτῆτες τῆς ἐν λόγῳ περιουσίας)⁴. Διαφορετικὴ καὶ ἀνόμοια μεταχείριση ὡς πρὸς τὸν τρόπο ἀποδείξεως τῆς κυριότητος προσβάλλει τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας τῶν Ἱ. Μητροπόλεων καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου τῆς Ε.Σ.Δ.Α.. Πρέπει νὰ μὴν λησιμονεῖται, ὅπως ἐκτέθηκα καὶ στὸ προοίμιο, ὅτι στήν καταδίκη τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἀπὸ τὸ Δικαστήριον τοῦ Στρασβούργου (ἀπόφαση 492/9.12.1994) ὁδήγησε ἡ ἐξαίρεση εἰδικῶς τῶν Ἱ. Μονῶν ἀπὸ τὴν δυνατότητα νὰ ἐπικαλοῦνται ἕνα γενικὸν τρόπο ἀποδείξεως τῆς κυριότητάς τους (χρησικτησία), ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ κείμενο δίκαιο ἴσχυε γιὰ κάθε ἄλλο νομικὸ ἢ φυσικὸ πρόσωπο. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο τὸ πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, πὺν ἀφορᾶ σὲ ἀκίνητα Ἱ. Μητροπόλεων ἢ Μητροπολιτικῶν Ἱ. Ναῶν πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως, πρέπει νὰ ἐπεκαθεῖ καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ἀκινήτων τῶν διαλελυμένων Ἱ. Μονῶν, γιὰ τὰ ὁποῖα ἡ κτήση κυριότητος ἀπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ξεκίνησε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους λόγω τῆς μετέπειτα διαδικασίας ἀναγκαστικῆς διαλύσεως.

δ) «...εἴτε ἐπὶ σκοπῷ ἀπολήψεως ἢ συμπληρώσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Μητροπολιτικῶν ἢ Ἐπισκοπῶν εἴτε πρὸς ἐπισκευὰς τῶν Μητροπολιτικῶν οἰκημάτων ἢ καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν εἰς αὐτὰς ὑπαγομένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἱερῶν Ναῶν...»

Περιγράφεται ἀπὸ τὸν νομοθέτη μία σειρά ἐκκλησιαστικῆς φύσεως σκοπῶν, τοὺς ὁποῖους ἡ διαχείριση τῶν ἐν λόγῳ ἀκινήτων πρέπει νὰ ἐξυπηρετοῦσε, ὥστε νὰ τύχει ἐφαρμογῆς ἢ διάταξη. Καθίσταται φανερὸ ὅτι ἡ γενικόλογη διατύπωση «...ἢ καὶ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν εἰς αὐτὰς ὑπαγο-

μένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἱερῶν Ναῶν» περικλείει κάθε εἶδους σκοπὸ σχετικὸ μὲ τῆς ἀνάγκης λειτουργίας ἐνὸς Ἱ. Ναοῦ (συντήρηση, ἀγιογράφηση, ἄσκηση φιλανθρωπικοῦ ἔργου κ.λπ.).

ε) «...ἀνήκουσιν αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ πάσεως ἄλλης διατυπώσεως εἰς τὴν Μητρόπολιν ὡς νομικὸν πρόσωπον ὅπερ διαχειρίζεται ταῦτα πρὸς συντήρησιν τῶν Μητροπόλεων ἢ τῶν εἰς τὰς Μητροπόλεις ὑπαγομένων Μητροπολιτικῶν ἢ Ἐυκτηρίων οἰκῶν τῶν Μητροπολιτικῶν ἢ Ἐπισκοπῶν ἢ πρὸς ἐνίσχυσιν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων.»

Ἡ ἔννομη συνέπεια τῆς διατάξεως εἶναι ὅτι ὅσα ἀκίνητα συγκεντρώνουν τῆς ὡς ἄνω περιγραφόμενες ιδιότητες (ὑπὸ στοιχεῖα α, β, γ) ἀνήκουν κατὰ κυριότητα αὐτοδικαίως στῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως, στῆς ὁποῖες τάσσεται ἀπὸ τὸν νόμο ἡ ὑποχρέωση ἐκμεταλλεύσεώς τους γιὰ μία σειρά ἀπὸ ἀπαριθμώμενους σκοπούς, ἡ εὐρεῖα διατύπωση τῶν ὁποίων ἐπιτρέπει τὸ συνολικὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπλῶς ἐπιβάλλει τὸν προσανατολισμὸ τῆς διαχειρίσεως σὲ ἐκκλησιαστικοὺς σκοπούς.

στ) «Ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεως τοῦ οἰκειοῦ Μητροπολίτου ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Ὑποθηκοφύλακος ἢ ὡς ἄνω περιουσία μεταγράφεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Νομικοῦ προσώπου τῆς Μητροπόλεως. Ἡ μεταγραφή αὐτὴ ἀπαλλάσσεται παντὸς δημοσίου ἢ δημοτικοῦ ἢ καὶ κοινοτικοῦ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου φόρου καὶ δικαιώματος οἰουδήποτε.»

Ἡ καινοτομία τῆς διατάξεως εἶναι ὅτι ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης δύναται νὰ δημιουργήσῃ μονομερῶς «τίτλο ἰδιοκτησίας» τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀκινήτου, δηλαδή μὲ δήλωσή του, ἡ ὁποία γίνεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου καὶ περιβάλλεται τὸν συμβολαιογραφικὸν τύπο α) περιγράφει τὸ ἀκίνητο (τὸ ὁποῖο προδήλως ἀπεικονίζεται σὲ τοπογραφικὸ διάγραμμα), β) βεβαιώνει μὲ τὴν δήλωσή του ὅτι τὸ περιγραφὲν ἀκίνητο διαχειρίζονταν (κατὰ περίπτωσιν) οἱ προκάτοχοι τοῦ Μητροπολίτες, Ἐπίσκοποι ἢ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Μητροπολιτικῆς του ἐπαρχίας καὶ συγκεντρώνει τῆς ιδιότητες, τῆς ὁποῖες σωρευτικὰ ἢ διαζευκτικὰ ἀπαιτεῖ ἡ διάταξη.

Ἐν πρώτοις, ἡ ἀνωτέρω διάταξη ἀναγνωρίζει, συντρεχουσῶν τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων, τὴν κυριότητα ἐπὶ ἀκινήτων σὲ Ἱερῆς Μητροπόλεως

ἀκόμα και ἐὰν πρόκειται για ἀκίνητο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προβάλλει κυριότητα τὸ Δημόσιο. Εἰσάγεται συνεπῶς ἐξαιρετικὸ δίκαιο σὲ σχέση πρὸς τὸν γενικὸ κανόνα τῆς χρησικτησίας, και δὲν ἀπαιτεῖται ἡ Ἰ. Μητρόπολη νὰ ἀποδεικνύει 30ετῆ νομῆ, πὸν συμπληρώθηκε τὸ ἀργότερον ἕως και τὴν 11.09.1915⁵ (και ἐπομένως νὰ ξεκίνησε τὸ ἀργότερον ἀπὸ τὴν 11.09.1885). Κατ' ἐπέκταση ἐξαρκεῖ και μόνον ἡ οἰκεία Ἰ. Μητρόπολη νὰ εἶχε διαχείριση ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας και ἐφεξῆς, ἀκόμα και ἐὰν αὐτὴ ἡ διαχείριση δὲν ἄρχισε νὰ ἀσκεῖται σὲ χρονικὸ σημεῖο ἀπέχον τουλάχιστον 30 ἔτη πρὸ τῆς 11ης.09.1915 (ἐξαιρέση ἰδιαίτερα κρίσιμη ὅσον ἀφορᾷ σὲ Νέες Χῶρες, ὅπου ἡ τουρκοκρατία ἔληξε μετὰ τὴν 11.09.1885).

Ἡ δεύτερη σημαντικὴ καινοτομία, ὅπως ἤδη ἐπισημάνθηκε, συνίσταται στὴν δημιουργία τίτλου κυριότητας με μονομερῆ συμβολαιογραφικὴ δήλωση, κατ' ἐξαιρέση δηλ. τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα, πὸν προβλέπει περιοριστικῶς στὸ ἄρθρο 1192 τὰ εἶδη τῶν μεταγραφπτέων τίτλων ἰδιοκτησίας (ἀγορά, δωρεά, ἀποδοχὴ κληρονομίας κ.λπ.).

IV. Ἑρμηνεία ἄρθρου 7 τοῦ ν. 3800/1957 (πεδίο ἐφαρμογῆς - ἔννομες συνέπειες)

α) «1. Κτήματα τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ...»

Ἡ νεώτερη ρύθμιση τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 3800/1957 δὲν καλύπτεται θεματικῶς ἀπὸ τὴν παλαιότερη τοῦ ἄρθρου 88 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 διότι ἀφορᾷ σὲ κάθε εἶδους κτήματα, κατὰ συνέπειαν ὄχι μόνον σὲ ἀγροτικὰ ἢ ἀστικά, ἀλλὰ και σὲ δάση και δασικὲς ἐκτάσεις.

Ἐπὶ πλεον ἀφορᾷ σὲ κτήματα ἰδιοκτησίας τῶν Ἱερῶν Ναῶν ὁποιοῦδήποτε εἶδους (μητροπολιτικῶν, ἐνοριακῶν, παρεκκλησίων, ἐξωκκλησίων, μοναστηριακῶν, κοιμητηριακῶν κ.λπ.).

β) «...τελοῦντα ὑπὸ τὴν νομὴν και κατοχὴν τούτων ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους...»

Τὸ χρονικὸ σημεῖο ἐνάρξεως τῆς νομῆς και κατοχῆς για τὴν ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως δὲν ἐντοπίζεται στὴν τουρκοκρατία ἢ ἐνετοκρατία, ὅπως ἀναφέρει τὸ ἄρθρο 88 ἀ.ν. 2200/1940, ἀλλὰ ἀργό-

τερα, στὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Πρέπει νὰ θεωρήσουμε ὅτι ἀφ' οὔ ἡ διάταξη δὲν περιορίζει τὸ κατὰ τὸπον πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς στὴν Παλαιὰ Ἑλλάδα, ἢ ἡμερομηνία αὐτὴ ποικίλλει ἀναλόγως πρὸς τὴν περιοχὴ, ὅπου κεῖται τὸ ἀκίνητο.

γ) «... και διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑφίστανται νόμιμος τίτλος τῆς μεταβιβάσεως ταύτης, λόγω ἀδυναμίας κτήσεως τοιούτου κατὰ τὸ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑφιστάμενον καθεστῶς, ...»

Ἡ ρύθμιση ἀρκεῖται στὸ πραγματικὸ γεγονός ὅτι γίνεται ἐπίκληση τῆς νομικῆς ἀδυναμίας κτήσεως τίτλου πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς περιοχῆς. Ἡ αιτιολογικὴ ἔκθεση τοῦ νόμου ἐξηγεῖ ὅτι: «Ἐπὶ τουρκοκρατίας αἱ ἐκκλησίαι δὲν ἐπετρέπετο ν' ἀγοράσωσιν ἀκίνητα, δι' ὃν λόγον και ἠγοράζοντο ταῦτα ἐπ' ὀνόματι διαφόρων χριστιανῶν. Οὕτω και ἡ ἐκκλησία Ἀχειροποίητος και λοιπαὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἐκκλησίαι ἠγόρασαν πολλὰ ἀστικά ἀκίνητα ἐπ' ὀνόματι διαφόρων χριστιανῶν. Ἐκτοτε ὅμως, δηλ. ἀπὸ τῆς ἐξαγορᾶς των, τὰ κτήματα αὐτὰ τελοῦν ὑπὸ τὴν νομὴν και κατοχὴν τῆς Ἐκκλησίας, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δὲ οἱ φερόμενοι ὡς ἰδιοκτῆται εἶχον τὴν νομὴν, πολλοὶ μάλιστα οὔτε κἂν γνωρίζουν τοῦτο. Ἐπιβάλλεται, ὅθεν, ὅπως γίνῃ ἀναγνώρισις τῆς κυριότητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν και ἡ τοιαύτη μεταβίβασις και μεταγραφὴ νὰ εἶναι ἀτελής, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ κατ' οὐσίαν ἀγοραπωλησίας. Περὶ τούτων προβλέπει ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 7»⁶.

δ) «...θεωροῦνται ὡς περιελθόντα κατὰ πλήρη δικαιώμα κυριότητος εἰς τοὺς ναοὺς τούτους ἀπὸ τῆς κτήσεώς των.»

Και ἡ ἀνωτέρω διάταξη ἀναγνωρίζει τὴν κυριότητα ἐπὶ ἀκινήτων σὲ Ἱερούς Ναοὺς, ἀκόμα και ἐὰν πρόκειται για ἀκίνητο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προβάλλει κυριότητα τὸ Δημόσιο. Ἐπιπροσθέτως, και διὰ τῆς παρούσης διατάξεως εἰσάγεται ἐξαιρετικὸ δίκαιο σὲ σχέση με τὸ γενικὸ κανόνα τῆς χρησικτησίας, διότι δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόδειξη 30ετοῦς νομῆς, πὸν συμπληρώθηκε τὸ ἀργότερον ἕως και τὴν 11.09.1915. Ἀρκεῖ ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως (τὸ ἀργότερο) τῆς οἰκείας περιοχῆς τὸ ἀκίνητο νέμεται και κατέχει Ἱερός Ναός ὁποιοῦδήποτε εἶδους.

ε) «*Ἡ τυπικὴ αὐτὴ τακτοποίησις τοῦ δικαιώματος κυριότητος ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, συντελεῖται διὰ μεταγραφῆς εἰς τὰ βιβλία τῶν μεταγραφῶν τοῦ ἐγγράφου τῆς συναινεσεως τοῦ ἐμφανιζομένου ὡς κυρίου τῶν κτημάτων ἢ τῶν εἰδικῶν ἢ καθολικῶν διαδόχων τούτου, συντασσομένου ἐνώπιον συμβολαιογράφου. Αἱ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος πράξεις, συντασσόμεναι ἐπὶ παγίου τέλους χαρτοσήμου, δὲν συνεπάγονται ὑποχρέωσιν καταβολῆς φόρου μεταβιβάσεως.»*

Ἐν προκειμένῳ ἡ διαφορὰ ἀπὸ τὸ ἄρθρο 88 ἀ.ν. 2200/1940 ἔγκειται στὸ πρόσωπο τοῦ δηλοῦντος. Στὸν συμβολαιογράφο ἐμφανίζεται ὄχι ὁ Μητροπολίτης ἢ ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος τοῦ Ἰ. Ναοῦ, ἀλλὰ ὁ τρίτος (τυπικῶς) ἐμφανιζόμενος ἕως σήμερα ὡς κύριος τοῦ ἀκινήτου (ἢ καθολικοὶ ἢ εἰδικοί διάδοχοί του, οἱ ὁποῖοι δηλ. ἀπέκτησαν ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἀκίνητο λόγω καθολικῆς διαδοχῆς λ.χ. κληρονομία- ἢ λόγω πωλήσεως ἢ δωρεᾶς κ.ο.κ.), ὁ ὁποῖος δηλώνει τὴν συναινεσή του, ὅπως χαρακτηριστικῶς ἀναφέρει ἡ διάταξη, σχετικὰ μὲ τὴν κυριότητα τοῦ Ἰ. Ναοῦ ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου καὶ ἀναγνωρίζει τὸν Ἰ. Ναὸ ὡς κύριο.

* * *

Γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου, δὲν πρέπει νὰ θεωρήσουμε ὅτι ὁ συναινῶν τρίτος, ὁ ὁποῖος τυπικῶς ἐμφανίζεται ὡς κύριος (κατὰ τὴν εἰσηγητικὴ ἔκθεση τοῦ νόμου, βλ. ἀνωτ. ὑπὸ στοιχεῖο γ) ὀφείλει νὰ ἀποδεικνύει τὴν κυριότητά του μὲσω μιᾶς ἀλληλουχίας τίτλων ιδιοκτησίας γιὰ ὅλους τοὺς δικαιοπαρόχους του μέχρι καὶ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἀντίθετα ἀρκεῖ καὶ ἡ ἐπίκληση τῆς ἀσκούμενης νομῆς καὶ κατοχῆς ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τοὺς δικαιοπαρόχους τοῦ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους καθὼς καὶ τοῦ γεγονότος τῆς ἀπώλειας ἢ μὴ κτήσεως τίτλων τῶν ἀπώτερων δικαιοπαρόχων του. Ἡ τελευταία περίπτωση τῆς ἀπώλειας τῶν τίτλων κτήσεως τῶν ἀπώτερων δικαιοπαρόχων τοῦ δηλοῦντος τὴν συναινεση εἶναι ἀρκετὰ συνήθης καὶ ἐὰν δὲν καλυφθεῖ καὶ αὐτὴ ἐρμηνευτικῶς, τότε σὶς πλείστες τῶν περιπτώσεων θὰ μένει ἀνενεργὸς ἡ διάταξη⁷. Ἀρκεῖ λοιπὸν ὁ τρίτος, πὺ ἐμφανίζεται, νὰ ἐπικαλεσθεῖ ὅτι τὸ ἀκίνητο στὴν πραγματικότητα ἀνήκε

πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως σὲ Ἱερὸ Ναὸ, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ δικὴ του κυριότητα προκύπτει τυπικῶς ἀπὸ ἓνα μόνον τίτλο ιδιοκτησίας π.χ. ἀπὸ ἀποδοχὴ κληρονομίας χωρὶς νὰ σώζονται οἱ τίτλοι ιδιοκτησίας τῶν ἀμέσων ἢ τῶν ἀπωτέρων δικαιοπαρόχων, γιὰ τὴν θεμελίωση τῆς κυριότητος τῶν ὁποίων ἀρκεῖ νὰ ἐπικαλεσθεῖ τὴν ὑπαρξὴ χρησιτικῆς.

* * *

Ἡ παραπάνω ἐρμηνεία σχετικὰ μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ δηλοῦντος καὶ ὑπογράφοντος τὴν λεγόμενη «πράξη συναινεσεως» ἀκολουθεῖ τὰ δεδομένα τῆς ιστορικῆς βουλήσεως τοῦ νομοθέτη, ὅπως αὐτὴ ἀποκαλύπτεται στὴν εἰσηγητικὴ ἔκθεση τοῦ νόμου καὶ ἔχει υἱοθετηθῆ καὶ ἀπὸ τὴν νομολογία σὲ περιπτώσεις, ὅπου κλήθηκε νὰ ἀποφανθῆ ἐπὶ τῆς νομιμότητος συμβολαιογραφικῶν «πράξεων συναινεσεως» τοῦ ἄρθρου 7 ν. 3800/1957, πὺ ὑπογράφονταν ἀπὸ ἐφημέριους τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ ὄχι ἀπὸ τρίτους ἐμφανιζόμενους ὡς κυρίους στοὺς τίτλους ιδιοκτησίας⁸. Στὴν πράξη πάντως, ὑφίστανται καὶ περιπτώσεις διασταλτικῆς ἐρμηνείας καὶ μεταγραφῆς ἀπὸ ὑποθηκοφύλακες πράξεων συναινεσεως, τίς ὁποῖες ὑπογράφει ὁ ἐφημέριος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἰ. Ναοῦ καὶ ὡς κάτοχος τοῦ ἀκινήτου. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἡ ιδιότητα τοῦ δηλοῦντος ὡς «ἐμφανιζομένου ὡς κυρίου» ἐρμηνεύθηκε ὥστε νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὸν ἐφημέριο τοῦ Ἰ. Ναοῦ, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ φαινόμενα, διὰ τῆς ἐξωτερικῆς του συμπεριφορᾶς (περιφράσσει, καλλιεργεῖ, ἐκμισθώνει, δίνει ἐντολὴ γιὰ σύνταξη τοπογραφικοῦ διαγράμματος, καταβάλλει τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ τοὺς ἀναλογοῦντες φόρους κ.λπ.) «ἐμφανίζεται ὡς κύριος» τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀκινήτου, μολονότι στὴν πραγματικότητα αὐτὸ ἀνήκει κατὰ κυριότητα στὸν Ἰ. Ναὸ. Στὸ μέτρο πὺ ἡ γραμματικὴ ἀποτύπωση τῆς διατάξεως τὴν ἐπιτρέπει, ἡ τελολογικὴ αὐτὴ ἐπέκταση εἶναι εὐλογη μὲ τὴν ἔννοια ὅτι εἶναι σύνηθες στὴν πράξη νὰ ἔχουν ἐκλείψει ἢ νὰ μὴν ὑφίστανται πλέον καθολικοὶ διάδοχοι ἢ εἰδικοί διάδοχοι ἐκεῖνου, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποῖου εἶχε ἀγορασθεῖ τὸ ἀκίνητο ἀπὸ τὸν Ἰ. Ναὸ, ὥστε νὰ ἐπιβεβαιώσουν τὴν κυριότητα τοῦ Ἰ. Ναοῦ. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ (ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχουν ἐκλείψει ἢ δὲν ὑφί-

στανται καθολικοί διάδοχοι ή ειδικοί διάδοχοι του εμφανιζόμενου ως κυρίου στους τίτλους ιδιοκτησίας) δεν επιτρέπεται να έρμηνευθεί ή διάταξη κατά τρόπο, που να απαγορεύεται ή δήλωση για τὰ ἀκίνητα αὐτὰ στὸν ἐφημέριο ἢ σὲ ὅποιον τὰ κα-

τέχει ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἢ ἀκόμα καὶ σὲ ὅποιον τὰ νέμεται, ἀφοῦ σκοπὸς τοῦ νομοθέτη τοῦ ν. 3800/1957 εἶναι νὰ μὴν μείνουν ἀδέσποτα πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου ἢ ὄσων ἀποβλέπουν στὴν καταπάτησή τους.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Κτήση κυριότητας ἀπὸ ιδιώτη λόγω χρησικτησίας ἐπὶ μοναστηριακοῦ ἀκινήτου ἐπιτρέπεται μόνον ἐφ' ὅσον εἶχε συμπληρωθῆ 40ετής νομὴ ἕως τὴν καὶ τὴν 11.09.1915 (βλ. ἀντὶ πολλῶν τίς ΑΠ 14/1994, ΝοΒ 1996, 34, ΑΠ 724/1983, ΝοΒ 31, 1409, καὶ Γ. Ἀποστολάκη, Ζητήματα ἐμπραγμάτου ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου 2002, 99). Γιὰ τὰ ἀκίνητα ὁμως τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, Ἱ. Ναῶν καὶ λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. ἀπαγόρευση χρησικτησίας προβλέφθηκε τὸ πρῶτον τὸ 1977, στὸν Καταστατικὸ Χάρτη (ἄρθρο 63 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977). Πέραν τῆς προϋπόθεσος νὰ μὴν θεμελιώθηκε κυριότητα ὑπὲρ ιδιώτου λόγω χρησικτησίας, ὅπου αὐτὴ ἐπιτρέπεται, γενικὴ προϋπόθεση πάντως εἶναι νὰ μὴν μεσολάβησε χρονικὸ κενὸ στὴν διαχείριση τοῦ ἀκινήτου, τέτοιο ὥστε νὰ ἐπιτρέψει στὸ Δημόσιο νὰ συναγάγει ὅτι πρόκειται γιὰ ἐγκαταλειφθὲν ἀκίνητο καὶ ἐκδώσει πρωτόκολλο καταλήψεώς του (μετὰ τὴν πάροδο 10ετίας ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ ὁποῦ ἀποκτᾶ κυριότητα τὸ Δημόσιο, κατὰ τὸ βλ. ἄρθρο 34 παρ. 2-8 τοῦ Α.Ν. 1539/1938 «περὶ προστασίας τῶν δημοσίων κτημάτων»). Τὸ ἄρθρο 4 τοῦ ν. 3127/2003 ἐπέτρεψε τὴν χρησικτησία κατὰ τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ μόνον γιὰ τὰ ἀκίνητα ἐντὸς σχεδίου πόλεως, οἰκισμοῦ ποῦ προϋφίσταται τοῦ ἔτους 1923 καὶ ἐντὸς οἰκισμοῦ κάτω τῶν 2,000 κατοίκων, καὶ ὑπὸ στενὲς προϋποθέσεις.
2. Ὁ ὅρος «Μητροπολιτικὸς Ναὸς ἐνοριακὸς ἢ μὴ» μᾶλλον ἀποβλέπει νὰ περιγράψει κάθε Ἱ. Ναὸ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Μητροπολίτου, ὁ ὁποῖος ὑπάγεται στὴν πνευματικὴ του εὐθύνη (ἀποκλείονται συνεπῶς οἱ μοναστηριακοί, οἱ ιδιωτικοί κ.λπ.), καὶ ὄχι ἀπλῶς τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς ἐν λόγω ἐπαρχίας (γιὰ τὴν περίπτωσή αὐτὴ στὴν κείμενη νομοθεσία γίνεται συνήθως χρῆσις τοῦ ὄρου Καθεδρικὸς Ναὸς βλ. π.χ. ἄρθρο 29 παρ. 1 ἔδαφ. β τοῦ ἀ.ν. 2200/1940: «Προκειμένης ἀνεγέρσεως ἢ ριζικῆς ἐπισκευῆς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς ἑδρας τῆς Μητροπόλεως ...», ἄρθρο 55 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940: «1. Τοὺς ἐφημερίους τῶν καθεδρικῶν Ναῶν διορίζουσιν οἱ οἰκεῖοι Μητροπολίται ...», «2. Εἰς ὄσους καθεδρικοὺς Ναοὺς τῶν ἐδρῶν τῶν Μητροπόλεων...»), ἄρθρο 53 παρ. 1 Κανονισμοῦ 1/1969 («1. ... ὑπηρετοῦντας εὐδοκίμως ἐν τῷ Καθεδρικῷ τῆς Ἐπαρχίας Ναῶ.»)
3. Γιὰ τίς διακρίσεις βλ. ἀντὶ ἄλλων Σπ. Τρωιάνο - Γ. Πουλῆ, Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο 2003, ἀρ. 6.3.2, 6.3.5., Σπ. Τρωιάνο, Οἱ ιδιόκτητοι ναοὶ καὶ τὸ ἄρθρον 966 ΑΚ, Νέον Δίκαιον 1976, 93 ἐπὶ μ.
4. Βλ. τὴν παλαιότερη μελέτη μου, Ἡ τύχη τῆς περιουσίας τῶν «διαλελυμένων Μονῶν», Ἐκκλησία 2009, σέλ. 185 ἐπομ.. Πρβλ. καὶ ἄρθρο 39 παρ. 3 ν. 590/1977 («3. ... Ναοὶ διαλελυμένων ἢ διαλυομένων Μονῶν παραμένουν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως.»)

5. Βλ. από την πλούσια νομολογία ἐπὶ τοῦ θέματος τὴν πρόσφατη ΑΠ 2058/2009, ἀδημ.: «Εἰδικότερα, κατὰ τὶς διατάξεις τῶν Ν. 8 παρ. 1, Κωδ. (7.39) 9 παρ. 1 (Βάσ. 50.14), γίνεται κάποιος κύριος ἀκινήτου πράγματος μὲ ἑκτακτη χρησικτησία, ἂν νευηθεῖ αὐτὸ συνέχεια ἐπὶ μία τριακονταετία μὲ καλὴ πίστη, δηλαδή, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι μὲ τὴν κτήση τῆς νομῆς δὲν προσβάλλεται κατ' οὐσίαν τὸ δικαίωμα κυριότητος ἄλλου (Ν. 27, Πανδ. (18.1.), 15 παρ. 3, 48 Πανδ. (41.3) 2 παρ. 4 καὶ 7, 11 Πανδ. (51.4) 5 παρ. 1 Πανδ. (41.10) καὶ 109 Πανδ. (50.16)... Ἀπὸ τὸ συνδυασμὸ, ἐπίσης, τῶν διατάξεων τῶν Ν. 8 παρ. 1, Κωδ. (7.39), Ν. 9 παρ. 1, Πανδ. (50.14), Ν. 2 παρ. 20, Πανδ. (41.4), Ν. 6 παρ.1, Πανδ. (44-3), Ν. 76 παρ. 1 Πανδ. (18.1) καὶ Ν. 7 παρ. 3 Πανδ. (23.3) τοῦ Βυζαντινορωμαϊκοῦ Δικαίου, πὸν ἴσχυε πρὶν ἀπὸ τὸν Ἀστικὸ Κώδικα, πρὸς ἐκεῖνες τῶν ἄρθρων 18 καὶ 21 τοῦ Νόμου τῆς 21-6/3.7.1837 “περὶ διακρίσεως κτημάτων”, προκύπτει περαιτέρω, ὅτι ἡ ἑκτακτη χρησικτησία χωρεῖ, μὲ τὶς προϋποθέσεις πὸν ἐκτέθησαν καὶ σὲ δημόσια κτήματα (ὅπως εἶναι καὶ τὰ δημόσια δάση), ἐφόσον ὁμως ἡ τριακονταετής νομὴ αὐτῶν εἶχε συμπληρωθεῖ μέχρι καὶ τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 1915. Καὶ αὐτὸ γιατί μετὰ τὴν ἀμέσως πρὸ πάνω ἡμερομηνία δὲν ἦταν ἐπιτρεπτή ἡ χρησικτησία στὰ δημόσια κτήματα, ὅπως, εἰδικότερα, προκύπτει ἀπὸ τὶς διατάξεις ἀφενὸς τοῦ ν. ΔΞΗ/1912 καὶ τῶν διαταγμάτων “περὶ δικαιοστασίου”, πὸν ἐκδόθησαν κατ' ἐξουσιοδότησή του καὶ ἀφετέρου τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Ν.Δ. τῆς 22.4/16.5.1926 “περὶ διοικητικῆς ἀποβολῆς ἀπὸ τῶν κτημάτων τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης”, πὸν κυρώθηκε μὲ τὴ μὲ ἀριθμὸ 24/1926 Συντακτικὴ Ἀπόφασι, κατὰ τὴν ὁποία τὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων δὲν ὑπόκεινται σὲ καμιά παραγραφή στὸ μέλλον, ἐνῶ, ἐξάλλου, αὐτὴ πὸν ἄρχισε, δὲν ἔχει καμιά συνέπεια, ἂν μέχρι τὴ δημοσίευσή τοῦ πρὸ πάνω διατάγματος δὲν εἶχε συμπληρωθεῖ ἡ παραγραφή τῶν τριάντα ἐτῶν, κατὰ τοὺς νόμους πὸν ἴσχυαν.», ὁμοίως ΑΠ 14/1994, ΝοΒ 1996, 34.
6. ΚΝοΒ 1957, 698.
7. Βλ. τὴν ἀπόφασι τοῦ ΑΠ 784/2008, ΝοΒ 2008, 1452, ὅπου μὲ μία obiter dictum ἀναφορὰ τὸ δικαστήριον ἔκανε δεκτὴ ὡς ἔγκυρη «πράξι συναινέσεως» τοῦ 1958 ἀπὸ πρόσωπο, τὸ ὁποῖο χωρὶς νὰ διαθέτῃ τίτλο ἰδιοκτησίας ἐπ' ὀνόματί του ἢ κάποιου ἐκ τῶν δικαιωπαρόχων τοῦ, δήλωσε ἀφ' ἑνὸς ὅτι εἶναι κληρονόμος (δισέγγονος) τοῦ κυρίου τοῦ ἀκινήτου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ ἔτος 1810 τὸ παραχώρησε ἀτύπως σὲ Ἰ. Ναό, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἀναγνωρίζει τὸν Ἰ. Ναό ὡς ἰδιοκτήτη.
8. Οἱ Μον. Πρωτ. Ἡλείας 292/1988, ἀδημ., Ἐφ. Πατρῶν 448/1990, ἀδημ., θεώρησαν νόμιμη τὴν ἄρνησι ὑποθηκοφύλακα νὰ μεταγράψει πράξι συναινέσεως, διότι τὴν ὑπέγραφε ὁ νόμιμος ἐκπρόσωπος τοῦ Ἰ. Ναοῦ καὶ ὄχι τρίτος τυπικῶς φερόμενος ὡς ἰδιοκτήτης (Εὐχαριστῶ θερμὰ ἀπὸ τὴν θέση αὐτὴ γιὰ τὴν ὑπόδειξι τῶν ἀποφάσεων τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Γερμανό).

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κανονισμός υπ' αριθμ. 199/2010

«Περί διαλύσεως του Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν:
«Ἐκκλησιαστικὸ Κειμηλιαρχεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών
καὶ Νιγρίτης “Ψυχῆς Ἄκος”»
καὶ καταργήσεως τοῦ ὑπ' αριθμ. 179/2007 Κανονισμοῦ
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
περὶ λειτουργίας αὐτοῦ».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 14 τοῦ ὑπ' αριθμ. 179/2007 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐκκλησιαστικὸ Κειμηλιαρχεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης “Ψυχῆς Ἄκος”» (Φ.Ε.Κ. 246/τχ.Α'5.11.2007).
3. Τὴν ὑπ' αριθμ. 68/4.1.2010 Πράξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Κειμηλιαρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης».
4. Τὴν ὑπ' αριθμ. 90/12.1.2010 Ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπ' αριθμ. 31/12.1.2010 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Θεοδόγου.
5. Τὴν ἀπὸ 14.1.2010 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.
6. Τὴν ἀπὸ 26.3.2010 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' αριθμ. 199/2010 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμὸς ὑπ' αριθμ. 199/2010
«Περί διαλύσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐκκλησιαστικὸν Κειμηλιαρχεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης» καὶ καταργήσεως τοῦ ὑπ' αριθμ. 179/2007 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περὶ λειτουργίας αὐτοῦ».

Ἄρθρον 1

Τὸ συσταθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 10.10.2007 Ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-

δος Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐκκλησιαστικὸν Κειμηλιαρχεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης “Ψυχῆς Ἄκος”» διαλύεται καὶ ὁ ψηφισθεὶς ὑπ' Αὐτῆς ὑπ' αριθμ. 179/2007 Κανονισμὸς περὶ λειτουργίας αὐτοῦ καταργεῖται.

Ἄρθρον 2

Τὰ ἱερὰ κειμήλια (εἰκόνες, σκεύη, ἄμφια, χειρόγραφα, κ.λπ.) τὰ ὁποῖα παραχωρήθηκαν ἀπὸ Ἱερὰς Μονές, Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ ἰδιώτες πρὸς τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Κειμηλιαρχεῖο γιὰ ἐκθεση καὶ φύλαξη ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιστρέφονται στοὺς παραχωρήσαντες αὐτά. Σὲ περίπτωσι διαλύσεως αὐτοῦ ἡ χρῆσι τῶν πάσις φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων ποὺ εἶχαν παραχωρηθεῖ στὸ Ἰδρυμα ἐπανερχεται αὐτοδικαίως στὸ νομικὸ πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὴν πλήρη κυριότητα τῆς ὁποίας ἀνήκουν, καὶ διατίθενται σὲ παραμφερῆς Ἰδρυμα τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρον 3

Ἄρθρον 3
Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 4

Ἄρθρον 4
Ἀπὸ τῆς διατάξεως τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῆ.

Ἀθῆναι 26ῆ Μαρτίου 2010

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

Κανονισμός υπ' αριθμ. 200/2010
Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως
τοῦ Εὐαγοῦς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐπικωι-
ωνιακὸν καὶ Μορφωτικὸν Ἴδρυμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ
Νιγρίτης “ὁ Ἅγιος Νικήτας ὁ Νέος”»

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄρθρον 1
 Σύσταση - Ἐπωνυμία - Ἔδρα.

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει :

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 4,29 παρ. 2 καὶ 45 παρ. 5 τοῦ Νόμου 590/1977: «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐπικωινωνιακὸ καὶ Μορφωτικὸ Ἴδρυμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης ὁ Ἅγιος Νικήτας ὁ Νέος» (Φ.Ε.Κ. 385/τχ.Β'24.3.2005).

3. Τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης.

4. Τὴν ἀνάγκην κωδικοποιήσεως καὶ συστηματικοποιήσεως ὑπαρχόντων Κανονισμῶν γιὰ παρεμφερεῖς δράσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης.

5. Τὴν ἀπὸ 4ης Ἰανουαρίου 2010 Πράξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ «Ἐπικωινωνιακοῦ καὶ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης ὁ Ἅγιος Νικήτας ὁ Νέος», περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ ὡς ἄνω Ἰδρύματος διὰ νέου Κανονισμοῦ.

6. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 91/12.1.2010 Ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 32/12.1.2010 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου.

7. Τὴν ἀπὸ 14.1.2010 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.

8. Τὴν ἀπὸ 26.3.2010 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 200/2010 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμὸν ὑπ' ἀριθμ. 200/2010
 Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ Εὐαγοῦς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐπικωινωνιακὸν καὶ Μορφωτικὸν Ἴδρυμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης “ὁ Ἅγιος Νικήτας ὁ Νέος”»

Στὴν ἐκκλησιαστικὴ περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῆς, συνιστᾶται Εὐαγὲς Ἐκκλησιαστικὸ Ἴδρυμα, ποὺ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης, αὐτοτελοῦς διαχειρίσεως καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «Ἐπικωινωνιακὸ καὶ Μορφωτικὸ Ἴδρυμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης ὁ Ἅγιος Νικήτας ὁ Νέος», ἡ λειτουργία τοῦ ὁποῖου θὰ διέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό. Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ εἶναι ἡ πόλη τῶν Σερρών. Τὸ Ἴδρυμα θὰ στεγάζεται σὲ κτίριο ἰδιοκτησίας τῆς ἐν λόγῳ Ἱερᾶς Μητροπόλεως (Ἐπισκοπεῖο), τὸ ὁποῖο βρίσκεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κύπρου 10 στὴν πόλη τῶν Σερρών.

Ἄρθρον 2
 Σκοποὶ καὶ Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν.

1. Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Ἡ μελέτη τῶν ποιμαντικῶν προβλημάτων τοῦ σύγχρονου κόσμου ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς Ἑλληνορθόδοξης παράδοσης.

β) Ἡ προβολή, καλλιέργεια καὶ περαιτέρω ἀνάπτυξη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας παραδόσεως, τῆς ἐθνικῆς μας ἰδιοπροσωπείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καθὼς καὶ ἡ ἀσκησιμὴ σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς ποιμαντικῆς διακονίας καὶ ἱεραποστολῆς.

γ) Ἡ ὀργάνωση, στελέχωση, ὡς καὶ ἡ λειτουργία τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης.

δ) Ἡ ὀργάνωση, στελέχωση καὶ λειτουργία τοῦ Μουσείου - Κειμηλιαρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «Ψυχῆς Ἄκος».

ε) Ἡ ὀργάνωση, στελέχωση καὶ λειτουργία τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης «Μυριόβιβλος».

στ) Όποιαδήποτε άλλη δράση ήθελε αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ίδρύματος στη βάση της αξιοποίησης κάθε προσφόρου μέσου επικοινωνίας, ενημερώσεως, επιμορφώσεως, πολιτιστικής και πνευματικής καλλιέργειας.

2. Μέσα πρὸς επίτευξη τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν ἐνδεικτικῶς εἶναι:

α) Ἡ διοργάνωση ποικίλων ἑορταστικῶν, πολιτιστικῶν, ἐπιμορφωτικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐκδηλώσεων.

β) Ἡ λειτουργία Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ.

γ) Ἡ λειτουργία Τηλεοπτικοῦ Σταθμοῦ.

δ) Ἡ ἔκδοση βιβλίων, περιοδικῶν καὶ ἐντύπων.

ε) Ἡ δημιουργία καὶ παραγωγή ὀπτικοακουστικοῦ ὑλικοῦ κ.ἄ.

ἄρθρον 3

Διοίκηση τοῦ Ἰδρύματος

1. Ὑπὸ τὴν ἄμεση ἐποπτεία καὶ εὐθύνη τοῦ Ἰδρύματος λειτουργοῦν ἐκτὸς τῶν ἄλλων δράσεων, τὸ Κειμηλιαρχεῖο καὶ ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Τὸ Ἴδρυμα διοικεῖται ἀπὸ ἑπταμελές (7/μελές) Διοικητικὸ Συμβούλιο (ἐφεξῆς Δ.Σ.), ποῦ ἀπαρτίζεται ἀπὸ:

α) Τὸν ἐκάστοτε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ὡς Πρόεδρο.

β) Τρεῖς (3) Κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, ἐπιλεγομένους ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

γ) Τρία (3) λαϊκὰ μέλη ποῦ κατοικοῦν στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ διακρίνονται γιὰ τὸ ἦθος, τὴν ἐπιστημονικὴ τους κατάρτιση, τὴν πνευματικὴ ὠριμότητά τους καὶ ἔχουν σχέση μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιλεγόμενα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Στὰ ἔξι τακτικὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. περιλαμβάνονται ὑποχρεωτικὰ ὁ ἐκάστοτε Διευθυντὴς τῶν Μέσων Ἐπικοινωνίας, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κειμηλιαρχείου καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.

3. Τὰ ὡς ἄνω ἔξι τακτικὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος διορίζονται ὑπὸ τοῦ οικείου Μητροπολίτου καὶ Προέδρου αὐτοῦ, γιὰ μία τριετία. Ἐπίσης, κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασία καὶ γιὰ τὴν ἴδια τριετία διορίζονται δύο ἀναπληρωματικὰ μέλη, ἕνα μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ Κληρικοῦ καὶ ἕνα λαϊκὸ μέλος, ποῦ διαθέτει τὰ προσόντα ποῦ ἀναφέρονται στὴν παράγραφο 1γ' τοῦ παρόντος ἄρθρου. Οἱ διορισθέντες δύναται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

4. Μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ποῦ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποῦ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, παύονται καὶ ἀντικαθίστανται, κατόπιν Ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

5. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ

τὴν πρώτη Συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει τὸν Γενικὸ Γραμματέα καὶ τὸν Ὑπεύθυνο ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐνῶ ὁ Ἀντιπρόεδρος ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη. Τὸ ἀξίωμα ὄλων τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο.

6. Τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ συνέρχεται τακτικὰ κατὰ μῆνα ἢ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἰδρύματος.

7. Τὸ Δ.Σ. βρίσκεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίσταται ὁποσδήποτε ὁ Πρόεδρος ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ ὁ ἐξουσιοδοτηθὴς Ἀντιπρόεδρος καὶ τέσσερα ἀπὸ τὰ Μέλη του, οἱ δὲ Ἀποφάσεις αὐτοῦ λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας, ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου. Κατὰ τὴν συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τηροῦνται Πρακτικὰ ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα, τὰ ὁποῖα ἐπικυρώνονται καὶ ὑπογράφονται ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρο, εἴτε αὐθημερόν, εἴτε κατὰ τὴν ἐπομένη συνεδρίαση. Στὰ Πρακτικὰ διατυπώνονται καὶ οἱ γνώμες τῶν μειοψηφούντων μελῶν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, ἐφόσον αὐτὰ τὸ ζητήσουν.

ἄρθρον 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τὴν ἀκόλουθε ἀρμοδιότητες:

α) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ὑπόθεση ποῦ ἀφορᾷ στὴν ὀργάνωση, διοίκηση, λειτουργία καὶ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος καὶ γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾷ στὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

β) Συνεργάζεται μὲ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μὲ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἐνοριῶν τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας, μὲ διάφορους Φιλανθρωπικούς, Πολιτιστικούς καὶ Ἐπιστημονικούς Σηλλόγους, καθὼς ἐπίσης καὶ μὲ τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση καὶ ἄλλους Κρατικούς Φορεῖς καὶ Ὄργανισμοὺς γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Ψηφίζει τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμὸ καὶ Ἀπολογισμὸ τοῦ Ἰδρύματος καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο

δ) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξέγερση οἰκονομικῶν πόρων καὶ γιὰ τὴν ὀρθή, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Ἀποφασίζει γιὰ τὴ σύσταση ἐπιμέρους Κλάδων καὶ ἐξερτημένων Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰδρύματος καὶ καταρτίζει τοὺς Ἐσωτερικοὺς Κανονισμοὺς λειτουργίας ὄλων τῶν ἐπιμέρους Τμημάτων τοῦ Ἰδρύματος.

στ) Καθορίζει καὶ συνιστᾷ γιὰ τὴν ἀνάγκη τοῦ Ἰδρύματος τὴν θέσπιση προσωπικοῦ, διορίζει δὲ καὶ παύει αὐτὸ σύμφωνα μὲ τὴν διατάξεις τῶν κειμένων νομοθεσίας, καὶ

ζ) Αποφασίζει για κάθε θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται ρητὰ στὸν παρόντα Κανονισμό.

ἄρθρον 5

Καθήκοντα Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου τοῦ Δ.Σ.

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος:

α) ἔχει τὴν ἐποπτεία ὀργανώσεως, διοικήσεως, λειτουργίας καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἀσκεῖ ἔλεγχο στὸ προσωπικὸ αὐτοῦ.

β) Συντονίζει τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ..

γ) Ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἴδρυμα, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου του, ἐνώπιον κάθε Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ σὲ ὅλες του τὶς σχέσεις μὲ ἄλλα Ἰδρύματα, Ὄργανισμούς, Νομικὰ ἢ Φυσικὰ Πρόσωπα.

δ) Λαμβάνει γνῶση ὄλων τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, ἀλληλογραφεῖ μὲ τὶς Δημόσιες Ἀρχές καὶ ὑπογράφει ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Συγκαλεῖ τὸ Δ.Σ. σὲ συνεδριάσεις, τακτικὲς καὶ ἔκτακτες, καταρτίζει τὴν ἡμερήσια διάταξη τῶν, διευθύνει τὶς συζητήσεις καὶ συνυπογράφει μὲ τὸ Γραμματέα τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων.

στ) Ἐπιλέγει τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος καὶ διορίζει αὐτά.

2. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ἀναπληρώνει τὸν Πρόεδρο σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος σὲ ὅλες τὶς ὡς ἄνω ἀρμοδιότητες αὐτοῦ, ἐκτός της περιπτώσεως τῆς παραγράφου 1στ' τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ καὶ ἐνεργεῖ κατόπιν γραπτῆς ἐντολῆς του. Σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου, αὐτὸν ἀναπληρώνει ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ὀριζόμενο ἀπὸ τὸν Πρόεδρο αὐτοῦ.

ἄρθρον 6

Καθήκοντα Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Δ.Σ.

1. Ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου:

α) Φροντίζει γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐξαιρουμένων αὐτῶν ποὺ ἀφοροῦν στὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος.

β) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου (εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων) τοῦ Ἰδρύματος. Συντάσσει ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ διεκπεραιώνει ἐν γένει ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος τὴν ὁποία καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο, ἐξαιρουμένης τῆς ἀλληλογραφίας μὲ τὶς Δημόσιες Ἀρχές, τὴν ὁποία ὑπογράφει μόνον ὁ Πρόεδρος.

γ) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει τὸ Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο τὰ ἐν λόγῳ πρακτικὰ, τὰ ὁποία καὶ συντάσσει.

δ) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει τὸ Βιβλίον Καταγραφῆς Εἰσερχομένων καὶ Ἐξερχομένων Κειμηλίων καὶ Ἐκθεμάτων τοῦ Κειμηλιαρχείου.

ε) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει τὸ Βιβλίον Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγράφονται ἅπαντα τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

στ) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει τὸ Βιβλίον Ὑλικῶν, στὸ ὁποῖο καταγράφονται ἅπαντα τὰ κινητὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα, ποὺ ἔχουν διατεθεῖ σὲ χρῆση τοῦ Ἰδρύματος.

ζ) Ἐπιμελεῖται μαζὶ μὲ τὸν Ὑπεύθυνο ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὴν σύνταξη τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ὑποβάλλει τοῦτον στὸ Δ.Σ. πρὸς ψήφισιν.

η) Φυλάσσει τὴ σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος σὲ ἀσφαλῆς μέρος.

2. Τὸν Γενικὸ Γραμματέα δύνανται νὰ ἐπικουρεῖ κατὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων του ὑπάλληλος τοῦ Ἰδρύματος ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. προτάσει τοῦ Προέδρου.

3. Σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα αὐτὸν ἀναπληρώνει ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ὀριζόμενο ἀπὸ τὸν Πρόεδρο.

ἄρθρον 7

Καθήκοντα Ὑπευθύνου Οἰκονομικῶν τοῦ Δ.Σ.

1. Ὁ Ὑπεύθυνος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν:

α) Φροντίζει γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. ποὺ ἀφοροῦν στὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος καὶ γενικῶς διαχειρίζεται τὴν περιουσία αὐτοῦ, κατόπιν ὑποδείξεων τοῦ Προέδρου.

β) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει τὸ Βιβλίον Ταμείου, καθὼς καὶ τὰ Τριπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ τὰ Διπλότυπα Ἐντάγματα Πληρωμῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Εἰσπράττει μὲ Τριπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων κάθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος καὶ διενεργεῖ τὶς πληρωμὲς κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., βάσει διπλοτύπων ἐνταγμάτων πληρωμῶν, τὰ ὁποία συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Εὐθύνεται γιὰ τὴν ἀσφαλῆ φύλαξη τῶν χρημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποία κατατίθενται σὲ μία ἀπὸ τὶς Τράπεζες ποὺ λειτουργοῦν στὴν πόλη τῶν Σερρών στὸ ὄνομα τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Διενεργεῖ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις χρημάτων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος.

στ) Ἐπιμελεῖται μαζὶ μὲ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τὴ σύνταξη τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος.

ζ) Συνυποβάλλει μὲ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τὸν ἐν λόγῳ Προϋπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο πρὸς ψήφισιν.

η) Συντάσσει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο προς ψήφιση τὸν Ἀπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος.

θ) Συντάσσει τὸ Γενικὸ Ἰσολογισμό τοῦ Ἰδρύματος.

ι) Τηρεῖ καὶ φυλάσσει ὅλα τὰ ἄλλα διαχειριστικὰ Βιβλία τοῦ Ἰδρύματος.

2. Τὸν υπεύθυνο ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ἐπικουροῦν κατὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων του ὑπάλληλοι τοῦ Ἰδρύματος ἢ τῆς Μητροπόλεως ποὺ ὀρίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Ὑπευθύνου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν αὐτὸν ἀναπληρώνει ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ. ὀριζόμενο ἀπὸ τὸν Πρόεδρο.

ἄρθρον 8 Τηρούμενα Βιβλία

1. Τὸ Ἴδρυμα τηρεῖ μὲ μέριμνα τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα:
α) Τὸ Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου στὸ ὁποῖο καταχωρίζονται οἱ Ἀποφάσεις καὶ οἱ Πράξεις τοῦ Δ.Σ..

β) Τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου (εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων) θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρήση ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Σερρών καὶ Νιγρίτης.

γ) Τὸ Βιβλίον Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος, καὶ

δ) Τὸ Βιβλίον Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ κινητὴ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος καὶ μὲ τὸ ὁποῖο παρακολουθεῖται ἡ εἰσαγωγή, ἡ ἐξαγωγή καὶ τὸ ὑπόλοιπο τῶν διαφορῶν πραγμάτων του.

2. Ἐπίσης, τὸ Ἴδρυμα, ποὺ ἔχει ἴδια διαχείριση, τηρεῖ μὲ μέριμνα τοῦ Ὑπευθύνου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, τὰ διαχειριστικὰ αὐτοῦ βιβλία, σύμφωνα μὲ τὸ σύστημα τήρησης τῶν Λογιστικῶν Βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρήση ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Σερρών καὶ Νιγρίτης, δηλαδή:

α) Τὸ Βιβλίον Ταμείου στὸ ὁποῖο καταχωρίζονται κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ οἱ πάσης φύσεως εἰσπράξεις καὶ πληρωμές, καθὼς καὶ τὰ ἀριθμημένα κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸ τριπλότυπα γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ τὰ ἐπίσης ἀριθμημένα κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸ διπλότυπα ἐντάληματα πληρωμῶν.

β) Τὸ Βιβλίον Ἀπογραφῶν στὸ ὁποῖο καταχωρίζονται κατ' ἔτος ἡετομερῶς τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα, ὁ ἀπολογισμὸς καὶ ὁ γενικὸς ἰσολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος.

3. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος δύναται, ὅποτε αὐτὸ κρίνει ἀναγκαῖο, νὰ ὀρίσει τὴν τήρηση καὶ ἄλλων διαχειριστικῶν βιβλίων ἢ στοιχείων, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποσκοποῦν στὴν ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία αὐτοῦ, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

ἄρθρον 9

1. Γιὰ κάθε εἰσπραξη καὶ ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος ἐκδίδεται τριπλότυπο γραμμάτιο εἰσπράξεως, στὸ ὁποῖο ὑπογράφει ὁ πληρώσας καὶ ὁ εἰσπράξας Ὑπεύθυνος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Ἰδρύματος. Τὸ πρωτότυπο παραδίδεται στὸν πληρώσαντα, τὸ πρῶτο ἀντίγραφο ἐπισυνάπτεται στὰ δικαιολογητικὰ εἰσπράξεως καὶ τὸ δεύτερο παραμένει στὸ στέλεχος.

2. Γιὰ κάθε πληρωμὴ ποὺ ἀποφασίζει τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, πάντοτε ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν προβλέψεων τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐκδίδεται Διπλότυπο Ἐντάλημα Πληρωμῆς, τὸ ὁποῖο εἶναι ἐκτελεστέο ἐφόσον φέρει ἀπαιρητῶς τὴν ὑπογραφή τόσο τοῦ Προέδρου, ὅσο καὶ τοῦ Ὑπευθύνου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ πρωτότυπο ἐπισυνάπτεται εἰς τὰ δικαιολογητικὰ δαπάνης, τὸ δὲ ἀντίγραφο παραμένει στὸ στέλεχος.

ἄρθρον 10

1. Τὸ οἰκονομικὸ ἔτος ἀρχίζει τὴν 1η Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 31η Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

2. Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος, ποὺ ἀφορᾷ στὸ ἐπόμενο Οἰκονομικὸ ἔτος συντάσσεται καὶ ὑποβάλλεται ἀπὸ τὸν Ὑπεύθυνο τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὸν Γραμματέα στὸ Δ.Σ. πρὸς ψήφιση ἐντὸς μηνὸς Ὀκτωβρίου, ψηφίζεται δὲ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀργότερο ἐντὸς μηνὸς Νοεμβρίου καὶ κατόπιν ὑποβάλλεται γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Μεταγενέστερες τροποποιήσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτρέπονται μὲ τὴν προϋπόθεση τῆς ψήφισής τους ἀπὸ τὸ Δ.Σ. καὶ τῆς ὑποβολῆς τους γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

3. Ὁ Ἀπολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος, ποὺ ἀφορᾷ στὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ προηγουμένου οἰκονομικοῦ ἔτους, συντάσσεται ἀπὸ τὸν Ὑπεύθυνο ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, ὑποβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸν ἴδιο στὸ Δ.Σ. πρὸς ψήφιση ἐντὸς τοῦ πρῶτου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου. Ὁ Ἀπολογισμὸς ἀναγράφει σὲ ἰδιαίτερη στήλη τὰ προϋπολογισθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα, τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα, τὶς διαφορὰς μεταξύ τους καὶ τὸ ταμειακὸ ὑπόλοιπο τὸ ὁποῖο προκύπτει.

4. Μὲ τὸν Ἀπολογισμὸ συντάσσεται ἀπὸ τὸν Ὑπεύθυνο ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὁ Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος, στὸν ὁποῖο ἀναγράφονται ἀναλογικῶς τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν κατὰ τὴν 31η Δεκεμβρίου τοῦ προηγουμένου οἰκονομικοῦ ἔτους.

5. Ὁ Ἀπολογισμὸς καὶ ὁ Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος ὑποβάλλονται γιὰ ἔγκριση στὸ Μητρο-

πολιτικό Συμβούλιο εντός του δευτέρου δέκαπενθημέρου του μηνός Φεβρουαρίου.

Άρθρον 11

Πόροι του Ίδρύματος και διάθεση αὐτῶν.

1. Πόροι του Ίδρύματος εἶναι:

α) Ἐπιχορηγήσεις (τακτικὲς ἢ ἑκτακτέ) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης καὶ γενικὰ Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

β) Κρατικὲς ἐπιχορηγήσεις, Κοινοτικὲς Ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους τῆς Νομαρχιακῆς καὶ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, Ὁργανισμῶν, ὡς καὶ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

γ) Ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ φυσικὰ πρόσωπα καθὼς καὶ κάθε ἄλλη νόμιμη ἐπιχορήγησης.

δ) Δωρεῆς ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι κινητῶν καὶ ἀκινήτων.

ε) Εἰσφορὲς φίλων του Ἰδρύματος.

στ) Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος.

ζ) Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος.

η) Πόροι ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση Ἐθνικῶν Προγραμμάτων ἢ Προγραμμάτων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης ἢ ἄλλων Διεθνῶν Προγραμμάτων.

θ) Τὸ προῖον ἐκ δισκοφοριῶν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ι) Εἰσπράξεις ἀπὸ κάθε εἶδους δραστηριότητα τοῦ Μουσείου ἢ τῆς Βιβλιοθήκης (πωλήσεις βιβλίων, καρτῶν, διαφανειῶν κ.τ.λ.), ἢ ἀπὸ ἐκδηλώσεις ποὺ διοργανώνονται ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα.

ια) Οἱ τόκοι ἀπὸ καταθέσεις σὲ Τράπεζες ἢ ἄλλους πιστωτικούς ὀργανισμούς.

ιβ) Κάθε ἄλλη πρόσοδος, σύμφωνη μὲ τὸ Ὁρθόδοξο χριστιανικὸ πνεῦμα ποὺ προέρχεται ἀπὸ κάθε εἶδους δραστηριότητες τοῦ Ἰδρύματος καὶ κάθε νόμιμη πηγή καὶ δὲν κατονομάζεται ρητὰ στὸν παρόντα Κανονισμό.

2. Οἱ δωρεῆς, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι γίνονται ἀποδεκτὲς ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἰδρύματος ὕστερα ἀπὸ προηγουμένη ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ., οἱ δὲ κληρονομίαι πάντοτε μὲ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς.

3. Οἱ ἀνωτέρω πόροι τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου διατίθενται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος:

α) Γιὰ τὴν ἀντιμτώπιση τῶν παγίων ἐξόδων λειτουργίας καὶ ἀναπτύξεως ὄλων τῶν ἐπιμέρους δράσεων τοῦ Ἰδρύματος.

β) Γιὰ τὴν προμήθεια τοῦ ἀπαιτούμενου ἐξοπλισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Γιὰ τὴν χρηματοδότηση τῶν δραστηριοτήτων, ποὺ

ἀναφέρονται στὴ διάταξη τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

δ) Γιὰ τὴν ἀμοιβὴς τοῦ προσωπικοῦ ποὺ θὰ προσληφθεῖ σύμφωνα μὲ τὴς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

ε) Γιὰ τὴν κάλυψη κάθε ἄλλης δαπάνης ποὺ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ἐγκεκριμένων κάθε φορὰ κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Άρθρον 12

Προσωπικὸ του Ἰδρύματος

1. Τὸ Ἰδρυμα μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.μπορεῖ νὰ προσλαμβάνει προσωπικὸ κατὰ τὴν κρίση του γιὰ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία του, οἱ ἀρμοδιότητες καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ὁποίου θὰ καθορίζονται κάθε φορὰ μὲ τὴν ἀπόφαση πρόσληψης.

2. Τὰ προσόντα τῶν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωση τῶν θέσεων θὰ εἶναι ἀνάλογα τῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα θὰ κληθοῦν νὰ ἐκτελέσουν.

Μεταβατικὲς Διατάξεις

Άρθρον 13

Τὸ Δ.Σ. κατὰ τὰ ἀνωτέρω διοικεῖ καὶ τὸ ὑπαγόμενο στὸ Ἰδρυμα τοῦτο Ἐκκλησιαστικὸ Κειμηλιαρχεῖο στεγαζόμενο σὲ ἰδιόκτητο ἀκίνητο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (Λ. Παπαυλίου 48, Σέρρες) καὶ διαχειρίζεται τὴς ὑποθέσεις αὐτοῦ. Εἰδικότερα:

α) Καθορίζει τὸν τρόπο καὶ τὸν ἀριθμὸ ἐκθέσεως τῶν κειμηλίων. Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν πάσης φύσεως ἐκθεμάτων.

β) Παρακολουθεῖ τὴν ἀπὸ ἐπιστημονικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως καλὴ λειτουργία αὐτοῦ, συνεργαζόμενο κατὰ περίπτωσιν μὲ εἰδικούς ἐπιστήμονες.

γ) Καθορίζει, κατὰ τὴν κρίση του, τὴς ἡμέρες καὶ ὥρες ἐπισκέψεως τοῦ Κειμηλιαρχεῖου, τὴν ὀργάνωση ἐκθέσεων, τὸν τρόπο προσελεύσεως καὶ εἰσόδου τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων καὶ λαμβάνει πάντοτε τὰ κατάλληλα μέτρα γιὰ τὴ διασφάλιση τῶν ἀντικειμένων καὶ τὴν καλύτερη λειτουργία τοῦ Κειμηλιαρχεῖου.

δ) Δύναται νὰ ἐκδίδει ὁδηγίες - πληροφορίες γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες τοῦ Κειμηλιαρχεῖου.

ε) Κάθε ἐπισκέπτης τοῦ Κειμηλιαρχεῖου ὀφείλει ἀντιρρητῶς πλήρη σεβασμὸ καὶ συμμόρφωση πρὸς τὴς ὁδηγίες καὶ συστάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος.

Άρθρον 14

Δὲν ἐπιτρέπεται γενικῶς ἢ ἐξοδος ἀπὸ τὸ Κειμηλιαρχεῖο ὁποιοῦδήποτε κειμηλίου ἢ ἄλλου ἀντικειμένου. Ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαίρεση τέτοια ἐξοδος σὲ ὄλιγες εἰδικὴ περίπτωση, κατόπιν προτάσεως τοῦ Σεβασμιω-

τάτου Προέδρου και μόνον, και μετά από αιτιολογημένη όμοφωνη απόφαση του Δ.Σ. για όρισμένο σκοπό, ό οποίος θα ύπηρετεί ιδιαίτερη πνευματική ώφέλεια. Η έξοδος του κειμηλίου είναι δυνατή μόνο για αύστηρά προκαθορισμένο χρονικό διάστημα και λαμβάνονται πάντοτε τά άναγκαία έξασφαλιστικά μέτρα και έγγυήσεις έπιστροφής του άντικειμένου άθικτου και άκεραίου.

Άρθρον 15

Άπαντα τά έκτιθέμενα στό Έκκλησιαστικό Κειμηλιαρχείο «Ψυχής Άκος» ιερά κειμήλια (είκόνες, σκεύη, άμφια, χειρόγραφα κ.λ.π.) τά όποια παραχωρήθηκαν καθ' όιονδήποτε τρόπο από Ιερές Μονές, Ιερούς Ναούς και ιδιώτες πρός τό Έκκλησιαστικό Κειμηλιαρχείο για έκθεση και φύλαξη σέ αυτό, έπ' ούδενί λόγω έπιστρέφονται στους παραχωρήσαντες αυτά. Τά άνωτέρω κειμήλια άνήκουν στην άποκλειστική κυριότητα και ιδιοκτησία του Νομικού Προσώπου της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης. Σέ περίπτωση διαλύσεως του Ιδρύματος ή χρήση τών πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που είχαν παραχωρηθεί στό Ίδρυμα επάνέρχεται αυτοδικαίως στό νομικό πρόσωπο της οικείας Ιεράς Μητροπόλεως, στην πλήρη κυριότητα της όποίας άνήκουν.

Άρθρο 16

Όλες οι δράσεις του Ιδρύματος (λ.χ. Ραδιοφωνικός Σταθμός, Κειμηλιαρχείο, Βιβλιοθήκη κ.λπ.) δύνανται νά έχουν και Έσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας για πληρέστερη ρύθμιση τών επιμέρους θεμάτων, μη άντικείμενο πρός τις γενικές άρχές του παρόντος Κανονισμού. Οι έσωτερικοί Κανονισμοί ψηφίζονται από τό Δ.Σ. του Ιδρύματος.

Άρθρον 17

Σφραγίδα του Ιδρύματος

Τό Ίδρυμα έχει δική του σφραγίδα κυκλική, στην όποια αναγράφεται ή έπωνυμία του «*Επικοινωνιακό, Μορφωτικό και Πολιτιστικό Ίδρυμα της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης Ο Άγιος Νικήτας ό Νέος*», στό δε κέντρο αυτής φέρει την εικόνα του Άγίου Νικήτα του Νέου.

Άρθρον 18

Τροποποίηση του Κανονισμού

Ο παρών Κανονισμός τροποποιείται από την Ιερά Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου Μητροπολίτου μετά σύμφωνης γνώμης του Δ.Σ. του Ιδρύματος, για τή λήψη της όποίας είναι άπαραίτητη ή ψήφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Άρθρον 19

Κατάργηση του Ιδρύματος.

Τό παρόν Ίδρυμα καταργείται με απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου Μητροπολίτου και του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, όταν δέν εκπληρώνει τις Έκκλησιολογικές αυτού προϋποθέσεις και την άποστολή του, όταν παρεκκλίνει τών σκοπών του ή όταν είναι πλέον άνέφικτη ή λειτουργία του. Σέ κάθε περίπτωση κατάργησης του Ιδρύματος κάθε κινητό και άκίνητο περιουσιακό στοιχείο αυτού περιέρχεται στό Νομικό Πρόσωπο της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης.

Άρθρον 20

Ο παρών Κανονισμός ισχύει από της δημοσιεύσεως αυτού στό Έπίσημο Δελτίο της Έκκλησίας της Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 21

Άπό τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού προκαλείται δαπάνη σέ βάρος του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης, τó ύψος της όποίας δέν δύναται νά προσδιορισθεί.

Άθηναι 26η Μαρτίου 2010

† Ο Άθηνών ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Άρχιγραμματεύς
Άρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

Κανονισμός υπ' αριθμ. 202/2010.
«Περὶ Συστάσεως, Λειτουργίας Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως
τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν:
«Ἱερὸν Προσκύνημα Ἁγίου Σώζοντος ἐν Φυσίνῃ Λήμνου
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου»

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4, 4 ἐδάφ. ε' καὶ 59 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 44/9.3.2010 Πρᾶξιν καὶ Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λήμνου κ. Ἱεροθέου.
3. Τὴν ἀπὸ 10.3.2010 Γνωμοδότησιν τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
4. Τὴν ἀπὸ 10.3.2010 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.
5. Τὴν ἀπὸ 26.3.2010 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 202/2010 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθμ. 202/2010
 «Περὶ Συστάσεως καὶ Λειτουργίας, Διοικήσεως
 καὶ Διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ
 Ναοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: "Ἱερὸν προσκύνημα
 Ἁγίου Σώζοντος ἐν Φυσίνῃ Λήμνου" τῆς Ἱερᾶς
 Μητροπόλεως Λήμνου»

Ἄρθρον 1

Ὁ Ἱερὸς Ναὸς «Ἁγίου Σώζοντος ἐν Φυσίνῃ Λήμνου», περιβεβλημένος ἔκπαλαι μὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν κατοίκων τῆς Φυσίνης, ἔχει καταστεῖ ἱερὸς χώρος τελήσεως Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ ἁγιαστικῶν πράξεων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἀναδεικνυόμενος καθ' ἡμέραν εἰς προσκυνηματικὸν κέντρον, μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, ἀνακηρύσσεται νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου - Προσκυνηματικὸν κέντρον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἱερὸν Προσκύνημα Ἁγίου Σώζοντος ἐν Φυσίνῃ Λήμνου» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου».

Ἄρθρον 2

Τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα ἔχει ἰδίαν κυκλικὴν σφραγίδα φέρουσαν γύρωθεν τὰς φράσεις: «Ἱερὰ Μητροπολις Λήμνου "Ἱερὸν προσκύνημα Ἁγίου Σώζοντος ἐν Φυσίνῃ Λήμνου" τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου καὶ εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Σώζοντος.

Ἄρθρον 3

Σκοποὶ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος εἶναι:

- α) Ἡ ἀνάδειξις, συντήρησις, ἐπισκευὴ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος,
- β) Ἡ προαγωγὴ καὶ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ πνευματικοῦ, φιλανθρωπικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου.
- γ) Ἡ καλλιέργεια καὶ προαγωγὴ τοῦ λειτουργικοῦ, θεολογικοῦ, ἐποικοδομητικοῦ, ἐπικοινωνιακοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ πολιτιστικοῦ ἔργου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας Λήμνου καὶ ἡ προβολὴ καὶ διάδοσός του πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς.

Ἄρθρον 4

1. Πόροι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος εἶναι:

- α) Αἱ εἰσπράξεις ἐκ κηρίου, δίσκων, κυτίων, ἱεροτελεστιῶν, εἰσφορῶν καὶ ἀφιερωμάτων.
- β) Δωρεαί, προσφοραί, κληρονομίαι, κληροδοσίαι καὶ λοιπαὶ πάσης φύσεως ἀφιερώσεις καὶ εἰσφοραὶ πιστῶν.
- γ) Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας του καὶ αἱ τυχόν ἐπιχορηγήσεις ἐξ οἰοῦδήποτε φορέως.

2. Αἱ εἰσπράξεις τῶν πόρων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος ἐνεργοῦνται διὰ διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεων τεθεωρημένων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ αἱ πληρωμαὶ δι' εἰδικῶν Ἐνταλμάτων εἰς τὰ ὁποῖα ἐπισυνάπτονται ἅπαντα τὰ δικαιολογητικά.

3. Ἡ διαχείρισις γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν διὰ τοὺς Ἐνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

Άρθρον 5

1. Τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου καὶ διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς (5/μελοῦς) Διοικητικῆς καὶ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς (ἐφεξῆς Δ.Δ.Ε.) ἀποτελοῦμενης:

α) Ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου Λήμνου ὡς Προέδρου, ἀναπληρωμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

β) Ἐξ ἐνὸς Κληρικοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

γ) Ἐκ τριῶν λαϊκῶν ἐπιλεγόμενων ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐπὶ τριετῆ θητεία δυναμένην νὰ ἀνανεοῦται. Καὶ τὰ πέντε (5) μέλη τῆς ὡς ἄνω Δ.Δ.Ε. ἐπιλέγονται καὶ διορίζονται διὰ Πράξεως ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε οἰκείου Μητροπολίτου.

2. Ἡ Δ.Δ.Ε. κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν, συγκαλούμενη εἰς σῶμα, ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμίαν. Ἡ Δ.Δ.Ε. συνεδριάζει συγκαλούμενη ὑπὸ τοῦ Προέδρου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀναφουρέντας ἀνάγκας. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τῆς Δ.Δ.Ε. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

3. Ἡ Δ.Δ.Ε. εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένων ἀπαραιτήτως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ δύο (2) τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν τῆς. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων, ὑπερσχυοῦσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

4. Αἱ Ἀποφάσεις τῆς Δ.Δ.Ε. ἐπὶ σοβαρῶν θεμάτων, ὡς ἐκποιήσεως ἀκινήτων, τιμητῶν στοιχείων, ἀποδοχῆς ἢ ἀποποιήσεως δωρεῶν - κληρονομιῶν ἢ κληροδοσιῶν, ὡς καὶ ἡ ἄσκησης ἐνδίκων μέσων, ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ οἰκεῖον Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ περὶ Ἱερῶν Προσκυνημάτων καὶ δι' ἐνεργειῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Δ.Ε., κατόπιν ἀποφάσεως αὐτῆς.

Άρθρον 6

1. Ἡ Διοικητικὴ καὶ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ τηρεῖ καὶ ἐποπτεῖ διὰ τοῦ Ταμίου καὶ τοῦ Γραμματέως τὰ ὡς κάτωθι βιβλία:

α. Βιβλίον Πρωτοκόλλου εἰσερχομένης καὶ ἐξερχομένης Ἀλληλογραφίας.

β. Βιβλίον Πρακτικῶν τῆς Διοικητικῆς καὶ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς (Δ.Δ.Ε.).

γ. Βιβλίον Ταμείου (στοιχείων ἐσόδων καὶ ἐξόδων).

δ. Στέλεχος διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεων.

ε. Στέλεχος διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν.

(Εἰς ἕκαστον ἔνταλμα πληρωμῆς προσαρτᾶται ἀποδεικτικὸν καὶ παραστατικὸν στοιχεῖον τῆς πληρωμῆς).

στ. Βιβλίον τιμητῶν καὶ λοιπῶν κινητῶν περιουσιακῶν στοιχείων.

ζ. Βιβλίον Κτηματολογίου, εἰς τὸ ὁποῖον καταγράφονται ἅπαντα τὰ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα, πού ἔχουν διατεθεῖ ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος, ὡς ὀρίζεται διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

η. Βιβλία τῶν τελουμένων ἐν τῷ Ναῷ Ἱερῶν Μυστηρίων.

2. Τὰ λογιστικὰ καὶ ταμειακὰ βιβλία τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος, ὡς καὶ τὰ βιβλία πρακτικῶν, ἀριθμοῦνται κατὰ φύλλον καὶ θεωροῦνται, εἰς τὸ τέλος καὶ πρὸ τῆς χρήσεως αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λήμνου.

3. Διοικεῖ καὶ διαχειρίζεται τὴν ἐν γένει περιουσίαν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος.

4. Καταρτίζει καὶ ψηφίζει τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

5. Μεριμᾷ διὰ τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν αὐτοῦ.

6. Ἀποφασίζει διὰ τὴν πρόσληψιν καὶ τὴν ἀντιμισθίαν τοῦ ἀναγκαιοῦντος λαϊκοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ.

7. Φροντίζει διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος.

8. Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς ἐτέρου προκύπτοντος ζητήματος, τὸ ὁποῖον δὲν προβλέπεται εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν.

9. Μεριμᾷ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

10. Ἐνεργεῖ τὰ δέοντα διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος.

Άρθρον 7

1. Τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος ἐκπροσωπεῖται νομίμως εἰς πᾶσαν σχέσιν μετὰ παντὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ὀργανισμῶν, ἰδρυμάτων, τραπεζῶν κ.λπ., ὡς καὶ ἐνώπιον πάσης διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς Ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Δ.Ε. ἢ εἰς περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύμματος τούτου, ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἢ ἐκ τινος μέλους αὐτῆς ὀριζομένου ὑπὸ τῆς Δ.Δ.Ε. Ὡς πρὸς δὲ τὴν δόσιν τοῦ ὄρκου ὑφ' ἐνὸς τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Δ.Δ.Ε., ὀριζομένου εἰδικῶς διὰ πράξεως τῆς Δ.Δ.Ε.

2. Ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει ὅλας τὰς Πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν εἰς τὸ προσωπικόν, τὰ χρηματικὰ

εντάλματα, τὰς πάσης φύσεως συμβάσεις, ὡς καὶ πᾶν ἕτερον ἔγγραφόν του Ἱεροῦ Προσκυνημάτων.

3. Διὰ συμβάσεις συνεπαγομένης τὴν ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων ἐκποίησης κινητῶν ἢ ἀκινήτων, τὴν ἀνάληψιν ἐμπραγμάτου βάρους καὶ ἐγγυητικῆς εὐθύνης, ἀπαιτεῖται εἰδικὴ Ἀπόφασις τῆς Δ.Δ.Ε. ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

4. Τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῦ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ μόνον κατὰ τὰς μὴ ἐχοῦσας οἰκονομικὸν ἢ συναλλακτικὸν χαρακτῆρα πράξεις. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀναπληρωτὴς ἐπίσης κωλύεται ἢ ἀπουσιάζει, τὸν Πρόεδρον ἀναπληροῦ, μόνον κατὰ τὰς μὴ ἐχοῦσας οἰκονομικὸν ἢ συναλλακτικὸν χαρακτῆρα πράξεις, μέλος τῆς Δ.Δ.Ε. δι' ἀποφάσεως αὐτῆς. Διὰ τὴν διενέργειαν πράξεων οἰκονομικοῦ ἢ συναλλακτικοῦ χαρακτῆρος, ἐκ μέρους τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ τοῦ Προέδρου ἢ μέλους τῆς Δ.Δ.Ε., ἀπαιτεῖται εἰδικὴ Ἀπόφασις αὐτῆς καὶ εἰδικὸν Συμβολαιογραφικὸν πληρεξούσιον τοῦ Προέδρου.

5. Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου, τὸ Βιβλίον Πρακτικῶν, καὶ ὑπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου τὰ Πρακτικὰ τῆς Δ.Δ.Ε.

6. Ὁ Ταμίας τηρεῖ τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ διαχειριστικὰ βιβλία.

7. Ὁ ἐκάστοτε Ἐφημέριος του Ἱεροῦ Προσκυνημάτων τηρεῖ τὰ Βιβλία τῶν τελουμένων εἰς τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα Μυστηρίων.

ἄρθρον 8

Τὰ ἔσοδα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων διατίθενται:

α) Διὰ τὴν συντήρησιν, τὸν ἐξωραϊσμόν καὶ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ.

β) Διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ του Ἱεροῦ Προσκυνημάτων, ἤτοι: τῶν Ἱεροψαλτῶν, τῶν Νεωκόρων καὶ τοῦ λοιποῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ.

γ) Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων αὐτοῦ.

δ) Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἱεραποστολικοῦ, φιλάνθρωπο καὶ ἐν γένει κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου.

ε) Διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν καὶ συντήρησιν, ἀποπεράτωσιν, εὐπρεπισμόν καὶ ἀνακαίνισιν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου.

στ) Διὰ τὸ Συνοδικὸν Μέγαρον ποσοστὸν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ (5%) ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων αὐτοῦ (Κανονισμὸς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπ' ἀριθμ. 102/1998, Φ.Ε.Κ. 260/τχ.Α'/20.11.1998).

ζ) Αἱ δαπάναι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων προβλέπονται δι' ἀναγραφῆς κονδυλίων εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν, ἢ ἀναθεώρησις τοῦ ὁποῦ ἐπιτρέπεται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διαχειριστικοῦ ἔτους, κατόπιν ἠτιολογημένης Ἀποφάσεως τῆς Δ.Δ.Ε. καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ἄρθρον 9

Διὰ τὴν εὐρυθμὸν καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων συνιστῶνται αἱ κάτωθι θέσεις:

α) Μία (1) θέσις Ἐφημερίου, διοριζομένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου. Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων δύναται νὰ ἀποσπασθῆ ὡς Ἐφημέριος τοῦ ὡς ἄνω Προσκυνημάτων Κληρικὸς ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Λήμνου, ἢ νὰ ὀρίζεται ἐκ περιτροπῆς ἐφημερία τῶν ὑπηρετούντων εἰς γειτονικὰς Ἐνορίας Ἱερῶν, διὰ Πράξεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

β) Δύο (2) θέσεις Ἱεροψαλτῶν καὶ μία (1) θέσις νεωκόρου.

ἄρθρον 10

Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων, ἅπαντα ἢ κινητὰ καὶ ἀκίνητα περιουσία αὐτοῦ, μετ' ἐξόφλησιν τῶν ἐν γένει ὑποχρεώσεων τούτου, περιέρχεται εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου.

ἄρθρον 11

Κατάργησις τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων ἢ τροποποιήσις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ γίνεται δι' Ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Δ.Δ.Ε., ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Συνοδικῆς ταύτης Ἀποφάσεως δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περιοδικοῦ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ".

ἄρθρον 9

Ἰσχὺς τοῦ Κανονισμοῦ

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 10
Κάλυψις δαπάνης

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη μόνον εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῆ.

Ἡ παροῦσα νὰ δημοσιευθῆ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀθῆναι 26ῆ Μαρτίου 2010
† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερόνυμος, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισακούλης

**Κανονισμὸς Συστάσεως καὶ Λειτουργίας
Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος μετὰ τὴν Ἐπωνυμία:
«Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας
τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης»**

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὶς Διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παρ.2 καὶ 59 παρ.2 τοῦ Ν.590/1977 «Περὶ Κατασταστικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὶς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὶς Εὐαγγελικὰς Ἐπιταγὰς, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

3. Τὴν ἀνάγκη διατηρήσεως, διαδόσεως καὶ καλλιέργειας τῆς πατροπαράδοτης Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Ψαλτικῆς Τέχνης στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 118/1.3.2010 Ἀπόφαση καὶ Πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης κ. Συμεῶν.

5. Τὴν ἀπὸ 15.4.2010 Ἀπόφαση Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα μετὰ τὴν ἐπωνυμία: «Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, αὐτοτελοῦς διαχείρισης καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα, ὑπὸ τὸν ἔλεγχο καὶ τὴν ἐποπτεία αὐτῆς καὶ θὰ ἐδρεύει στὴν πόλη τῆς Νέας Σμύρνης. Ἡ ὀργάνωση, διοίκηση, διαχείριση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ.

Κανονισμὸς Συστάσεως καὶ Λειτουργίας
Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος μετὰ τὴν Ἐπωνυμία:
«Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς
ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας
τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης»

Ἄρθρον 1

Ἰδρυση τῆς Σχολῆς.

Ἰδρύεται στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα μετὰ τὴν ἐπωνυμία: «Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας». Ἐχει ἔδρα τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης καὶ συγκεκριμένα τὴν πόλη τῆς Νέας Σμύρνης. Τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεση ἐποπτεία τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως, ἀποτελεῖ δὲ ἰδιαίτερη Ὑπηρεσία αὐτῆς, αὐτοτελοῦς διαχείρισης καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα.

Ἄρθρον 2

Σφραγίδα τῆς Σχολῆς.

Ἡ Σχολὴ ἔχει δική της σφραγίδα, σύμφωνα μετὰ τὸ διάταγμα: «Περὶ ἐμβλημάτων τοῦ Κράτους καὶ τύπου τῶν σφραγίδων» (Ν.48/1975, Φ.Ε.Κ. 108/τχ.Α') ἢ ὁποῖα φέρει τὸν τίτλο: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ - ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ», καὶ στὸ κέντρο φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Ἄρθρον 3

Σκοποὶ τῆς Σχολῆς.

1. Σκοποὶ τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ διδασκαλία, διατήρηση καὶ διάδοση τῆς πατροπαράδοτης Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στὴ σύγχρονη κοινωνία, ἡ ἐκπαίδευση καὶ ἀνάδειξη τῶν μαθητῶν τῆς σὲ ἱεροψάλτες καὶ μέλη Βυζαντινῶν χορῶν, χρησίμων στὰ ἀναλόγια τῶν Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Ναῶν καὶ στὶς δραστηριότητες τῶν μορφωτικῶν, φιλιανθρωπικῶν καὶ πολιτιστικῶν φορέων τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως καὶ ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης.

2. Ἡ κατάρτιση καὶ μόρφωση Ἱεροψαλτῶν.

3. Ἡ κατάρτιση καὶ συστηματικὴ ἐπιμόρφωση διδασκάλων - καθηγητῶν τῆς Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς καὶ διευθυντῶν Ἐκκλησιαστικῶν χορῶν.

4. Ἡ δημιουργία χορωδιακῶν συγκροτημάτων καὶ ἡ πραγματοποίηση καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων.

5. Ἡ φοίτηση παρέχεται μετὰ τὴν μικρότερη δυνατὴ δαπάνη καθόσον ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης

ἀποβλέπει στην αντιμετώπιση μόνο τῶν λειτουργικῶν ἐξόδων τῆς Σχολῆς.

ἄρθρον 4

Ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τῆς Σχολῆς.

Οἱ σκοποὶ τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἐπιτυγχάνονται μὲ τὴν ὑπεύθυνη διδασκαλία τῶν ἐπιμέρους μαθημάτων, τὴν ὀργανωμένη λειτουργία τῆς, τὴν πραγματοποίηση ἐκδηλώσεων, τὴ δημιουργία χορῶν Ἱεροψαλτῶν ἀπὸ τοὺς σπουδαστές τῆς, τὴ συνεργασία μὲ ἄλλοις πολιτιστικοὺς φορεῖς καὶ γενικὰ μὲ ὅποιο μέσο κρίνεται κατάλληλο ἀπὸ τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Σχολῆς, καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο, ὁ ὁποῖος ἔχει καὶ τὸν κύριον λόγον γιὰ τὴν ἐποπτεία ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχο ὄλων τῶν θεμάτων ποὺ ἀφοροῦν στὴ Σχολῆ.

ἄρθρον 5

Διοίκηση τῆς Σχολῆς.

1. Ἡ Σχολῆ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς (5/μελῆς) Διοικητικὸ Συμβούλιο (στὸ ἐξῆς Δ.Σ.), ἀποτελούμενο: α) Ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Νέας Σμύρνης ὡς Πρόεδρο ἢ τὸν νόμιμο ἀναπληρωτὴ αὐτοῦ, β) τὸν Διευθυντὴ τῆς Σχολῆς, καὶ γ) τρεῖς (3) Κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς, φίλους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ποὺ διορίζονται γιὰ τριετὴ θητεία ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Νέας Σμύρνης. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο. Τὸ Δ.Σ. συγκροτούμενο σὲ σῶμα ἐκλέγει τὸν Διευθυντὴ, τὸν Ταμία, τὸν Γραμματέα καὶ προσλαμβάνει τὸ προσωπικὸ τῆς Σχολῆς.

2. Ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης εἶναι αὐτοδικαίως ἰσόβιος Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς, ἔχει τὴν ἐποπτεία καὶ τὸν ἔλεγχό τῆς καὶ ὅλα τὰ κανονικὰ δικαιώματα ἐπ’ αὐτῆς, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

3. Σὲ περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποία μέλος τοῦ Δ.Σ. κωλύεται στὴν ἄσκηση τῶν καθηκόντων του ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται στὶς ὑποχρεώσεις ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὰ καθήκοντά του, ἀντικαθίσταται μὲ ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου ὕστερα ἀπὸ αἰτιολογημένη εἰσήγησιν τοῦ Δ.Σ. Ἐνδεικτικὰ λόγοι γιὰ τὴν παύσιν ἢ ἀντικατάστασιν μέλους εἶναι ἡ ἀδικαιολόγητη ἀπουσία του ἀπὸ τρεῖς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ., ἡ μὴ συνεργασιμότητα, ἡ ἀδικαιολόγητη ἄρνησιν ὑπογραφῆς Πρακτικῶν, ἡ παραβίασιν τῆς Ἀρχῆς προστασίας προσωπικῶν δεδομένων τῶν μαθητῶν, ἡ λεκτικὴ ἢ σωματικὴ βία, ἡ ἀπειλὴ σὲ μαθητὲς καὶ ἄλλες πράξεις, ἀντίθετες στὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας.

Λόγοι αὐτοδικαίως ἐκπτώσεως τοῦ μέλους εἶναι ἡ τελεσίδικος καταδίκη σὲ ἀξιοποινὴν πράξιν πλὴν τῶν

πταισματικῶν, ἡ στέρνησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο, ὁ περιορισμὸς ἢ ἡ ἀνικανότητα γιὰ δικαιοπραξία. Στὶς περιπτώσεις ἐκπτώσεως θὰ δύναται ὁ Μητροπολίτης νὰ διορίζει νέο μέλος τοῦ Δ.Σ.

4. Τὸ Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικὰ μία φορὰ τὸν μήνα, κατὰ τὴν λήξιν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη.

5. Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τὴν Σχολῆ ἐνώπιον κάθε Δημόσιας Ἀρχῆς, Ἐκκλησιαστικῆς, Δικαστικῆς κ.λπ. Διενεργεῖ καὶ ὑπογράφει τὴν ἐπίσημην ἀλληλογραφία τῆς Σχολῆς. Τὰ Ἐνδεικτικὰ καὶ Πτυχία τῶν μαθητῶν ὑπογράφονται ἀπὸ τὸν Πρόεδρο καὶ τὸν Διευθυντὴ τῆς Σχολῆς.

6. Τὸ Δ.Σ. λογίζεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίστανται τρία (3) τουλάχιστον μέλη αὐτοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓνα εἶναι ὁ Πρόεδρος, οἱ δὲ ἀποφάσεις λαμβάνονται μὲ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωσιν ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

7. Ὁ Ταμία τηρεῖ τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸ νόμον λογιστικὰ καὶ διαχειριστικὰ βιβλία τῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Ὑπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο τὶς διπλότυπες ἀποδείξεις εἰσπράξεως καὶ πληρωμῆς, τὶς ὁποῖες σὲ περίπτωσιν ἀπουσίας του μπορεῖ νὰ ὑπογράφει ἀντ’ αὐτοῦ καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς τοῦ Προέδρου αὐτῆς. Ὅλες οἱ δαπάνες ἐνεργοῦνται ὕστερα ἀπὸ ἔγκρισιν τοῦ Δ.Σ..

8. Ὁ Γραμματέας τοῦ Δ.Σ. συντάσσει τὴν ἀλληλογραφία τῆς Σχολῆς, τηρεῖ δὲ τὰ ἀπαραίτητα ἀπὸ τὸ νόμον βιβλία, ἤτοι: Τὸ βιβλίον Πρωτοκόλλου καὶ τὸ ἀρχεῖο αὐτῆς, τὸ βιβλίον Μητρώου καὶ προόδου τῶν μαθητῶν, τὸ βιβλίον Πράξεων τοῦ Δ.Σ. Καταρτίζει μὲ τὸν Ταμία τὸν προϋπολογισμὸ καὶ τὸν ἀπολογισμὸ τῆς Σχολῆς, τοὺς ὁποῖους ψηφίζει τὸ Δ.Σ. καὶ ὑποβάλλει γιὰ ἔγκρισιν στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. εἶναι δυνατόν νὰ τηροῦνται καὶ ἄλλα βιβλία μὲ σκοπὸ τὴ διευκόλυνσιν καὶ ὁμαλὴν λειτουργία τῆς Σχολῆς.

9. Τὸ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς ἀποφασίζει γιὰ τὴν πρόσληψιν βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ποὺ κρίνεται ἀπαραίτητο γιὰ τὴν εὐρυθμὴν λειτουργία τῆς Σχολῆς.

ἄρθρον 6

Πόροι τῆς Σχολῆς καὶ διάθεσιν αὐτῶν.

1. Ἡ Σχολῆ συντηρεῖται ἀπὸ τοὺς ἐξῆς πόρους:

α) Ἀπὸ τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ τὶς εἰσφορὰς τῶν Σπουδαστῶν. Τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ εἰσφορᾶς τῶν σπουδαστῶν δὲν ἔχει τὴν ἐννοια τῶν διδάκτρων ἀλλὰ τῆς καλύψεως τῆς ἀτομικῆς δαπάνης γιὰ τὴν παροχὴ τῆς ὑλικοτεχνικῆς ὑποδομῆς διδασκαλιᾶς.

β) Ἀπὸ δωρεὰς καὶ κληροδοτήματα.

γ) Ἀπὸ ἐνισχύσεις Δήμων, Ἱερῶν Ναῶν, Ἰδρυμάτων καὶ Ὄργανισμῶν.

δ) Ἀπὸ Κρατικές καὶ Ἐκκλησιαστικές ἐπιχορηγήσεις.

ε) Ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

2. Οἱ πόροι διατίθενται:

α) Γιὰ τὶς δαπάνες λειτουργίας τῆς Σχολῆς, καὶ

β) Γιὰ τὴν ἀμοιβὴ τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ.

ἄρθρον 7

Πρόσληψη καὶ καθήκοντα τοῦ Προσωπικοῦ.

Τὸ Δ.Σ. προσλαμβάνει τὸν Διευθυντὴ καὶ τὸ Διδακτικὸ Προσωπικὸ τῆς Σχολῆς.

1. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς διορίζεται, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Δ.Σ. ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Νέας Σμύρνης. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Σχολὴν σὲ κάθε ἀρμόδιο ὄργανο καὶ στὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ. Ἔχει τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν εὐρυθμὴ καὶ παιδαγωγικὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς, τὸν ἔλεγχο τῶν διδασκόντων καὶ διδασκομένων, τὴν παρακολούθησιν καὶ ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν αὐτῆς, τὴν ὀργάνωσιν τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Σχολῆς, καὶ τέλος, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος. Πρέπει νὰ εἶναι διπλωματοῦχος Καθηγητὴς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Πρωτοψάλτης. Δύναται νὰ εἶναι ὁ ἴδιος μέλος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, γιὰ τὸ ὁποῖο εἶναι ὑπεύθυνος, ἀναφερόμενος σχετικὰ (γραπτὰ ἢ προφορικὰ) στὸ Δ.Σ. Εἰσηγεῖται ἐπίσης στὸ Δ.Σ. ὅ,τι κρίνεται ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς, τὴν ἀπονομὴ βραβείων καὶ ἐπαίνων, τὴν πραγματοποιήσιν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, ἐκπαιδευτικῶν ἢ ψυχαγωγικῶν ἐκδρομῶν καὶ τὴν τέλεσιν ἐκπαιδευτικῶν Θείων Λειτουργιῶν ἢ Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν γιὰ τοὺς σπουδαστές.

2. Τὸ Διδακτικὸ Προσωπικὸ διορίζεται ἀπὸ τὸ Δ.Σ. ὕστερα ἀπὸ εἰσήγησιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς καὶ μετὰ ἀπὸ αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς τὸ Δ.Σ. Φέρει τὴν γενικὴν εὐθύνη γιὰ τὴν πιστὴ ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, κυρίως δὲ γιὰ τὴν ἀγωγήν τῶν σπουδαστῶν. Οἱ προσλαμβανόμενοι ὡς διδακτικὸ προσωπικὸ πρέπει νὰ εἶναι κάτοχοι Πτυχίου ἢ Διπλώματος Βυζαντινῆς Μουσικῆς μὲ γενικὸ βαθμὸ « ἄριστα » ἢ « Λίαν Καλῶς » καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἀπαιτούμενη ἀπὸ τὸν Νόμον προϋπηρεσία ἢ πολὺχρονη ἐμπειρία στὸ ἀναλόγιον ὡς πρωτοψάλτες. Στὸν Διευθυντὴ τῆς Σχολῆς καὶ τοὺς διδάσκοντες χορηγεῖται χρηματικὸ ποσὸ γιὰ τὰ έξοδα κινήσεως, τὸ ὁποῖο καθορίζεται κάθε φορὰ μὲ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξαρτάται ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν Τμημάτων τῆς Σχολῆς.

α. Στὴν ἔδρα τῆς Σχολῆς προσλαμβάνονται οἱ ἐκ

τῶν Ἱεροψαλτῶν ποὺ κατέχουν τὰ ἀπαραίτητα προσόντα καὶ ὑπηρετοῦν σὲ Ἱεροῦς Ναοὺς τῆς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

β. Στὰ κατὰ τόπους παραρτήματα, ὅποτε αὐτὰ συσταθοῦν, προσλαμβάνονται ἐκ τῶν Ἱεροψαλτῶν τῆς περιοχῆς στὴν ὁποία ἐκεῖνα εὐρίσκονται, ἐφ' ὅσον ἔχουν τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀπαιτούμενα προσόντα.

3. Τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ προσλαμβάνει εἰδικὸ ὠρομίσθιο καθηγητὴ, κάτοχο πτυχίου Ἀνωτέρων Θεωρητικῶν μὲ γενικὸ βαθμὸ « ἄριστα » ἢ « Λίαν Καλῶς », ὁ ὁποῖος θὰ διδάσκει τὸ δευτερεῖον ὑποχρεωτικὸ μάθημα τῆς Θεωρίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς.

4. Τὰ μαθήματα τοῦ τυπικοῦ, τῆς Τελετουργικῆς κ.λπ. μπορεῖ νὰ διδάξει καὶ Θεολόγος Κληρικὸς ἢ λαϊκὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ Προέδρου.

5. Οἱ διδάσκοντες ὑπόκεινται στὸν ἔλεγχο τοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργον αὐτῶν τῶν πλαισίων ποὺ δημιουργοῦν τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς σὲ συνάρτησιν μὲ τὸ Πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ καὶ τὶς ὁδηγίες τοῦ Διευθυντοῦ.

ἄρθρον 8

Πρόγραμμα Μαθημάτων.

α. Τὸ σχολικὸ ἔτος ἀρχίζει τὴν 1η Σεπτεμβρίου κάθε ἔτους καὶ λήγει τὴν 30η Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους. Τὸ διδακτικὸ ἔτος ἀρχίζει τὴν 1η Ὀκτωβρίου κάθε ἔτους καὶ λήγει τὴν 30η Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

β. Ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων ἀκολουθεῖ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ καὶ τὶς τυχόν προσθήκες ἢ βελτιώσεις ποὺ προτείνει τὸ Δ.Σ. καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς.

γ. Τὸ μάθημα τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς (Θεωρία καὶ Πράξις), θεωρεῖται βασικὸ μάθημα καὶ διδάσκεται σὲ μία διδακτικὴ ὥρα (περίπου 45 λεπτά) ἀνὰ ἑβδομάδα.

δ. Ἐκτὸς τοῦ βασικοῦ μαθήματος, οἱ μαθητές, ἀναλόγως τοῦ ἔτους φοιτήσεως τῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθοῦν καὶ ἄλλα δευτερεύοντα μαθήματα σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς. Ὑποχρεωτικὸ δευτερεῖον μάθημα θεωρεῖται ἡ Θεωρία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς, ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὁποῖου ἀπαλλήλασσονται μόνο ὅσοι μαθητὲς προσκομίσουν βεβαίωσιν ἀπὸ Ὁδεῖο ἢ ἄλλη ἀνώτερη Μουσικὴ Σχολή, ὅτι τὸ ἔχουν παρακολουθήσει καὶ ἔχουν ἐξετασθεῖ ἐπιτυχῶς σὲ αὐτό.

ε. Πέρα ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν, ὡς βασικὸ μάθημα δύναται νὰ θεωρηθεῖ τόσο ἡ διδασκαλία παραδοσιακῶν ὀργάνων (κλαρίνο, καβάλη, νέι, οὔτι κ.λπ.)

όσο και παραδοσιακών χορών, με άμεσο σκοπό την ευρύτερη κατάρτιση των σπουδαστών στον τομέα της πατρώας παραδόσεως.

στ. Ὡς διδασκόμενα υποχρεωτικά μαθήματα προβλέπονται τὰ ἑξῆς:

1. Θεωρητικά: Θεωρία καὶ Πράξη τῆς Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνάγνωση Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς, μεταφορὰ ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν στὴν Εὐρωπαϊκὴ καὶ ἀντίστροφα, σύμφωνα μὲ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ.

2. Παράλληλα: Τυπικὸ, Τελετουργικὸ, Λειτουργικὴ, Ὑμνολογία, Ἑρμηνεία Ὑμνων καὶ Ἀγιογραφικῶν Περιχοπῶν.

3. Πρακτικὴ ἐξάσκηση: Ἡ διδασκαλία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

4. Γενικά: Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, Μετρικὴ Χορωδία. Ὀλιόκληρη ἢ διδακτέα ὕλη ἀπὸ τις ἐκδόσεις τῶν Μουσικῶν βιβλίων τῆς Μεγάλῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, δηλαδὴ:

α) Ἀναστασιματάριο Πέτρου Λαμπαδαρίου ὑπὸ Ἰωάννου Πρωτοψάλτου.

β) Εἰρμολόγιο Ἰωάννου Πρωτοψάλτου.

γ) Δοξαστικὸ Πέτρου Πελοποννησίου ὑπὸ Γ. Βιολάκη.

δ) Μουσικὴ Κυψέλη Π. Πελοποννησίου (Πατριαρχικὴ Ἑκδοσις).

ε) Μαθήματα Ἑσπερινοῦ, Ὁρθρου καὶ Λειτουργίας ἀπὸ τὴν Μουσικὴν συλλογὴν τοῦ Γ. Πρωγάκη.

στ) Καλοφωνικὸ Εἰρμολόγιο (Πατριαρχικὴ Ἑκδοσις).

ζ) Θεωρία ἀπὸ τὸ Θεωρητικὸ τῆς Ἐπιτροπῆς (1881).

η) Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Γ. Παπαδόπουλου.

ἄρθρον 9

Μαθητές - Σπουδαστὲς τῆς Σχολῆς.

1. Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς μποροῦν νὰ παρακολουθοῦν ὅσοι ἔχουν ὑπερβῆ τὸ ἐνδέκατο ἔτος τῆς ἡλικίας τους καὶ διαθέτουν ὀρθὴ φωνή. Ἡ ἐπιλογὴ τῶν μαθητῶν γίνεται ἀπὸ τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐγγράφονται στὰ μαθητολόγια τῆς Σχολῆς κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριου καὶ σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις ὅταν παρίσταται ἀνάγκη κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριου.

2. Ἡ παρακολούθηση τῶν μαθημάτων εἶναι ὑποχρεωτικὴ, τόσο στὸ κύριον μάθημα ὅσο καὶ στὰ δευτερεύοντα. Ἡ ἀδικαιολόγητη ἐπι σειρά πέντε (5) μαθημάτων ἀπουσία, ἐπισύρει τὴν διαγραφήν τοῦ μαθητῆ ἀπὸ τὰ μαθητολόγια τῆς Σχολῆς. Τὰ μαθήματα ποὺ

συμπιπτοῦν μὲ τὶς σχολικὲς ἀργίες ἢ χάνονται μὲ ὑπαιτιότητα τῶν μαθητῶν, δὲν ἀναπληρώνονται ἀπὸ τοὺς διδάσκοντες.

3. Στὶς υποχρεώσεις τῶν μαθητῶν εἶναι ἐπίσης ἡ συμμετοχὴ σὲ ἐκδηλώσεις τῆς Σχολῆς καὶ ἡ παρουσία καὶ διακονία αὐτῶν στὰ ἱερὰ ἀναλόγια.

4. Ἡ ἀξιολόγηση τῶν μαθητῶν γίνεται μὲ τὸν συγκερασμὸ τῶν ἐπιδόσεων τους τόσο κατὰ τὴν διάρκεια τῆς σχολικῆς χρονιάς ὅσο καὶ στὶς προφορικὲς καὶ γραπτὲς ἐξετάσεις κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Ἰουνίου.

5. Γιὰ τὴν ἐγγραφήν τῶν μαθητῶν - σπουδαστῶν ἀπαιτοῦνται:

α) Αἴτηση τοῦ ἐνδιαφερομένου.

β) Πιστοποιητικὸ Γεννήσεως ἀπὸ τὸν οἰκεῖον Δῆμον ποὺ νὰ πιστοποιεῖ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ νὰ ἐναρμονίζεται μὲ τὰ ὅρια ποὺ ἔχει θέσει τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ὡς ἐπιτρεπτά γιὰ τὴν φοίτηση (ἀπὸ 10 ἐτῶν καὶ ἄνω).

γ) Καταβολὴν τριάντα (30) εὐρώ, ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς ἀναπροσαρμοζόμενο κάθε φορὰ ὕστερα ἀπὸ Ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς.

δ) Πιστοποιητικὸ καλῆς ὑγείας ἀπὸ Δημόσιον Νοσοκομεῖον.

ε) Τὰ τέκνα τῶν ἱερέων καὶ τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν καταβάλλουν τὸ ἥμισυ τοῦ δικαιώματος ἐγγραφῆς καὶ τῶν εἰσφορῶν.

ἄρθρον 10

Οἱ ἐγγραφὲς τῶν μαθητῶν - σπουδαστῶν γίνονται κατὰ τὴν περίοδο ἀπὸ 1η ἕως 30 Σεπτεμβρίου, μποροῦν ὅμως νὰ παραταθοῦν μέχρι τὴν ἡμερομηνία ποὺ ὀρίζει κάθε ἔτος τὸ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ.

ἄρθρον 11

Σχολικὲς Διατάξεις

1. Σὲ κάθε μαθητὴ - σπουδαστὴ, ἀμέσως μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ δικαιώματος ἐγγραφῆς, χορηγεῖται ἀπὸ τὴν Γραμματεία Βιβλιῶν Σπουδῶν, τὸ ὁποῖον τηρεῖται μὲ εὐθύνην τοῦ μαθητῆ μέχρι τὴν λήξιν τῶν σπουδῶν του. Τὸ βιβλιῶριον αὐτὸ χρησιμεύει γιὰ βεβαίωση τῆς ταυτότητος τοῦ μαθητῆ καὶ γιὰ τὸν ἐλεγχὸν τῆς τακτικῆς φοιτήσεώς του στὰ εἰδικὰ καὶ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα. Στὸ βιβλιῶριον τῶν μαθητῶν - σπουδαστῶν ὑπάρχει καὶ τὸ ἐνδεικτικὸν τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων.

2. Κάθε μαθητὴς - σπουδαστὴς ὀφείλει νὰ παρακολουθεῖ ἀνελλιπῶς τὰ εἰδικὰ καὶ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς. Ὅσοι ἀπουσιάζουν ἀδικαιολόγητα ὑφίστανται τὶς συνέπειες ποὺ ὀρίζει ὁ παρῶν Κανονισμὸς.

σμός. Εάν οι άπουσιες τών υπερβαίνουν τις πενήντα (50) ώρες καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς σχολικῆς χρονιάς, ἀποκλείονται ἀπὸ τὴν ἐξετάσεις. Εάν ἀπὸ τὴν πενήντα (50) ἀπουσίες, οἱ τριάντα (30) ὀφείλονται σὲ ἀσθένεια, ὁ μαθητὴς - σπουδαστὴς παραπέμπεται σὲ ὀλιγὴ ἐξέταση κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους. Ἡ ἀσθένεια βεβαιώνεται μὲ ἰατρικὴ γνωμάτευση ἀπὸ δημοσίον Νοσοκομεῖο.

3. Ἄν ὁ μαθητὴς - σπουδαστὴς ἀναγκάζεται γιὰ ὁποιαδήποτε αἰτία νὰ διακόψει γιὰ μερικὲς ἡμέρες τὰ μαθήματα, ὑποχρεοῦται νὰ τὸ δηλώσει προηγουμένως στὸν Διευθυντὴ καὶ νὰ ἐκθέσει τοὺς λόγους ποὺ ἐπιβάλλουν αὐτὴ τὴν διακοπὴ.

ἄρθρον 12

1. Οἱ μαθητὲς - σπουδαστὲς μετὰ ἀπὸ τὴν κατάταξή τους στὴ Σχολή, ὑπόκεινται σὲ ὅλες τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὑποχρεούμενοι νὰ συμπεριφέρονται μὲ τὸν ἀνάλογο σεβασμὸ, εὐπρέπεια καὶ ἦθος, ὅπως ἀρμόζει σὲ σπουδαστὲς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος.

2. Ὄφειλουν νὰ προσέρχονται ἐγκαίρως στὶς παραδόσεις καὶ νὰ παρακολουθοῦν μὲ προσοχὴ τὰ διδασκόμενα μαθήματα. Ἀπαγορεύεται νὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν τάξη πρὶν ἀπὸ τὴν λήξη τοῦ μαθήματος, ἐκτὸς καὶ ἂν ὑπάρχει σοβαρὸς λόγος καὶ πάντοτε μὲ τὴν ἄδεια τοῦ διδάσκοντος.

3. Ὅσοι οἱ σπουδαστὲς τῆς Σχολῆς προμηθεύονται ἐγκαίρως καὶ μὲ ἐξοδὰ τους τὰ ὑποδεικνυόμενα ἀπὸ τὴν Σχολὴ καὶ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν διδασκαλίαν βιβλία.

4. Κάθε μαθητὴς - σπουδαστὴς ὀφείλει νὰ συμμετέχει ἐνεργὰ στὶς συναυλίες τῆς Σχολῆς, στὶς ἐορταστικὲς καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις, καλούμενος ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ αὐτῆς.

5. Ἀπαγορεύεται στοὺς μαθητὲς - σπουδαστὲς ἡ σύσταση μουσικοῦ Συλλόγου ἢ ὁποιοῦδήποτε συνδικαλιστικοῦ ὄργανου μίᾱς καὶ αὐτὸ ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς συστάσεως τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 13

Ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς.

1. Οἱ ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς διακρίνονται σέ: α) Κατατακτικὰς, β) Προαγωγικὰς, καὶ γ) Ἀπολυτήριες.

α) Οἱ Κατατακτικὲς ἐξετάσεις διεξάγονται κάθε ἔτος κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριο, ἀπὸ Ἐπιτροπὴν ποὺ ὀρίζει τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ μὲ Ἀπόφασή του, κατόπιν προτάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, γιὰ τὴν κατάταξιν νέων μαθητῶν μὲ γνώσεις Βυζαντινῆς Μουσικῆς σὲ ἀνάλογον τάξιν (δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Β' μέχρι τὴν Ε' τάξιν).

β) Οἱ Προαγωγικὲς ἐξετάσεις διεξάγονται ἀπὸ 20 ἕως 30 Ἰουνίου κάθε ἔτους.

Οἱ συμπληρωματικὲς ἐξετάσεις διεξάγονται ἀμέσως μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, εἰδικὰ γιὰ τοὺς μαθητὲς - σπουδαστὲς, οἱ ὁποῖοι δικαιολογημένα δὲν προσῆλθαν στὶς προαγωγικὲς ἐξετάσεις τοῦ Ἰουνίου καὶ γιὰ κείνους ποὺ ὑπέρψαν σὲ ἓνα ἢ περισσότερα μαθήματα τῶν προαγωγικῶν ἐξετάσεων.

γ) Οἱ Ἀπολυτήριες ἐξετάσεις γιὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου διεξάγονται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἐνώπιον τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ βαθμολογία τῶν Ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ἀναγράφεται στὸ πτυχίον καὶ περιλαμβάνει τοὺς ἐξῆς χαρακτηρισμοὺς:

- Ἄριστα 18½.
- Λίαν Καλῶς 15½-18½.
- Καλῶς 12½-15½.
- Σχεδὸν Καλῶς 10-12½.
- Μέτρια 6-9.
- Μετριώτατα 3-6.

α) Σὲ ὅσους λάβουν βαθμὸ «Σχεδὸν Καλῶς» χορηγεῖται πιστοποιητικὸ ἀποφοιτήσεως.

β) Ὅσοι βαθμολογηθοῦν μὲ τὴν ἔνδειξιν «Μετρίως» ἢ «Μετριώτατα», ἐπαναλαμβάνουν τὸν κύκλον Σπουδῶν στὸν ὁποῖο ἀπέτυχαν.

3. Στοὺς μαθητὲς - σπουδαστὲς ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὴν Σχολὴν καὶ ἔχουν ὑποσέει τὴν προαγωγικὴν ἐξετάσειν χορηγεῖται πιστοποιητικὸ φοιτήσεως καὶ τῆς μέχρι ἐκείνης τῆς στιγμῆς πορείας τους.

4. Τὸ πτυχίον Ἱεροψάλτου τῆς Σχολῆς παρέχει τὴν δυνατότητα διορισμοῦ τοῦ κατόχου του σὲ θέσιν Ἱεροψάλτου. Ὅσοι ἀποφοιτήσουν μὲ «Ἄριστα» ὀφείλουν, καλούμενοι ἀπὸ τὴν Σχολὴν, νὰ διδάξουν σὲ αὐτήν.

5. Ἐφόσον ὑπάρχουν προϋποθέσεις εἶναι δυνατόν νὰ καθιερωθοῦν βραβεῖα, ὑποτροφίες κ.λπ. γιὰ τοὺς ἀριστεύσαντες.

6. Ὅσοι οἱ μαθητὲς - σπουδαστὲς ὑποχρεοῦνται νὰ λαμβάνουν μέρος στὶς ὀριζόμενες ἀπὸ τὴν Σχολὴν ἐξετάσεις. Μαθητὲς - σπουδαστὲς ποὺ δὲν προσέρχονται ἀδικοιολόγητα στὶς ἐξετάσεις, ἀπορρίπτονται. Στὶς ἐξετάσεις αὐτὲς παρίσταται καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

ἄρθρον 14

Πειθαρχικὲς ποινές.

1. Στοὺς μαθητὲς - σπουδαστὲς ποὺ ὑποπίπτουν σὲ παραπτώματα ἐπιβάλλονται, κατὰ περίπτωσιν, οἱ κατωτέρω ποινές:

- α) Ἐπίκληση κατ' ἰδίαν ἢ ἐνώπιόν του διδακτικοῦ προσωπικοῦ.
  - β) Ἀποβολὴ ἀπὸ τέσσερις (4) ἕως καὶ δέκα (10) ἡμέρες.
  - γ) Ὅριστικὴ ἀποβολὴ καὶ διαγραφὴ ἀπὸ τὰ Μητρώα τῆς Σχολῆς.
  - δ) Μείωση διαγωγῆς (ἀνάλογα μὲ τὴ σοβαρότητα τοῦ παραπτώματος).
2. Ἡ διαγωγή χαρακτηρίζεται: Κοσμιωτάτη, Κοσμία.

ἄρθρον 15

Βραβεῖα, ἄπαινοι καὶ ἠθικὲς ἀμοιβές.

Στὴ Σχολὴ εἶναι δυνατόν νὰ καθιερωθοῦν βραβεῖα, ἔπαινοι, ὑποτροφίες ἢ ἠθικὲς ἀμοιβές μὲ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῆς προόδου τῶν μαθητῶν - σπουδαστῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποβοήθηση ἐκείνων ποὺ ἀποδεδειγμένα δὲν ἔχουν τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά ἐφόδια, ἀλλὰ διαθέτουν ἄριστη πνευματικὴ ἰκανότητα καὶ χριστιανικὸ ἦθος, ἀπὸ δωρεές, κληροδοτήματα κ.λπ.

ἄρθρον 16

Λειτουργία Παραρτημάτων.

1. Ἡ Διοίκηση τῆς Σχολῆς δύναται κατόπιν αἰτημάτων, ποὺ ἐγκρίνονται μὲ Ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτου ὡς Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος, νὰ δημιουργήσει Παραρτήματα κατὰ Ἐνορίες ἢ Ἀρχιερατικὲς Περιφέρειες, μὲ τὴν εὐθύνη τοῦ τοπικοῦ διδάσκοντος Καθηγητοῦ καὶ τὸν ἔλεγχο τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ.

2. Οἱ Ἐνορίες στὶς ὁποῖες θὰ λειτουργήσουν Παραρτήματα, ὀφείλουν νὰ ἐνισχύουν οἰκονομικὰ τὴν λειτουργία τους, μὲ δαπάνη ποὺ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

ἄρθρον 17

Τηρούμενα Βιβλία.

Ἡ Σχολὴ διατηρεῖ τὰ ἑξῆς διοικητικὰ καὶ διαχειριστικὰ βιβλία:

- 1) Μαθητολόγιο.
- 2) Πρωτόκολλο εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἀλληλογραφίας.
- 3) Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ..
- 4) Βιβλίον Προαγωγικῶν καὶ κατὰ περίπτωσιν γενικῶν Ἐξετάσεων.
- 5) Βιβλίον Ταμείου, Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, κανονικὰ θεωρημένα καὶ ἀριθμημένα σὲ κάθε περίπτωσιν ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη.
- 6) Βιβλίον περιουσιακῶν στοιχείων (κινητῶν καὶ ἀκινήτων ὑλικῶν).

ἄρθρον 18

Ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων.

Κάθε πρόβλημα ποὺ μπορεῖ νὰ προκύψει καὶ δὲν ρυθμίζεται ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό, ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τὸ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς, μὲ κριτήριον τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν καὶ τὴν εὐρυθμὴν λειτουργία τῆς.

ἄρθρον 19

Τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὕστερα ἀπὸ Ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς, στὸ ὁποῖο μετέχει ἀπαραίτητα ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος.

ἄρθρον 20

Κατάργηση τοῦ Ἰδρύματος.

1. Ἡ «Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας» καταργεῖται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν αἰτιολογημένης Ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., γιὰ τὴ λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ὡς Προέδρου, παρισταμένου αὐτοπροσώπως, ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τοὺς σκοπούς τῆς ἢ ὅταν καθίσταται ἀδύνατη ἡ λειτουργία τῆς.

2. Σὲ ὁποιαδήποτε περίπτωσιν καταργήσεως τῆς Σχολῆς τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ κατέχει περιέρχονται στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ἄρθρον 21

Ἰσχύς τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καθὼς καὶ ἡ ἀπόφαση τροποποιήσεως ἢ καταργήσεώς του ἀρχίζει ἀπὸ τὴ δημοσίευση αὐτοῦ στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

ἄρθρον 22

Κάλυψη δαπάνων.

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη μόνον σὲ βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθῆναι 15ῃ Ἀπριλίου 2010

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρών καὶ Νιγρίτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Τιμίου Σταυροῦ Σερρῶν,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Σερρῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σέρραις τῆ 21ῃ Ἀπριλίου 2010

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Παντανάσσης Πατρῶν,
Ἁγ. Γερασίμου Πατρῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτραις τῆ 30ῃ Ἀπριλίου 2010

† Ὁ Πατρῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καθαβρύτων καὶ Αἰγιαθείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἐπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ Δ.Δ. Καθαμιᾶς
Δήμου Ἀκράτας,

Ἁγίου Βλασίου Δ.Δ. Περιθωρίου Δήμου Αιγείρας
Ἁγίου Βλασίου Δ.Δ. Κάτω Βλασίας
Δήμου Καθαβρύτων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αἰγίῳ τῆ 29ῃ Ἀπριλίου 2010

† Ὁ Καθαβρύτων καὶ Αἰγιαθείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Γεωργίου Χαρακοπιοῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καθαμάτῃ τῆ 30ῃ Ἀπριλίου 2010

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Νικολάου Ματζαρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καθαμάτῃ τῆ 19ῃ Μαΐου 2010

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38

παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, Γ) του Ν. 673/1977, και προκειμένου ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Θεράποντος Μυτιλήνης,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μὲν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 20ῇ Ἀπριλίου 2010

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Σπυρίδωνος Χαλκίδος (β' θέσις),

Ἁγίου Σπυρίδωνος Τριάδος,

Ἁγίου Δημητρίου Σπαθαρίου,

Παναγίας Ἐλεούσης Ἐρετρίας,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μὲν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 14ῇ Μαΐου 2010

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Νεκταρίου Χαλκίδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μὲν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 14ῇ Μαΐου 2010

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Χαραλάμπους Δημητσάνης,

Ζωοδόχου Πηγῆς Λυκούρεως,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μὲν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 14ῇ Μαΐου 2010

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ν. Κρήνης καὶ Καθαμαριᾶς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καθαμαριάς,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μὲν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καθαμαριᾷ τῇ 3ῃ Μαΐου 2010

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καθαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ν. Κρήνης καὶ Καθαμαριᾶς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καθαμαριάς,

Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καθαμαριάς,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μὲν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς πα-

ρούσις υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καλαμαριᾷ τῇ 3ῃ Μαΐου 2010

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

**Πρωτοβάθμιον
Συνοδικὸν Δικαστήριον
Κλητήριον Θέσπισμα**

Πρωτ. 1686

Ἄριθμ.

Διεκπ. 851

Ἀθήνησι 4 Μαΐου 2010

Πρὸς

Τὸν Πρεσβύτερον

Δημήτριον Παντούδην τοῦ Νικολάου

Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου.

(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ

Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ, κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καὶ Ἰασίου 1, τὴν 26ην Αὐγούστου 2010, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 13.30 μ.μ., ἵνα δικασθῆς κατηγορούμενος ἐπὶ ἀντικανονικοῖς ἀδικήμασι ἅτινα προσάπτονταί σοι ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ ἐγγράφῳ καὶ κρίνεται σκόπιμον ὅπως μὴ ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ παρόντι κλητηρίῳ θεσπίσματι δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας».

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπειθείας σου καὶ μὴ ἐμφανίσεώς σου τῇ ὥς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρα, θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοβαθμίου
Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Λήμνου καὶ Ἀγ. Εὐστρατίου Ἱερόθεος

Ὁ Γραμματεὺς

Ἄρχιμ. Χρυσόστομος Τσιρίγκας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 4.5.2010

Συνήλθε τὴν Τρίτη, 4 Μαΐου 2010, στὴν πρώτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴ Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος ἐνημέρωσε ἐγγράφως τὴν Διαρκὴ Ἱερά Σύνοδο ὅτι, ὡς Τοποτηρητοῦ τῆς καταργηθείσης Μητροπόλεως Ἀττικῆς, μετὰ τὴ διχοτόμηση τῆς Μητροπόλεως αὐτῆς σὲ δύο ἐπὶ μέρους Ἱερᾶς Μητροπόλεις Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ καὶ Ἰλίου, Πετρούπολεως καὶ Ἀχαρνῶν, καὶ τὴν κατανομὴ τοῦ Ἀρχείου, περιῆλθαν σὲ γνώση τοῦ νέα στοιχεῖα ἐπὶ τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ τέως Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα, τὰ ὁποῖα ἄπτονται θεμάτων διαχειριστικῆς νομιμότητας, πὺρὸς χρήζον περαιτέρω διερευνήσεως. Γενομένης συζητήσεως ἀπεφασίσθη νὰ ἀνατεθεῖ στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο, ὡς Τοποτηρητὴ τῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μητροπόλεως, νὰ προβεῖ σὲ κανονικὲς ἀνακρίσεις, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 100 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας».

Μὲ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου καὶ ὁμόφωνη ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀναστέλλονται γιὰ ἓνα ἔτος οἱ καθιερωμέναις Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεις στὶς ὁμόδοξες Ἐκκλησίες, λόγῳ τῆς ἐπιβαλλομένης λιτότητας.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ὄρισε ἐκπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ νὰ παραστοῦν:

Στὸ Φόρουμ διαλόγου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν μετὰ τοῦ ἀντιστοίχου Συμβουλίου Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Στὸ 18ο «Διαχριστιανικὸ Διεθνὲς Συνέδριο Ὁρθόδοξης Πνευματικότητας», πὺρὸς θὰ πραγματοποιηθεῖ στὸ Bose τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ 8ης ἕως 11ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.

Στὸ 8ο Διεθνὲς Λειτουργικὸ Συμπόσιο, τὸ ὁποῖο θὰ πραγματοποιηθεῖ στὸ Bose τῆς Ἰταλίας τὸ ἀπὸ 3ης ἕως 5ης Ἰουνίου ἐ.ἔ..

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἀπεδέχθη πρόσκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου, νὰ παραστεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δι' ἐκπροσώπου τῆς στὶς ἐκδηλώσεις πὺρὸς προέκειται νὰ πραγματοποιηθοῦν στὴν Κορέα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως ἑκατὸν δέκα ἐτῶν παρουσίας τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Χώρα τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς. Τὴν Ἐκκλησία θὰ ἐκπροσωπήσει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος, ὁ ὁποῖος θὰ μεταβεῖ ἐκεῖ δι' ἰδίων ἐξόδων.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 5.5.2010

Συνήλθε τὴν Τετάρτη, 5 Μαΐου 2010, στὴν δευτέρη Συνεδρία Της, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴ Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν

καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἐνημέρωσε τὴν Διαρκῆ Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὴν χθεσινὴ συνάντηση τὴν ὁποία εἶχε μὲ τὸν Ἐξοχώτατο Πρωθυπουργὸ κ. Γεώργιο Παπανδρέου. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπισκέφειας του, ὅπως εἶχε ἐνημερώσει τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, ἦταν ἡ ἐπίλυση τῶν θεμάτων ποὺ σχετίζονται μὲ τὰ Κληροδοτήματα ποὺ λειτουργοῦν στὰ ὄρια τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τῶν ὁποίων εἶναι Πρόεδρος, ὅπως καὶ μὲ τὸ προγραμματιζόμενο προνοιακὸ ἔργο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε:

Τὴν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς «ΚΒ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκείας» στὴν Λάρισα, ἀπὸ 1ης ἕως 3ης Νοεμβρίου ἔ.ἔ., μὲ θέμα: «Μορφὲς καὶ ἐκφράσεις τοῦ ἀποκρυφισμοῦ».

Τὴν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, γιὰ νὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡ παρουσίαση θρησκευτικῶν συμφωνικῶν ἔργων ἀπὸ ὁμάδα καλλιτεχνῶν.

Τὴν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος γιὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν διαδίκτυακὴ ἐπιμόρφωση Θεολόγων Καθηγητῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση καὶ τὸν Κλῆρο ὑπέβαλε προτάσεις στὴν Διαρκῆ Ἱερὰ Σύνοδο ἡ ὁποία, μετὰ ἀπὸ συζήτηση, ἀποφάσισε νὰ ἀποσταλοῦν στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Διὰ Βίου Μάθησης καὶ Θρησκευμάτων.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Συνοδικὰ Ὑφιστασθέντα ἐπὶ τοῦ νέου φορολογικοῦ Νόμου 3842/2010.

Μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε ὁμοφώνως τὴν Ἑκτακτὴ Σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας, τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα, ἀπὸ 10 ἕως 12 Μαΐου 2010.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε καὶ

ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 6.5.2010

Συνῆλθε τὴν Πέμπτη, 6 Μαΐου 2010, στὴν τρίτη Συνεδρία Της, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 153ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴ Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀναφέρθηκε στὴ Διαρκῆ Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὰ θλιβερὰ γεγονότα ποὺ συνέβησαν χθές, γιὰ τὴ βία καὶ τὴν ἀνθρώπινη τραγῳδία τοῦ θανάτου τεσσάρων ἀνθρώπων, καὶ στὴν δήλωση τὴν ὁποία ἔκανε ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε γιὰ τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ στὶς μέρες μας καὶ τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας ποὺ ἔχασαν τὴ ζωὴ τους. Συγχρόνως ἐκφράζει τὴ βαθιὰ Της λύπη γιὰ τὸν θάνατο τῶν συνανθρώπων μας, καθὼς ἐπίσης ἀπευθύνει τὰ θερμὰ Της συλλυπητήρια στοὺς συγγενεῖς τους.

Ἐπὶ πλεον ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀντιλαμβάνεται πλήρως τὴν ἀνησυχίαν τοῦ λαοῦ γιὰ τὰ δυσβάστακτα βάρη ποὺ ὑποχρεώνεται νὰ ἀναλάβει, ἀλλὰ κατανοεῖ καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων Πολιτικῶν Ἡγετῶν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς οικονομικῆς κρίσεως.

Ἐλπίζει δέ, ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ ψυχραιμία σὲ ὅλους, θὰ ἀποδοθοῦν εὐθύνες σὲ ὅσους εὐθύνονται γιὰ τὴν οικονομικὴ κρίση, καθὼς ἐπίσης ὅτι θὰ ἀντιμετωπισθοῦν μὲ δικαιοσύνη καὶ εὐαισθησία οἱ εὐπαθεῖς ὁμάδες τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μέσα σὲ αὐτὲς τὶς δύσκολες στιγμὲς εἶναι ἔτοιμη νὰ ἀναπτύξῃ ἀκόμη περισσότερο τὸ ἤδη ἐπιτελούμενο προνοιακὸ Της ἔργο, νὰ τὸ ἀναπτύξῃ ἀκόμη περισσότερο, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Πατρίδα μας.

Προσεύχεται στὸ Θεὸ γιὰ νὰ διαφυλαχθεῖ ἡ ἐνότητα καὶ ἡ ὁμοψυχία τοῦ λαοῦ καὶ νὰ προφου-

λαχθεῖ ἡ πατρίδα μας ἀπὸ διαφόρους ἐνδεχόμενους κινδύνους καὶ παρακαλεῖ ὅλους νὰ συνδράμουν πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτό.

Τέλος δέ, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπεξεργάζεται θέματα γιὰ τὴν Τακτικὴ Σύγκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 2010, στὰ ὁποῖα θὰ ἀναλυθοῦν τὰ αἷτια τῆς ποικιλόμορφης κρίσης καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία μὲ ὅλες τὶς ἐκκλησιαστικὲς δομὲς τὶς ὁποῖες διαθέτει, νὰ ἐπεκτείνει ἀκόμη περισσότερο τὸ κοινωνικὸ Της ἔργο πού θὰ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ. Ἦδη Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου καὶ Δημητριάδος καὶ Ἁλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, ἔλαβε τὴν ἐντολὴ νὰ ἐτοιμάσει τὴ σχετικὴ θεματολογία ἡ ὁποία θὰ συζητηθεῖ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου γιὰ τὸ συγκεκριμένο αὐτὸ ζήτημα.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ὄρισε:

– Τὶς ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς Ἱερᾶς μνήμης τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς ἀκολουθῶν: τὸν Ἑσπερινό, ὁ ὁποῖος θὰ τελεσθεῖ τὴν 28ῃ Ἰουνίου 2010, στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου, τὴν Θεία Λειτουργία ἡ ὁποία θὰ τελεσθεῖ τὴν 29ῃ Ἰουνίου 2010, στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου ὁδοῦ Ψαρῶν, Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, τὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινό, στὴν Πνύκα.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὶς προτάσεις τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων περὶ:

– Τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν συνάντησι τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν γιὰ τὶς «Ἐκκλησίες ἐν Διαλόγῳ», ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ στὸ Bossey τῆς Ἑλβετίας ἀπὸ 7 ἕως 10 Ἰουνίου 2010.

– Τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν Προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ Θεολογικοῦ Διαλόγου μετὰ τῶν Λουθηρανῶν, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ στὴν Βηθλεὲμ τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ 25 ἕως 31 Μαΐου 2010.

– Τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν Ὀλομέλεια τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Κοινωνία καὶ τὴν Ὀμάδα Ἐργασίας γιὰ τὴν Ἀναθεώρησι τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐπίσης, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὸν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο στὴ Θράκη, γιὰ τὸ δῖμνο Μαρτίου - Ἀπριλίου 2010. Οἱ οἰκογένειες πού θὰ λάβουν τὸ ἐπίδομα εἶναι 844 καὶ τὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 176.888,00 €.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Τὸ Μηνολόγιο τοῦ Βασιλείου Β΄ παρουσιάσθηκε στὶς Βρυξέλλες

Στὶς 3.5.2010 παρουσιάσθηκε σὲ αἴθουσα τῶν Βρυξελλῶν τὸ πανομοιότυπον (fac-simile) τοῦ «Μηνολογίου τοῦ Αὐτοκράτορος Βασιλείου Β΄». Ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρουσίασε τὸ ὑπ' ἀριθμ. 48 πανομοιότυπο τοῦ Κώδικα, δωρεὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, κατὰ τὴν πρώτη παρουσιάσι ἐκτὸς Ἑλλάδος μὲ τὴ συνεργασία τῆς Βελγικῆς Ἐταιρίας Νεοελληνικῶν Σπουδῶν. Στὴν ἐκδήλωσι ὁμιλητὲς ἦσαν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιος, Διευθυντὴς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Ε.Ε., ὁ Δρ Xavier Lequeux, Βολλανδιστὴς, καὶ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰγνατίος Σωτηρόπουλος, Ἱστορικός-Βυζαντινολόγος καὶ Σύμβουλος τῆς Ἀντιπροσωπείας. Τὸ Μηνολόγιο θεωρεῖται διεθνῶς ὡς ἀριστούργημα τῆς βυζαντινῆς μικρογραφίας καὶ ἐξεδόθη τὸ 2005 ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐπιμέλεια τῆς Ἀποστολικῆς Βατικανῆς Βιβλιοθήκης.

Πραγματοποιήθηκε στὴ Λάρισα τὸ πρῶτο Περιφερειακὸ Φεστιβάλ Νέων

Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος καὶ ἡ Ὑποεπιτροπὴ Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων πραγματοποιήσαν στὴ Λάρισα στὶς 5.5.2010 τὸ πρῶτο Περιφερειακὸ Φεστιβάλ Νέων.

Συγκεντρώθηκαν νέοι και νέες από τη Θεσσαλία, την Ήπειρο, τη Λευκάδα και την Πρέβεζα. Το σύνθημα των διοργανωτών ήταν «ένα αντίσωμα όπου παρουσιάστηκε η δύναμη που δίνει η ένότητα όταν γίνεται πράξη». Ο τίτλος του Φεστιβάλ ήταν «Κάτω από τον ίδιο ουρανό» και έλαβε χώρα στο Δημοτικό Ώδειο Λαρίσας με τη συμμετοχή των Ίερων Μητροπόλεων Δημητριάδος, Λευκάδος, Πρεβέζης και Τρίκκης. Πρόκειται για το πρώτο μεταξύ πολλών άλλων Περιφερειακών Φεστιβάλ που θα ακολουθήσουν σε άλλες πόλεις της Ελλάδος και θα κορυφωθούν με μία μεγάλη συνάντηση στην Αθήνα. Τους συμμετασχόντες καλωσόρισε ο Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσας και Τυρνάβου κ. Ίγνάτιος, ενώ χαιρετισμό απύθυνε ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ίγνάτιος, Πρόεδρος της Συνοδικής Επιτροπής.

Ίερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου γιὰ τὴν οἰκονομικὴ κρίση

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος προέβη στὶς 3.5.2010 στὴν ἀκόλουθη δήλωση:

«Μὲ ἀφορμὴ τὰ δύσκολα μέτρα καὶ τὴν κρίσιμη κατάσταση ποὺ διέρχεται ἡ πατρίδα μας, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ διατρανώσω πρὸς πάσα κατεύθυνση ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας, ὅπως πάντοτε τὸ ἐπραττε ἄλλωστε, θὰ σταθεῖ δίπλα στὸν κλυδωνιζόμενο λαό μας συμπάσχοντας μαζί του καὶ συνδράμοντας τὸν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά της.

Εἶναι ἀδήριτη ὁμως ἀνάγκη νὰ σταθοῦμε ἐνωμένοι, νὰ ἀντλήσουμε δύναμη ἀπὸ τὴν πίστη μας στὸν Θεὸ ποὺ πάντοτε βοηθοῦσε καὶ βοηθᾷ αὐτὸν ἐδῶ τὸν τόπο. Ἡ ἐλπίδα μας γιὰ πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη πρέπει νὰ παραμείνει ἄσβεστη καὶ μαθαίνοντας ἀπὸ τὰ λάθη μας, νὰ προχωρήσουμε ἐνωμένοι, δυνατοὶ καὶ αισιόδοξοι. Ὁ Θεὸς ἄς εἶναι βοηθός μας».

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου γιὰ τὰ τραγικὰ γεγονότα στὴν Ἀθήνα (5.5.2010)

«Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ εἶναι ἱερὴ καὶ ἀπαραβία-

στη. Οὐδεὶς δικαιούται νὰ τὴ θυσιάσει στὸ βωμὸ οἰασδήποτε σκοπιμότητας. Ἄλλο ἢ θεμιτὴ διαμαρτυρία καὶ ἄλλο ἢ ὠμὴ βία ποὺ καταλήγει σὲ δολοφονίες. Δὲν ὑπάρχουν λέξεις γιὰ νὰ ἐκφράσω τὴν βαθύτατη ὀδύνη μου γιὰ τὸν τραγικὸ χαμὸ τῶν τριῶν νέων συνανθρώπων μας. Αὐτὴ τὴν ὥρα χρειάζεται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ σύννεση, ψυχραιμία καὶ ἐθνικὴ ὁμοφυξία».

Ἡμερίδα μὲ θέμα «Γλῶσσα καὶ Λατρεία»

Οἱ ἱερεῖς καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς διοργάνωσαν ἡμερίδα μὲ θέμα «Γλῶσσα καὶ Λατρεία - Νοσηλαρχία ἢ μέθεξις;».

Ἡ ἡμερίδα πραγματοποιήθηκε, εὐλογίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου τοῦ Β', τὸ Σάββατο 17 Ἀπριλίου στὴν Αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τοῦ Ξενοδοχείου ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΛΛΑΣ στὴν Ἀθήνα.

Εἰσηγητὲς τῆς ἡμερίδας ἦταν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, μὲ θέμα «Ἡ ὠραιότης τῆς γλώσσας - ὕμνολογικῶν κειμένων», ὁ κ. Φώτης Δημητράκοπουλος, μὲ θέμα «Γλῶσσα καὶ Κοινωνία κατὰ τὸν Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη», ἡ κ. Μαρία Γιατράκου, μὲ θέμα «Ἡ διαχρονικότης τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ ἡ συμβολὴ της στὴν ἀνθρωπότητα», ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Οἰκονόμος π. Ἀθανάσιος Λαγουρός, μὲ θέμα «Ναὶ ἢ ὄχι στὴν «μετάφραση» τῆς λειτουργικῆς γλώσσας;», ὁ κ. Φώτης Σκοινᾶς, μὲ θέμα «Ἡ σημασία τῶν προθέσεων στὴν θεολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Μεταλληνός, μὲ θέμα «Ὁ ἑλληνικὸς λόγος στὴν Ὁρθοδοξία» καὶ τέλος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, μὲ θέμα «Ἡ λειτουργικὴ μας γλῶσσα καὶ οἱ νέοι μας».

Ἡ ἡμερίδα ἔκλεισε μὲ τὴν ἱερὰ ὀλονύκτια ἀγρυπνία στὸν Ἱερό Ναὸ Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς. Στὸν Ἑσπερινὸ χοροστάτησε καὶ μίλησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος. Στὸν Ὁρθρο χοροστάτησε καὶ στὴν θεία λειτουργία ἱερούργησε καὶ μίλησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Ἰωσήφ.

Ἐγκαινιάσθηκε τὸ Ἴδρυμα Ποιμαντικῆς Ἐπιμορφώσεως

Στις 19.4.2010 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος τέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἰδρύματος Ποιμαντικῆς Ἐπιμορφώσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ προσφορὰ δυνατοτήτων συνεχοῦς καταρτίσεως, ἐνισχύσεως καὶ ὑποστηρίξεως στοὺς κληρικούς, ἀλλὰ καὶ στὰ λαϊκὰ στελέχη τῆς ποιμαντικῆς διακονίας. Στὸν χαιρετισμὸ του ὁ Μακαριώτατος τόνισε ὅτι ἡ δραστηριότητα τῆς ἀνανέωσης καὶ τῆς ἀναγέννησης πρέπει νὰ βγεῖ ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπογράμμισε τὴ σημασία τῆς ποιμαντικῆς μέριμνας ὑπὲρ τῶν φυλακισμένων. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος π. Ἀδαμάντιος Αἰγυπιάδης εἶπε χαρακτηριστικὰ ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι μία προσπάθεια σύγχρονη καὶ παραδοσιακὴ συγχρόνως. Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος, ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετιέλης Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης καὶ ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Πετρακῆ Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Μπιζαούρης. Ὁ κῶρος τοῦ Ἰδρύματος βρίσκεται στὸ κτήριο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὁδὸς Ἁγίας Φιλοθέης 21 καὶ τὸ τηλέφωνο τῆς Γραμματείας εἶναι 210-3352362-3).

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας

Ὁ Μητροπολίτης Νεκτάριος στὴν Ἀμερικὴ

Ἀπὸ τὶς 12 ἕως τὶς 20 Ἀπριλίου τ.ῆ. ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος ἐπισκέφθηκε τὴν Η.Π.Α. ὅπου συναντήθηκε μὲ τοὺς ἐκεῖ διαμένοντες κληρικούς καὶ λαϊκοὺς ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὰ νησιά τῆς Μητροπολιτικῆς του Περιφέρειας. Ὁ Σεβασμιώτατος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Πρωτοπρ. Θεμιστοκλῆ Μουρτζανὸ εἶχε συνάντηση στὴ Νέα Ὑόρκη μὲ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο. Ἐπίσης μετέβη στὸ Σικάγο ὅπου ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Σικάγου κ. Ἰάκωβο καὶ τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μωκκισσοῦ κ. Δημήτριο. Ὁ κ. Νεκτάριος ἐπισκέφθηκε τοὺς Κερκυραίους ποὺ κατοικοῦν στὴν περιοχὴ Πάλος

Χίλλ τοῦ Σικάγου καθὼς καὶ τὸ Ὁρθόδοξο μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου στὰ σύνορα μεταξὺ Ἰλλινόις καὶ Οὐϊσκόνσιν. Τὴν Κυριακὴ 18 Ἀπριλίου λειτούργησε στὸν Καθεδρικό ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σικάγου καὶ ζήτησε ἀπὸ τοὺς Ὁμογενεῖς νὰ κρατήσουν ζωντανὴ τὴν πίστη τους στὸν Ἀναστάνα Χριστὸ καὶ στὶς ρίζες τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Μητροπολίτης Σικάγου ἐπεισήμανε στὸν Σεβασμιώτατο ὅτι στὶς Η.Π.Α. ἡ Ἐκκλησία δὲν φορολογεῖται ἀπὸ τὸ κράτος, τὸ ὁποῖο ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται τὸν κοινὸ καὶ πνευματικὸ τῆς σκοπὸ.

Ἐορτὴ Νεολαίας μὲ ἀφιέρωμα στὶς εἰκόνες

Τὴν Κυριακὴ 2.5.2010 διεξήχθη στὴν Κέρκυρα ἡ 4η Γιορτὴ Νεολαίας, τὴν ὁποία διοργάνωσε τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων. Ἡ ἐκδήλωση ἦταν ἀφιερωμένη στὴν ἀμφισβήτηση τῆς θέσεως τῶν εἰκόνων καὶ τῶν συμβόλων στὸν δημόσιο βίον τῆς χώρας μας καὶ εἶχε ὡς γενικὸ θέμα: «Νέοι: ἀπὸ τίς εἰκόνες στὴν εἰκόνα». Ἡ γιορτὴ πραγματοποιήθηκε στὴν πάνω πλατεῖα τῆς Κερκύρας καὶ σὲ αὐτὴ ἐμφανίσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ νεοσύστατο συγκρότημα παραδοσιακῶν χορῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Στὴν ὁμιλία του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Νεκτάριος τόνισε ὅτι ὁ ἀγώνας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀγώνας ἀντιστάσεως γιὰ τὴν υπέρβαση τῆς πνευματικῆς κρίσης. Συνεχάρη δὲ τοὺς νέους γιὰ τὴν ἐντυπωσιακὴ συμμετοχὴ τους στὴ γιορτὴ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς

Ἡμερίδα γιὰ τὸ Πρωτεῖο καὶ τὴ Συνοδικότητα

Ἡμερίδα μὲ θέμα «Πρωτεῖο, Συνοδικότης καὶ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας» διοργάνωσε ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς στὶς 28.4.2010. Ἡ Ἡμερίδα διεξήχθη σὲ αἴθουσα τοῦ Σταδίου Εἰρήνης καὶ Φιλίας καὶ τὴν ἑναρξὴ τῆς κήρυξε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος. Παρέστησαν ἐπίσης οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γλυφάδας κ. Παῦλος καὶ Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος

Μαραθῶνος κ. Μελίτων. Εισηγήσεις παρουσίασαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, ὁ Ἱερομόναχος Λουκάς Γρηγοριάτης, ὁ Καθηγητὴς Ἀριστείδης Παπαδάκης, ὁ Καθηγητὴς καὶ Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Μεταλλνός, ὁ Καθηγητὴς καὶ Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης, ὁ Πρεσβύτερος Ἀναστάσιος Γκοτσόπουλος καὶ ὁ Καθηγητὴς Δημήτριος Τσελεγγίδης. Κατὰ τὴν ἐκτίμηση τῶν συνέδρων ἡ προσπάθεια τοῦ συγχρόνου Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας πρέπει ὁπωσδήποτε, πέραν τῆς ἀποβολῆς τῶν αἰρετικῶν διδασκαλιῶν τῆς Ρώμης (Φιλιόκβε, κτιστῆς Χάριτος, ἀλαθῆτου, καθατηρίου κ.λπ.), νὰ στοχεύει καὶ στὴν ὀριστική ἀποβολὴ τοῦ παπικοῦ πρωτείου καὶ ὄχι σὲ κάποια κοινῶς ἀποδεκτὴ ἐπανερμηνεία του.

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

*Ἀνακοίνωση πρὸς τὸν Τύπο
γιὰ τὴ λειτουργικὴ γλῶσσα*

Μὲ ἀνακοίνωσή του πρὸς τὸν Τύπο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανὸς ἐκφράζει τὴν γνώμη ὅτι ἡ πρόσφατη ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ. γιὰ τὴ λειτουργικὴ γλῶσσα ὑπῆρξε ὀρθὴ καὶ πρέπουσα γιὰ τοὺς καιροὺς μας. Ὁ Σεβασμιώτατος δυσπιστεῖ πρὸς ὅσους προτείνουν ἀλλαγὲς στὴ Θεία Λειτουργία καὶ ἐπισημαίνει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὸν Κύριον πὸ μίλησε στὴ γλῶσσα τῶν ἀνθρώπων, πόσοι ἀπὸ τοὺς ἀκροατὲς του ἐπίστευσαν; Οὔτε οἱ Μαθηταὶ Του. Γιατί; Γιατί δὲν εἶχαν ζήσει τὴν Ἀνάστασίν Του καὶ δὲν εἶχαν λάβει τὸν φωτισμὸν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ὅταν αὐτὰ τὰ ἔζησαν, τότε κατενόησαν τὰς Γραφὰς καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα. Διὰ τοῦτο πιστεύω, ὅτι τὸ μεγάλο ποιμαντικὸ πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας μας σήμερα δὲν εἶναι ἡ ἀπλούστευσις τῆς λειτουργικῆς τῆς γλώσσας, ἀλλὰ ἡ ἀναθέρμανσις τῆς πίστεως καὶ τῶν καρδιῶν Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ ἡ ἀναζήτηση συνεποῦς Χριστιανικῆς ζωῆς...».

Ἱερά Μητρόπολις Ὑδρας

Σύναξη στελεχῶν φιλανθρωπικοῦ ἔργου

Ἡ ἑτησία σύναξη τῶν στελεχῶν τοῦ φιλανθρω-

πικοῦ, προνοιακοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης πραγματοποιήθηκε στὴν Αἴγινα στὶς 20.4.2010. Ἡ Θεία Λειτουργία τελέσθηκε στὸ καθολικὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἀγίας Τριάδος (Ἀγίου Νεκταρίου) προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας κ. Ἐφραίμ καὶ στὴ συνέχεια ἄρχισαν οἱ ἐργασίες τῆς συνάξεως μὲ τὴ συμμετοχὴ 300 στελεχῶν τοῦ ἐνοριακοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου. Τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν κήρυξε ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἐφραίμ ἀναφερόμενος στὴν οἰκονομικὴ κρίση τῆς ἐποχῆς μας. Χαιρετισμοὺς ἀπηύθυναν ἡ Νομαρχιακὴ Σύμβουλος κ. Δήμητρα Χατζίνα-Στάθη, ὁ Ἀντιδήμαρχος Αἰγίνης κ. Ἰωάννης Ποῦντος, ὁ Ἀντιδήμαρχος Ὑδρας κ. Εὐστάθιος Γεώργας καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Νοσοκομείου Αἰγίνης κ. Σώζων Βελλιώτης. Κύριος ὀμιλητὴς ἦταν ὁ Ἀρχιμ. Ἀμφιλόχιος Γελαδάκης μὲ θέμα: «Ἡ φιλανθρωπία ὡς ξεχείλισμα ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας τοῦ ἐν Χριστῷ ἀναγεννημένου προσώπου». Ἐπίσης ὁ Πρωτοπρ. π. Ἀκίνδυνος Δαρδανὸς καὶ ὁ Πρωτοπρ. π. Ἰωαννίκιος Καλαφάτης παρουσίασαν τὸν Ἀπολογισμὸ τῶν Εὐαγῶν Ἰδρυμάτων καὶ τοῦ ταμείου Πολυτέκνων τῆς Μητροπόλεως.

Τὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Μητροπόλεως Ὑδρας περιλαμβάνει τὶς ἑξῆς δραστηριότητες:

- Κατασκηνώσεις Πόρου καὶ Αἰγίνης.
- Πνευματικὰ Κέντρα Πόρου, Ὑδρας, Αἰγίνης, Σπετσῶν, Κρανιδίου καὶ Ἐρμιόνης.
- Στέγη Ἀγάπης Ἐρμιόνης, Σπετσῶν, Ὑδρας καὶ Αἰγίνης.
- Ταμεῖο Πολυτέκνων.
- Προσκύνημα Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα.
- Χρηματικὰ Βραβεῖα μαθητῶν.
- Ἐκκλησιαστικὰ Νοσοκομεῖα Ὑδρας καὶ Αἰγίνης (Μοναδικὰ στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο ὑπὸ τὴν ἐποπτεία καὶ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας).
- Ἰδρυμα Διακονίας Νεότητος.
- Τὸ Γενικὸ Φιλόπρωχο Ταμεῖο καὶ τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπρωχα Ταμεῖα.

Συνολικὰ γιὰ τὸ Φιλανθρωπικὸ ἔργο αὐτῶν τῶν Ἰδρυμάτων δαπανήθηκε κατὰ τὸ ἔτος 2009 τὸ ποσὸ τῶν 3.034.180, 87 ΕΥΡΩ.

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

*Ἐπίσκεψη τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου
σὴν Ἐκκλησιαστικῇ Ἑστία*

Στὶς 15.4.2010 τὴν Περιφερεικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἑστία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἐπισκέφθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος, Πρόεδρος τῆς «Ἑστίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης» καὶ ἡ Διευθύντρια τῆς Ἑστίας κ. Καλὴ Ἀλεξανδράτου, Ἐκπαιδευτικός. Στὸ κτήριο ὅπου στεγάζεται ἡ Ἑστία τοῦ Ἱερατικοῦ Σχο-

λείου Δεύτερης Εὐκαιρίας (Ι.Σ.Δ.Ε.) τοὺς ὑπεδέχθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ι.Σ.Δ.Ε. κ. Χρῆστος Κουρμπέτης, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἑστίας κ. Παπαδημητρίου Νικόλαος, ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν καὶ οἱ μαθητὲς τοῦ Ι.Σ.Δ.Ε. Ὁ Σεβ. κ. Χρυσόστομος ἀναφέρθηκε στὸν ἱστορικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Καλαμάτας καὶ ὁ Σεβ. κ. Δωρόθεος ὑπογράμμισε τὴ σημασίαν ποὺ ἔχουν οἱ Ἐκκλησιαστικὲς Σχολὲς γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον

*Ἀνακοινωθὲν
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου
(29.04.2010)*

Συνῆλθε τὴν Τετάρτην, 28ην, καὶ τὴν Πέμπτην, 29ην Ἀπριλίου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία, μεταξὺ ἄλλων, ἐπελήφθη καὶ τοῦ θέματος τῆς ἐκκλήτου προσφυγῆς τοῦ τέως Μητροπολίτου Ἀττικῆς Παντελεήμονος Μπεζενίτου καὶ ἀποδεξαμένη τὴν εἰσήγησιν τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς, λαβοῦσα δὲ ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς αὐτὸν ποινὴ τῆς ἀπὸ τῆς ἀρχιερωσύνης καθαιρέσεως ἐστῆρξθη ἀποκλειστικῶς ἐπὶ νόμων τῆς Πολιτείας, ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως ὅπως ἀναπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν Ἁγιωτάτην Ἐκκλῆσιαν τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ἐπιστροφὴν ἐν συνεχείᾳ τοῦ φακέλλου πρὸς τελικὴν κρίσιν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 29ῃ Ἀπριλίου 2010

*Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου*

Ἐπίσημη ἐπίσκεψις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου

Ἀπὸ τῆς 17 ἕως τῆς 19 Ἀπριλίου τ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος πραγματοποιοῦσε ἐπίσημη εἰρηνικὴ ἐπίσκεψιν στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν Μακαριώτατο συνόδευαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεώργιος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Καρπασίας κ. Χριστοφόρος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Χύτρων κ. Λεόντιος καὶ ἄλλοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες. Τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων 18.4.2010 τελέσθηκε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ ἡ καθιερωμένη Συνοδικὴ καὶ Πατριαρχικὴ Θεία Λειτουργία, στὴν ὁποία συνελειτούργησαν ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Μα-

καριώτατος κ. Χρυσόστομος μαζί με πολλοὺς Μητροπολίτες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου καὶ Ἑλλάδος. Παρέστησαν ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Βασίλειος Μπορνόβας καὶ πολλοὶ Ὀμογενεῖς καὶ προσκυνητές. Στὴ συνέχεια ὁ Παναγιώτατος τέλεσε Τρισάγιο πρὸ τοῦ τάφου τοῦ αἰοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν ποὺ ἀναπαύονται στὸν περίβολο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἐπίσκεψις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ στὴν Ἀθήνα

Ἀπὸ τῆς 23 ἕως καὶ τῆς 28 Ἀπριλίου τ.ἔ. ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Δημήτριος ἐπισκέφθηκε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἀθήνα. Ὁ Σεβασμιώτατος ἔφθασε στὸ Φανάρι στῆς 23 Ἀπριλίου, ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, με σκοπὸ νὰ συμπέσει ἡ ἐπίσκεψί του μετὰ τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου εἶχε δὲ ἰδιαίτηρην συνάντησιν μετὰ τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο. Στῆς 26 Ἀπριλίου ἦλθε στὴν Ἀθήνα ὅπου συναντήθηκε μετὰ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Γεώργιο Παπανδρέου καὶ τὸν Ἀναπληρωτὴ Ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν κ. Δημήτριο Δρούτσα. Ὁ Σεβασμιώτατος σχολιάζοντας σχετικὰς φῆμες δήλωσε κατηγορηματικὰ ὅτι δὲν σχεδιάζει νὰ παραιτηθεῖ, ἀλλὰ θὰ συνεχίσει τὸ ἔργο του μετὰ τὴν ἴδια πίστιν καὶ τὸν ἴδιο ζῆλον.

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων

*Ἐπίσκεψις τοῦ Πατριάρχου Θεοφίλου
στὴν Κωνσταντινούπολη*

Τὰ Θυρανοίξια τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου, ποὺ βρίσκεται στὸ Νεοχώρι Κωνσταντινουπόλεως τέλεσε ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος στῆς 25 Ἀπριλίου τ.ἔ.

Τὸ Μετόχιον τιμᾶται στὸ ὄνομα τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Ὁ Μακαριώτατος ἔγινε δεκτὸς στὸ Φανάρι ἀπὸ τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο καὶ τοὺς Ἱεράρχες τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου. Κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία τῆς 25ης Ἀπριλίου στὸ Μετόχιον συλλειτουργησαν μὲ τὸν Πατριάρχη Θεόφιλο οἱ Ἱεράρχες τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων πού τὸν συνόδευαν, ἐνῶ συμπροσπύχοντο ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Βῆμα ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Δημήτριος.

Ἐκκλησία Σερβίας

Ἁγιοκατάταξη τοῦ μακαριστοῦ Ἰουστίνου Πόποβιτς

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἀποφάσισε στίς 29.4.2010 νὰ κατατάξει μεταξὺ τῶν Ἁγίων τὸν μακαριστὸ Ἀρχιμανδρίτη Ἰουστῖνο Πόποβιτς (1894-1979) καὶ τὸν Ἡγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Νταϊμπάμπε τοῦ Μαυροβουνίου Συμεὼν Πόποβιτς (1854-1941). Ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἰουστίνου θὰ τιμᾶται στίς 14 Ἰουνίου καὶ τοῦ Ἁγίου Συμεὼν τὴν 1η Ἰουλίου. Ὁ μακαριστὸς Ἰουστίνος Πόποβιτς θεωρεῖται κορυφαία μορφή τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ 20οῦ αἰῶνος καὶ εἶχε στενοὺς δεσμοὺς μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς Θεολόγους τῆς Ἑλλάδος. Τὸ καθεστῶς τοῦ Τίτου τὸν εἶχε περιορίσει στὴν Ἱερά Μονὴ τῶν Ἀρχαγγέλων στὸ Τσέλιε, ὅπου εὐρίσκεται σήμερα ὁ τάφος του.

Ἐκκλησία Κύπρου

Ἡμερίδα γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση

Ἡμερίδα ἀφιερωμένη στὰ 50 χρόνια τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας διοργάνωσε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στίς 8.5.2010. Ἡ Ἡμερίδα εἶχε ὡς τίτλο: «Ἐκκλησία τῆς Κύπρου-Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση» καὶ ἔλαβε χώρα στὴν αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἱδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'. Τὴ διοργάνωση ἀνέλαβε τὸ Γραφεῖο Διεκκλησιαστικῶν Σχέσεων καὶ Εὐρωπαϊκῶν Ὑποθέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου μὲ Ὑπεύθυνο τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μεσαορίας κ. Γρηγόριο. Χαιρετισμὸ ἀπέστειλε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος Εἰσηγήσεις σχετικὲς μὲ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης καὶ τὴ θέση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη παρουσίασαν ἐκλεκτοὶ εἰσηγητὲς ὅπως: Ἡ κ. Ἀνδρούλλα Καμιναρᾶ, Ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς στὴν Κύπρο, ὁ κ. Γιαννάκης Μάτσης, πρῶν Εὐρωβουλευτῆς, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κωνσταντίας καὶ Ἀμμοχώστου κ. Βασίλειος, (ἡ εἰσήγησή του ἀνεγνώσθη ἀπὸ συνεργάτη του) ἡ Εὐρωβουλευτῆς κ. Ἐλένη Θεοχάρους, ὁ κ. Τάσος Γεωργίου, Ἐπικεφαλῆς τοῦ Γραφείου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στὴν Κύπρο καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Πορφύριος, Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Στὴ συνέχεια οἱ σύνεδροι ξεναγήθηκαν στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο τοῦ Πολιτιστικοῦ Ἱδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'.